Digitized by Google

1 A 21

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III

XXVIII
A
21
NAPOLI

Digitized by Google

~~38 a 24~~

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX RHETORICUS ET ORATORIUS,

Scholis & inſtitutioni tenerioris ætatis accommodatus;

CUI ADJICIUNTUR

FORMULÆ ORATORIÆ, ET INDEX POETICUS,

Operâ & ſtudio

THOMÆ FARNABII.

Editio ultima prioribus emendatior.

SENEC. 64. Epiſt.

Et ſi omnia à veteribus inventa eſſent: hoc tamen ſemper novum erit, uſus & inventorum ab aliis ſcientia & diſpoſitio.

AMSTELODAMI,
Apud JOANNEM à SOMEREN,
ANNO M.DC.LXXII.

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMO VIRO

DOMINICO MOLINO

SENATORI VENETO.

MAturius ſolicitare Gratias, felicius ciere Muſas jam dudum oportuiſſe me ſenſi: & debui certè, tam gratis invitamentorum, tam Muſæis literarum beneficiis, neque privatis tantum iis, ab Excellentia tua toties cohoneſtatus: Sed & has invitas funeſtaſſe, & illas præcipites traduxiſſe me vel reor, qui virum in excelſiſſima virtutum & honorum arce extra omnem ingenii aleam poſitum, à ſummo prudentiſſimæ Eloquentiæ faſtigio in ludi hujus Rhetorici pulverem, nec eruditum ſatis, devocare auſus ſim. Cujus ex præceptis, ſi, ut fabricæ hujus veſtibula honeſta eſſent adituſque illuſtres, iniquam Nominis tui rationem habuiſſe viſus fuero: Tu pro ſingulari tua humanitate veniam indulge, ut ſi gratiam, quam indipiſci volueram, aſſequi neutiquam liceat, offenſam tamen eluctari detur. Quod ſi inter lemniſcatas illas tibi à tot claris ingeniis, Italis, Gallis, Belgis delatas lauros, & noſtras haſce Helicone procul ſub Arctoo ſidere natas hederas non dedignatus ſerpere patiaris; ad uberioris gratiæ ſpem ales tenuem utcunque muſam illius, qui eſt, erit uſque

Excell. Tuæ ſervus humill.

THO. FARNABIUS.

AD
LECTORES.

VErnulam è famulitio Rhetorico Tropoſchematologum ante annos viginti manu emiſeram. Rudi quidem illum verſu conditum, inconcinnum, fateor, & incomptum. Sed in quem, poſtquam publicum indeptus obtinuerat, jamque in pretio eſſe & lucelli aliquantulum ſpondere cœperat, involavit plagiarius quidam, eumque, ſub nullius nomine aut patrocinio errantem, in ſervitutem aſſeruit, ſuæque adſcripſit familiæ, non ceſſurus ipſi patrono peculium ſuum in libertatem ſecundum vindicias poſtulanti. Cujus editionem ut anteverterem, & fruſtratus haberem, videbam mihi properandum. Conſilium itaque tanquam gladiator in arena cepi, & temere vel ſic non pauca immutavi, alia quædam ejuſdem generis adjeci, quæ olim à me congeſta, recenſui, ex patribus majorum minorumque in hac arte gentium, Ariſtotele, Hermogene, Sopatro, Dionyſio Halicarnaſſenſi, Demetrio Phalereo, Menandro, Ariſtide, Apſino, Longino, Theone, Apthonio, aliiſque Rhetoribus & Sophiſtis Græcis, tum Cicerone imprimis & Fabio Quintiliano, nec non Martiano Capella, Curio Fortunatiano, Mario Victorino, Sulp. Victore, Emporio, Aur. Auguſtino, Ruffino, G. Trapezuntio, P. Ramo, L. Vive, Cypriano Soare, Jul. Cæſ. Scaligero, Sturmio, Strebæo, Keckermanno, Alſtedio, N. Cauſſino, J. Ger. Voſſio, Andrea Valladero, aliiſque innumeris. A quorum inſtitutionibus ſicubi receſſerit hoc compendium; ſi in genere Judiciali, Inventione, Diſpoſitione parcior viſus fuero preſſiorque; ſcient juxta mecum eruditi non ſine cau-

ſa &

ſa & ratione id factum: immutare quippe Oratoriæ ſcenam, in alio nos foro litigare, exoleviſſe cauſas forenſes, quibus olim ſtudebant & præparabantur juvenes; Demonſtrativas & Suaſorias delegari pueris, quibus inſtituendis hæc qualiacumque præcepta ſunt accommodata. Proinde iis elaborandum diligentius in Elocutione & ejus partibus, propterea quod invenire & collocare ſententias, proprium ſit ingenii magis & prudentiæ quam artis. Si ergo in præceptis de verborum delectu habendo, compoſitione, periodo, ornatu, ſtylo formando, acuendo, exercendo, fuſior, prolixiorque fuerim, agnoſcent conſilium meum viri diſerti; cui expediendo, ſi haud quaquam par ceſſerit facultas, ignoſcent candidi. Nam quod oggann iunt Lucumones inepti, inquientes, Quid loqueris nobis de præceptis artis & ſtylo? Nos non curamus ut puer conſumat tam multum laborem & tempus, diſcere Linguam beſtiæ, neque legere profanos autores & poëtas qui fuerunt deſtructio multorum hominum. Erit ſufficienter aptus ire ad Univerſitatem, ſi poteſt mediocriter intelligere Latinè, & loqui congruè.: *ſecurus unice nil moror quid dicant, quid ſentiant (dicunt tamen ut plurimum contra quam ſentiunt, ultra quam intelligunt) malevoli iſti ignarures, buccones maledici, qui inertiæ ſuæ velum ſanctimoniæ obtendentes, autoritatis ſuæ, ſi Diis placet, faſcibus ſcientiarum turbam ſummovent; artes omnes, tanquam profanas, atque ſimplici, quam profitentur, ſinceritati officientes, à ſacris ſuis arcent. Et quia vulpibus hiſce caudam, fugæ clavum, corporis ornamentum decurtaverit propriæ ſtupiditatis, inopiæ, aut pravitatis laqueus; cæteris etiam perſuaſum eunt, oneri hanc eſſe iis & impedimento. Verum enimvero ita demum rem ſuam ſartam tectam volunt, ſi quod ex pelle Theologica deſit, è cauda Pædagogica aſſuant. Memini, me puero multis adeo per tranſitorium hoc docendi forum patuiſſe iter ad ſacra illa penetralia. Jam vero, inverſo rerum ordine & in Mandrabuli, quod dicitur, morem, præpoſteri & retrogradi cedunt. Namque ubi jam in Academia plus ſatis morati fuerint, ibique annorum potius progreſſu, quam animorum profectu ſtadia & ſpatia confecerint Milones iſti, fidemque fecerint proverbio;* Poſſe eum ferre bovem qui vitulum tulerit: *Inde jam vel furcillis ejecti, vel nauſeantis quaſi Matris vomitu exputi, mox etiam & Eccleſiæ futuri propudia & rejicula, Sacris ſe ſacramento obligant; quibus*

tamen ſe poſtmodo indignos, impares, & ineptos fatentur. Sive enim infirmitatis ſuæ deterriti conſcientiâ; ſive exhauſtâ quam aliunde utendum ſumpſerant ſupellectile; ſive quod iis ex animi ſui ſententia non cedat promotio, aut amplioris alibi fulgeat lucelli ſpes: ſtivæ ſacræ, cui manum admoverant, renunciant, & poſt terga reſpiciunt. Quorum alii tanquam ἀμφίβια terrâ & aquâ alternis victitant, culeo ſane digni puericidæ, qui dividunt operas, quarum alterutra totum poſcit hominem: alii prorſus deficiunt ab equis, ut ajunt, Dionyſii, qui ſe impares regendis viris experti transferunt ad imperium puerorum. Sed & juſtum videri laborat defectum, cauſaſque irreligioſæ religioni invenit eorum ὑπόκρισις. Dii melius, quam ut illa ſit hac Rhetorica Actio! Non eſt. Imò nec Contemplatio quidem; ſed Factio & mera Diſſimulatio: quâ ſe inſinuant mulierculis, quibus ſe viros approbant; & cerdonibus, quibus cœperunt eſſe in pretio & verendi: deinde libidine quadam nativa, & ſua, calumniandi, jacto hoc fundamento artis peſſimæ, quam ſolam callent optime, Ne cujus famæ pareant; fore enim ut quamvis conſolidetur vulnus, maneat cicatrix; nullius ſibi meriti aut virtutis conſcii, ex cenſura quam ſibi aſſumunt, homines moribus improbi, ſtudiorum rudes, literarum profani, expertes artium niſi ſordidarum, audent de rerum ſumma, & in qua ipſe felicitatis articulus, & rectè vivendi cardo vertitur, juventutis nimirum educatione decernere & præſcribere. Jamque in viros literatos, qui, dum publicum in privato agunt, de republica & literaria merentur optimè, ſcholarum moderatores, clandeſtinæ calumniæ tragulam adornant, eorumque famam depeculatum eunt. Hunc tumidum nuncupant Pædantium, proterva inſolentem adoleſcentia, neque eum cujus gravitas ferociores à licentia deterreat; illum annis provectiorem & locupletiorem, quam qui laborem hunc ferre poſſit, aut etiam velit: Hunc ſupercilio triſti ſeverum cauſantur, vultu tetrico auſterum, eſſe ſuis terrori & odio; illum diſſoluta comitate futurum diſcentibus contemptui & exemplo malo: hunc inſimulant eruditionis parum probatæ; illum religionis ſuſpectæ. Deinde ubi vident graphici iſti Sycophantæ ſe clanculariis ſuſurris detraxiſſe aliquid de aliorum fama, veneno huic aliquid de ſuo latice admiſcent: operam pollicentur ſuam feſtivi & meraco ſcientiæ juxta atque ſanctitatis incocti ſucco, artem venditant ſuam. Heu docentium impia, diſcen-

tium

tium miſera conditio! ubi, dum foventur cuſtodes iſti à doctrina ſimul & pietate alieni, Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis.

Sed modus ſit. Neque enim è dignitate Artis aut Eloquentiæ eſt, iram utcunque juſtam diſtringere in pecudes inertes, animalia ſpurca, ſacerrima capita: quorum nequitiâ tamen nihil iniquius, quorum imperitiâ nihil impudentius, quorum ignorantiâ nihil arrogantius. Neque ſi falſarios iſtos duces, hæreſeos ſuæ convictos, in gyrum doctrinæ ducere poſſet recta Ratio, velit tamen rude vulgus ſupra ſe ſapere & injuria ſua litare: quin malit ſibi os oblini & naſo ſuſpenſos inſtar urſorum trahi, quam auribus duci ad ſaniorem mentem ab Herculis Ogmii catena. Decipiant ergo illi, deſipiant hi cum venia. Vos autem ſi ſapitis, imo ut ſapiatis, Mercurialem admittite Indicem, qui vobis primum quidem una Synopſi & quaſi per compendii transennam copias & opes Oratoriæ commonſtret, deinde Partitiones Oratorias elucidet, mox digitum ad ipſos fontes intendat. E quibus plenos ſumite hauſtus; ut ſeu Iuriſprudentiæ foro, ſeu Theologiæ choro præparamini, Suadelæ virtute ac viribus inſtincti, relinquatis in audientium animis aculeum: Hermetis inſtructi caduceo pectora mulceatis, animos regatis, doceatis, ſervetis. Quod ut fiat, tranſibunt præcepta in vota; ut benigna vobis dextrâque numine adſit Deus; Suadam, Gratiamque inſpiret ſuam; voſque, quos eſſe juſſit Oratores, faciat.

THO. FARNABY.

RHetorica eſt facultas de unaquaque re dicendi bene, & ad perſuadendum accommodate.

1. Officium eſt		ad		gratia		ubi requiritur orationis	
	Delectare		conciliationẽ		ſuavitatis,		lenitas.
	Docere		fidem,		neceſſitatis,		acumen.
	Concitare		movendos affectus		victoriæ.		vis.

2. Materia eſt, quæcunq; res ſub diſceptationem cadit, poteſtq; perſuaderi. Quæ & *Quæſtio* dicitur; eſtque

vel
- Simplex; unius ſcilicet thematis; ut, de *Virtute, conjugio, bello, pace.*
- Conjuncta; Pronunciati alicujus, quod argumentis probatur: eaq;
  - Infinita, Theſis: quæ univerſaliter quærit; ut *An ducenda ſit uxor.*
  - Finita, Hypotheſis: quæ univerſalem reſtringit ad circumſtantias; ut, *Sitne Philoſopho, ſeni, indotata, extera uxor ducenda.*

Atque Finita hæc quæſtio eſt materia oratoris maxime propria. Verum examinandi, explicandi, ornandique cauſâ, hanc orator ſubinde revocat à Finita, circumſtantiis ſuis exuta, ad Infinitam: ut in Practica & Civili quæſtione excurrit aliquando ad Theoreticam.

cujus Hypotheſeon ceu Finitarum Quæſtionum tria ſunt genera:	quorum propoſita ſunt	finis
Demonſtrativum, quod in laude aut vituperio verſatur.	Honeſtas, Turpitudo,	Delectatio, aut Deteſtatio.
Deliberativum, quod in futuri temporis proviſione ſuadet aut diſſuadet.	Utilitas, Inutilitas,	Spes aut Metus.
Judiciale, quod in præteriti diſceptatione accuſat vel defendit.	Æquitas,	Clementia vel Sævitia.

- 3. Media
  - à Natura eaque
    - Corporis, Vox ſonora, diſtincta, ſuavis; latera firma; Oris totiuſque corporis venuſtas & ſpectabilitas.
    - Animi,
      - Ingenium, ad excogitandum acutum & ſagax, ad explicandum facile, ad ſtudia incitatum & docile, firmum atque diuturnum ad memoriam, quæ à Natura & Exercitatione potius eſt quam ab Arte. Judicium ſolidum & Diſcretio.
  - ab Arte, quæ tradit præcepta
    - Inventionis, quæ excogitat argumenta ad perſuadendum idonea.
    - Diſpoſitionis, quæ res inventas diſcernit, apteque per partes diſtribuit.
    - Elocutionis, quæ res inventas diſpoſitaſque exornat flore verborum, & lumine ſententiarum.
    - Pronunciationis, quæ cum vocis apta modulatione & corporis geſtu orationem profert.
  - ab Exercitatione, quæ aſſiduitate Legendi, Commentandi, Scribendi, Variandi, Imitandi, & Dicendi, Naturam Artemque perficit.

Inventio.

Inventio eſt excogitatio argumentorum, quæ ad perſuadendum ſunt idonea. Argumentum eſt probabile inventum ad fidem faciendam.

- Argumenta ſunt
  - Ἔντεχνα Artificialia
    - Ad Fidem, ex locis docentibus λόγοις
      - Certis, unde fiunt Demonſtrationes.
      - Ratiocinantibus à Cauſis, efficiente, materiali, formali, & finali; ab Effectis, Subjectis, Adjunctis, Definitione, Diviſione; Genere, Specie, Toto, Partibus, Comparatis, Paribus & Similibus, Oppoſitis, relatis, contrariis, privantibus & contradicentibus, &c quorum diſciplina petenda à Dialecticis.
      - Probabilibus, & Veriſimilibus.
    - Ad Morum, ex locis Patheticis, quæ verſantur in
      - Excitandis vel ſedandis affectibus; Amore, odio, irâ, contemptu, lenitate, metu, pudore, gratiâ, miſericordiâ, indignatione, invidiâ, æmulatione.
      - Summi erit artificis noſſe; qui, & erga quos, & quibus de cauſis, hoc vel illo affectu ſoleant homines commoveri.
    - Ad Conciliationem, ex Moribus
      - Oratoris, in quo requiruntur, Prudentia, Probitas, benevolentia, Modeſtia.
      - Nationis, aut Civitatis in qua degit. Reſpiciat ergo in
        - Republica, libertatem.
        - Democratia, legum diſciplinam.
        - Ariſtocratia, divitias.
        - Monarchia, cuſtodiam Principis.

Audito-

Digitized by Google

Auditorum, qui differunt
- Affectibus; irâ, lenitate, miſericordiâ, lætitiâ, ſpe, dolore, metu, odio, æmulatione, &c.
- Habitibus; virtutibus & vitiis.
- Ætate; juventute, ſenectute.
- Fortunâ; quâ nobiles, potentes, divites, fortunati, &c.

Ἄτεχνα, *Inartificialia.* Quæ non parit ars Oratoris, ſed aliunde ad ſe delata tractat; cujuſmodi ſunt Teſtimonia Divina: Oracula ſc. & vaticinia; vel Humana: atque hæc, vetera ex Authoribus, recepta proverbia, ſententiæ, apophthegmata; aut nova, ore tenus, Jusjuranda, aliaque Inſtrumenta forenſia, Leges, Pacta, Teſtes, Tabulæ, ut & Signa, Circumſtantiæ, exempla; quorum copiâ inſtructus debet eſſe Orator.

Trium generum communes loci ſunt:
- Poſſibile, & impoſſibile, ut doceatur potuiſſe aut non potuiſſe fieri.
- Magnum & Parvum, ut oſtendatur Comparativè, aliud alio eſſe utilius, honeſtius, &c.

Fidem tantum facere, præ ſe ferendum eſt: Conciliatio & Motus in Exordio quidem & Peroratione proprium habent locum, ſed in perpetua oratione, ſicut ſanguis in corpore, fuſa eſſe debent.

De Genere Demonſtrativo.

trariis vituperantur

- Perſonæ,
  - à Perſonæ locis & circumſtantiis.
    - 1. Admirabilibus, quæ divinitus miſſa, prodigiis, auguriis ſeu oraculis, ſignificata præceſſerunt. 2. Patriâ. 3. Genere ſeu natalibus. 4. Sexu. 5. Singularium ætatis partium inſtitutione, educatione, diſciplinâ, ſtudiis, conſiliis, rebus geſtis. 6. Morte & eventis poſt mortem, jacturâ & luctu.
  - à tribus generibus bonorum
    - Fortunæ: ut ſunt, opes, honores, amici, affines, liberi.
    - Corporis: qualia ſunt, forma, robur, valetudo, agilitas, corporis habitus.
    - Animi: ſuntque bona
      - Inſita; indoles, ingenium, judicium, induſtria, docilitas, memoria.
      - Acquiſita; virtutes
        - Moris; Juſtitia, Temperantia.
        - Mentis; Prudentia, Fortitudo.

Atque in his explicandis ſequendum aut ætatis atque rerum geſtarum ordinem; aut virtutum diſtributionem & certa rerum capita: Hic *Artificialis*, ille *Naturalis ordo* dicitur.

Virtus ſola per ſe ipſa laudabilis eſt, ſine qua nihil rectè laudari poteſt: Auditu verò jucundiora ſunt, quæ aliis fructuoſa, ſibi laborioſa, aut certe gratuita. Naturæ & Fortunæ bona tractantur, quod in eorum

Laudantur: aut à con- * rum uſu ac moderatione virtus maximè cernitur, prout quis iis recte vel malè uſus ſit; ſi non habuerit, ſapienter caruiſſe; ſi amiſerit, moderate tuliſſe.

Cautio eſt, ne ementitas laudes adſciſcamus, neque iis quæ multis competunt aut rerum leviorum laudationibus immoremur.

Facta

- Ab Honeſto, qui proprius eſt Demonſtrativi generis locus, continetque Decōrum, Legitimum, i. æquum in homines, pium in Deos, Juſtum & Glorioſum; ab utili, Difficili, & cæteris Deliberativi generis locis. quos vide ſuo loco.
- A Circumſtantiis; Perſonâ, Re, Cauſâ, tempore, Loco, Modo: unde Amplificationi præbeatur anſa; quod quis primus fecerit, aut ſolus, aut cum paucis, aut præcipue, aut tempore maximè neceſſario, aut ſæpe, &c.

Res, ut loca, regiones, urbes; & animi habitus, virtutes.

- A cauſa efficiente, & Definitione; ab antiquitate, origine, honeſtate; à ſingularibus cujuſque rei aut loci virtutibus, ſitu, amœnitate, utilitate, voluptate. Subjectis item, adjunctis, effectis.

Et Comparativè inter ſe tractantur Perſonæ, Facta, Res, idque vel

- Collatione ſimilium.
- Contentione diſſimilium.

Hæc oratio ad populum habita, ad animi motus, non ad fidem faciendam accommodata, expoſitionem factorum, non argumentationem requirit: Eſtque illuſtranda verbis inſignibus, tranſlatis, floridioribus: nec non luculentis per διατύπωσιν expreſſionibus, digreſſionibus, amplificationibus.

Ariſt. Rh. l. 1. c. 9. Aut. ad Heren. 2. l. Cic. de Invent. 2. l Cic. Partitiones. Quint. 3. l. 9. c. Menand. Rh. γενθλίων διαίρεσις τῶν ἐπιδεικτικῶν. M. Capella. 5. l. Theon. Aphthonius, Emporius, R. Hiperius c. 2. Soarez l. 1. c. 42. Voſſ. l. 2. c. 15. Al. Or. l. 4. c. 6. Cauſſi. l. 10. qui & exempla adjicit, ut & Dreſſerus & Voſſius.

Amplificantur Res & Facta, 1. Aſcendendo ab Hypotheſi ad Theſin: vel contra. 2 Individuorum exemplis illuſtrando, quod generatim dictum eſt. 3. Circumloquendo, per definitiones, aut deſcriptiones, eaſque conglobando. 4. Uſurpando ſpecies aut partes pro toto. 5. Adjiciendo cauſas, effecta & accidentia. 6. Comparando à ſimili aut diſſimili, pari aut impari. 7. Ab oppoſitarum & inter ſe pugnantium rerum conflictione. 8. A teſtimoniis ſtipatis condenſatiſque. Vide Amplificationem infra in Confirmatione.

* *De genere Deliberativo.*

* Ariſt. Rh. l. 1. c. 4. Author ad Heren. 2. l. Cic. de Inven. 1. l. de Oratore 2. l Quint. l. 3. c. 10. Emporius. Rh. M. Capell. 5. l. Soarez l. 1. c. 10. Dreſſ. l. 1. p. 216. Hier. c. 3. p. 333. Voſſ. 1. l. 5. c. Alſt. Or. l. 4. c. 6. Cauſſin. l. 12. c. 1.

Deliberantur, id eſt, ſuadentur aut diſſuadentur res quælibet contingentes, & poſitæ in noſtra poteſtate: Publicæ vero, Pecuniæ ceu vectigalia, Pax & Bellum, regionum Præſidia, Quæ exportantur aut importantur, Leges, in deliberationem veniebant.

Honeſtum:

Loci ſunt

- Honeſtum: de quo in Genere Demonſtrativo.
- Utile: ex laude natum, ſemperque cum dignitate conjunctum, conſiſtit in conſervatione præſentium, & comparatione ſequentium commodorum: atque in eorum quæ his contraria ſunt, evitatione. Atque hic locus Deliberativi proprius eſt.
- Neceſſarium; quod aliter fieri non poteſt: vel, ſine quo ſalvi eſſe non poſſumus
- Jucundum: quod delectationem voluptatemque animi aut corporis, aut utriuſque adfert.
- Eventus: cujus profectio & conſideratio teſtatur Dilemmate.
- Facile: quod comprehenditur ſub Poſſibili, generali omnium cauſſarum Loco.
- Dialectici: à proprio, adjuncto, ab effectis, ab antecedentibus, connexis, conſequentibus, comparatione à majori, minori, contrario; à teſtimonio: Maximè autem hic dominantur, quaſi familiam ducunt, atque utramque faciunt paginam Exempla, ſi appoſita ſint, neque ex iis ſolis conſtet oratio.

* *De Genere Judiciali.*

* Ariſt. Rhet. lib. 1. cap. 3. Aut. ad Heren. 2. lib Cic. de Invent. 2. 1. de Orat. Quintil. lib. 3. cap. 11. Capella lib. 5. Groſ. lib. 4. cap. 1. Kecker. lib. 1. Sp. Rhet. cap. 9. Voſſius. lib. 1. cap. 6. Cauſſin. lib. 12. c. 13.

Accuſa-

Accuſator reum arguat facti quod in controverſia poſitum eſt.

Depellat defenſor opponatque aut	1. Non eſſe factum.	Ex accuſatoris autem intentione & defenſoris depulſione naſcitur Status	1. Conjecturalis,
	2. Si factum fateatur, non eam vim, non id nomen habere, non id eſſe quod crimi-netur.		2. Finitivus,
	3. Jure id eſſe factum.		3. Qualitatis ſeu Juridicialis.

Reperto Statu, ſubjiciat Reus rationem, quam depellendi causâ adfert.

Accuſator contra adferat firmamentum, quo Rationem illam infirmet.

Ex rationis autem & firmamenti confectione Judicatio conſtituitur, in Finitivo & Qualitatis ſtatu.

* 1. Status Conjecturalis, in quo quæſtio eſt, An res facta ſit nec ne.

* Cyrus περὶ διαφορᾶς στάσεως. Hermogenes περὶ τῶν στάσεων. Aut. ad Heren. Quint. 3. lib. cap. 6. M. Capell. 5. lib. Fortunatianus. l. 1. Sulpic. Vict. Alcuinus Caſſiodorus. Soarez. lib. 2. 11. c. Alſt. Or. 4. lib. 7. cap. Voſſ. lib. 1. cap. 6. Cauſ. lib. 2. cap. 30. Valladerus lib. 7. diſp. 2.

Im-

Arguat accuſator à

- Cauſa
  - Impulſiva: irâ, odio, avaritiâ, invidiâ, inimicitiis, aliiſque affectionibus. Atque hic perſona cum ſuis circumſtantiis diligenter excutiatur.
  - Ratiocinante à
    - Spe bonorum; præmii, voluptatis, honoris, &c. Cui bono fuiſſet.
    - Evitatione malorum, incommodi, infamiæ, &c.
- Facultate; in occaſionibus, ſpe perficiendi, celandi, impunitatis: circumſtantiis rei, loco, tempore, nec non circumſtantiis perſonæ, de quibus ſupra in Demonſtrativo genere.
- Signis; quæ ſunt dicta aut facta antecedentia, conſequentia, vel cum ipſa re cohærentia: quæ nocentes comitari fere ſolent, quaſi indicia & impreſſa facti veſtigia. Fuga, trepidatio, verba tertiata, vultus dejectus.

Defenſor

- Infirmet Cauſas & Facultates.
- Diluat & refellat Signa & Conſequentia Abſolutione vel Inverſione.

2. Status Finitivus, in quo quæſtio eſt de nomine rei & quid ſit.

Definiat uterque, quam maximè poteſt, ad communem ſenſum ac vim verbi: deinde adductis ſimilibus exemplisque aliorum qui ita locuti ſunt, ſuam definitionem, ſententiamque confirmet, & contrariam infirmet.

Accuſatori locus eſt: Minime concedendum, ut is, qui de re confitetur, verbi ſe interpretatione tueatur.

Defenſor æquitate nitatur: & ea cum ſecum faciat, non rei ſed verbi depravatione ſe urgeri queratur. Quo in genere utetur Similibus, Contrariis, Conſequentibus.

3. Status

3. Statuſ Qualitatiſ ſeu Juridicialis, eſt vel
- Rationalis, de jure facti. (*b*)
- Legalis, de ſententia legis aut ſcripti. (*c*)

(*b*) Defendat Reus
- Abſolutè: cum ſimpliciter quod factum eſt, rectè factum eſſe defendimus: jure ſcilicet naturæ, legis, conſuetudinis, judicati, æqui, pacti.
- Aſſumptivè
  - Comparatione: cum alterutrum neceſſe fuerit fieri: hoc ſatius.
  - Relatione: cum culpa transfertur in ipſum qui malum accepit.
  - Remotione: cum culpa rejicitur in rem aliam, legem vel perſonam.
  - Conceſſione: cum non defendit factum, ſed ignoſci ſibi poſtulat
    - Purgatione: quâ excuſat factum eſſe non Voluntate, ſed Neceſſitate, Fortunâ, vel Imprudentiâ.
    - Deprecatione: à meritis & ſpe futurâ.

(*c*) Legitimi ſpecies ſunt
- Leges contrariæ: cum lex eadem ſecum, vel duæ leges inter ſe videntur pugnare.
- Scriptum & ſententia: cum ſcriptoris voluntas à ſcripto videtur diſſidere.
- Ratiocinatio: cum quod nullâ propriâ lege cautum eſt, ex aliis conjicitur.
- Ambiguum: cum ſcriptum plures accipit ſententias, dubii accentus, aut vocis diviſæ junctæve ratione.
- Tranſlatio: cum res accuſatorem, judicem, tempus, locum mutandos dicit.

Atque

Atque hactenus quidem de tribus generibus univerſè & in genere: habent tamen ſibi ſubjectas alias ſpecies, quæ particularem conſiderationem & diſciplinam deſiderant.

Panegyrica vetus, In qua laudatur qui ludo præeſt. 2. Gens vel urbs. 3. Certamina & ludi cum ortu eorum, comparatione cum aliis, loci & temporis ratione. 4. Præmia. 5. Princeps certaminum præſes. 6. Voto denique clauditur. Panegyrica nova exorſa ab occaſione quæ nos ad dicendum movit, progreditur ad Principis laudationem ex locis Demonſtr. ad publicæ felicitatis prædicationem, clauditur voto & exhortatione ad lætitiam, obſequium & concordiam.

Vide Dionyſ. Halicarnaſſenſis τέχνη περὶ τῶν πανηγυρικῶν. Menandri Rhetoris γενεθλίου διαίρεσιν τῶν ἐπιδεικτικῶν. J. Cæſ. Scalig. 3. l. poët. 100. c. N. Cauſſin. 10. l. 9. cap. & J. Ger. Voſſium lib. 2. Inſtitutio. Or. c. 13. & l. 2. Partitionum. c. 17. Vernul. c. 5. l. 2.

Nuptialem, ut & Epithalamium auſpicamur à Diis Genialibus, naturæ, & legum inſtituto; conjugii mox enumerantur commoda, privata, publica: laudatio ſequitur ſponſi, & ſponſæ: concipiuntur vota utriuſque nomine, ut feliciter cedant nuptiæ mutuo amore conſtantique junctis, ut videant liberos, nepotes, & qui naſcentur ab illis, ſuper quibus etiam omen, præſagium & votum.

In Natalitia, ſive quis ſit prole recens auctus, ſive provectus ætate mactetur oratione anniverſariâ, reſpicitur tempus nativitatis, annus, menſis, dies, hora, locus; virtus parentum; familia. Subſequitur ſpes, gratulatio, precatio & votum.

Funebris orditur à querimonia, exclamatione, aut interrogatione, ratio deinde perſonæ, ad quam dolor pervenit, habetur, laus defuncti ex locis Demonſt. generis, mortis genus; deſiderium, cujus teſtes dolor & luctus, his ſubjicitur conſolatio.

Gratiarum actio beneficium acceptum læta agnoſcit, amplitudinem & commoditatem

ejus prædicat atque amplificat: ſpondet vicem referendi parem gratiam: aut id ſi minus ſuppetat, animi grati memoriſque officium: adeoque ad vota confugit.

Propemptica, Apopemptica, Hodœpotica, Monitoria, Suaſoria, Adhortatoria, Conſolatoria, Conſultatoria, Petitoria, &c. carmine frequentius & epiſtolis quam Orationibus celebrantur. Eorum itaque præcepta cum exemplis expreſſis aut citatis videbit qui volet apud Menandrum Rhet. Dionyſium Halicarnaſſ. Eraſmum, libello utiliſſimo de conſcribendis Epiſtolis: Julium Cæſ Scaligerum. 3. lib. Poëtices cap. 303. & 104. J. Lipſium. de re Epiſtolica. Bar. Keckerman. lib. 1. Rhet. Special. cap. 14 &c. J. Ger. Voſſium lib 2. Inſtitut. Orat. cap. 13. & Partition. lib. 2. cap. 19.

* *Diſpoſitio.*

Invenire præclarè, enunciare magnificè, interdum etiam barbari ſolent: diſponere apte, commode, varie, niſi eruditis negatum eſt. Pulſatis itaque omnibus omnium locorum, tam qui circumſtantiarum & cauſarum ſingularum proprii ſunt, quam dialecticorum & communium foribus, luſtratâque omni materiæ ſylvâ; ubi ſupellectilem congeſſeris variam, eamque vel memoriæ firmiter impreſſam, vel una chartæ facie, quaſi ſynopſi, delineatam tibi ſubjeceris; acre adhibendum eſt judicium, conſilium ſolidum, & electio accurata. Rejiciantur omnino quæ levia ſunt, utpote vitioſa, apertè falſa, contraria, com-

* Ariſt. Rh. l. 13. c. Hermogenes περὶ εὑρέσεως τομ. δ'. Cic. de Inventione l. 1. & ad eum Marius victorinus. Cic. de oratore l. 2. Partitiones Cic. Quintil. l. 7. Fortunatianus. l. 2. Sulp. Victor. p. 4. 7. Martianus Capella. 5. l. p. 179. ex ed. H. Gratii. Soarez 2. lib. 1. cap. Dreſſerus. lib. 1. pag. 52. Hiperius. 4. 405. Kecker. Syſt. Rh. lib. 1. cap. 9. Cauſſinus. 6. lib. Voſſius 2. lib. 1. cap. Vallad. lib. 4. diſp.

munia,

munia, futilia. In iis etiam quæ adhibenda videntur vel ad probandum vel ad movendum, delectus eſt habendus, proprius cuique locus aſſignandus: ut firmiſſima quæque ſint prima ad conciliationem, ubi auditor maximè attendit expectatque: æque valida reſerventur in exitum ad victoriam; quia quæ poſtremo dicuntur maximè inhærent: mediocria in medium agmen conjiciantur, ſpecie & numero pugnatura. † Diſcernendum itidem, ut quod boni habet cauſa, id exornes, ibi tabernaculum conſtituas; ibi commoreris ſi quid habet cauſa vitii, id vel diſſimules; vel ſi quid cauſæ fauces premat, totum illud bono tuo exaggerando obruere labores; caveaſque ne tanquam prævaricator in hoſtium caſtris verſeris, neque veluti deſertor terga vertas; ſed vel locum ſtrenue tuearis, vel cum ſpecie quadam & pompa dicendi recedas; teque eò conferas, quò vel argumentanti, vel concilianti, vel permoventi patet confugium.

† De diſponendis argumentis Julius Serverianus. Antonius apud Ciceronem 2. de Oratore.

* Diſponat autem Orator rem ſuam vel ex
- Arte; quæ, perſcribente ipsâ Naturâ docet præfari, exponere, noſtra probare, contraria refutare, concludere.
- Judicio; quod, dictante prudentiâ, artis ſuperſtitionem & Partes, prout poſtulant circumſtantiæ, tranſponit vel etiam omittit.

* De judicio & conſilio Quintil. 6. lib. 6. Fortunatianus. 3. l. p. 69. Sulp. Victor. p. 246. Alſt. Orator. l. 1. c. 15. Vallader. 4. l. diſp. 4.

Orationis partes traduntur † ſex: Exordium, Narratio, Propoſitio, Confirmatio, Confutatio, Peroratio.

† Sunt qui ſtatuunt quinque partes, ſunt qui quatuor, & in contentione includunt propoſitionem, confirmationem & confutationem.

Exor-

Exordium.

Cic. 2. de Orat. præcipit, poſt omnia de Exordio cogitandum, contra Fab. 3. l. 12. c. & Vall. l. 4. Rif. 3. q. 3. περὶ παντὸς προοιμίȣ, καὶ ἐκ πόσων μερῶν συνέστηκε, ἐκ προτάσεως, κατασκευῆς, ἀποδόσεως, βάσεως, &c. Hermogen. περὶ εὑρέσεως τομ. α'.

Causâ diligenter perſpectâ, locisque inventis, conſiderandum ultimo loco quod in primo ponendûm eſt, quò ſit utendum Exordio. Nimirum, ut non ſit alienum à cauſa & quæſtione, non commune, quo adverſarius uti poteſt; non grande & inflatum, non vulgare, non affectatum, non longum: neque vulgi ſentinam, neque tamen artificii oleat myrothecia: verum ut ex re nata & ipſis cauſæ viſceribus ſumptum, ſit accuratum, acutum, inſtructum ſententiis, floridum verbis, cauſæ proprium, verecundum, conciliationi natum, circumſtantiis accommodatum, ſequentibus connexum. Veſtibula honeſta ſint, aditusque illuſtres.

De ratione conficiendi Exordii & cæt. partium Orationis in omni genere, vide Valladerum l. 8.

Eſtque
- Principium; quo in cauſa Honeſta ſtatim & apertè Benevolentia, Attentio, & Docilitas parantur.
- Inſinuatio; quâ in cauſa Turpi, Dubia, Humili vel Obſcura, turpitudinis partem diluimus, profeſſique nos dicturos de rebus magnis, neceſſariis, novis, utilibus, jucundis præparamus Auditores, reddimuſque benevolos, attentos, dociles.

Ducitur; ingre-
- Judiciali, à Perſona * Oratoris, † Rei * Judicum, Auditorum, † Adverſarii; à Prolepſi, cum ea quæ obſtare poſſunt orationi, præoccupantur, amoventur, & ſolvuntur; vel etiam ab ipſa Re.

* Qui, ſi vir bonus credatur, non ſtudium Advocati videtur afferre, ſed pene teſtis fidem. Exiſtimetur veniſſe ad agendum ductus officio aliquo, vel neceſſitate, &c. Quintil. 4. l. 1. c. † In Reo commendatur dignitas, infirmitas, merita. Multum agit ſexus, ætas, conditio. * Mores judicum velim noſſe. Nam prout aſperi, lenes, jucundi, graves, duri, remiſſi erunt, aut aſſumere in cauſam naturas eorum, qua competent; aut mitigare, qua repugnabunt, oportebit. † Adverſarii perſona prope eiſdem omnibus, ſed contrario ductis, impugnari ſolet. Nam & potentes ſequitur invidia, & humiles abjectoſque contemptus, & turpes ac nocentes odium.

Delibe-

Duciturque in genere

- Deliberativo, à Criminatione, Depulſione, Amplificatione, Diminutione, vel Ornatu.
- Demonſtrativo, à Laude, Vituperatione, ſpecioſa aliqua hiſtoria, naturali obſervatione, Fabula, Similitudine. Contrario, Apophthegmate, Sententia, Exemplo, Alluſione, vel generali pronunciato; unde ad propoſitam Quæſtionem commodè transeatur.

Narratio.

Narratio eſt rerum geſtarum utilis ad perſuadendum id quod intenderis commemoratio; ſedes & fundamentum fidei, atque argumentorum ſeminarium.

Narrationis virtutes, vitia, typos expreſſos atque exempla, vide apud Cauſſinum. l. 6. Eloq. Humanæ.

In Deliberativo, ubi de futuris conſultatur, ſupervacua eſt Narratio, niſi quæ extrinſecus incidat: ut & in Demonſtrativo, quæ continua quaſi Narratio eſt. In Judiciali etiam omittitur, ſicubi parum pro nobis faciat, aut ante innoteſcat (a).

(a) Si adverſarius prior narraverit, non ita ut quæ acta ſunt, nudè, ſed rem exaſperavit, adjecitque invidiam: nos eadem, ſed non eodem modo exponemus, alias cauſas, alias circumſtantias referemus. Verbis elevare quædam licebit.

Sitque

- Perſpicua; verbis propriis & uſitatis, ordine temporum prout res geſtæ ſunt ſervato: non interrupta.
- Veriſimilis; circumſtantiis naturæ, legi & moribus conſentanea, ad rumorem & opinionem accommodata.
- Suavis; quæ contineat nova, inexpectata, magna, gravia, exitus jucundos.
- Brevis; re non altius petitâ, non extra cauſam; ita tamen ut nihil deſit.

(a) Narra-

Digitized by Google

(a) Δειναὶ δ' ἢ ἔκφυλοι αἱ παρεκβάσεις, &c. Longinus c. περὶ φαντασίας. De Egreſſione Fabius 4. l. 3. c. & Vall. l. 4. diſ. 3. quæſt. 13. & eundem de Tranſitionum varietate. lib. 4. diſput. 2. quæſt. 10. Παρέκβασις eſt alienæ rei, ſed ad utilitatem cauſæ pertinentis, extra ordinem excurrens tractatio, Quint. l. 4. c. 3.

(a) Narratione expoſitâ licebit excurrere in lætum aliquem & plauſibilem locum, quæſtioni prævium, aut rei amplificandæ animiſque excitandis idoneum, ſed cautè & modeſtè, ne materiæ modum excedamus, aut tædio auditores ſatiemus.

Propoſitio.

Facillime auditor diſcit, & quid agatur intelligit; ſi neque prudentiam ejus impedias confuſione partium, neque memoriam multitudine. Cic. Partit.

eſt vel

- Simplex; quâ ſtatus & ſumma totius cauſæ breviter comprehenditur.
- Sejunctio; quæ tantum in genere Judiciali adhibetur; per quam ſtatuimus quid nobis cum adverſario conveniat, & quid in controverſia relinquatur.
- Partitio: quâ in omnibus cauſarum generibus uti licebit: quâ enumeramus quot & quibus de rebus ſimus dicturi, atque is ut plurimum in dicendo ſervabitur ordo, qui hic exponitur.

Partitio commendatur brevitate, abſolutione & paucitate partium; trium ſcilicet, aut, ſummum, quatuor.

Confirmatio.

Etſi fidem tantum facere præ ſe ferendum ſit oratori: quoniam tamen duæ ſunt animi auditoris partes in quibus tractandis verſatur flexanima & ψυχαγωγὸς Πειθὼ, *Intellectus*, qui, quaſi animæ oculus, reficiendus eſt colore, illuſtrandus

dus eſt lumine rationis & veri, quod proprium eſt Intellectus pabulum; & *Voluntas*, quæ, tactus more, mollium rerum aut durarum oblatione flectitur trahiturque: uſu venit ut causâ quandoque cadat orator nihilque conſequatur, ſi Voluntas, quæ libera eſt, neque ſtatim obtorto collo in jus rapitur, cervice quaſi obfirmatâ non obſequatur. Quocirca caduceus iſte geminis armandus eſt anguibus, qui inter veſtes lapſi & levia pectora, volvantur attactu nullo, fallant ſenſus, ſe in mentis intima præcordia inſinuent, & quem volent affectum oſſibus ac medullis implicent. Neque enim Oratori ſatis erit Dialecticis lacertis, utcunque validis, mittere ferro præfixas haſtas; niſi & eas artificii nitore exornet, (*a*) Motus amento inſtruat. Arida illa argumentorum oſſa, corpus firmamentorum exangue, horridum quaſi nudarum rationum ſceleton, ne tædio ſint & terrori, Argumentationum carne inveſtiat Orator, Motuum nervis firmet, Delectationum muſculis ſolidet, Artis ſucco & ſanguine diſtendat. Confirmandi itaque ſibi comparet cum Materiam tum Formam. Materia, ſunt (*b*) Argumenta, hoc eſt, probabilia inventa ad faciendam fidem, quæ non ſecus atque metalla è fodinis, aut pharmaca ex Apothecis ſuis ſingula, petuntur è Locis Inſitis & Aſſumptis, Artificioſis & artis expertibus, Dialecticis, & Rhetoricis certis, probabilibus atque veriſimilibus, (*c*) Circumſtantiis, de quibus ſupra in præceptis Inventionis & generum ſingulorum dictum. Neque ſolum ex arma

(*a*) Ut faveat Orator iis qui audit, movendi ſunt Affectus, Lætitia, Dolor, Spes, Timor, Amor, Odium, Ira, Manſuetudo, Gratia, Contemptus, Invidia, Commiſeratio, Indignatio, Æmulatio.

(*b*) Quid Argumentum diſtet ab Argumentatione, & de ſpeciebus Argumentationis, vide Jul. Scalig. l. 3. poëtic. 70. De inven. arg. & Locis, Cic. de Invent. l. 1. & 2. Atque ad eum Marius Victorinus. 2. de orat. Topica ad Trebatium. Aut. ad Heren. 1. & 2. Quintil. 5. l. 10. c. & 13. Mart. Capell. 5. l. p. 154. Soarez l. 1. c. 12. &c. Dreſſerus l. 1. p. 46. Hiper. c. 2. Voſſ. Inſt. l. 1. c. 2. Cauſſinus l. 4. c. 2. Vall. 3. diſ. 4. (*c*) Hermogenes, περὶ εὑρέσεων τομ. γ. c. περὶ ἐπιχειρημάτων Theon. περὶ ἐνθυμήματος. Vall. 3. l. diſp. 3. qu. 3. & Rhetores omnes.

mentariis Dialecticorum promat argumenta quæ Doceant; ſed & ex Ethicorum fontibus atque Rhetorum hauriat quæ Concilient, quæ Moveant. Ne ſit hoſpes in Humanitate neque peregrinis domi, ſed norit omnino (*a*) Mores, qui dicentem deceant, qui Reip. in qua degit, iis apud quos dicit inſideant vel à naturæ inſiti, vel ab ætate aut fortunis quaſi acquiſiti. Norit Affectuum maria, quibus quæque ventis concitentur, ſedentur: diſcernat, qui Affectus, in quantum, in quibus, & erga quos ſint movendi; quibus de cauſis, & qua ratione incitentur animi facultates, Concupiſcens & Iraſcens, ad appetendum ea quæ videntur bona, ad averſandum ea quæ apparent noxia, quomodo diſponatur ad ea vel præſentia vel abſentia, Amore, Gaudio, Odio, Dolore, Spe, Irâ, Metu; dominari ſciat in Affectuum regno, atque *Fœdere certo Et premere & laxas dare habenas*, ut ait poëta: hoc eſt, in lætitia dilatare corda audientium, in mœrore contrahere.

(*b*) Argumentationis ergò, quæ tractandi argumenti eſt forma, varia ſunt genera: perfectiſſima tamen atque uſitatiſſima ex iis ſunt, Epichitema ſive Syllogiſmus Rhetoricus, Enthymema, Inductio, & Exemplum. atque hæc quidem verſantur circa Fidem, docent probantque: circa Affectus vero commovendos, illa quæ Amplificatio dicitur.

(*c*) Epichirema ſive Syllogiſmus Rhetoricus conſtat ex 1. Propoſitione Majori, cui ſubjicitur ipſius 2. Ratio, unâ pluribuſve inſtantiis probata; Deinde 3 Propoſitione Minori ſeu Aſſumptione, quæ & 4. Rationem ſuam habet adjunctam; 5. Complexione denique ſeu

(*a*) Demor. ἤθεσι, Affectibus πάθεσι lenibus, & gravibus, & de iis movendis, Ariſt. 2. l. Rhet totus. Hermog. μεθόδου, Apſini τεχνῶν. Aut. ad Heren. 2. & 3. l. Cic. de Orat. l. 2. Quint. 6. l. 3. c. & 12. l. 2. c. Mart. Capel. 5. l. 162. p. Kek. ſp. Rh. l. 1. c. 9. &c. Rh Eccl. l. 1. c. 3. Jul. Sever. Dreſſer. l. 1. p. 109. Hiper. cap. 10. p. 422. Voſſ. Inſt. l. 2. totus. Cauſ. El l. 8. Vall. l. 3. diſ. 4.

(*b*) Jul. Scal. 3. Poët. c. o.

(*c*) Hermogenes περὶ εὑρέσεως. τομ. γ. περὶ ἐπιχειρημάτων καὶ τάξεως αὐτῶν. & Minuc. l. περὶ ἐπιχειρημάτων. Autor ad Heren. l. 2. Quint. 5. l. 14. c. Soarez. 2. l. 17. c. Dreſſ l. 1. Hiper. c. 8. Vall. tab. Rh. p. 2. Sanderſoni dial. 3. c. 7. Eraſ. de conſcrib. epiſt. Voſ. Inſt. lib. 3. c. 5. Cauſſin. El. 6. c. 25. c. Val. 4. l. 2. diſ. 3. quæſt.

Conclu-

Concluſione; ut, 1. *Melius accurantur, quæ conſilio geruntur, quam quæ ſine conſilio adminiſtrantur.* 2. *Domus ea, quæ ratione regitur, omnibus rebus eſt inſtructior, quam quæ temere & nullo conſilio adminiſtratur. Rurſum, Navis optimè curſum conficit, qua ſcientiſſimo gubernatore utitur: eadem eſt Exercitus & cæterorum ratio.* 3. *Nihil autem omnium rerum melius quam mundus adminiſtratur.* 4. *Nam & ſignorum ortus obituſque definitum quendam ſervant ordinem: & diurnæ nocturnæque viciſſitudines immutatæ perſtant.* 5. *Conſilio igitur regitur mundus.*

(*a*) Varietatis gratia, ne cognoſcat artem qui audit, adeoque defatigetur ſimilitudinis ſatietate, invertantur ſubinde argumentationum partes; quandoque etiam vel alterius Propoſitionis Ratio, vel ipſarum Præmiſſarum altera tanquam pro manifeſta ac conceſſa omittatur. Adjiciatur aliquando Exornatio aut Amplificatio; Interrogatoriè proponatur pars una aut altera; argumentorum puncta occulantur. Artis eſt celare artem.

(*a*) Vallad. 4. l. diſp. 2. q. 9. & 12.

(*b*) Enthymema eſt imperfectus Syllogiſmus; in quo nimirum Major Minorve deſideratur: *Pius fuit, fortis, ſapiens. Deum quippe coluit, hoſtes contudit, fortunam utramque moderatè tulit, imo ſuperavit.* Optimum eſt illud Enthymema, quod ex contrariis conflatur, quodque, ut acutius ſit, per Interrogationem non rarò effertur; ut, *Quem alienum fidum invenies, ſi tuis hoſtis fueris?*

(*b*) Ariſt. Rhet. l. 2. cap. 23. 24. 25. 26. Hermogenes περὶ εὑρέσεων τομ. γ΄. Apſini τέχνη ῥητορική. Soarez. 2. cap. 19. Cauſſin. lib. 6. cap. 28. Voſſius lib. 3.

(*c*) Inductio eſt illatio ex enumeratione præcipuarum partium, vel collatione illuſtrium aliquot individuorum; ita ut ex multis ſingularibus probetur univerſale; ut, *Plebs Romana optimè*

cap. 5. Vallad. Libr. 4. diſput. 2. quæſt. 5. (*c*) Quint. 5. lib. 11. cap. Soarez 2. lib. 20. c. Voſ. lib. 3. cap. 5. Cauſ. 4. l. 56. cap. Vallad. 4. lib. 2. 7. quæſt.

de Milone ſentit. Equeſter ordo optime ſentit, Senatus optime ſentit. Totus ergo populus Romanus optime de Milone ſentit. Clarior tamen eſt illa Inductio Socratica, quæ per Interrogationem vel Subjectionem adverſarium premit; ut, *Quodnam pomum eſt generoſiſſimum? Nonne quod optimum? Et quis equus generoſiſſimus? nonne qui velociſſimus? Quis autem ager? certe qui fertiliſſimus. Ita & hominum, non qui natalium ſplendore, ſed qui virtutis gloria præſtant, habendi ſunt generoſiſſimi.*

* Exemplum eſt Inductio imperfecta, ſeu probatio & menſura à ſimili quod utrique convenire arguitur, quando ſcilicet ex uno ſingulari aliud ſingulare probatur; ut, *Jure occiſus eſt Saturninus res novas moliens, ſicut Gracchi.*

In Judiciali genere præcipuum inſtrumentum eſt Enthymema; in demonſtrativo dominatur Amplificatio; in Deliberativo familiam ducunt & utramque paginam faciunt Exempla.

* Ariſt. Rh. lib. 1. c. 21. & περὶ γνωμῶν, c. 22. Apſini τέχνη ῥητορική. Quint. 5. l. c. 11. Eraſ. cop. rer. Soarez 2. l. cap. 21. Cauſſin. l. 4. c. 55.

Exempla illuſtrant, potius quam probant.

Cautio eſt, ne tota oratio ſit conflata ex condenſatis Exemplis aut Teſtimoniis. Neque ipſa argumenta conferto agmine ſtipentur. Magiſque ex uſu & re noſtra fuerit, dum affectus movemus, ſententiis quam argumentis uti. Segnius enim moventur affectus in caſtris cordis ad volendum: quamdiu in arce capitis Intellectus occupatur in excutiendo Vero.

* *Am-*

* *Amplificatio eſt gravior quædam affirmatio ad ciendos affectus potens.*

* Περὶ αὐξήσεως καὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς. Longinus περὶ ὕψους. Hermog. περὶ μεθόδου δεινότητος. Cic. de Orat. comprehendit Amplificationem ſub Elocutione. Quint. 8. l. c. 4. Soar. l. 12. c. 3. 4. ad 41. Streb. l. 2. c. 21. Caul. l. 3. c. 2. Chytræus addit Hipotheſin reductam ad Theſin. Sturm. de rat. El. c. 30. & 25. Keck. Syſt. Rh. l. 1. c. 7. Voſ. Inſt. 3. l. c. 5. Cauſ. l. 5. totus ubi octo modi ponuntur; quos etiam habuit Eraſ. lib. de copia rerum.

Amplificant
- Verbis, illuſtribus, ſuperlatis, aſyndetis, iteratis, relatis, ad ſuperiora gradatim aſcendentibus, ſynonymis.
- Rebus
  - Incremento: gradibus ad ſummum, ac etiam ſupra, inſurgendo; ut, *Facinus eſt vincire civem Romanum, ſcelus verberare, prope parricidium necare: quid dicam in crucem tollere?*
  - Comparatione: à minoribus, ad majora argumentando; ut: *An vero vir ampliſſimus P. Scipio Pontifex Max. Tib. Gracchum mediocriter labefactantem ſtatum Reipub. privatus interfecit: Catilinam orbem terrarum cæde atque incendio vaſtare cupientem, nos Conſules perferemus?*
  - Ratiocinatione: ex iis quæ dicta ſunt, quidpiam reipſa majus innuendo; ut, *Tu iſtis faucibus, iſtis lateribus, iſta gladiatoria totius * corporis firmitate, tantum vini exhauſeras, ut tibi opus eſſet vomere*, &c.
  - Congerie: aliis atque aliis modis eandem rem efferendo; ut, *Quid enim tuus ille, Tubero, diſtrictus in acie Pharſalica gladius agebat? cujus latus mucro ille petebat? quis ſenſus erat armorum tuorum? quæ tua mens? oculi? manus? ardor animi? quid cupiebas? quid optabas?*

* Amplificationis præcipui loci ſunt, Cauſa, Effectum, Subjectum, Adjunctum, Partes, Comparata.

Huc & Hypotypoſin referunt nonnulli.

Extenuatur à præceptis contrariis.

Vide & quæ ſupra in calce generis Demonſtrativi ſuper hac ipſa re dicta ſunt.

Confutatio.

Confutatio, eſt diſſolutio argumentorum quæ objecta ſunt, vel objici poſſunt, iis quæ cauſæ noſtræ fauces premere videntur, ad primam impreſſionem occurrens, vel etiam arte deludens, aut cuniculis rem agens.

Huic fere cum confirmatione communia ſunt natura, utilitas, & tractatio.

Reprehenditur ſcil. Adverſarii argumentatio, ſi oſtendatur vel Materia vel Forma eſſe vitioſa.

Argumenta adverſarii refutantur:

- Si, ex iis quæ ſumpta ſunt, non concedatur unum aliquod aut plura.
- Si oſtendimus falſa eſſe pro veris aſſumpta.
- Si ex his conceſſis id conſequi negetur.
- Si contra firmam argumentationem, alia æque firma aut firmior adducatur.
- Si, quibus ſeriò reſpondere haud in promptu eſt, elevemus (*a*) joco, atque ipſos contemptu aut increpatione deluſos ſalsè facetèque derideamus.

(*a*) De facetiis, ridiculis, leporum aſpergine, & quaſi jocandi arte, Ariſt. Rh. 3. l. c. 10, 11. & 18. Cic. 2. de Orat. Quint. 6. l. 4. c. Caſtilionis Aulicus 2. l. Voſſ. Inſtit. 3. l. 5. c. Vall. 3. l. diſp. 4. qu. 5. & diſ. 5. qu. 4.

Accedendo ad ſingula argumenta, & primum validiora diſcutiendo, univerſa infringentur melius

Confutatio præmittitur confirmationi, quando arx cauſæ requirit ut via muniatur ad veram ſententiam.

Per-

Peroratio.

Eſtque vel

- Enumeratio, quæ potiſſima argumenta rerumque capita (a) recenſet, idque vel ſimpliciter, vel per Interrogationem, Ironiam, aut Collationem. Atque hâc in Judiciali uti licet; in Demonſtrativo & Deliberativo rariſſimè.
- Affectuum concitatio, ad quam valent in
  - Demonſtrativo; quæ in laudatione, expectationem, amorem, admirationem, voluptatem, æmulationem moveant: in vituperatione, odium, invidiam, contemptum.
  - Deliberativo; bonorum ac malorum enumerationes & exempla.
  - Judiciali; accuſatori, quæ (b) ad indignationem; defenſori, quæ ad miſericordiam.

(a) Ordine ſc. quo tractata erant in confirmatione & confutatione, idque breviter.

(b) Exaggeratur crimen à circumſtantiis exemplo malo, indignitate rei per Apoſtrophen, & Hypotypoſin, Defenſor contra Reum non ex voluntate, ſed infirmitate, neceſſitate, aut fortuna erraſſe arguens miſericordiam implorabit.

In affectibus movendis adhibenda ſunt quæ magna habentur

- Naturâ.
- Uſu.
  - Charitate.
  - Honeſtate.
  - Utilitate.

Atque hic omnes eloquentiæ fontes ſunt aperiendi.

Huc facit Amplificatio, de qua ſupra in genere Demonſtrativo & Confirmatione.

Sit Peroratio brevis, acris & aculeata: ne tædium pariat aut indignationem.

ELOCUTIO.

* Ariſt. Rh. 3. lib. Dem. Phalereus περὶ ἑρμηνείας. Cic. de Orat. 3. l. & Partition. Quintilian. 8. lib. Mart. Capella 5. l. 165. p. Fortunatianus l. 3. Soarez. l. 3. c. 1. Sturm. de rat. Elocutionis. Keck. Rh. Syſt. l. 2. c. 1: Alſt. Or. l. 4. c. 16. Cauſſin. 7. l. Voſ. 4. l. 1. c. Vall. l. 5. Streb. l. 1. de delectu & collocatione verborum. Vincent. ſpecul. Doct. l. 4. cap. 108.

* *Elocutio conſiſtit in Elegantia. 2 Compoſitione, & 3 dignitate.*

1. *Elegantiæ munus eſt ut* dicatur *Purè* & *Perſpicuè.*

PUrè, verbis, ſive illa ſimplicia ſint, ſive conjuncta, puris lectiſque, urbis alumnis, aut civitate certe donatis, non obſoletis, intermortuis & conclamatis; non obſcœnis, peregrinis aut barbaris, antiquata verò & multis annis deſita tanquam ſcopulos declinet: nec Grammatice tantum, ſervatâ caſuum, temporum, generum & numeri ſtructurâ, adhibito ſpiritus & accentus juſti temperamento: ſed † Latine, quoad phraſim & locutionem; ex autoritate & more probatiſſimorum autorum, atque eorum præcipue qui in virili Romanæ eloquentiæ ætate floruerunt, Ciceronis imprimis, deinde qui eum proxime accedunt, Cæſaris, Livii, Velleii, Curtii, Fabii, mox etiam Terentii, Plautii, Saluſtii, Agellii, Taciti.

Planè & * *perſpicuè*, verbis uſitatis ac propriè ſignificantibus citra verbi aut ſermonis ambiguitatem, quam maximè oratoris, non nimis

† Cicero de Orat. 3. lib. Dreſſer. l. 2. Hiper. 13. cap. pag. 430. Alſt. Orat. 4. l. 7. c. Cauſſin. 7. lib. 2. cap. Voſſ. l. 4. c. 1. Vallad. lib. 5. d. 1. quæſt. 3.

* Quint. lib. 8. 2. c. Alſt. Orat. l. 4. cap. 8. Voſſ. 4. l. 2. Vallad. l. 5. diſp. 1. qu. 4.

nimis longa verborum ſerie continuatis, nec tamen conciſe nimis: non durius tranſlatis, non diſcerptis ſententiis, non præpoſteris temporibus, non confuſis perſonis, non perturbato ordine.

2. † Compoſitio reſpicit *Juncturam*, *Ordinem*, *Periodum* & *Numerum*. *Junctura* ex molli elementorum, ſyllabarum & vocum coagmentatione reddit orationem cohærentem, lenem, æquabiliter fluentem; ſuavem, plenam, ſonoram. Cavet ſcilicet, ne in verborum commiſtione hiulca ſit oratio propter colliſionem vocalium; ut *Rem anxie quærere, atque adepta egere, avari animi eſt*: Ne ſit horrida & aſpera propter concurſum diverſi inſtrumenti conſonantium; ut, *Conſulum dignitas gravem tumultum civium repreſſit*; ſed ut priorem à vocali terminatam inſequens dictio à conſonanti inchoans excipiat, aut contra à conſonanti clauſam aperiat dictio incipiens à vocali vel conſonanti ejuſdem organi, labiorum ſcilicet, dentium, aut palati. Mollitiem quippe fluoremque præſtat concatenata vocalium & conſonantium alternatim in claudendis aperiendiſque vocibus miſtura; ut, *E cujus ore melle dulcior effluebat oratio.*

Nec ultima præcedentis dictionis ſyllaba ſit eadem cum prima ſequentis; ut, *Æquora tuta tacent. ſpuma maris riſit.* Quamvis hæc compoſitio quibuſdam è veteribus placuiſſe in tantum videtur, ut etiam in deliciis fuerit atque obtinuerit inter Schemata locum, & nomen, Parecheſis nuncupata. Vocabula denique mediocria præferuntur longis continuatis, aut monoſyllabis condenſatis.

* *Ordo* cavet 1. ne decreſcat oratio in amplificando, ſed inſurgat: *Non enim furem*,

† Dionyſ. Halicarnaſſ. & Dem. Phal. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Autor. ad Heren. 4. l. Cicero de Orat. 3. lib. Fabius 9. lib. 4. cap. Ac neſcio negligentia in hoc, an ſolicitudo ſit pejor. Ruffinus verſu. Sturm. l. 3. Elocution. Rhetoric. cap. 4. Jul. Scal. 4. lib. poëtic. 2. cap. Soarez. 3. lib. c. 31. & 33. Strobæus 2. lib. de electione & collocatione verborum cap. 3. 4. & 5. Voſſ. lib 5. c. 2. Cauſſin. 7. lib. 3. cap. Vallader. lib. 5. diſput. 2. quæſt. 13. & 15.

* Soarez. lib. 3. cap. 32. Voſſ. lib. 5. cap. 1. Vall. lib. 5. diſ. 2. quæſt. 14.

ſed direptorem ; non adulterum, ſed expugnatorem pudicitiæ ; non ſacrilegum, ſed, &c. in extenuando, contra ſubmittatur. 2. Ut præcedant minus neceſſaria, quæ item naturâ vel dignitate priora & præſtantiora ſunt: *Dies nocti, vir fœminæ, oriens occidenti.* 3. Ut claudatur ſenſus verbo, quod tanquam ſententiæ clavis exſpectatur, niſi lex numeri vetet. 4. Ut Genitivus plerumque præcedat Nomen unde regitur, & eleganter interjiciatur Genitivus aut aliud aliquid inter Subſtantivum & Adjectivum: *Cujus vitâ turpitudinis conſcientiâ vacat, ejus nomen ab invidioſa, quantum in nobis eſt, malevolentia vindicetur.* 5. Ut vocum inſuaviter ὁμοιοτελεύτων κακοφωνία declinetur, vel aliarum interpoſitione, vel ipſarum immutatione; dicaturque potius, *Clarorum conſilia virorum*; aut, *illuſtrium virorum*, vel *clariſſimorum hominum*; quam *clarorum virorum.*

† *Periodus* ſententiam Commatis & Colis juſtè perficit.

Comma, ſeu Inciſum, eſt ſenſus non expleto numero concluſus, à duabus ſyllabis ad ſeptem uſque aut circiter extenſus, è quibus Periodus non rarò conſtat: ut, *Stetit ſoleatus prætor P. R. cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus in litore.*

Colon ſeu Membrum ſenſum numeris concluſum abſolvit, ſed à Periodo avulſum ſuſpendit auditoris expectationem, ut non perficiens ſententiam, progrediturque à duodecima ſyllaba ad decimam octavam, quandoque ad viceſimam quartam.

Periodus conſtat duobus Colis (quandoque

† Ariſt. Rh. l. 3. c. 9. Hermogen. περὶ ἰδεῶν τόμ. β'. & ſequenti c. περὶ πνεύματος. Sturm. 3. lib. cap. 2. de ratione Elocutionis. Dem. Phaler. περὶ ἑρμηνείας. Cic. 3. de Orat. Fab. l. 9. c. ult. Jul. Scal. l. 4. poëtic. c. 25. Keck. Rhet. l. 2. c. 22. Soarez. l. 3. c. 37. Dreſſ. 3. lib. Streb. l. 2. cap. 16. Voſſ. l. 5. c. 2. Cauſſ. 7. lib. 5. c. & de Period. implendæ artificio. 7. l. 13. c. Vall. 5. l. dif. 2. quæſt. 17.

& Com-

& Commatis) quorum prius vocatur πρότασις, poſterius ἀπόδοσις, ſeu redditio: vel tribus, vel etiam quatuor conſtat membris, quæ aut æqualia ſunt, aut in acri oratione poſtrema ſunt breviora, in ornata productiora. Pulcherrima tamen eſt illa Periodus, quæ membris quatuor abſolvitur, ut quæ animum ſuſpendat & aures impleat: *Si quantum in agro locisque deſertis audacia poteſt, tantum in foro atque judiciis impudentia valeret: non minus in cauſa cederet A. Cecinna Sexti Ebutii impudentia, quam tum in vi facienda ceſſit audaciæ.*

* Quid quod hic concinnitatem advertis & gratiam Periodo conciliatam ab εὐρυθμίᾳ ex ὁμοιοπτώτοις & ὁμοιοτελεύτοις? Quam & præſtant ἀντίθετα, Oppoſita ſeu Contrapoſita; *Conferte hanc pacem cum illo bello, hujus prætoris adventum cum illius imperatoris victoria, hujus cohortem impuram cum illius exercitu invicto, hujus libidines cum illius continentia: ab illo qui cepit conditas, ab hoc qui conſtitutas accepit, captas diceris Syracuſas.* Ut & ἰσόκωλα ſeu paria paribus relata; *Bellum extrema hyeme apparavit, ineunte vere ſuſcepit, media æſtate confecit.* Eſt ubi omnes hæ in una periodo conſpirant virtutes; ut, *Eſt enim hæc non ſcripta, ſed nata lex; quam non didicimus, accepimus, legimus; verum ex natura ipſa arripuimus, hauſimus, expreſſimus: ad quam non docti, ſed facti, non inſtituti, ſed imbuti ſumus.* Neque interim gratiâ ſuâ laudeque carent quæ intertexta repetuntur: *Tenuerunt illum locum ſervi, fugitivi, barbari, hoſtes; ſed neque tam ſervi illi dominorum, quam tu libidinum; neque tam fugitivi illi à dominis, quam tu à jure & legibus; neque tam barbari linguâ & natione illi, quam tu natura & moribus; neque illi, tam hoſtes hominibus, quam tu diis immortalibus. Quæ deprecatio igitur eſt ei reliqua, qui indignitate ſervos, temeritate fugitivos, ſcelere barbaros, crudelitate hoſtes vicerit?* Atque hic *bucca*

* De Concinnitate; videndi, Demetr. Phalerus περὶ ἑρμηνείας. Strebæus de electione & collocatione verborum. libr. 2. cap. 7, 8, 9, 10. Vallad. lib. 5. diſputat. 2. quæſt. 16. de Homoioteleutis, Homoioptotis, Paribus, Antithetis, idem lib. 5. diſput. 1. quæſt. 11.

Noſcenda eſt menſura tua, ne brevior ſit periodus quam aures expectent, neque longior, quam vires & anima ferant: ſed rotunda comprehenſione & juſta orbem ſuum conficiat.

† Numerus rationem habet quantitatis ſyllabarum quas in membrorum initiis & accuratius aliquantò in periodorum clauſulis ad tres aut minimum duos pedes reſtringit. neque enim poterit illud placere quod ſtatim quaſi in veſtibulo offendit, neque laudem demereri quod non feliciter exeat: media, quia latent, minus obſervantur; ubi tamen oratio concitata fluit brevibus ſyllabis, gravis retardatur longis, moderata temperatur utrisque.

† Ariſt. Rh. 3. lib. cap. 8. Cic. de Orat. 3. lib. Cic. Oration. perfectus. Dionyſ. Halicarn. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Fabius l. 9. cap. 4. M. Capellin. lib. 5. Ruffini verſ. Caulerus 5. lib. 24. cap. Strebæus lib. 2. cap. 12. & 13. Soarez. 3. lib. cap. 35. & 39. Jovitæ Rapicii libri quinque ſuper hoc argumento. Keck. Rhet. ſpec. 2. l. cap. 21. Cauſ. 7. l. 4. Voſſ. 5. lib. cap. 9.

In principiis laudatur Moloſſus, Sī quīs jūdīces. Creticus, Quōd prĕcātūs à Diis immortalibus ſum. Pæan primus, Pāucă ſŭpĕr hac re. Dochimus, Nŏvæ crīmĭnātiones. Dichoræus, Si qŭis antĕa P. C. Quandoque Anapæſtus, ănĭmădverti judices.

Ne claudatur Periodus termino verſus notioris, Heroici, Pentametri, aut Aſclepiadei. Optimè cadunt, clauduntque ſententiam hi pedes: Creticus præpoſitus Dichoreo. Glōrĭam cōmpărāvĭt. Choreus ante Moloſſum, Mēmbră fĭrmāntŭr. Dochimus, rēī pūblĭcæ. Diſpondeus Jambo poſtpoſitus, Rĕūm cōndēmnārūnt. Pæan primus inſequenti Spondæo, ēſsĕ vĭdēātŭr.

Atque in his tamen alii pedes aliis præferendi, pro Characteris & Materiæ ſubjectæ majeſtate, acumine, vehementia, gravitate, aut alia ratione.

Ad cavendam ſatietatem & tædium, diſſimulandum eſt artificium, & præ ſe ferendum numeros ſponte fluxiſſe. Videndumque ne pes idem ſæpius ducat, claudatve ſententiam, ut abſit odium ſimilitudinis, quâ nihil eſt in hac arte vitioſius.

Neque monoſyllaba ſæpius, neque productiora verba claudant ſententiam.

3. *Dignitas præſtat ut dicatur*

- Ornatè
  - Tropis, qui vocem à propria & genuina ſignificatione deflectunt ad alienam:
  - Schematibus, quæ habitu & forma elegantiori figurant.
    - Verba, ex apta eorum inter ſe collocatione, jucundè ſonantia.
    - Sententias ratione & pondere firmatas, aut animi motu affectas.
- Aptè, ut deceat; ex orationis facie, pro varia materia, formatæ propria Idea & charactere, §.

Volebam certè, quæ de Tropis & Figuris verſu qualicunque compacta ſequuntur, oratione ſoluta, uti par fuerat, cæteris continuaſſe. Sed religio eſt averſari judicium vulgi, qui iſta olim publicum indepta faventer excepit, excepta jam deſiderat. (mira ſane quæ populo placeant!) Feras igitur, lector benevole, quod corrigere eſt nefas, verſus per teſqua & ſalebras, quod in technico doctrinali neceſſe eſt, quandoque cæſpitantes: atque adlubeſcat cum eruditis ſentire, cum vulgo loqui. Auſa tamen eſt hæc Editio Rhetoricas figuras Oratoriis exemplis illuſtrare.

Tropi. 4.

DAt propriæ ſimilem tranſlata * Metaphora vocem:
Cæptis aſpirant. Irarum fluctuat æſtu.
Læta ſeges. Gemmant vites. Duo fulmina belli.
Ingenii flumen. Mens ferrea. Claſſis habenas.

* Non eſt alius Tropus frequentior quam Metaphora, non florentior: quippe quæ lumen & ſtella ſit orationis, brevis & contracta in unam vocem ſimilitudo: faciatque ad copiam, majeſtatem, evidentiam & feſtivitatem.

Atque Metonymia imponit nova nomina rebus:
1. Efficientis, ut Inventoris; *Marte. Lyæo.*
Autoris: *legitur Juvenalis. Livius ingens.*
Materiæ: *Pinus, ferrum, æris acervus, arundo.*
Aut inſtrumenti: *gladius, lingua, arma, manuſq;.*
2. Effecti, *clades Libyæ mors frigida pallet.*
3. Subjecti: a *Curis*, b *patera*, c *Germania*, d *Roſtra.*
e *Ucalegon*, f *cor, os.* g *patronus.* h *nox.* i *Amaryllis.*
4. Adjuncti: k *faſces.* l *ſcelus.* m *ætas nulla.* n *libelli.*

a Subjectum pro accidente. *b* Continens pro contento. *c* Locus pro incolis. *d* Locus pro geſtis in loco. *e* Poſſeſſor pro re poſſeſſa. *f* Sedes pro qualitate inhærente. *g* Patronus aſſumit perſonam clientis. *h* Tempus pro re in illo geſta, vel habitu ejus. *i* Signatum pro ſigno. *k* Signum pro ſignato. *l* Qualitas pro perſona ſubjecta. *m* Tempus pro ſubjectis illius. *n* Locatum pro loco.

Confundit totum cum parte Synecdoche Partis,
o *Myrtoum*; *Auſter*; p *hyems*; *tectum*, *mucro.*
q *Annibal:* r *Anglus.*
2. Totius: ſ *orator. color.* t *annus.* u *vixit.*
x *Atrides.*

o Species aut individuum pro genere. *p* Pars pro toto. *q* Dux pro exercitu, velut pars primaria. *r* Numerus pro numero. Singularis pro plurali & contra. Finitus pro infinito: & contra. *ſ* Genus pro ſpecie aut individuo. *t* Totum pro parte. *u* Antecedens pro conſequente. hoc tamen alii Metonymiæ, alii Metalepſi adjudicant. *x* Patronymicum commune pro certo & determinato,

Con-

Contrà quàm ſentit ſolet Ironia jocari.
Scilicet; egregiam laudem, pulchrè; bone cuſtos

4. *Troporum Affectiones.*

Durior impropriæ eſt Catechreſis abuſio vocis:
Vir gregis: ultorem promiſi: pulchra minatus.
Tranſcendit mediis gradibus Metalepſis ad altum.
Hinc movet Euphrates bellum. Mirabar ariſtas.
y Extenuans z augensve excedit Hyperbole verum:
Aſtra ferit. plumâ levior. volat ocyor Euro.

Continuare tropos Allegoria adſolet: *Abſque Et Cerere & Baccho Venus alget. Claudite rivos.*

y Quæ dicitur Meioſis, diminutio.
z Quæ dicitur Auxeſis, ſublatio, amplificatio.

Tropi falsò habiti.

a Antonomaſia imponit cognomen; ut, *Irus: Impius: Æacides: Pœnus: Cytherea: Poëta.*

Non equidem laudo, eſt b Litotes: *nec munera ſperno:*

A ſonitu voces c Onomatopœïa fingit:
Bombalio; Clangor; ſtridor; taratantara; murmur.

d Antiphraſis voces tibi per contraria ſignat;
Lucus, ſacra fames; Euxinus; Symphora; Parca.

Dat d Charientiſmus pro duris mollia verba:
At bona verba precor; ne ſævi magne ſacerdos.

d Aſtiſmus jocus urbanus, ſeu ſcomma facetum eſt:
Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mævi;
Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos.

Inſultans hoſti illudit d Sarcaſmus amarè:
En agros metire jacens. Hinc nuncius ibis
Pelidæ referens. Satia te ſanguine, Cyre.

a Species Synecdoches & Metonymiæ.
b Species Synecdoches.
c Metonymiæ ſpecies.
d Ironiæ ſpecies. Verum quam futile ſit hoc Grammaticorum ſcitum, quam intutum Etymologiſtarum aſylum, vide J. Cæſ. Scaliger. Poëtic. lib. 3. cap. 9-. G. Finkium lib. 1. ſchediaſm. 42. C. Becmanum de originibus Ling. Lat. & J. Ger. Voſſ. lib. 4. Inſtitut. Orat. cap. 13.

Æthio-

Æthiopem, lateremve lavare: è Parœmia dicta eſt.

e Allegoriæ ſpecies.

e Ænigma obſcuris tecta eſt ſententia verbis:
Filiolas Cadmi profert Niletis arundo,
Quas ferit è Cnidio diſtillans ſepia nodo.

Schemata Rhetoricæ dictionis.

f Ad Emphaſin & affectum expreſſa. fit autem vel eadem voce repetita immediate vel una interjecta, aut pluribus per Parentheſin.

Ejuſdem ſit f Epizeuxis repetitio vocis:
Ah Corydon, Corydon. me, me. bella, horrida bella.
Talis amor Daphnim (qualis cum feſſa juvencam
Per nemora atque altos quærendo bucula lucos, &c.
Talis amor teneat, nec ſit mihi cura mederi.
Adeſte, adeſte, ſceleris ultrices Deæ. Sen. Med.
Excitate, excitate eum, ſi poteſtis, ab inferis. Cic. pro Mil.
Crux, crux, inquam, infelici & ærumnoſo comparabatur. 7. in Verr:
Totum hoc quantumcunque eſt (quod certe maximum eſt) totum eſt, inquam, tuum. Cic. pro Marcello.

g In vehementiori animi motu adhibita emphaſin habet.

Eſt g Anadiploſis quoties ex fine prioris
Membri, principium fit dictio prima ſequentis:
Pierides, vos hæc facietis, maxima Gallo:
Gallo, cujus amor tantum mihi creſcit in horas.
Hic tamen vivit. Vivit? imo vero in ſenatum venit. A. Catalin.
Sed pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras;
Pallentes umbras Erebi, noctemque profundam. Virg. 4. Æn.
Principum dignitas erat pene par: non par fortaſſe eorum qui ſequebantur. pro Ligario.

h Concinnat connectitque venuſte multas cauſas à ſe dependentes. Cujus in Sorite uſus eſt.

Continua ſerie eſt repetita gradatio h Climax:

Quod

Quod libet, id licet his; & quod licet, id ſatis audent:
Quodque audent faciunt; faciunt quodcunque moleſtum eſt.

In urbe luxuries creatur: ex luxuria exiſtat avaritia neceſſe eſt: ex avaritia erumpat audacia: inde omnia ſcelera ac maleficia naſcuntur. Cic. pro Roſcio Amer.

Si ſtas, ingredere: ſi ingrederis, curre: ſi curris, advola. Epiſt. 23. l. 2. ad Attic.

Quid enim, per Deos immortales, poteſt Reip. prodeſſe noſtra legatio? prodeſſe dico? quid ſi etiam obfutura eſt? obfutura dico? quid ſi etiam nocuit? Philippic. 12.

Mars videt hanc, viſamque cupit, potiturque cupita. Ovid. 3. faſt.

Torva leana lupum ſequitur, lupus ipſe capellam;
Florentem cityſum ſequitur laſciva capella. 2. Eclog. Virg.

Diverſis membris frontem dat *i* Anaphora eandem

i Florida figura, quæ varias enumerationes ducat, aſſeverat, exaggerat.

Ter conatus ibi collo dare brachia circum;
Ter fruſtra comprenſa manus effugit imago.

* *Tu pugnare potes, mihi ſacri eſt conſilii vis:*
Tu vires ſine mente geris, mihi cura futuri eſt.

* Elegantiſſime geminatur cum res oppoſitæ inter ſe pendantur.

Nihil te nocturnum præſidium palatii? nihil urbis vigiliæ? nihil timor populi? nihil conſenſio bonorum omnium? nihil hic munitiſſimus habendi Senatus locus? nihil horum ora vultuſque moverunt? Catilinaria. 1.

Accuſant ii, qui in fortunas invaſerunt: Cauſam dicit is, cui nihil præter calamitatem reliquerunt. Accuſant ii, quibus occidi patrem Sexti Roſcii bono fuit: cauſam dicit is, cui non modo luctum mors patris attulit, verum etiam egeſtatem. pro Roſcio Amer.

Sic

Sic oculos, ſic ille manus, ſic ora movebat.
3. Æn. Virg.

Flebile neſcio quid queritur lyra; flebile lingua
Murmurat exanimis, reſpondent flebile ripæ.
Met. Ovid. 11.

k Feſtive & eleganter periodum concinnat.

Complures clauſus concludit k Epiſtrophe eodem
Dicto: *Crede mihi, ſi te quoque pontus haberet;*
Te ſequerer, conjux, & me quoque pontus haberet.

Doletis tres exercitus Pop. Romani interfectos? interfecit Antonius. Deſideratis clariſſimos cives? eos quoque eripuit vobis Antonius. Autoritas hujus ordinis afflicta eſt? afflixit Antonius. 2. Philippica.

Surgamus; ſolet eſſe gravis cantantibus umbra:
Juniperi gravis umbra: nocent & frugibus umbræ.
Virg. 10. Eclog.

Symploce eas jungit complexa utramque figuram.

Quam bene, Caune, tuo poteram nurus eſſe parenti!
Quam bene, Caune, meo poteras gener eſſe parenti!

Quis legem tulit? Rullus. Quis majorem populi partem ſuffragiis privavit? Rullus. Quis comitiis præfuit? idem Rullus. Cic. pro lege Agraria.

Quis poſtulavit? Appius. Quis produxit? Appius. pro Milone.

l Res graves cum Majeſtate inculcat.

Incipit & voce exit l Epanalepſis eâdem:
Pauper amet caute, timeat maledicere pauper.

Vidimus tuam victoriam præliorum exitu terminatam: gladium vaginâ vacuum in urbe non vidimus. pro Marcello.

Multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa. Virg. Æn.

Victus amore tui, cognato ſanguine victus. Æn. 12.

Una

Una dies Fabios ad bellum miſerat omnes.
Ad bellum miſſos perdidit una dies. Ov. 2. Faſt.

Phoſphore, redde diem; quid gaudia noſtra moraris?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem. Mart. 21. ep. l. 8. Vide ep. 99. l. 9. *Rumpitur invidia* & l. 4. ep 91. & alia ejuſdem epi. ut & Catulli in eodem deſinunt verſu à quo ordiuntur.

Una dies aperit, conficit una dies. Auſonii roſæ.

Prima velut mediis, mediis ita *n* Epanodos ima
Conſona dat repetens: *Crudelis tu quoque mater,*

n Diſtinctiones & Argumentationes concinnat.

Crudelis mater, magis an puer improbus ille?
Improbus ille puer, crudelis tu quoque mater.

Gratiam qui refert, habet: & qui habet, in eo, quod habet, refert. pro Plancio.

Ecquam putatis civitatem pacatam fuiſſe, quæ locuples ſit? ecquam locupletem, quæ tibi pacata eſſe videatur? pro lege Manilia.

Demophoon, ventis & verba & vela dediſti;
Vela queror reditu, verba carere fide. Ovid. Epiſt. 2.

Voce parum mutatâ alludit ſignificatum
n Paranomaſia: *tu prædo, non prætor, amari*
Me juvat, Antanaclaſis erat, *ſi nil ſit amari.*
Eſtque ploce, *Corydon, Corydon eſt tempore ab illo.*

n Eleganter in converſionibus jacatur, pungitque ſimul.

Inceptio eſt amentium, haud amantium. Teren. Andr.

Tibi parata erunt verba, huic verbera. Terent. Heaut.

Qui de hujus urbis, atque adeo orbis terrarum exitio cogitent. Catilinaria 1. *Itaque plebiſcitum, quo magis oneratus quam honoratus ſum, primus antiquo abrogoque.* Liv. 22. *In quo motu, in quo metu; tam cito, tam ſcite. Sero, ſed ſerio, quem tibi habe, & have. In ſtadio & ſtudio virtutis.*

tutis. ab Exordio ad Exordium. Petiiſti & ſimul periiſti. Confiſis & confuſis. Vero affectu, felici effectu. Mirari, non rimari. Ita Marſyas in pœnam cecinit & cecidit. Floruit, & corruit. Non κτῆσις *ſed* χρῆσις. *mutant* τόπον ἐ τρόπον μὴ μεῖδαι ῥᾴδιον ἢ μιμεῖσθαι. *Non fluere ſed ruere videtur. Niſi quis aut cœnum aut cœlum dividere vellet.* Flor. 3. 17. *Amor melle & felle eſt fœcundiſſimus.* Plaut. Ciſtell.

Nata ſalo, ſuſcepta ſolo, patre edita Cœlo. Auſon. epigr. 30.

• Pulchre exponit, contra ponit, repetit.

Eſto *o* Polyptoton, vario ſi dictio caſu
Conſonet: *arma armis, pede pes, denſuſque viro vir.*

Jam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo, Enſe minax enſis, pede pes, & cuſpide cuſpis. Stat. 8. Theb.

Res cum re, cauſa cum cauſa, ratio cum ratione pugnabit. pro Cælio. *Cedere juſſit aquam, juſſa receſſit aqua.* Ovid. 3. art.

Certus locus, certa lex, certum tribunal, quo hoc reſervetur. Verrin. 7. *Sed pleni omnes ſunt libri, plenæ ſapientum voces, plena exemplorum vetuſtas,* pro Archia.

Huc & παρηγμένον referunt, ubi ſc. voces variantur à derivatis vel conjugatis. *Is demum miſer eſt, cujus nobilitas miſerias nobilitat.* Actius. *Candidas ales modo movit alas.* Senec. Hippol.

Species Hypotheſeos ſunt.

Schemata ſententiæ ad Explicationem.

p Pragmatographia. *q* Topographia & topotheſia. *r* Proſopographia. *ſ* Pathopœia. *t* Chronographia. *u* Diatypoſis, Enargia, Characteriſmus.

p Res, *q* loca, *r* perſonas, *ſ* affectus, *t* tempora, geſta,
Exprimit, atque oculis quaſi ſubjicit *u* Hypotypoſis.

De-

Deſcriptionum exempla, quia paſſim obvia, & longiora ſunt quam quæ admittat inſtituta & profeſſa hæc brevitas, nulla adjicio. Scias obiter pleriſque tranſitoria hæc eſſe fora, ad digreſſiones. Operæ itaque precium erit, hæc adnotare, & in uſum reponere.

Explicat, oppoſitum addens x Paradiaſtole: *Obumbrat*
Virtutem fortuna; tamen non obruit illam.

x Paralogiſmum conſequentis arguit.

Fit magna mutatio loci, non ingenii, Cic. pro Quintio.

Non enim furem, ſed direptorem: non adulterum, ſed expugnatorem pudicitiæ: non ſacrilegum, ſed, &c. 3. Verrina.

Oppoſita Antimetabole mutat dicta: *Poëma Eſt pictura loquens; mutum pictura poëma.*

In dominatu ſervitus: in ſervitute dominatus, pro Dejotaro.

Vere dici poteſt, magiſtratum eſſe legem loquentem, legem autem mutum magiſtratum. Cic. 3. de legibus.

Ut qui pacem belli amore turbaverunt, bellum pacis caritate deponerent, Tacit. 2. hiſt.

Ut novorum optima erunt maxime vetera, ita veterum maxime nova. Quint. 1. 10.

Inter viros fœmina, inter fœminas vir.

Librat in Antithetis contraria y Enantioſis: *Alba liguſtra cadunt, vaccinia nigra leguntur.*

y Comparando illuſtrat delectatque.

Obſequium amicos, veritas odium parit. Terent. Andria.

Neque me pœnitet mortales inimicitias, amicitias ſempiternas habere. pro Poſthumo.

Ubi vivos homines mortui incurſant boves. Plaut. Aſinaria.

Sed quam urbs ipſa opportuna oppugnantibus erat, tam inexpugnabiles hoſtium animi. Liv. 3. 3.

Odit populus Rom. privatam luxuriam: publicam magnificentiam diligit. Cic. pro Muræna. vid. in eadem oratione Antitheſin ſatis longam,

gam, *Vigilas tu de nocte, ut tuis conſultoribus reſpondeas: ille, ut,* &c. & ſupra in Periodo. pag. 33. 34.

z Aſſeverat & exaggerat.

z. Synœceioſis duo dat contraria eidem:
Tam quod adeſt, deſit, quam quod non adſit, avaro.

Cum eo nimirum hoſte res eſt, qui nec bonam nec malam fortunam ferre poteſt: ſeu vicit, ferociter inſtat victis; ſeu victus eſt, cum victoribus inſtaurat certamen. Annibal. de Marcello Liv. 3. 7.

* Ludendo elevat, pungit tamen.

* Oxymoron *iners* erit *ars, concordia diſcors.*
Strenua non exercet inertia, Hor. Ep. 11. l. 1.
γλυκυπικρὸν. Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα. Soph. Ajax. Χάρις ἄχαρις.

Inſanientis dum ſapientiæ conſultus erro. Hor. 1. l. 34. ode.

In aliquid, nihil eſt. Ter. Andr. *Tu pol, ſi ſapis, quod ſcis, neſcias.* Eun. *Ut cum ratione inſanias.* ibid.

Arte opus eſt, ut tibi parma cadat. i. ut erret. Martial. 9. 39. *Innumeri numeri. Cum tacent, clamant.* Catilinaria 1. *Concordia diſcors.* Met. 1. *Injuſtaque juſta peregit.* 11. Met. Ovid.

Hic, ut quæque pia eſt, hortatibus impia prima eſt,
Et, ne ſit ſcelerata, facit ſcelus. Ovid 7. Met.

Tu non inventa reperta es. Ovid. 1. Met. ſperabam me reperturum filiam meam virginem; reperi vaccam. quem locum & ipſe Ov. interpretatur. 5. l. 6. fab. de Proſerpina. *En quæſita diu tandem mihi nata reperta eſt: Si reperire vocas amittere certius; aut ſi Scire ubi ſit reperire vocas.* contra quam diſputant magiſtelli apud Alex. ab Alexand. l. 1. c. 21. & quam L. Valla diſtinguit inter *invenire* & *reperire*, l. 5. eleg. c. 2.

Ad

Ad Probationem.

Propoſiti reddit cauſas *a* Ætiologia:
Sperne voluptates: nocet empta dolore voluptas.
Intelligo, quam difficili ſcopuloſoque verſer loco. Nam cum omnis arrogantia ſit moleſta; tum illa ingenii atque eloquentiæ moleſtiſſima. Divin. in Verr.

a Refellenti congruit atque redarguenti.

Arguit allatam rem contra Inverſio pro ſe:
Imo equidem; neque enim ſi occidiſſem, ſepeliſſem.

Romulo in cœna parcius bibenti, dixit quidam, Romule, ſi iſtuc omnes faciant, vinum vilius ſit, is reſpondit, Imo vero carum, ſi quantum quiſque volet, bibat: nam ego bibi quantum volui. A. Gel. l. 11. c. 14.

Anticipans, quæ quis valet objeciſſe, *b* Prolepſis Diluit: *Hic aliquis mihi dicat, Cur ego amicum Offendam in nugis? Hæ nugæ ſeria ducent In mala, deriſum ſemel exceptumque ſiniſtre.*

Dicet aliquis, Hæc igitur eſt tua diſciplina? ſic tu inſtituis adoleſcentulos, &c. Proſapodoſis ſeu Reſponſio. *Ego ſi quis, Judices, hoc robore animi atque hac indole virtutis, &c.* Cic. pro Cælio.

Occupationis Formulæ ſunt: *ſi quis adſit legum ignarus, qui ------ Si quis miretur ------ Ne cui mirum videatur ------ Hic forte mihi objiciat aliquis ------ Quod ſi quis me roget ------ Quid ergo? audaciſſimus ego ex omnibus ----- Quæret quiſpiam, &c.*

b Et Procatalepſis A priore parte dicitur Præſumptio, Objectio, Anteoccupatio: à poſteriore, Subjectio, Anthypophora: Eſtque Proœmiis & Confirmationibus accommodatiſſima.

Planè aut diſſimulans permittit *c* Epitrope factum.
Cedo equidem: neque te teneo, neque dicta refello. I, ſequere Italiam ventis, pete regna per undas.

Sit fur, ſit ſacrilegus, ſit flagitiorum omnium vitiorumque princeps: at eſt bonus Imperator & felix,

c Cauſæ fiduciam præ ſe ferens, conſilio acquieſcit ſuo: huic affinis eſt Synchoreſis.

lix, &c. diſſimulantur in Verrem. *Tribuo Græcis literas: do multarum artium diſciplinam: non adimo ſermonis leporem, &c. teſtimoniorum religionem & fidem nunquam iſta natio coluit.* pro Flacco. *Habes, Tubero, quod accuſatori eſt maxime optandum, confitentem reum: ſed tamen ita confitentem, &c.* pro Ligario. *Imo habeat, valeat, vivat cum illa. Profundat, pereat, perdat, nihil ad me attinet.* Ter. Adelph.

Ad Exaggerationem & Amplificationem.

d Supra in Confirmatione. vide Amplificationem.

Ad ſummum ex imo gradibus venit *d* Incrementum:

Non plebs prava jubens; ſolida nec mente, tyranni
Vis fera dimoveat juſtum; non turbidus Auſter;
Fulminei non dextra Jovis; non, ſi ruat, orbis.

Eo prorupturam eſſe audaciam, ut non clam, verum etiam hic in foro, ante tribunal tuum, M. Fanni, ante pedes veſtros, Judices, inter ipſa ſubſidia cædes futuræ ſint. pro Roſc. Amer. *Miſerum eſt exturbari fortunis omnibus, miſerius, &c.* pro Quintio. vide ſupra in Amplificatione. pag. 29.

Ad affectuum concitationem.

e Vim vicamque orationi addit, premitque adverſarium; & cujus in Enthymemate atque Inductione uſus frequens.

Quærit *e* Erotesis, poterat quod dicere recte.
Et procul, ô miſeri, quæ tanta inſania, cives?
Creditis avectos hoſtes? aut ulla putatis
Dona carere dolis Danaum? ſic notus Ulyſſes?

Quouſque tandem, Catalina, abutere patientia noſtra? & quæ ſeq. exempla paſſim occurrunt.

f Poſt res magnas graviter expoſitas eiet Affectus.

Concitat *f* Ecphoneſis & Exclamatio mentem:
Heu pietas! O ſpes falſas! proh vana voluptas!

O tempora! O mores! Catil. 1. *O fruſtra mei ſuſcepti labores!* pro Mil. *O miſerum me! conſumptis enim lachrymis, infixus tamen pectori hæret*

hæret dolor. Phil. 2. *O cœlum! O terra! O maria Neptuni?* Ter. Adelph. *O ſtultos Camillos, Curios, &c.* in Piſonem.

Narratæ ſubit & rei g Epiphonema probatæ:

Tanta molis erat Romanam condere gentem.

Quam ut adipiſcantur, omnes optant: eandem accuſant adepti. Tanta eſt ſtultitia & perverſitas. Cic. de Senec.

Tantum relligio potuit ſuadere malorum. Lucret. 1.

g Rei probatæ apponitur quaſi ſigillum, aut tanquam coronis imponitur operis faſtigio.

Eſt h Epanorthoſis poſiti correctio ſenſus:

O clementia, ſeu potius patientia mira!

Filium unicum adoleſcentulum habeo: ah, quid dixi, habere me? imo habui, Chreme. Nunc habeam, necne, incertum eſt. Terent. Heaut.

Quod quidem facerem vehementius, niſi inimicitiæ mihi intercederent cum iſtius mulieris viro: fratrem volui dicere: ſemper hic erro. Cic. pro Cœlio.

h Prævaricatur, & jocojugulat.

i Apoſiopeſis ſenſa imperfecta relinquit:

Quos ——— ſed motos præſtat componere fluctus.

Quem quidem ego ſi ſenſero ——— ſed quid opus eſt verbis. Terent. Andr.

Si quis me quæret rurſus ——— Præſto eſt, deſine. Phormio.

De noſtrum enim omnium ——— non audeo totum dicere. Cic.

Eia, Benedicite. Plaut. Aſinaria.

i Res triſtes, turpes, notas, ſuſpectas tacet, irate minantique conveniens.

Conſulit addubitans quid agat, dicatve k Aporia.

Quid faciam? roger, anne regem? quid deinde rogabo?

Equidem, quod ad me attinet, quo me vertam neſcio. negem fuiſſe illam infamiam corrupti judicii? urgem illam rem agitatam in concionibus, jactatam in judiciis, &c. Reſponſ.

Non eſt noſtri ingenii, veſtri auxilii eſt, Judices, &c. pro Cluent.

k Addubitatio; Exordiis Confirmationibus & Amplicationibus utilis, expectationem atque attentionem facit.

Quid primum querar? aut unde potiſſimum, Jud. credar? aut quod, aut à quibus auxilium petam? Deorumne immortalium? populine Romani? pro Roſcio Am. & apud poëtas paſſim deliberant, Dido, Medea, Althæa, Narciſſus.

a Quaſi-freta ſimplici & recta cauſa ſe inſinuatis urget; tacitamque alterius confeſſionem extorquet.

Conſultat cum aliis *a* Anacœnoſis: *Si ita haberet*
Se tuares, quid conſilii aut rationis inires?

Quæro à te C. Aquil. L. Luculle, P. Quintili, M. Marcelle, vadimonium mihi non obiit quidam ſocius, &c. Pro Quintio.

Quem virum aut heroa lyra vel acri tibia ſumes celebrare, Clio.

Quem Deum? Hor. I. 12. od. ſequitur reſponſio interrogativa etiam. *Quid prius dicam ſolitis parentis laudibus.* ut appareat hæc cum præcedente figura ſpecies eſſe Dialogiſmi ſeu ſermocinationis.

b Invidiam à ſe amolitur in perſonam quam inducit monentem, objurgantem, &c. hujus ſpecies ſunt *Mimeſis & Dialogiſmus.*

Perſonam inducit *b* Proſopopœia loquentem:
Hoſne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem
Officiique refers? quod adunci vulnera aratri
Raſtrorumque fero, totoque exerceor anno.

Elegantiſſimæ habentur Proſopopœiæ in oratione, pro Cœlio App. Clodii Cæci, & Sext. Clodii. *Patriæ,* 1. Catilinaria. ubivis.

c Invocationibus inſervit, atque excitat attentionem.

Sermonem à præſenti avertit *c* Apoſtrophe:
Et auro
Vi potitur. Quid non mortalia pectora cogis
Auri ſacra fames?

Tum tu, O Jupiter, qui iiſdem quibus hæc urbs auſpiciis à Romulo es conſtitutus, quem Statorem hujus urbis, &c. 1. Catilinar.

Vos, vos appello, fortiſſimi viri, qui multum pro patria ſanguinem effudiſtis. pro Milone. Omnibus vero numeris perfectiſſima Proſop. videatur 5. Tuſc. quæſt. Homoioptotis, Homoioteleutis, Polyptotis exculta. *O vitæ Philoſophia dux, &c.* Sed & exemplorum apud

apud poëtas opimam metere eſt meſſem, vel invocantium, *Vos ô clariſſima mundi Lumina.* vel. ὑπερειδόντων τὸ πίπλον τῦ μετρόε, ut, *Munera, Bacche, tua*; & *unguibus, accipiter, ſaucia facta tuis.*

Ad Copiam.

Verba * Synonymia addit rem ſignantia eandem:

Enſes & gladii. Superatne & veſcitur aura Ætherea, nec adhuc crudelibus occubat umbris?

* Dignitatem, gravitatem, & acrimoniam orationi conciliat; affectuſque vehementiam arguit.

Diverſas ſpecie res multas congerit Hirmos:

Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes, Augur, ſchenobates, medicus, magus, omnia novit.

Quod denique belli genus eſſe poteſt, in quo illum non exercuerit fortuna Reipublicæ? Civile, Africanum, Tranſalpinum, Hiſpanienſe, miſtum ex civitatibus, atque ex belliceſiſſimis nationibus, ſervile, navale bellum, varia & diverſa genera bellorum, & hoſtium, non ſolum geſta ab hoc uno, ſed confecta. pro lege Manilia. *Omnia norat, omnium aditus tenebat, &c.* 3. Catilin.

Non dico, Apophraſis. *Taceo, Mitto*, eſt Paralepſis:

Omnia illa quæ ſæpe audiviſtis & memoria tenetis, prætermitto, &c. Nec ea dicam, quæ ſi dicam, infirmare non poſſis, 1. Verrin. *Itaque non ſum prædicaturus, Quirites, quantas ille res domi militiaque, terra marique, & quanta felicitate geſſerit, &c.* pro lege Manilia.

Rem circumloquitur per plura Periphraſis unam:

Trojani belli ſcriptor. Chironis alumnus.

a *Schemata Grammaticæ Orthographiæ.*

Proſtheſis apponit capiti, quod Aphæreſis aufert:
Ut; *gnatus. tetuli. ruit. & non temnere divos.*
Syncope de medio tollit quod Epentheſis infert:
Relligio. Mavors juſſo. ſurrexe. repoſtum.
Aufert Apocope finem, quem dat Paragoge:
Ingeni. Hymen. curru'. Tyrio veſtirier oſtro.
Literulam Antitheſis mutat quod & Antiſtœchon:
Olliſubridens voſtrumſervom faciundo.
Tranſponitque elementa Metatheſis; ut, *tibi* b *Thymbre.*

a Contra forte quam lex κατ' αὐτὸ requirit facio, qui figuris Rhetoricis heterogeneas Grammaticales admiſceam: adjicere tamen allubuit, ne deſiderentur quæ in prioribus editionibus uſui eſſe adverteram.

b Quod & deſcendere poteſt à nominativo *Thymbrus*; frequentior autem eſt apud Græcos Tranſpoſitio; ut, κραδία ἔκραθον, θρασὺς.

Metri ſeu Proſodiæ.

c Ecthlipſis M. vocales aufert Synalæpha:
Tu in meſta es, hem! in te ut ego ſum: ac tu me tibi ama, ut te ego amo hic jam
d Syſtole ducta rapit; correpta Diaſtole ducit:
Recidimus ſteterunt, naufragia, ſemiſopita.
Syllaba de binis confecta Synæreſis eſto:
e *Æripides. alveo. cui. tenuia. parietu. aurea.*
Dividit in binas partita Diæreſis unam:
Evoluiſſet. aheneus. evohe. materiäi.

c Quæ & Ecſtatis.

d Vel Synecphoneſis.

e Ab ære tamen χαλκόποδην. dici cervum illum, non, ab aëre propter celeritatē ἀελλόποδα, contendit Io Scal. ad Auſonii nit n l. 1. c. 16.

Syntaxeos ex defectu.

Dicitur Ellipſis, ſi ad ſenſum dictio deſit:
Non eſt ſolvendo. dicunt. quid plura? quid iſtis?
Suppoſitis multis ſi verbum inſerviat unum,
Aut Adjectivum, ſit Zeugma: *hic illius arma,*
Hic currus fuit, hircus erit tibi ſalvus & hædi.

Perſo-

Digitized by Google

Perſonam genus & numerum conceptio triplex
Accipit indignum Syllepſis ſub mage digno:
Tuque puerque eritis. Rex & Regina beati.

Poſt totum partes capiet generale Prolepſis:
Procedunt caſtris hinc Acron, inde Quirinus.
Alterum in alterius mactatos ſanguine cernam.
Dialyton tollit juncturam & Aſyndeton, idque
Articulus faciet: *Rex, miles, plebs negat illud.*
Frange toros, pete vina, roſas cape, tingere nardo.

In Exceſſu.

Conjunctura frequens vocum *a* Polyſyndeton eſto:
Fataque fortunaſque virum moreſque manuſque.
Vocibus exuperat *b* Pleonaſmus, & emphaſin auget.
Auribus his audivi, oculis vidi, ore locutus.
Syllabicum adjectum fit vocis fine Parelcon.
Quipote. numnam. etiamnum. ehodum. in Soſia adeſdum.
Membrum interjecto ſermone Parentheſis auget.
Credo equidem (nec vana fides) genus eſſe Deorum.

a Trepidanti convenit & multa per celeritatem atque animi impetum congerenti.
b Graviter rem producit, facitque ut major, quam ſit, appareat.

In Contextu.

Perſonam ad primam *c* Revocatur, ſive ſecundam,
Tertia. *Qui legis hæc. Populus ſuperamur ab uno.*
Et caſu ſubſtantiva *d* apponuntur eodem:
Turba moleſta proci. mons Taurus. fons Aganippe.
Pro toto poſitæ partis, quam paſſio ſignat,
Quartum vel ſextum caſum Synecdoche tradit:
Paſſivis, neutris, adjectis, participiiſque:
Dentibus alba. caput doleo. ſpoliata lacertos.
Antiptoſis amat pro caſu ponere caſum:
Urbem quam ſtatuo veſtra eſt. trabeate ſalutas.

c Evocatio
d Appoſitio.

a Helleniſmus erit phraſis aut conſtructio Græca:

Deſine clamorem. fallunt. ardebat Alexin.

Compoſitæ in partes eſt Tmeſis ſectio vocis:

Quæ mihi cunque placent. ſeptemſubjecta trioni.

Hendiadis unum in duo ſolvit, mobile fixum

Dans: *auro & pateris. chalybem frenoſque momordit.*

Perſonam, numerum commutat *b* Enallage, tempus;

Cumque modo genus; ut *Pereo quod charius eſt mi.*

Ni faciat. vici. præſto eſt. hinc ſpargere voces.

Syntheſis eſt ſenſu tantum; non congrua voce:

Turba ruunt. aperito aliquis. pars maxima cæſi.

Digna præire ſolet poſtponere Anaſtrophe verba:

Tranſtra per. Italiam contra. maria omnia circum.

Eſt vocum inter ſe turbatus Hyperbaton ordo:

Vina, bonus quæ deinde cadis onerarat Aceſtes, Littore Trinacrio, dederatque abeuntibus, heros Dividit.

Caſu tranſpoſito ſubmutat Hypallage verba:

Impia trabs. videt hos ortus, date claſsibus Auſtros.

Hyſteron & Proteron ſive Hyſterologia ſecundo

Prima loco ponit: *c Lavinaque littora venit:*

d *Detrudunt naves ſcopulo*, e *nutrit peperitque.*

a Sive Græciſmus.

b Heteroſis etiam dicitur, & alleotheta.

c Prolepſin hanc & proanaphoneſin appellat A. Gellius l. 10. c. 6. d Præpoſitionis in compoſitione regimen nuncupant hoc Grammaticorum filii. e Hoc merum Hyſteron Proteron eſſe volunt.

Qui orationem illuſtrare volet; lumen petet à Tropis, Metaphora imprimis, & Allegoria; qui jucundam reddere; ad Rhet. dictionis figuras ſe conferet, verborum iterationes, & contentiones, paria paribus relata, ſimiliter cadentia, immutata littera venuſtates: qui gravem efficere; ſententiarum ornamentis cum pondere utetur: qui affectus ciere vult; amplificationum atroci vehementia inſurget.

§. *Apte,*

§. *Apte, ut pro varietate materiæ ſubjectæ aut motus animi varietur dicendigenus, formeturque orationis Character.*

CAput artis eſt, docere quod facias. Sic igitur eloquentiam prudentiamque miſcebit orator, ſic decoro ſcenæque inſerviet; ne quando velit infanti cothurnos Herculis induere, in re ſobria bacchari, in tenui turgeſcere atque intonare, ut neque è contra in argumento ſublimi humi ſerpere, atque humi affigere, ut ait ille, divinæ particulam auræ. Mutantur ſubinde circumſtantiæ: ad earum momenta convertatur & Eloquentiæ facies, diſpiciat orator non minus quid deceat, quam quid expediat. Ut vero deceat; auditori, perſonæ, tempori, cauſæ, quandoque variis cauſæ partibus, ornamenta propria, figuram & habitum accommodabit. ita demum nativo ſucco, ſuoque colore nitebit oratio. Sciat in docendo requiri acumen, in conciliando lenitatem, in movendo gravitatem, eum denique omne eloquentiæ tuliſſe punctum, qui humilia ſubtiliter, grandia elate, mediocria temperate poteſt dicere. uti alius ornatus Principi, alius privato convenit, aliud ſchema militem, aliud agricolam, mercatorem aut philoſophum aliud decet: ita & diverſa materia di-

Ariſt. lib. 3. Rh. 7. cap τὸ πρέπον. Dem. Phal. περὶ ἑρμηνείας, Εἰσὶ δ᾽ τέσσαρες οἱ ἁπλοῖ χαρακτῆρες, &c. Ariſtides περὶ πολιτικοῦ λόγου καὶ περὶ ἀφελοῦς λόγου. Cic. Or. Perfectus. Fab. 11. lib. cap. 1. & 12. lib. cap. 10. Agel. 7. lib. 14. c. Her. περὶ ἰδεῶν, ad quem Sturmius quem & vid. lib. 1. cap. 4. de ratione Elucut. Rhet. & l. 3. c. 6. ut & l. 2. de Imitatione c. 4. Soar. l. 3. cap. 51. Str. l. 2. c. 17. &c. Jul. Cæſ. Scal. 4. lib. poët. 1. c. Keck lib. 1. Spec. Rh. 26. cap. Alſt. Orat. 5. l. c. 6. & 11. Caulerius l. 5. Dreſſ. l. 3. p. 909. Hiper. c. 13. p. 430. D. Thorn. Tul. Str. 1. Sect. 1. Cauſ. 2. l. c. 27. & 40. Voſſ. 5. l. 4. c. Val l. 5. d. 2. q 20. De Aſiano, Laconico, Attico, Rhodio, antiquo genere. Streb. l. 2. c. 22. Keck. 1. l. ſpec. Rh. c. 28. N. Cauſ. 2. l. Æquabilis hujus & temperatæ virtutis oratores Cicero vocat, *Statarios*. de clar. Orat. quin & ipſum Ciceronem Seneca epiſt. 40. appellat *Gradarium*.

verſos habitus, diverſos exigit characteras. Pro re itaque nata & materia ſubjecta vertet ſtylum, ut unum formet ex iis quæ dicendi genera, Characteras, Ideas nuncupant, numerantque tres: *Humilem*, *Mediam*, *Sublimem*. Quæ omnes à ſe invicem diſcernuntur, cum Verbis & Sententiis, tum Luminibus eorum & Ornamentis; nec Periodis minus, Compoſitione & Numero.

Humilis itaque Idea, erit elegans, preſſa, verecunda, leniter fluens, ſimplex munditiis: non tamen inculta aut ſicca, non enervis aut arida.

Media inſurgat aliquanto altior, translationibus crebrior, ſed modeſtis; figuris florida, egreſſionibus amœna, ſententiis fluens, lenius tamen, ad modum lucidi amnis crepante pede per calculos defluentis, pictas utrinque floribus & inumbratas ſylvis ripas lambentis.

a Ἀκρότης καὶ ἐξοχή τις λόγων ἐστὶ τὰ ὕψη, &c. Long. περὶ τοῦ ὕψους. Idem. Exempla ſingulorum characterum habes apud Cornificium.

[a] *Sublimis*, verborum tum ſingulari delectu, tum audaci pondere, atroci figurarum dignitate, gravi ſententiarum majeſtate, periodorum reſpiratione crebra, validioribus vibrata numeris, rapido affectuum æſtu, conglobatarum amplificationum acta impete, non fulgure tantum coruſcet, aut tonitru terreat, ſed & fulmine feriat: aculeum poſt ſe relinquat ὁρμὴ διάπυρος. neque in ſenſus irrepat, ſed irruat: inſtar rapidi torrentis hybernis nivibus aut montano flumine aucti, pontemque aggeremque indignati, ſternat agros; ſaxa devolvat; viam ubi non invenit, faciat; ſecum auditorem, vel contra nitentem, ferat, cogatque ire quo rapit.

b *Pronunciatio.*

b Cic. 3. de Orat. Aut. ad Heren. 3. lib. Fab. 11. lib. 3. cap. Mart. Capel. 5. lib Fortunatianus 3. l. Soarez. 3. lib. 56. 57. & 58. cap. Dreſſ. 3. lib. p. 931. *Vox. Geſtus*. Melch. Jun. meth. El. cap. 21. Hip. c. 16. Keck. Syſt. Rh. lib. 3. cap. 2, 3, 4. Alſt. Or. 4. lib. 17. cap. Cauſ. lib. 9. cap. 1, 7, 8. Voſſius. 5. lib. cap. 8, 9. Vallad. lib. 6. diſp. 1.

Hæc tandem eſt illa virtus, cui Oratorum

Græ-

Græcorum facile princeps primas, ſecundas, tertias dedit. Idque jure optimo. Eſt enim Pronunciatio, ſermo & Eloquentia corporis, imo ipſa totius Eloquentiæ vultus, anima & vita. Quid enim? Annon languent Affectus, intermortua jacet Delectatio, omnis Fidei perit fides, niſi vivæ vocis face animentur, niſi ſignifici Geſtus facie figurentur? Hic quippe ad animum per oculos, illa per aures penetrans, intellectum expugnat, affectus in vincula abducit. Huic itaque tanto futuro bono, etiam à balbutiente infantia, ſumma adhibeatur cura, parcaturque in lubrico à pueritia in adoleſcentiam tranſitu; ut vox formetur firmeturque clara, facilis, diſtincta, flexibilis, quæ prout erit dicendi, aſſeverandi, monendi uſus; prout ſuggerent ira, vis, voluptas; dictabunt metus, miſeratio, modeſtia, aliaſve quiſpiam affectus; varie & per gradus intendere ſe ac remittere, ſonoque inflexo reddere lene, aſperum, vehemens, tenerum, grave, acutum valeat. Camœnarum hæc princeps Calliope chorum ducat; pro rerum, affectuum, ipſarumque Orationis partium ratione omnes ſonorum gradus variet. In Exordio non protinus vaſta erumpat; ſed à ſubtimida & tremula voce paulatim exurgat. In Epilogo vocem de induſtria infringet, dabitque operam ne diſſimilis ſit Orationi Orator. Atque huic ſuffragentur, Vultus, animi ſpeculum, & Oculi, quos Demoſthenes lucernas animi appellat, in ira & odio concitandis, non minus quam in gratia & amore conciliandis duces; qui indignationem flamma ſcintillantes, qui lætitiam juxta ac dolorem lachrymis manantes teſtentur; modeſti ſibique conſtantes, ne rigeant aperti nimis, neque tremuli nictent. Manus multiplicis habitus

In lætitia & voluptate leniter ſe effundat.

In Iracundia inſurgat acuta, & incitata.

Semper vero notis menſuram buccæ ſuæ, nec modum excedat.

Vultus.

Oculi.

Manus ſine quibus trunca eſſet ratio, & debilis oratio, ne ſint otioſæ & quieſcentes: non tamen geſticuloſæ aut vaſtæ, mimicum aut ſcenicum referentes: ſed temperatæ & quæ forum deceant. Dextra præcipue agat; huic ſiniſtra ſubſerviat.

artifices, utcunque mutæ, faciles tamen animi indices, & per omnes gentes atque nationes linguis diverſas, communis ſermonis interpretes. In agendo dextra principatum obtineat, ſubſerviat ſiniſtra. Tantò autem acriores in animis audientium exardeſcent faces, quantò vehementiori vocis geſtuſque intentione affectuum flammas ſuo ipſius conceptas & quaſi accenſas pectore ſignificarit expreſſeritque orator.

------ *Si vis me flere, dolendum eſt Primum ipſi tibi: tunc tua me infortunia lædent.*

Exercitatio.

Cic. 1. de Orat. Soar. l. 1. c. 10. Keck. Rh. ſp. 2. l. c. 2. Sopatri Rhetoris Græci διαιρέσεις ζητημάτων, de componendis declamationibus, cauſis poſitis & controverſiis utrinque delineatis liber utiliſſimus. Nigronii Orat. 8. & 9. de exercitatione dicendi.

EXpoſita ſunt Naturæ primordia & Artis adminicula. ſuperſunt Exercitationis ſubſidia; ſine quibus corruunt illa & jacent. Agricolæ peritiſſimi ſolum vel optimum ſqualles ſitu, ſentibus dumiſque horret, niſi colatur, niſi exerceatur. Subacto, inquit ille, mihi ingenio opus eſt, ut agro non ſemel arato, ſed novato atque iterato; quo meliores fœtus poſſit & grandiores edere. Subactio autem eſt uſus, Auditio, Lectio, Literæ. Quibus enim donis cumulati, quibus exculti artibus, ipſam Eloquentiæ arcem conſcenderunt veteres illi oratores? An utique credimus eorum naſcentium labris inſediſſe flexanimam Suadam, cujus quaſi Gratiis afflati evaderent aliquando in Deos mortales, ſuoque arbitrio moderarentur animorum habenas? An utique opinamur eos è pigris enchiridion, formularum, obſervationum rivulis hauſiſſe, quod ſuſpenſa aure biberent audientes? An putamus eos ex inſulſis Rhetorum placitis, inſubidis ſcitis, inertibus officinis prompſiſſe arma, quibus humanas mentes percellerent; artes, quæ altius infixos aculeos, poſt ſe relinquerent? Errat, longe errat, quisquis virtutem diam in putidis latere puteis, Eloquen-

Eloquentiam anguſtis clauſam fiſtulis tam male habitare arbitratur. Ditioris venæ eſt purum hoc aurum, ab altiore fonte pura hæc aqua. Semina quidem in commune ſparſit natura, fovet ea gremio ars præparatque: verum fructus omnis, perfectio, conſummatio eſt à lectione, ſtudio, cura. Ex tripode penitiſſimæ ſapientiæ eſt illud *a* Apollonii: Ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως ἐστί. Lectione velut lætiore pabulo alitur atque eniteſcit facundia, quippe hinc multijuga exundat eruditio, rerum omnium exuberat ſcientia, unde parantur ampliſſimæ dicendi opes. Lectionis vero cum duplex ſit uſus: unus in orationis corpore formando, alter in anima ejus & mente firmanda; ibi verba & compoſitio requirantur ad ſtyli imitationem, hic ſenſus & diſpoſitio ad rerum cognitionem; utrumque autem proſpiciat, ut, qui minus ingenio valent, aliorum ſubſidio ſibi facultates comparent: maxime erit è re præſenti, quantum fieri poteſt, utrique conſulere. Quamprimum igitur puer è Grammaticis exceſſerit, & emendatæ jam ſanæque ſtructuræ ſtipendiis emeritus certo pede figit terram, exerceatur probe vertendo è vernaculo in Latina, necnon transferendo è lingua Latina in vulgarem, atque eadem viciſſim, interjecto modico tempore, Latine reddendo. Atque hic ſolicite & accurate verſabitur in *b* verborum electione atque phraſeωs accommodatione. Deinde tingatur mihi leviter *c* Compoſitionis præceptis, mox etiam *d* Variationis, ita demum inſtructo expeditior ad Imitationem ſternetur via, ad *e* Imitationem, ſtatuam il-

a Apollonii Rhodii citat. Theon progymnaſmat. 1. c. Senec. 85. epiſt.

b Vide Longinum περὶ ὕψους c. περὶ ὀνομάτων ἐκλογῆς. & I L. Strebæum de electione & oratoria collocatione verborum, & Phraſes Schori. *c* Supra. *d* Ex præceptis Eraſ. l. de copia Verborum & Rerum. B. Keck. 2. l. Rh. c. 23. Rod. Agricola 3. l. de Invent. c. 5. *Imitatio.* *e* Cic. de Or. 2. l. & in Bruto l. ad Her. Fab. 10. l. 2. c. πῶς κοινὰ διανοήματα ἰδίως φράζειν. Herm. περὶ μεθόδου δεινότητος L. Vives 4. l. de cauſ. corr. art. & 4. l. de tradendis diſciplinis. ubi adjicit exempla Sturm. tribus l. & in nobilitate literata. p. 332. Paſchal de opt. genere Elocut. Treutler. meth. El. c. 34. Dreſſ. l. 3. Keck. 2. l. ſp. Rh. 2. c. Alſt. Or. 2. l. Cauſ. l. 3. c. 9. & 15. Val. 2. l. 10. c.

lam Mercurialem, quæ quaſi digito viam rectam & compendiariam ad Eloquentiæ arcem commonſtrat. Quicquid enim manu ſuſcipitur dextre, quicquid mente concipitur feliciter; omne illud exemplari huic virtuti accepta referat initia & incrementa; pene dixeram, exitus & perfectionem. Quid enim aliud ſunt opera ſummorum artificum? Quid aliud Ideæ mente conceptæ? quam exempla quædam prototypa, originales quidam moduli; quæ imitetur ſolertia, quos ars exprimat. Imo quid aliud ſunt Artes ipſæ, quam Naturæ ſummæ illius opificis pediſſequæ & diſcipulæ, cujus veſtigia quo preſſius ſequuntur, eo propius à perfectione abſunt. Quoniam igitur in hujus efficaciſſimæ virtutis cardine vertitur Eloquentiæ janua; prono ſtudio, affectu, conſilio feratur Oratoriæ candidatus, ut alicujus in dicendo ſit ſimilis, quem tota mente atque omni animo defixus intueatur, ut quæ domi non naſcuntur, aliunde petantur commoda. Ille autem ſit Unus, quo æquabilior componatur ſtylus; atque idem in ſuo genere Optimus & perfectiſſimus, in quo & optima quæque ſibi proponat imitanda: namque minus errabit qui recte collimabit ad ſcopum. Jam vero, quem Ciceronem præferendum aut parem invenias? conclamatiſſimo omnium conſenſu, Latinæ linguæ parenti, genio, Sermoni, Deo. cujus ingenium ſuo par Imperio nacti ſunt Romani rerum Domini. Qui vel hoc nomine ſe imitatione dignum præſtitit, quod & ipſe, cum ſe totum (elogium eſt * Fabii, maximi in hac arte magiſtri) ad imitationem Græcorum contuliſſet, videtur effinxiſſe vim Demoſthenis, copiam Platonis, jucunditatem Iſocratis. Nec vero quod in quoquo optimum fuit, ſtudio conſecutus eſt tantum, ſed plurimas vel potius omnes ex ſeipſo virtutes extulit immortalis ingenii beatiſſima ubertate. Non enim pluvias (ut ait Pindarus) aquas colligit, ſed vivo gurgite exundat, dono quodam provi-

* 10. L. Inſtit. 1. c. contra & pro Cic. vide Cauſ. lib. 2. L. Viv. 4 l. de cauſ. cor. art. Eraſm. Ciceronianum & Rami Ciceronianum Alſt. Orat. Præcognita. Nigronii Orat. 15. & 16 De laudibus & imitatione Ciceronis Alios.

providentiæ genitus, in quo totas vires ſuas eloquentia experiretur. Sciat ergo ſe multum profeciſſe cui placebit Cicero. Perpetuus itaque ſit orationis dictator, diſertiſſimus ille Romuli nepotum. Ex illius felici facilitate proponat alumno ſuo Rhetor, propinetque periodum unam aut alteram primo, quæ facile admittat imitationem, poſſitque intelligi, characteris humilis aut mediocris. Subminiſtret illi argumentum aliquod materiæ ſequacis, & quæ eandem cum exemplo propoſito formam undequaque poſſit induere. Oſtendat deinde Imitandi artem & rationes; ut vel eidem corpori aliam veſtem induat, vel eidem veſti aliud quærat corpus, hoc eſt, 1 ut manentem * ſententiam alia inveſtiat oratione; 2 aut ſententiæ ſuæ ac novæ habitum illum orationis modice immutatum conformet atque adaptet. Doceat, 3 quæ ab alio breviter dicta fuerunt, Fuſius proſequi & Dilatare; 4 quæ fuſe ab aliis explicata ſunt, Contrahere; 5 Addere ex proprio; 6 Subtrahere ornamenta, & res vel unde Exponere, vel ornate Variare; 7 ex Græca aliave lingua ſumptum ſua Latinitate donare; 8 Orationem numeris ſtrictam aſſerere in libertatem, ſolutique juris facere; 9 locutionis figuram, membra, ordinem, exornationem Mutare atque Invertere: ita par & ſimile auferre, ut ſit tamen diverſum, & aliud quidpiam eſſe videatur: ut ars appareat, lateat artificium. Deducat ita inſtructum in Imitationis arenam, componat cum Exemplo, exigatque artis ſpecimen, quod diligenter conferet cum exemplari; monebit ubi ab exemplo & arte receſſum: ipſe emendabit, ſupplebit quæ deerant, circumcidet ſi quid redundet. Hinc progrediantur licebit ad longiora, difficiliora, altiora: ad periodos artificioſe concinnatas, ad narrationes, confirmationes, argumentationum ac amplificationum formulas, ad para-

* Sententiam veteres quod animo ſenſiſſent vocaverunt: Sed conſuetudo jam tenuit, ut mente concepta, ſenſus vocaremus.

paradoxa ejus & orationes denique integras; eaſque tractandas vel æmulatione parili, vel contrariis cauſarum partibus ſuſceptis. Monebit interea, compilatoris eſſe, non imitatoris, ex alienis centonibus conſarcinatis ſibi trabeam aut virgarum ſagulum conſuere: ſervi pecoris eſſe, unam aliquam prætextam purpuream repræſentare, non poſſe corpus univerſum effingere: tardi hominis eſſe in furto deprehendi. Videat itaque ut fiat repetundarum reus, ne peculatus aut plagii poſtuletur, ne de vi aut dolo malo arceſſatur. Proinde, neque curet verbum verbo reddere tanquam fidus interpres aut religioſus explicator, neque in venuſtatis ornatuique cuticula curanda ſit ſollicitus, ſed & rei naturam laboret penitus ſcire: characterem advertat, circumſtantias obſervet, atque illius, quem ſibi imitandum ſuſceperit, conſilium, acumen, animi indolem, variæ eruditionis carnes, oſſa & medullam, argumentorum lacertos & tractationem validam exprimat potius quam verba & ſtylum. Et cum pigri ſit ingenii, maleque de ſe judicantis acquieſcere inventis, *a* impreſſis uſque veſtigiis inſiſtere, & dum in re tenui ſolicitam curam adhibet, fateri ſe rebus magnis imparem; hortetur eum jam æmulari, jam ſe cum duce ſuo conferre, ſi quid ſupra fieri poſſit, aggredi, præſcripta tranſcendere, nare ſine cortice, in altum vehi, ſeque jam ventis permittere. Ad quem palum jam probe exercitatus tyro noſter, ubi viſus eſt firmaſſe pedem habitu certo & æquabili Ciceronianæ orationis filo, deducatur per progymnaſmata, chreias, locos communes, Ethologias *b*, &c. in lætiorem campum orationum Demonſtrativarum, latiorem Suaſoriarum. Neque enim hujus ætatis, neque ſane noſtri fori ſunt Judiciales,

a Annicetis apud Ælianum Var. hiſt. l. 2. c. 27.

b De primis apud Rhetorem exercitationibus, Fabius. l. 1. c. 15. & l. 2. c. 1. & 4. Priſcianus :· ex Her. p. 322. Theon. Aphthon. Emporius de Ethopœia ac loco communi. L. Viv. 4. l. 1. Alſt. Orat. l. 3. 2. ſect. 4. 2. 1.

quarum

quarum ſcientia & arte jam non indigemus, ultra quam requirit eorum quæ ſcripta ſunt Analyſis & artificii obſervatio; poſtquam, ſublata dicendi ſcena, deſcivit ab orationum ſplendore forenſis illa pompa, formularum quarundam anguſtiis terminata. Ut ergo ab ipſis Eloquentiæ cunabulis legitimè ſtudeat & per omnes numeros progrediatur candidatus noſter; petenda illi cognitionis rerum facultas atque opes ex ipſis ſapientiæ penetralibus; 1. Auditione attenta, multa, 2. Lectione preſſa, 3. Commentatione ſeria, 4. Præceptis artis, 5. Diligenti Stylo, 6. Dicendi denique uſu.

Utilis apprime eſt Auditio; tum quia auris eſt ſcientiæ organum, & quæ ab aliis multo diutinoque ſtudio fuerunt inventa, nobis transfundit horula una: tum quia dicentis viva voce ac ſpiritu movemur magis, excipimuſque nova illa velut naſcentia cum favore & ſolicitudine; trahimuſque inſuper in exemplum ſi quid in pronunciatione, eo quod decuit, placeat. *1. Auditio.* Auditione tamen ut uberior, ita certior & liberior eſt Lectio. audita enim volucri quadam delectatione abeunt irrevocabilia: lecta repetere licet, ſive artem, prudentiam & conſilium, quæ celavit diſertus artifex, propius advertere; ſive res ipſas memoriæ penitus affigere velimus. *2. Lectio.* Hoc orationis adeoque eruditionis atque ſcientiæ pabulum voremus, &, ut ita dicam, helluemur. Hoc veluti quotidiano cibo alatur pingueſcatque oratio Exhauſta enim eloquentiæ fontis vena ſtatim inareſcit, niſi quotidiana lectione refercias. Niſi oleum continenter inſtilles, extinguitur lucerna. Studiorum navem regat fixa hæc ſapientiæ polo Cynoſura, ſomni inertiæque Oceanum nunquam ſubitura Helice. Firma ſit lectio, certa, aſſidua, & conſtans; non deſultoria levitate intermittens aut vaga. Quocirca teneram hanc & muſteam ætatem, ut neque depulſam in totum lactea illa Ciceronis ubertate, ita neque uno

utut:

utut pulcherrimo prato coërcitam velim, at creſcentem, per floreos autorum agros liberius vagari; adultam, aperto gaudere cœlo, Idque Zeuſidis exemplo; qui Crotoniatis Helenam picturis, non putavit omnia quæ ad venuſtatem quæreret, uno in corpore reperiri poſſe: plures itaque præberi ſibi virgines popoſcit, ut mutum in ſimulachrum ex animali exemplo veritas transferretur. Vorandæ plane ſunt * orationes non Ciceronis modo, ſed quæ habentur apud Cæſarem, Livium, Saluſtium, Curtium, Tacitum. Concoquendæ hiſtoriæ eorundem, necnon Suetonii, Flori, Velleii, & quorum eſt hiſtoria quæ dicitur Auguſta, naturalis hiſtoria Plinii ſuperioris, junioris epiſtolæ. Valerii collectanea. Hiſtoria quippe oratorem alit, narrandi facultatem ſuppeditat, inſtruit exemplis, quæ quaſi præjudicata ſunt & experimenta quæ de futuris concludant. Depaſcendæ Fabii inſtitutiones, & quæ illi adſcribuntur declamationes, panegyricæ Plinii & aliorum, Pacati imprimis. Comœdiæ Plauti & Terentii. Libandi adultioribus, Agellius, Capella, Apuleius cæterique Africi nuperi, denique Petrarcha, Politianus, Lipſius, Strada, &, quo nunc calet non tantum juventus omnis, Barclaius. Ante omnia, humanioris eruditionis ſtudioſos immorari decet atque innutriri ſummis illis ingeniis & Moralis ſcientiæ oraculis, Platoni, Senecæ, Plutarcho. Quam ſalutaris autem vel neceſſarius potius ſit futuro oratori poëtarum hauſtus, Oratorum princeps, Oratoriæque primores conſentiunt. Legendi, (a) inquiunt, ſunt Poëtæ, quorum lectio plurimum confert oratori. namque ab his & in rebus ſpiritus, & in verbis ſublimitas, & in affectibus motus omnis, & in perſonis decor petitur. Quippe divino quodam numinis afflatu concitati, immortale quiddam ac cœleſte ſpirant, ſententiarum concinnitate mirabiles, lumine verborum conſpicui, numerorum modulatione

* Inprimis orationes pro Archia poëta, pro Milone, M. Marcello, Ligario, Roſcio Amerino, Deiotaro, Murena, Sylla, Cœlio; Philippic. 2. In Catilinam 1, 2. & 3 In Verrem 6. & 7. Vide & Keck. l. 2. ſpe. Rh. cap. 1. & Vall. 2. l. 11. q.

(a) Cic. 1. Or Quint. 10. l. 1. cap. Tragici in primis, cum verborum delectu, numerorum ſuavitate, ſententiarum pondere admirabiles, tum decori obſervantiſſimi.

tione ſuaviſſimi. Meminerimus tamen non per omnia poëtas eſſe oratori ſequendos, nec libertate verborum, nec licentia ſententiarum: neque (a) totos verſus aut hemeſtichia ſolutæ orationi infarcienda. Verum ne memoria tot tantarumque rerum multifaria & confuſa lectione obruatur: ne quid ex iis quæ legimus, audivimus, cogitando ipſi invenimus, deſideretur: utile imprimis erit, quæ illuſtria ſunt & notanda videntur, librorum cuſtodiis concredere, tanquam cellæ penuariæ & ſuccenturiato memoriæ ſubſidio. Quorum altero notentur verba rara, nova aut novo ſenſu uſurpata; phraſes inſigniores ſuis quæque diſtinctæ titulis, formulæ elegantiores, ad Contextum, & Materiam, quarum exhibetur tabella infra, & in ſequentibus ſpecimen. Altero adnotabuntur Ornamenta& Argumenta, Similitudines, & Translationes, quæ ſunt in unam vocem contractæ ſimilitudines, allegoriæ, imagines, exempla, acutiora dicta, ſententiæ, alluſiones aut quæ alludi vel inverti poſſunt; eaque digeſta omnia, & per ordinem alphabeticum ſuis titulis atque capitibus tanquam favis celliſque ſubjecta. Quoniam vero, ut ait (b) ille, nemo percipere tot reconditas aut tam varias res poteſt, niſi ut ſcientiæ meditatio, meditationi facultas, facultati vis eloquentiæ accedat: per quæ colligitur eandem eſſe rationem & percipiendi quæ profetas, & proferendi quæ perceperis: ne cōndi magis alienorum effatorum quam noſtrorum conceptuum promiſimus; intingendus tandem in noſtram animi mentem erit calamus, ſenatus convocandus in corde conſiliarius; ſtyluſque inde acuendus. Nec quæ legeris, in codicum aut etiam memoriæ adverſaria tam referenda erunt, quam mentis: curandumque ut eant in ingenium quippe cujus in vaſculo liberius ac frequentius tingatur ſtylus quam memoriæ. Tot tamque variarum undecunque congeſtarum opum, quo

(a) περὶ χρήσεως ἐπῶν ἐν πεζῷ λόγῳ, Hermogenes περὶ μεθόδου δεινότητος. *Nos aper debemus incitari, & quæcunque ex diverſa lectione congeſſimus, ſeparare, melius enim diſtincta.* Sen. 84. epiſt. & 33. *Ad rerum excerpta habentur ſub hujus libelli calce communium locorum capita, ſi quis cura habeat hanc curam.*

(b) Meſſalla in dialogo, quem alii Tacito, alii Quintiliano adjudicant.

3. Meditatio & Commentatio.

quo propriæ fiunt noſtrique juris, immutanda eſt qualitas & proprietas, ut vulgo loquuntur. Ne patiamur itaque illa quæ hauſimus manere integra & quaſi ſolida innatare ſtomacho, quem ægrum atque infirmum arguunt quoties eadem ſpecie redduntur cibi quâ ſumpti ſunt: ſed ea naturæ beneficio concoquamus in chylum, ut hinc in ſanguinem & alimentum tranſeant. Non tam memori vomitu cruda regeramus, quam ingenii fermento tot granorum miſcellanea in panem convertamus. Tot roris gemmas, tot florum ſuccos ita ſpiritus noſtri proprietate mutemus, ut diverſa libamina & ſapores in unum mel coaleſcant. Ita in unum conſpirent voces variæ & inſtrumenta diverſa ut ſingulorum lateant voces, omnium appareant; ut ex tot diſſonis fiat chorus unus, concentus unus. Eruditum itaque hunc pulverem prorſus intenti ſtudii radio exaremus, acrem ingenii rotam quaſi figulinam verſemus, ad judicii ſtateram omnia perpendamus, ex ingenii pixide per inventionem propriam, vel ex ærario mentis per recordationem promamus quæ ad rem noſtram faciant: Quod fiet, ſi mentis dexteritate, elicio ſtudii atque animi conflictu & quaſi obſtetricia meditationis opera, res varie miſtas ita temperemus atque in unum corpus redigamus, ut etiamſi appareat unde ſumptum ſit, aliud tamen quam unde ſumptum ſit, appareat. Lecta hæc ſemina novali ſubacto credita prement aliquando terram ſegete, rumpent meſſe horrea: ſi accedat æque diſerta periti cultoris ſolertia. Præceptor igitur & ipſe minime rudis & maxime exercitatus ex hoc noſtro aut alio Rhetorices compendio artis præcepta enarrabit: locos inventionis, definitiones eorum, Maximas, tractationes, adjectis exemplis illuſtrabit. Non tamen omnia accurate & ad tenue: vel ab hoc, quod magiſtrum fere artis reperias neminem, teſte Cicerone, qui ipſe eloquens fuerit:

4. Præcepta Artis.

fuerit: nudæ enim illæ artes nimia plerunque ſubtilitatis affectatione frangunt atque concidunt quicquid eſt in oratione ipſoque ſpiritu generoſius, omnem ſuccum ebibunt & oſſa detegunt. Noviſſime docebit proprios Affectuum motus & concitationes. Et jam tandem proponet rhetorculo ſuo argumenta, è fabulis poëticis, tragicis ut plurimum, hiſtoricis, Ethicis, declamanda, atque ea quandoque in partes contrarias: verum hæc veritati quam maxime conſona, & quorum ſit uſus aliquis in vita deinceps futurus; licebitque aliquando experiendi exercendique ingenii gratia proponere paradoxa & abſurda. Præformabit illi primum declamandi materiam & ſupellectilem, delineabit veſtigia, digitum ad fontes lectionis intendet, commonſtrabit argumenta, ſuppeditabit colores; mox eum ſibi permittet, ſuis ut viribus abſque adminiculo poſſit progredi. Progreſſus autem faciet non ſine ſumma ſpe ad laudes ampliſſimas, ſi ſe totum & rite tradiderit Stylo, optimo & præſtantiſſimo dicendi magiſtro, autori, effectori: Hic enim vires ingenii experitur, mentem exacuit, memoriam excitat, judicium format, artis præcepta illuſtrat, lectionis fructum exigit: ſtudii practica, cogitationum Hermes, mandatorum nuncius: ſcientiarum monimentum. quem cum multi per ignaviam fugiunt, quia magni eſt laboris, tum plurimi per inſcitiam averſantur, eo quod rationem ejus neſciant profani, & illotis pedibus, aut manibus potius, tantæ artis penetralia aggreſſi. His autem myſteriis initiatus *hæc agat*, rem curæ tam ſeriæ, conſilii tam ſacri etiam atque etiam recta reputet via. Prius igitur quam calamum in manum ſumat, operam det penitus intelligere quæſtionis & rei, de qua dicendum ſit, naturam, genus, ſtatum. Deinde ſibi aurem pervellet exigetque à memoria ſua, ſi quid uſpiam audiverit ſuper ea re legeritve. centuriata habebit

[Margin: *5. Stylus.*]

[Margin: Orationes 6. & 7. Nigronii de memoria.]

bebit autorum capita, ſententiaſque eorum quaſi per ſaturam acquiret: ſuæ meditationis advocabit obſtetriciam manum, ſolertis ingenii aciem intendet; omnia diligenter verſabit. quæſtionem ſi finita ſit, ad infinitam avocabit, circumſtantias perpendet: hinc latibula argumentorum luſtrabit, eruet quæcunque ad conciliationem, fidem, motum faciunt. Delectum habebit copiarum. levia quæ ſunt & futilia rejiciet plane, exautorabit, caſſabitque, ut iſti loquuntur: quæ virtute valent & pondere. diſtinguet etiam; ut Velites expediantur, in acie ſtent Haſtati, Principes collocentur medii, ſubſideant in poſtremis Triarii. Quas omnes argumentorum, exemplorum, ſimilitudinum, ſententiarum copias ubi explicuerit in una tabellæ facie, ut ibi in procinctu & ſtatione appareant, evocandæ prout fuerit opus: cogitandum erit non tantum quo ordine, ſed & quo apparatu, quam valido, quam ſplendido iuſtructæ procedant: ut oratio verborum ſtellis, ſideribus phraſium, ſententiarum luminibus diſtincta, niteat Elegantia, Compoſitione fluat, Ornatu ſplendeat. Et tum denique ab indagationis induſtria & ſolertia commentationis ſe ad ſcribendum conferet. Ad commodiorem autem meditandi curam ſcribendique laborem conducet plurimum, ſi in quietum aliquem locum, ſecretum atque arbitris liberum ſe recipiat, eundemque obſcurum. ſeceſſu quippe, ſilentio, tenebriſque alitur mens; ſibi vacua, altiuſque operi intenta, quoties intrinſecis avocamentis diſtracta non impeditur. Hic tandem ſtringat calamum, acuat ſtylum; in exercitationis hujus incunabulis, tardum; in progreſſu temporis & facultatis, velociorem; ſemper diligentem, ita tamen diligentem, ut videat, ne quando penna ad ingenium ſuum redeat, præcipiti acta feſtinatione. neque enim verendum eſt, ne manum de tabula neſciat tollere. At ne quando à propo-

ſito

ſito extra oleas, quod ajunt, vagetur: ſuſpiciendum erit ſubinde thema; ne maceriæ extruantur & arena ſine calce, repetenda ſæpius erunt proxime ſcripta: tum ad ſtyli commiſſuram, quo melius connectantur præcedentibus ſequentia: tum ad cogitationis calorem, qui, ſi ſcribendi intercapedine refrixerit, ex integro recipiet vires, &, quod in certamine ſaltus fieri ſolet, velut repetito ſpatio ſumet impetum. 'Sequitur ut examinet præceptor & emendet quæ ille ſcripſerit, improba & ocioſa expungat, proba & gravia ponat, in locum fortuitorum ſufficiat lecta, pro inſuavibus dulcia, pro confuſis compoſita ſuggerat, antiquitatis horrorem excolat, floridæ novitatis ambitionem coerceat. Aliquantulum veniæ tamen indulgebit ubertati & elegantiæ, quinimo alet potius indolem lætam generoſus conatus, & vel plura juſto concipientem ſpiritum fovebit, & ſatiari veluti quodam jucundioris diſciplinæ cibo lacteque patietur. Volo, inquit Orator, ſe efferat in adoleſcente fœcunditas. Nam facilius ſicut in vitibus revocantur ea quæ ſeſe nimium profuderunt, quam ſi, nihil valente materia, nova ſarmenta cultura excitentur: ita volo eſſe in adoleſcente unde aliquid amputem. Luxuriem quippe depaſcet increſcens cum ætate ſtylus, multum inde anni decoquent, multum ratio limabit, aliquid ipſo uſu deteretur. Non autem poteſt in eo eſſe ſuccus diuturnus, quod nimis celeriter eſt maturitatem aſſecutum. Nec placet multum quod in lacu ſtatim eſt auſterum: id fiat annis. Sic & annos feret, & cum ætate proficiet Denique ne pereat gratia Muſicæ occultæ, ne virtuti celatæ inuratur nota ſepultæ inertiæ; ſupereſt, ut materiæ ita formatæ habitus producatur in actum: ut arte ſtudioque decurata & domi elaborata oratio in ſolem & pulverem prodeat, in caſtra & aciem procedat, cui rei à Memoria

Cic. 1. de Oratore.

6 Actio ſive Pronunciatio

moria maximum eſt ſubſidium. Quam ut fixam, firmam, fidamque habeas, devorandum eſt tædium illud ſcripta aliena & tua ad verbum ediſcendi, quæ penitus cognita atque intellecta, rite atque ex artis methodo diſpoſita diligenter leges, adverteſque res primo, deinde verba: eaque per intervalla & certas partes diviſa, ediſces ex iiſdem tabellis quibus ſcripſeris, tenacius quippe Memoria (quæ non eſt quid ab Intellectu, niſi ratione diſtinctum) apprehendit eorum veſtigia, quæ ſibi familiaria non incurioſi tradiderunt oculi. Quæ itaque imprimenda animo curaveris apud te tacite ſub ſomni tempus, quo plus firmitatis adferat noctis interpoſitæ quies & ſilentium; repoſces exigeſque à memoria poſtero mane, defæcato à cibi decoctione & curarum æſtu, animo. Deinceps probe meditata & comprehenſa in ſolitario aliquo loco recitabis, Voce clara, diſtincta, non ſtridula aut intenta (in Exordio minime) non unius toni, ſed modulata pro varia materiæ, argumentorum, ſententiarum, affectuum ratione, cui Vultus conſentiat, ſubſerviatque Geſtus, rebus quæ aguntur congruus; non vaſtus, neque hiſtrionicus tamen, ſed decorus & temperatus. Quæ omnia ut cum gratia, venuſtate & judicio præſtare valeas, operæ pretium, imo neceſſarium erit, ut ipſe audias alios, te alii, iique artifices, qui exemplo feliciter præeant, conſilio fideliter moneant, quæ ſequaris, quæ fugias; atque id certe diſertius quam vel eburnea Gracchi fiſtula, vel Demoſthenis ſpeculum tibi vocem modulentur, geſtum figurent. Tum demum bona cum tui fiducia prodire in publicum licebit. Actio autem uſu repetita relegabit metum, ſolicitudinem, iram, ruſticum pudorem, cæteroſque affectus qui memoriæ ac liberiori geſtui præjudicant & officiunt.

Nigron. Orat. 15. de Memoria.

Artis præcepta levidenſi quodam filo & ſoloci pertexui, quæ compendii ſtudio omiſerim,

ex

ex iis ipſis quos indicavi fontibus facile licebit petere. Præceptis his ſi felicis ingenii veſtri (Opt. Juvenes) facultatem excolere, ſi habitum & diſertam dicendi facilitatem uſu acquirere non pigebit; ibunt indolis veſtræ flores (quos Naturæ produxit tellus, Artis firmat ſol, Exercitationis educat imber) in Eloquentiæ & Prudentiæ fructus. Summus ille Naturæ parens fructus hoſce, quorum ipſe ſparſit ſemina, ita benigno foveat numine: ita radiis ſuis illuſtret animetque æternus Juſtitiæ & Sapientiæ Sol: ita gratiæ ſuæ aura mulceat, imbre riget Sacroſanctus Favonius: ut caneſcentes illi indies ad maturitatem in animis veſtris, vos ipſos ad conſummatiſſimæ Virtutis arcem evehant, ad faſtigatiſſimi Honoris apicem promoveant: in Reip. emolumentum, Divini nominis gloriam, veſtram ſalutem æternam.

F I N I S.

Et quia illorum mentio facta eſt ſupra pag. 65. adjicienda curavimus concenturiata Communium Locorum capita; in eorum gratiam quibus cura erit ſtudiumque conficiendi memoralia volumina.

A.

Abſtinentia. Abuſus. Academia. Actio. Accuſatio. Adoleſcentia. Adverſæ res. Adulatio. Adulterium. Ædificia. Æmulatio. Æquabilitas animi. Æqualitas. Ætas. Affectus. Affinitas. Agricultura. Aliena. Ambitio. Amicitia. Amor. Amor ſui. Angeli. Anima. Animantia. Animus. Arrogantia. Ars. Artes liberales. Artes. Aſperitas. Avaritia. Audacia. Auditus. Aula. Aurum. Auſpicia. Autoritas. Auxilium.

B.

Bellum. Beneficentia. Bona naturæ, fortunæ animi. Boni. Bonitas. Bonum. Brevitas.

C. *Cædes.*

C.

Cædes. Calumnia. Caſtitas. Cauſa. Ceremonia. Cibus. Civis. Civilium rerum uſus. Clementia. Cælibatus. Cælum. Comitas. Communio rerum. Concordia. Confeſſio. Conjugium. Conjugalis fides. Conſcientia bona. Conſcientia mala. Conſilium. Conſolatio. Conſtantia. Conſuetudo. Contentus animus. Contractus. Converſatio. Convivium. Corpus. Correctio. Corruptio. Credulitas. Crudelitas. Cura. Cura præpoſtera. Curioſitas.

D.

Damnum. Decorum. Debitum. Deformitas. Degeneratio. Deliciæ. Deſperatio. Detractores. Deus. Dies. Diſcipulus. Diſciplina. Diſcordia. Diſſimulatio. Dives. Divitiæ. Divinatio. Doctrina. Dolor. Dolus. Dos. Dux.

E.

Ebrietas. Educatio. Elementa. Eloquentia. Error. Eventus. Exemplum. Exercitatio. Exilium. Experientia.

F.

Facilitas. Fama. Fames. Familia. Fatum. Favor. Felicitas. Fides. Finis. Forma. Fortitudo. Fortuna. Forum. Fratres. Fraus. Frugalitas. Fruges. Fuga. Furor. Furtum.

G.

Garrulitas. Gaudium. Geſtus corporis. Gloria. Gratitudo. Gula.

H.

Hæredes. Hiſtoria. Hiſtriones. Homo. Honeſtas. Honor. Horti. Hoſpites. Humanitas Humilitas.

I.

Iactantia. Ignavia. Ignorantia. Imitatio. Imperium. Impietas. Impudentia. Indoles. Induſtria. Infamia. Infantia. Inferi. Infirmitas. Ingenium. Ingratitudo. Inhumanitas. Inimicitiæ. Injuria. Injuſtitia. Innocentia. Inſtitutio. Inſomnia. Interitus. Inventa. Invidia. Ipſe. Ira. Irriſio. Iudicium. Iuriſcientia. Ius. Iusjurandum. Iuſtitia.

L.

Labor. Lachryma. Lætitia. Leges, jura, conſuetudines gentium. Legatus. Levitas. Liberalitas. Liberi. Libertas. Libido. Licentia. Lucita. Lingua. Lis. Locus. Lucrum. Ludus. Luxus.

M. *Magi-*

M.

Magiſtratus. Magnificentia. Majeſtas Mala. Maledicentia. Mali. Malitia. Medicina. Mediocritas. Meditatio. Memoria. Mendacium. Mens. Mercatura. Meretrix. Metalla. Meteora. Metus. Militia. Miracula. Miſeria. Miſericordia. Modeſtia. Mora. Morbi. Mores. Morum gravitas. Mores gentium varii. Mors & ſepultura. Mulier. Mundus. Munera. Mutationes. Mutuum.

N.

Natura. Naturales res. Navigatio. Neceſſitas. Nobilitas. Noſce teipſum. Noverca. Novitas. Nox. Numerus. Numina. Nuptiæ & ritus.

O.

Obedientia. Obſequium. Oblivio. Occaſio. Otium. Oculus. Odium. Officium. Omina. Opinio. Opus. Oracula. Oratio. Ordo. Ornatus.

P.

Parentes. Parricidium. Paſſio. Patientia. Patria. Paupertas. Pax. Peccatum. Peregrinatio. Perfidia. Perjuria. Perſeverantia. Petitio. Peſtis. Philoſophia. Pietas Pictura. Pœna Pœnitentia. Poëta & Poëſis. Politia. Potentia. Potentioribus non adverſandum. Præceptores. Præſentibus fruendum. Principes. Principium. Prodigalitas. Prodigia. Proditio. Promiſſa. Proſperæ res. Providentia. Prudentia. Principiis obſta. Pudor. Pudicitia. Pueritia. Pulchritudo.

Q.

Quæſtiones curioſæ. Querelæ.

R.

Rapina. Ratio. Recreatio. Regnum. Religio. Reprehenſio. Repugnantia. Repulſa. Reſpublica. Rhetores. Riſus. Robur. Rus.

S.

Sacerdotes. Sacrificium. Sacrilegium. Sapientia. Scelus. Scientia. Scriptum. Securitas. Seditio. Sectæ. Senſus. Senectus. Servus, & Servitus. Severitas. Silentium. Similitudo. Simultas. Simulatio. Simulachra. Situs. Sobrietas. Societas humana. Societas honeſta Societas prava. Solitudo. Solertia. Somnus. Somnia. Species recti. Spectrum. Spes. Studium. Stultitia. Subditi. Sublimis vitæ conditio. Superbia. Superſtitio. Suſpicio.

T.

Taciturnitas. Tædium. Temeritas. Temperantia. Templa. Temporum res geſtæ. Tempus. Terra regioneſque. Teſtiu. Teſtamenta. Timor. Tormenta. Tranquillitas. Tueri parta. Turpitudo. Tyrannis.

V.

Valetudo. Varietas. Venatio. Venia. Veneficia. Ver. Verbum. Verecundia. Veritas. Veſtitus. Vetitum. Vicini. Viciſſitudo rerum. Victoria. Vigilantia. Vindicta. Vinum. Virtus. Virginitas. Vis. Vita. Vita privata. Vitia. Vitiorum fuga. Ultio. Ultio divina. Unitas. Voluntas. Voluptas. Vota. Urbs. Uſura. Uſus. Utilitas. Vulgus. Vultus. Uxor.

F I N I S.

DE

FORMULARUM

Uſu & Imitatione.

FOrmulæ aliquot Oratoriæ à me olim, quaſi parectato, rudi quadam farragine congeſtæ, non ita pedem ſub alienis auſpiciis vexilliſque in aciem proceſſerant. Has, quia ſemel, ipſius, qui ediderat, rogatu, publici juris feci, nec dum mihi ſatis apparuit cauſæ, cur prolem illam, quæ vel adeo implumis ad fidem ſolis educta (niſi infidus ſit amicorum portus, affectu quam judicio fallacior) exploratores ignes irretorto contueri lumine ſuſtinuit, unguibus ſævis laniatam nido præcipitem darem: agnitam & vindicatam fovere hic lubet, ſuſcipere, & proferre: ſi pauca prius de conſilio in iis meo, ipſarumque uſu dixero. Atque in his quia Imitatio utramque paginam facit, utrumque munus, & ſtaminis & ſubtegminis ſubit; non pigebit ab illius exemplo telam ordiri.

Inter

Inter Georgica Heſiodi præcepta decantatiſſimum eſt illud & πολυθρύλλητον. Ab Ariſtotele etiam laudatum, Ethic. ad Nicomachum, l. 1.

Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ.
Φρασσάμενος τὰ κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ᾖσιν ἀμείνω.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται,
Ὃς δέ κε μήθ' αὐτῷ νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὁ δ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.

Quo reſpiciens T. Livius, * oratione, quam Minutio, cujus temeritatem fortuna deprehenderat, maleque mulctarat, niſi nubes ea, quæ in montium jugis ſedebat, ſolicitata imbrem dediſſet, h. e. niſi legionibus Minutianis in extremo jam diſcrimine laborantibus Fabiana ſe acies repente, velut è cœlo demiſſa ad auxilium, oſtendiſſet: Orationi, inquam, illi, quam Minutio affingit T. Livius milites ſuos hortaturo, ſupplices ſe, gratoſque Fabio præſtarent, hoc præfigit exordium; *Sæpe ego audivi, Milites, eum primum eſſe virum, qui ſibi ipſe conſulat, quid in rem ſuam ſit: ſecundum, eum, qui benè monenti obediat: qui nec ipſe ſibi conſulere, nec alteri parere ſcit, eum extremi ingenii eſſe, &c.* Quod idem ante oculos habuit dubio procul Seneca *. *Nemo, inquit, per ſe ſatis valet, ut emergat: oportet manum aliquis porrigat, aliquis educat. Quoſdam ait Epicurus ad veritatem ſine ullius adjutorio contendere; hos maxime laudat, quibus ex ſe impetus fuit, qui ſeipſos protulerunt: Quoſdam indigere ope aliena, non ituros, ſi nemo præceſſerit, ſed bene ſecuturos; egregium hoc quoque, ſed ſecundæ ſortis ingenium. Nos ex illa prima nota non ſumus, bene nobiſcum agitur, ſi in hanc ſecundam recipimur. Neque hunc quidem contempſeris, qui alieno beneficio ſalvus eſſe poteſt: & hoc multum eſt, velle ſalvari. Præter hæc adhuc invenies aliud genus hominum, ne ipſum quidem faſtidiendum, eorum, qui cogi ad rectum compellique poſſunt, quibus non duce tantum opus ſit, ſed adjutore, &, ut ita dicam, coactore. hic tertius color eſt. Itaque alteri magis* gratula-

* Decad. 5. l. 2.

* Epiſt. 52.

gratulatur; alterum magis ſuſpicit. Quamvis enim ad eundem finem uterque pervenerit, tamen major eſt laus idem effeciſſe in difficiliore materia, &c. Mox. *Quædam ingenia facilia, & expedita quadam manu, quod ajunt, facienda ſunt, & in fundamentis ſuis occupanda. Itaque ego illum feliciorem dixerim, qui nihil negotii ſecum habuit: hunc quidem de ſe melius meruiſſe, qui malignitatem naturæ ſuæ vicit, & ad ſapientiam ſe non perduxit, ſed extraxit. Hoc durum & laborioſum ingenium nobis datum, ſcias licet, imus per obſtantia. Itaque pugnemus, aliquorum invocemus auxilium. Quem, inquit, invocabo, hunc, aut illum? Tu vero etiam ad priores revertere, qui vacant, adjuvare nos poſſunt, non tantum qui ſunt; ſed & qui fuerunt, &c.* Nec veritas tantum, O Philoſophe, in Democriti puteo latet, indigetque Delio urinatore, ſed & doctrinæ Moly, flore nitens lacteo nigra ſquallet radice, χαλεπὸν ἢ τ' ὀρύσσειν Ἀνδράσι γε θνητοῖσι: ſed & aureum ſcientiæ ramum *tegit omnis Lucus, & obſcuris claudunt convallibus umbræ.* Quem, quia *pauci, quos æquus amavit Jupiter, aut ardens evexit ad æthera virtus, Diis geniti potuêre* ingenii ſui Marte eruere; liceat modo Mercurii indiciis oblatum capere, aut Veneris auſpiciis rite repertum carpere. * Ἀλλ' ἢ ἐκ κεκτήμεθα Μίμνοις ἤδη ταῦτα συνθηρεύεται. In magnis illis animi ad artes & virtutes formandi Georgicis, εὐδαίμονας illos & θεοφιλεῖς pronunciat Plutarchus, quibus divinitus contigêre ad conſummatam perfectionem tria illa abſolute neceſſaria, 1 ingenii ſolum fertile, 2 inſtitutionum bona ſemina, 3 diligens inſtitutoris cultura & exercitatio. Natura quippe ab arte promovetur, utraque ab exercitatione firmatur atque perficitur. Quis itaque Eloquentiæ, quo non præſtantius aliud munus homini à Deo datum eſt, fructum? quis, non dico, Suadæ medullam, ſed vel illibatum orationis florem à pueris expe-

* Syneſ. tit. Deus.

expetat, aut etiam expectet, quibus nondum per ætatem aut ſtudium datur ſapere, quibus inventionis facilitas, ingenii felicitas, ipſius rationis vixdum illuxit lumen? *Stratus humi palmes viduas deſiderat ulmos.* Pedamenta itaque admoveantur ab Arte & Imitatione, ut quæ ex ſe non habent, mutuò aliunde ſumant; atque ita ſumanr, ut recte, libere, prudenter inſtituta imitatione, ex ſuo ipſius cerebro prognata hæc Pallas parentis referat imaginem; non aperte, ſerviliter, inepte ſuſcepta, opus Muſivum aut cento eruditis bilem concitet, aut furtivis nudata coloribus cornicula riſum moveat Imitandi rationem, methodum, modos, κρύψιν, gradus ſupra attigimus Indicis Rhetorici pag 61 & ſeq. hic πρᾶξιν exercitationemque cur referre pigeat, cum ſummi ingenii viros in hac arena deſudaſſe non puduerit? Quot loca ex Platone & Ariſtotele, Dialogis ſuis & Rhetoricis inſeruit Eloquentiæ Romanæ parens Cicero, hæc vertendo, illa explicando, alia imitando? ad Demoſthenis vim ubique affectat viam, non ſemper aſſequitur. Philippicæ certe Ciceronis in totum olent Demoſthenis lucernam. Nec-non *a* ipſe Demoſthenes quatuor annos impendit orationibus Iſæi imitandis. Ut cæteros Poëtas taceam, (quos *b* Galaton pinxit catillantes quæ vomuerat Homerus) quid Virgilius? annon Homeri, Heſiodi, Theocriti, Pindari etiam, Apollonii, atque aliorum preſſe & quaſi religioſe inſiſtit veſtigiis? Plinius *c* vero honori ſibi duxit Ciceronem æmulari, nec fateri erubuit; *Eſt mihi*, inquit, *cum Cicerone æmulatio, nec ſum contentus eloquentia noſtri ſeculi.* Quod & alios factitaſſe ut liqueat, adducam locum illum *d* Iſocratis: Τῆς ἀρετῆς μὲν οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον, οὐδὲ βεβαιότερον ἐστί. κάλλος μὲν ἢ χρόνος ἀνήλωσεν, ἢ νόσος ἐμάρανε, πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον, ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστὶν, ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥαθυμίᾳ παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν,

a Plutarch. in vita Demoſt.

b Ælian. Var. hiſt. 13.l.22.c.

c 1.l.5. epiſt.

d Or. ad Damonicum.

καλῶν, ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης, πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε. καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἁπάντων ἐκόσμησε, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπισκότησεν: ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτῆσις, οἷς ἂν ἀκιβδήλως ἐν ταῖς διανοίαις συναυξηθῇ, μόνη μὲν οὐ γηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δὲ εὐγενείας ἐστί. Quem criſpo & rotundo ſane agmine complexus eſt Saluſtius in Catalinaria præfatione, *Divitiarum & formæ gloria fluxa atque fragilis eſt: virtus clara æternaque habetur.* in Jugurthina prolixior. *Præclara facies, magna divitiæ, ad hoc, vis corporis, & alia hujuſcemodi brevi dilabuntur: at ingenii egregia facinora, ſicut anima, immortalia ſunt. Poſtremo corporis & fortunæ bonorum, ut initium, ſic finis eſt: Omniaque orta occidunt, & aucta ſeneſcunt: animus incorruptus, æternus, rector humani generis, agit atque habet cuncta, nec ipſe habetur.* Hunc fuſius expreſſit Plutarchus, [a] τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπινα, καὶ μικρά, καὶ οὐκ ἀξιοσπούδαστα καθέστηκεν. Εὐγένεια καλὸν μὲν, ἀλλὰ προγόνων ἀγαθόν. Πλοῦτος δὲ τίμιον μὲν, ἀλλὰ τύχης κτῆμα, ἐπειδὴ τῶν μὲν ἐχόντων πολλάκις ἀφείλετο, τοῖς δ' οὐκ ἐλπίσασι φέρουσα προσήνεγκε. καὶ ὁ πολὺς πλοῦτος σκοπὸς ἔκκειται τοῖς βουλομένοις βαλάντια τοξεύειν, κακούργοις, οἰκέταις, καὶ συκοφάνταις. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι καὶ τοῖς πονηροτάτοις μέτεστι. Δόξα γε μὴν σεμνὸν, ἀλλ' ἀβέβαιον. Κάλλος δὲ περιμάχητον μὲν, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον. ὑγίεια δὲ τίμιον μὲν, ἀλλ' εὐμετάστατον. ἰσχὺς δὲ ζηλωτὸν μὲν, ἀλλὰ νόσῳ εὐάλωτον καὶ γήρᾳ. τὸ δὲ ὅλον, εἴ τις ἐπὶ τῇ τοῦ σώματος, ῥώμῃ φρονεῖ, μαθέτω γνώμης διαμαρτάνων. πόσον γάρ ἐστιν ἰσχὺς ἀνθρωπίνου (ἧττων) τῆς τῶν ἄλλων ζώων δυνάμεως; λέγω δὲ οἷον ἐλεφάντων, καὶ ταύρων, καὶ λεόντων. Παιδεία δὲ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶ ἀθάνατον καὶ θεῖον. [b] Apuleius ægre illum ambulare judicans, qui pedem ſemper ponit in alieno veſtigio, nec ſibi metas præſtituit, nec ſe intra alieni ingenii pomœria terminavit: ſed liberius, pro more ſuo

[a] Περὶ παίδων ἀγωγῆς.

[b] De Deo Socratis.

ſuo & patrio vagatus, ita luſit, *Aliena voco quæ parentes pepererunt, & quæ fortuna largita eſt, &c. Generoſus eſt? parentes laudas. Dives eſt? non credo fortunæ. Magis iſta dinumero. Validus eſt? ægritudine fatigabitur. Pernix eſt? abibit in ſenectutem. formoſus eſt? expecta paulisper, & non erit. At enim bonis artibus doctus, & adprime eſt eruditus, & quantum licet homini, ſapiens & boni conſultus eſt? tandem aliquando ipſum virum laudas. Hoc enim nec à patre hæreditarium eſt, nec caſu pendulum, nec à ſuffragio anniculum, nec à corpore caducum, nec ab ætate mutabile.* Quamvis hic, ut & alibi, Senecam *a* ob oculos & in mente habuiſſe mihi ex Proleptico artificio videtur. *Ratio ergo perfecta proprium hominis bonum eſt, cætera illi cum animalibus ſatiſque communia ſunt, Valet? & leones. formoſus eſt? & pavones. velox eſt? & equi. non dico, in his omnibus vincitur. Non quæro quid in ſe maximum habeat, ſed quid ſuum. Corpus habet? & arbores. habet impetum & motum voluntarium? & beſtiæ, & vermes. habet vocem? ſed quanto clariorem canes, acutiorem aquilæ, graviorem tauri, dulciorem mobilioremque Luſciniæ? Quid in homine proprium? Ratio. hæc recta & conſummata felicitatem hominis implevit.* A quo exemplari non admodum diſcedit Boëthius. b *Quid enim? pecuniamne congerere conaberis? ſed eripies habenti. Dignitatibus fulgere velis? danti ſupplicabis: & qui præire cæteros honore cupis, poſcendi humilitate vileſces. Potentiamne deſideras? ſubjectorum inſidiis obnoxius, periculis ſubjacebis. Gloriam petis? ſed per aſpera quæque diſtractus, ſecurus eſſe deſiſtis. Voluptariam vitam degas? ſed quis non ſpernat atque abjiciat viliſſimæ fragiliſſimæque rei corporis ſervitium? jam vero qui bona præ ſe corporis ferunt, quam exigua, quam fragili poſſeſſione nituntur? Num enim elephantos mole, tauros robore, ſuperare poteritis? num tigres velocitate præibitis? Forma vero nitor; ut rapidus eſt, ut velox, & vernalium flo-*

a Epiſt. 76.

b De conſol. Philoſophiæ, l. 5. proſ. 8.

rum mutabilitate fugacior! Reſpicite cœli ſpatium, firmitudinem, celeritatem: & deſinite aliquando vilia mirari. Videte denique hos ſubſecutum Minucium Felicem. *Rex es: tam times, quam times, & quamlibet ſis multo comitatu ſtipatus, ad periculum tamen ſolus es. Dives es: ſed fortuna male creditur, & magno viatico breve iter non inſtruitur ſed oneratur. Faſcibus & purpuris gloriaris: vanus error hominis, & inanis cultus dignitatis, fulgere purpura, mente ſordeſcere. Nobilitate generoſus es: parentes tuos laudas: omnes tamen pari ſorte naſcimur; ſola virtute diſtinguimur.* Quorſum hæc omnia? certe, ut intelligatur etiam gravibus viris, & in altum eloquentiæ provectis Imitationem præluxiſſe curſus ſui Helicen & Cynoſuram. Non itaque pudori, nec tædio eſſe debet teneræ ætati, cui inſtituendæ hæc qualiacunque, inſerviunt, τοῖς νεκροῖς συγχρωτιζομένυς majorum virtutes intueri animiſque ad virtutem hanc accendi. Præclara illa vox eſt, & viro ſummo digna, ſi cui datur eam vere de ſe protuliſſe, *Libera per vacuum poſui veſtigia princeps, Non aliena meo preſſi pede.*

Verum enimvero in ſecundis, aut etiam tertiis ſtare aliquid eſt. Si negatur Jovis non imitabile fulmen vibrare; proximos tamen illi honores, etſi proximos longo poſt intervallo, & manubias ſecundas tractare Palladi liceat, juvetque ſequi patrem, licet *non paſſibus æquis.*

Prima itaque & præcipua probi atque legitimi Imitatoris cura ſit, Rerum, ac Senſus: proxima, Verborum & Coloris. ut ejus, quem imitandum ſuſcepimus, primò animi conſilia, & altam vegetæ mentis vim intelligamus; hæc probe concocta acri meditatione in animi noſtri venas trajiciamus, ut corpus ipſum orationis, quæ ſpeculum animi eſt, ſolidum & ſucci plenum efformetur, argumentorum oſſibus firmum, ſententiarum medulla diſtentum, motuum nervis validum. Deinde, ut circa carnis cutiſque

cutiſque colores verſemur, vocum, figurarum, phraſium, formularum. Ejuſmodi oratio non intra labra natans, ſed in penitiſſimi cordis penetralibus nata, vivet, ſpirabit, movebit, aget, rapietque auditores quo volet. Atque hæc omnia, quamvis intimis animi præcordiis adamantino ſtylo inſculpi neceſſe fuerat, quoniam tamen labilis res eſt memoria & fluxa, quæ onerata fatiſcit, referta confunditur; ex uſu erit illam ſublevare; & ea, quæ nobis legentibus, audientibus, aut meditantibus placuerunt, dignaque adnotatu viſa ſunt, Librorum fidei concredere, uti ſuprà monuimus pag. 65. &c. Indicis Rhetorici.

Adventitiis tamen his ſubſidiis ita uti, ne ſenſus ipſos, ne formulas eodem habitu, quo admiſſa ſunt, quaſi per vomitum, quod infirmi ſtomachi indicium eſt, regeramus: verum, tum adjiciendo, tum detrahendo, qua varie concinnando, qua artificioſe invertendo, ita immutare, ut ex ingenii noſtri fonte, fornace, officina; non ex memoriæ lacu, ærario, taberna videantur deprompta: Mentis agitatione, Commentationis igne ea omnia, quantumvis varia, & diſſimilia, ita conflare, miſcere, aſſimilare, ut & ipſis Artificibus fœtum hunc noſtræ mentis ingenuum potius approbemus, quam accerſitas bracteas, aut emendicata analecta prodamus. Formulas itaque ſubjeci ipſis autorum unde ſumptæ ſunt verbis dimenſas, ut aliquid relinquerem Oratoriæ candidato, in quo exerceret ſe ſtyli acies, laboraret ingenii acumen; tanquam ſi placeat exemplum iſtud. Apud A. Gell. a nec non Ælianum b invenio; *Quod Theophraſtus verba in Areopago facturus deturbatus verecundia obticuerit, quodque idem hoc Demoſtheni apud Philippum Regem verba facienti evenerit.* Quod hunc in modum dilatari poterit. *Quod Theophraſto oratori parum vehementi, cujus tamen ex ore melle dulcior effluebat oratio; quod Demoſtheni torrentis in modum fluminis, aut torti potius*

a A. Gel. arg. c. 8. l. G.
b Ælian. var. hiſt. l. 8. c. 12.

 fulminis

fulminis auditorum animos percellenti, contigiſſe fertur; ut hic Philippi regis majeſtate exanimatus, ille verecundia (ut creditur) deturbatus in ipſo orationis limine repente obticuerit: idem ne mihi novo Rhetori atque in hac dicendi arena minime verſato accideret prorſus extimeſcerem, niſi me animaret rei ipſius, de qua dicturus ſum, dignitas, niſi me confirmaret gratioſorum juvenum, qua cinctus ſum, corona notiſſima benignitas. Jubet me res, ut inter vitioſi pudoris Scyllam, & impudentiæ Charybdim, ingenuam & prætextatæ hujus ætatis florem verecundiam per medium fretum, qua virtutis via eſt, plenis pro virium mearum & artis modulo gloriæ velis feram. Vos itaque orandi ſitis (tyrocinii hujus literarii commilitones mei) cum in ipſius argumenti veſtra hac ætate digniſſimi gratiam, tum pro candore, quem in pectoribus veſtris incluſum, huc affertis, ut fragili hujus Orationis meæ naviculæ, ſine ſcientiæ ſaburra, ſine judicii clavo, ſine artis velis timidè fluitanti, lenis faventiæ veſtræ aura aſpirans, eam decurſo feliciter ſpatio in optatum portum deducat. Quas vero formulas ex lectione in adverſaria & commentarios referre placet, id, ſi ita videtur, facere ex mente & methodo ſubſequentis tabellæ licebit.

Supra Naturæ fundamina, Artiſque ſtructuram, inter Exercitationis ſubſidia, ad Eloquentiæ faſtigium erigendum, validiſſimi adminiculi vim & viam occupat Imitatio. Ad cujus perfectionem, ſtudioſe & cum fructu legenti, audienti, commentanti obſervanda veniunt.

Ordiendi:

- 1 Formula ad
  - Contextum
    - Ordiendi:
    - Petendi attentionem & benevolentiam.
    - Narrandi.
    - Proponendi & partiendi.
    - Continuandi.
    - Tranſeundi.
    - Abrumpendi.
    - Confirmandi.
    - Exempla citandi.
    - Teſtimonia citandi.
    - Objiciendi & Confutandi.
    - Claudendi.
  - Materiam
    - Rogandi & Petendi.
    - Gratias Agendi & Debendi.
    - Opem offerendi & Pollicendi.
    - Laudandi.
    - Vituperandi.
    - Corrigendi.
    - Hortandi, Suadendi, & Conſulēdi.
    - Exclamandi, Querendi, & Deteſtandi.
    - Monendi.
    - Excuſandi.
    - Deliberandi.
    - Illudendi.
    - Minandi.
    - Metuendi & Obſtupeſcendi.
    - Male & bene precandi.
    - Conſolandi.
    - Moderandi & Dijudicandi.
- 2 Ornamenta & Firmamenta
  - Similitudines.
  - Allegoriæ.
  - Imagines.
  - Acutiora dicta.
  - Sententiæ.
  - Exempla.
- 3 Dictiones
  - Verba rara, nova, aut novo ſenſu uſurpata.
  - Phraſes inſigniores & nitidiores.

Ordiendi formulæ.

Lib. 2. de Orat. *Rebus omnibus probe conſideratis, tum denique inquit M. Antonius apud Ciceronem, id quod primum eſt dicendum, poſtremo ſoleo cogitare, quo utar exordio. Nam ſi quando id primum inveni re volui, nullum mihi occurrit, niſi aut exile, aut nugatorium, aut vulgare, atque commune. Principia autem dicendi ſemper cum accurata, & acuta, & inſtructa ſententiis, atque verbis, tum vero cauſarum propria eſſe debent. Prima eſt enim quaſi cognitio & commendatio orationis in principio: quæ continuò eum qui audit, permulcere atque allicere debet, &c.* mox. *Appareat eas non eſſe communes, nec in alias cauſas poſſe transferri; ſed penitus ex ea cauſa, quæ tum agatur, effloruiſſe. Omne autem principium, aut rei totius, quæ agitur, ſignificationem habere debebit, aut aditum ad cauſam, & communitionem; aut quodam ornamentum & dignitatem.* 3. l. oratoriar. inſti. c. 11. *Sed oportet ut ædibus ac templis veſtibula & aditus; ſic cauſis principia pro rebus & rerum portione præponere. Diſputat Quintilianus contra quam cenſuit Ciceronis Antonius, præcipiens. Nec ideo tamen eos probaverim, inquit, qui ſcribendum quoque proœmium noviſſime putant. Nam ut conferri materiam omnem oportet, & quid quoquo loco ſit opus, conſtare debet, ante quam dicere aut ſcribere ordiamur; ita incipiendum ab iis, quæ prima ſunt, &c. Sed poſt veteres dicendi magiſtros in utraque lingua, & præter ea quæ nos ſupra diximus, p. 22. &c. de virtutibus, vitiis & legibus Exordii, videatur Cauſſinus, l. 6. Elog. c. 7. Valladerus l. 8. Voſſius l. 3. inſtit. Orat. c. 2 &, ſi tædium ferre poſſis, Exordiorum formulæ variis ex locis deſumptæ à Melchiore dè Cerda in Campis Eloquentiæ. Nec non alia per omnia genera & partes orationis à Vernulæo allatæ, ut & ab Eraſmo, li. de copia & conſcribendis epiſtolis. Neque tamen iſta quæ ſequuntur rejicienda protinus*

ſunt,

ſunt, ut quæ, ex præceptis & exemplo in præfatione modo præmiſſis, in hanc vel illam ſententiam facile transferri poſſint.

Roſcius hiſtrio nobiliſſimus, qui propter artis ſuæ præſtantiam & venuſtatem aſſecutus erat, ut in quo quiſque artificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur: quo ſpectante, geſtum agere in ſcena videbatur eſſe hominis impudentis: ille, inquam diſcipulus Hortenſii, magiſter Ciceronis, ille propter probitatem indignus, propter artem ſolus ſcena adeoque immortalitate dignus judicatus, ille utcunque exercitatiſſimus, nunquam tamen niſi geſtus & actionem accurate meditatus ſe dabat in publicum ———

Cic. 1. de Or. & Val. Max. l. 8. c. 7.

Si Porcius Latro, Declamatoriæ virtutis unicum exemplum, cum pro reo in Hiſpania Ruſtico Porcio propinquo ſuo diceret, uſque eo fuerit confuſus, ut à ſolœciſmo inciperet; nec antea potuerit confirmari, tectum ac parietes deſiderans, quam impetravit ut judicium ex foro in baſilicam transferretur: quam toto me animo conſternari putatis? qui ———

Sen. præf. ad l. 4. controv. Quint. l. 10. c. 5. Nigron. 1. Orat.

Equidem in me ipſo experior ſæpiſſime, ut exalbeſcam in principiis dicendi, & tota mente atque omnibus artubus contremiſcam. Adoleſcentulus vero ſic in initio accuſationis exanimatus ſum, ut hoc ſummum beneficium Q. Maximo debuerim, quod continuo concilium dimiſerit, ſimul ac me fractum ac debilitatum metu viderit.

Craſſus apud Cic. 1. de oratore.

Cicero manumiſit Erotem ſervum; quod judicium quoddam graviſſimum in diem poſterum fuiſſe dilatum nunciaſſet.

Plut. apoph.

Athenenſius cum cogeretur de gloria diſſerere coram Philone (cujus jam aures cognoverat & Demoſthenicæ Eloquentiæ inuſtas calamiſtris, & Atticæ dictionis puritate delicate politas) illum ſomniavit abſentem, ne tanti viri cogitatio medium ſibi dictionis filum intercideret. Sic ego hodie divina Endymionis virgula, &c.

Cic. 1. de Natura Deor. Cum à Simonide quæſiviſſet Hiero tyrannus, quid, aut qualis eſſet Deus, deliberandi cauſa ſibi unum diem poſtulavit. Cum idem ex eo poſtridie quæreret, biduum petivit. Cum ſæpius duplicaret numerum dierum, admiranſque Hiero quæreret cur ita faceret; Quia quanto, inquit, diutius conſidero, tanto mihi res videtur obſcurior.

Cic. de oratore 2. l. Cum Annibal Carthagine expulſus Epheſum ad Antiochum veniſſet exul, proque eo, quod ejus nomen erat apud omnes in gloria, invitatus eſt ab hoſpitibus ſuis, ut Phormionem Peripateticum, ſi vellet, audiret: cumque is ſe non nolle dixiſſet, locutus eſſe dicitur homo copioſus aliquot horas de imperatoris officio, & de omni re militari. Tum cum cæteri qui illum audierant, vehementer eſſent delectati, quærebant ab Annibale, quidnam ille ipſe de illo philoſopho judicaret, hic Pœnus, non optime Græce, ſed tamen libere reſpondiſſe fertur, Multos ſe deliros ſenes ſæpe vidiſſe, ſed qui magis quam Phormio deliraret, vidiſſe neminem. Neque mehercule, injuria. Quid enim aut arrogantius, aut loquacius fieri potuit quam Annibali, qui tot annos de imperio cum populo Romano omnium gentium victore certaſſet, Græcum hominem, qui nunquam hoſtem, nunquam caſtra vidiſſet, nunquam denique minimam partem ullius publici muneris attigiſſet, præcepta de re militari dare.

Plutarch. apophth. Sophiſtæ Herculis laudes recitaturo, Quis vero, inquit Antalcidas, eum vituperat?

Liv. 3. l. 2. l. Fabius. Si aut collegam (id quod mallem) Æmyli tui ſimilem haberes, aut tu collegæ tuo ſimilis eſſes, ſupervacanea eſſet oratio mea. nam & duo boni Coſſ. etiam me tacente omnia è rep. fide veſtra faceretis: & mali nec mea verba auribus veſtris, nec conſilia animo reciperetis.

Liv. 3. d. 3. l. Hanno. Tacuiſſem hodie (P. C.) ne quid in omnium gaudio minus lætum quod eſſet vobis loqueter: nunc interroganti ſenatori, ſi reticeam,

aut

aut ſuperbus, aut obnoxius eſſe videar: quorum alterum eſt hominis alienæ libertatis obliti, alterum ſuæ.

Qui me voluiſtis dicere ex tempore, accipite rudimentum poſt experimentum. Quippe, prout mea opinio eſt bono periculo periculum faciam, poſtquam reprobata meditata ſum dicturus incogitata, &c. Apul. de Deo Socratis.

In rebus ſublitariis venia prolixior. Scripta enim penſiculatis & examinatis; repentina autem noſcitis ſimul & ignoſcitis. Ibid.

Pericles, quotieſcunque verba facturus in concionem prodiret, optabat, ut ſibi nullum ejuſmodi verbum excideret quod populum exaſperare atque irritare poſſet: aut quod illi contrarium eſſet & cum ipſius voluntate pugnare videretur. Ælian. hiſt. 4. l. 10. c.

Si quantum in agro locisque deſertis audacia poteſt, tantum in foro, atque judiciis impudentia valeret, non minus nunc cauſa cederet A. Cæcina Sex. Æbutii impudentiæ, quam tum in vi facienda ceſſit audaciæ. Verum &, &c. Cic. pro Cæcina.

Nunquam mihi defuturam orationem, quâ exercitum meum alloquerer, credidi: non quod verba unquam potius quam res exercuerim, ſed quia prope à pueritia in caſtris habitus aſſueveram militaribus ingeniis: apud vos quemadmodum loquar, nec conſilium nec oratio ſuppeditat: quos nec quo nomine quidem appellare debeam, ſcio cives? qui à patria veſtra deſciviſtis. an milites? qui imperium auſpiciumque abnuiſtis, ſacramenti religionem rupiſtis. hoſtes? corpora, ora, veſtitum, habitum civium agnoſco: facta, dicta, conſilia, animos hoſtium video. Quid enim vos, &c. Liv. 3. d. 8. l. Scipio.

Quam conſuetudinem illi ex ſchola politi oratores tanquam legem ſervaverunt, ut in magnis cauſis ſibi à Diis precarentur concedi orationem, vel Cic. conſperſam floribus ad aures audientium ſuavitate deliniendas, vel Demoſthenis Turn. or. 11.

ſthenis vinctam nervis ad animos eorum pondere perfringendos: eandem ego coram vobis hoc ipſo ex loco hodie perſecutus fuiſſem, ſi id quod ago putaſſem potius orationis eſſe ex infimo artificio promptæ, quam mentis cujuſdam divinitus afflatu concitatæ: verum cum eos mihi motus ſive inuſſerit ratio, tanquam ex terra homini, ſive inſculpſerit Deus, tanquam ex cœlis Chriſtiano, ut putem hanc rem quam conor, non tam orationis eſſe quam rationis; imo vero non tam rationis quam ſpiritus cujuſdam, &c. tantum abeſt ut illa optem, &c. ut potius, &c.

Oratio rebus dubiis inventa eſt. itaque nec ego accuſando eum apud vos tempus teram, à cujus crudelitate voſmet ipſi armis vindicaſtis; nec iſtum ad cætera ſcelera impudentiam in defendendo ſe adjicere patiar.

Val. Max. præf. ad Tiberium. Nam ſi priſci Oratores ab Jove Opt. Max. bene orſi ſunt, ſi excellentiſſimi vates à numine aliquo principia traxerunt; mea parvitas eo juſtius ad tuum favorem accurrerit, quod cætera divinitas opinione colligitur; tua præſenti fide, paterno avitoque ſideri par videtur.

Quintil. 10. l. c. 1. Ut Aratus à Jove incipiendum putat (ἐκ Διὸς ἀρχόμεσθα) ita nos rite cœpturi ab Homero videmur.

Tacit. hiſt. 4. Vocula. Nunquam apud vos verba feci, aut pro vobis ſolicitior, aut pro me ſecurior. Nam mihi exitium parari, libens audio, mortemque in tot malis hoſtium ut finem miſeriarum expecto. Veſtri me pudet miſeretque, adverſus quos, &c.

Turn. 3. or. Eſt, (Auditores) eſt in magnorum virorum non ſolum judiciis, ſed etiam oculis vis quædam divina latenter implicita, quam cum antiquis oratoribus timerem, totiſque artubus exhorrerem, ſi ut illi ex his ſubſelliis quærerem meæ aut ignorantiæ tegendæ velum, aut ambitioni fovendæ ſegetem. Verum cum hoc, quicquid in iſto circulo ſudo ſive algeo, referatur eo, non ut ornet, ſed ut ornem, non ut mihi libem eloquentiæ

quentiæ laudem, ſed ut virtutis laudem derivem in alium: tantum abeſt ut Brutos & Camillos timeam, ut potius in ſinu geſtiam Brutos mihi & Camillos hodie obtigiſſe auditores.

Viri Athenienſes, aliis quidem ſapientior, aliis fortior ſum. Sapientior iis qui Piſiſtrati conatus non animadverterunt; fortior iis qui ſciunt quidem, ſed metu ſilent. Solon. apud. Diog. Laërt.

Muſonius Rufus equeſtris ordinis miſcuerat ſe legatis Vitellii ad Flavianos de pace miſſis, ſtudia Philoſophiæ & Stoicorum placita æmulatus. Cœptabatque permixtus manipulis, bona pacis & belli diſcrimina diſſerens, armatos monere. Id pleriſque ludibrio erat, pleriſque tædio. nec deerant qui proculcarent hominem propellerentque, ni admonitu modeſtiſſimi cujuſque & aliis minitantibus, omiſiſſet intempeſtivam ſapientiam. Tacit. 3. hiſt.

Petendi attentionem formulæ.

QUod ſi res trita ſit, tritæ rei novam promitto, nec pervulgatam orationem, ut per humanitatem, quam incluſam in pectoribus domo huc attuliſtis ſemper, rogandi mihi ſitis vehementer, ne potius contemnatis illam quia trita fuit, quam hanc attendatis, quia nova erit. Turn. Or.

Si quis mihi Deus veſtram ad me audiendum benevolentiam conciliarit; efficiam profecto ut intelligatis nihil eſſe homini tam timendum quam invidiam, nihil innocenti ſuſcepta invidia tam optandum quam æquum judicium ——— Cic. pro A. Cluentio.

Quæſo à vobis ut in hac cauſa mihi detis hanc veniam accommodatam huic reo, vobis, quemadmodum ſpero, non moleſtam; ut me pro ſummo poëta atque eruditiſſimo homine dicentem, hoc concurſu hominum literatiſſimorum, &c. Pro Archia poëta.

Verum, ne quis forte arbitretur me pervulgato Rhetorum more debere rogare, ut patientiam 3. Or. Turn.

tiam huc, & attentionem afferatis, is velim intelligat, me nolle rogare: quin potius Circea potione ira hodie ex Oratore factum Philoſophum, uttam poſſim eſſe generoſè contemptor ſi difficiles contemnatis fructuoſa docentem; quam velim eſſe gratus, ſi patientes audiatis breviter dicentem. Quorum utrumque contendam, ut commode poſſitis, ſi attendatis: ut vero attendatis rogat vos beata ——

Cic. pro Roſc. Amer. Quapropter vos oro atque obſecro Jud. ut attentè bonaque cum venia verba mea audiatis. fide ſapientiaque veſtra fretus plus oneris ſuſtuli quam ferre me poſſe intelligo. Hoc onus ſi vos aliqua ex parte allevatis, feram ut potero, ſtudio & induſtria Jud. ſin à vobis (id quod non ſpero) deſerar, tamen animo non deficiam, & id quod ſuſcepi, quoad potero, perferam.

Turn. 9. or. Ineptus ſane ipſe ſiem (Aud.) ſi pervulgatas Rhetorum præceptiones ad excitandam attentionem conſectarer; cum videatur jam T. ipſe & quod Martyr fuit, expreſſiſſe vobis audiendi cupiditatem, & quod noſter fuit impreſſiſſe imitandi ſtudium.

I. 10. Attendite ergo, veſtræque benevolentiæ quadam quaſi aura favete augenti.

Date paulisper aures animumque in ditionem meam, à me certe ſtabitis & ſentietis.

Quod ut plenius cognoſcatis, quæſo vos ut dum breviter vitæ meæ rationem adumbratam explico, dicentem me, id quod vultus veſtri tacite pollicentur, benignè attenteque audiatis.

5. Agrar. Quare à vobis, qui nihil de me crediđiſtis, ut eam voluntatem, quam ſemper habuiſtis erga me retineatis, peto: à vobis autem, &c.

Plutarch. de Auditione. Quin & Mercurium veteres in dedicandis fanis, adjunxerunt Gratiis, ſignificaturi, orationem maxime flagitare benignas & amicas aures.

Suidas. Ariſtoph. interpres. Itane, inquit, de Aſini umbra audire vultis, de rebus gravibus, & ſeriis non vultis?

Nigr. 1. or. Qua de re quia multa dici poſſunt digna veſtris

ſtris auribus atque hac nobiliſſima, qua cingor, corona ———

Reficite quæſo vos, Auditores, ad ea quæ ſequuntur, graviora, ſubtiliora, admirabiliora, flagitant attentionem ea non minorem quam præſtitiſtis. Ex qua etiam factus certior benevolentiæ veſtræ, adeo ut de vobis omnia ſperem, mihi omnia de veſtra humanitate pollicear. Ibidem.

Cujus dignitas ac venuſtas quia ſine adventitiis illecebris rapere ad ſe & detinere auditores valet: negligam hodierna die, quas in principiis dicendi quidam ſolicito animo atque anxio quærunt, inſinuationes aucupandæ benevolentiæ auditorum; quam apud vos de integro captari minime neceſſarium mihi eſſe intelligo; tum ex attentione quam ſuperius præſtitiſtis, tum ex hodierna frequentia. Idem 2. or.

Alacritas veſtra & ardor me nonnihil hærentem facile adduxerunt, ut citius quam ſtatueram, ſublatis anchoris rurſus in altum è ſtatione, benevolentiæ magis veſtræ Favonio datis velis, quam mearum virium remigio fretus, orationem impellerem. Idem 7. or.

Quare vos illud unum oro atque obteſtor per veſtram præclaram indolem ingenii, morum, virtutis, perque illam cupiditatem gloriæ, qua vos liberalis ambitio titillat, ut oculos mentis in Eloquentiam intendatis acerrime, dum ejus vim ac poteſtatem, in qua ſuccum, ſanguinem, nervos, robur, gratiam ejus ac pulchritudinem arbitror collocatam, in orationis meæ quaſi tabula vel ſpeculo, &c. Ibid. 2. or.

Quam dum explico atque expedio, vos oro atque obteſtor, ut oratoris, ſi minus boni, at omnium veſtrum amantis, verba benevolis auribus ac mentibus excipiatis: qui hac ſpe humanitatis veſtræ fretus, plus aliquanto complexus eſt animo, ſine temeritatis ſuſpicione, quam ætas & ingenium poſtulare aut ferre videatur. 5. Or.

Sed quod vobis ſum pollicitus; quod vos avidiſſime Ibid. 15. or.

diſſime exoptatis, ut tam inſignis exemplaris virtutes non decantatis & tritis, ſed novis, reconditis; inauditis laudibus celebrem, oculis vultuque repoſcitis. Habenis igitur ingenii mei qualiſcunque laxatis ac remiſſis; cupiditatis veſtræ calcaribus admotis, per patentiſſimum hunc campum oratio mea effuſo curſu ſpatietur.

Narrandi formulæ.

Cic. pro lege Manilia. ATque ut inde oratio mea proficiſcatur, unde hæc omnis cauſa ducitur.

Cic. pro Roſc. Am. De quo neque quomodo dicam, neque quomodo taceam reperire poſſum. Si enim taceo, &c.

Ibid. Atque ut facilius intelligere poſſitis, Jud. ea quæ facta ſunt, indigniora eſſe, quam hæc ſunt, quæ diximus; ab initio res quemadmodum geſta ſit, vobis exponam, &c.

Quid primum querar, aut unde potiſſimum exordiar, Judices? &c.

Cic. pro Mil. Reliquum eſt, Judices, ut nihil aliud jam quærere debeatis, niſi ut uter utri inſidias fecerit: quod quo facilius argumentis perſpicere poſſitis, rem geſtam vobis dum breviter expono, quæſo diligenter attendite.

Cic. pro Quintio. Id quo facilius facere poſſitis, dabo operam ut à principio, res quemadmodum geſta ac contracta ſit, cognoſcatis ———

Morin.] exer. Hujus difficultatis fontem ut aperire & ipſa adyta penetrare poſſimus, paulo altius res repetenda eſt.

Plin. 5. l. 6. ep. Primum ego officium ſcriptoris exiſtimo titulum ſuum legat, atque identidem interroget ſe, quid cœperit ſcribere, ſciatque ſi materiæ immoratur, non eſſe longum: longiſſimum, ſi aliquid accerſit atque attrahit.

Proponendi & Partiendi.

Nigr. UT videam potius quæ dicam, quam quomodo dicam. Quare cum hujus difficultatis expediendæ una videatur & ſimplex via, ut pauca dicam;

dicam; orationi meæ eam hodie ſtatuam legem, ut unius tantum aut alterius coërcita cancellis.

Primum mihi videtur de genere belli; deinde de magnitudine; tum de Imperatore deligendo dicendum. Cic. pro lege Manilia.

Sed quoniam ſingulis criminibus cæteri reſponderunt, dicam ego de omni ſtatu P. Sextii, de genere vitæ, de natura, de moribus, de incredibili amore in bonos, de ſtudio conſervandæ ſalutis communis atque otii; contendamque, ſi modo id conſequi potero, ut in hac confuſa atque univerſa defenſione nihil à me quod ad veſtram quæſtionem, nihil quod ad reum, nihil quod ad Rempubl. pertineat, prætermiſſum eſſe videatur. Pro Sextio.

Cur igitur pacem nolo? quia turpis eſt; quia periculoſa; quia eſſe non poteſt. quæ tria dum expono, peto à vobis P. C. ut eadem benignitate qua ſoletis, verba mea audiatis. Philippic. 7.

Et me facile veſtra exiſtimatione revocabitis, ſi extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipſe circundedi. Cic. pro Quintio.

Continuandi formulæ.

IN ſingulis rebus materies eſt ejuſmodi ut dies ſingulos poſſis conſumere.

Hæc ſi haberet in cauſa, tempus hercule citius, quam oratio deficeret. Cic. pro Roſc. Amer.

De quo ſi paulo altius ordiri ac repetere memoriam religionis videbor, ignoſcite: rei magnitudo me breviter perſtringere atrocitatem criminis non ſinit.

Profecto (Auditores) quod homini per loca dumetis ac ſpinetis undique horreſcentia facienti iter accidit, ut dum ſinuoſiori ſe dumo explicat, aſperiori ſpina implicetur: id mihi hodie in Lornando uſuvenit: in cujus ſingulis laudibus ita miracula nectuntur ex miraculis, ut dum hinc miraculum fugio minus, inde in miraculum impingam majus. Turn. 11.

Quod utinam mihi pro amplitudine audito-

rii prolixa ſuppeteret oratio,ac non hic maxime clauderet, ubi me facundiſſimum cuperem.

Sed quid faciam? novam quandam patior ex copia difficultatem. Quid, inquam, faciam? Quid in verba & rationes ſtylum torqueo? ipſam rem audi ———

Put. di-atr. 2.

Ibid. Sed quid? jamne ſeorſim ſententientium copiæ in ditionem meam veniunt? an ſumpta Ægide in pugnam numero eo, acrius præliaturus? ———

Quas ego omnes auſus contexere, prope mihi infinitum laborem proſpicio, & ipſa cogitatione ſuſcepti muneris fatigor; ſed durandum eſt quia cœpimus, & ſi viribus deficiamus, animo tamen perſeverandum.

Nigron. 4. or. Sed par eſt, quæ paucis breviter ac ſtrictim dicta ſunt, pluribus copioſius ac planius explicare, ne in tanta rerum ubertate ac profluentia, diſputantes de flumine eloquentiæ, ſicci atque aridi videamur.

Cic. 6. Verrin. Quorum de crudeliſſima morte, &c. dicam, cum eum locum tractare cœpero, & ita dicam, ut ſi me in ea querimonia. quam ſum habiturus de iſtius crudelitate & de civium R. indigniſſima morte, non modo vires, verum etiam vita deficeret, id mihi præclarum & jucundum putem.

Put. Di-atr. 2. Lineam hanc ſequar, & neceſſaria magis quam curioſa ſubtilitate, pauca etiam quæ antiquitus tradita comperi, aut quæ inventione nova concepi, non per guttas ductim ſtillabo, ſed impetu quodam effundam ———

Ibid. Quemadmodum ii, quos caſus aliquis in gurgitem detulit, arbitrium admittunt ſui, & aguntur violento raptu: ita ego vix pedem in divinis illis æterniſque corporibus poſui, & velociſſimo illo motu transferor, nec intra ſermonis mei fines queo conſiſtere. Num invitus? Si cum diſpendio id fiat veſtro, lubens deſiſto, ſi cum voluptate aliqua aut fructu, pergo. Nec tamen longule me abduci patiar, ſed vim mihi ipſe inferens, hic vela complicabo.

Quid

Quid nunc agam cum jam tot horas de uno genere, ac de iſtius nefaria crudelitate dicam? cum prope omnem vim verborum; ejuſmodi quæ ſcelere iſtius ſunt digna, aliis in rebus contempſerim; neque hoc providerim ut varietate criminum vos attentos tenerem; quem ad modum de tanta re dicam? opinor unus modus atque ratio eſt. Rem in medio ponam, quæ tantum habet ipſa gravitatis, ut neque mea, quæ nulla eſt, neque cujuſquam ad inflammandos veſtros animos eloquentia acquiratur. Cic. 6. Verria.

Sed quid ſingula conſector & colligo? quaſi vero aut oratione complecti, aut memoria conſequi poſſim, quæ vos, P. C. ne qua interciperet oblivio, & in publica acta mittenda, & in ære incidenda cenſuiſtis. Plin. paneg. ad Trajanum.

An reſpiro & quieſco? imo vero lorum capio, & inſtructam hanc inſcendo trigam, ut pauxillulum hoc, quod ſupereſt, pulveris emenſus, curriculo ad metam pervehar. Put. 5. diatr.

Verum cum verſor in illo ſtadio, quod perangustis incluſum regionibus non ſinit orationem, veluti equum, excurrere libere & ad metam præfinito redire, contineor quaſi contractis habenis intra circum, ut in his & ſtudii & temporis anguſtiis plurimum videar dixiſſe, ſi id qd. dicit C. addam CC.

Quod ſi qua caligo meis verbis offuſa impediat, quò minus clare intelligar, illa oppoſitu quaſi quodam ſolis facile dejicietur, ſi mecum cogitaveritis.

Hoc etiam addo, & velut auctarium huic capiti conſtituo. Put. 2. diatr.

Tranſeundi formulæ.

NOn me hæc movent, quæ perſpicue falſa ſunt, &c. ſed hæc omittam: ad illa quæ me magis moverunt, reſpondebo. Cic. pro Cœlio.

Verum, ſi placet, quoniam hæc ſatis, ſpero vobis quidem, certe majoribus moleſta & Cic. 3. de orat.

putida

putida videri, ad reliqua aliquanto odioſiora pergamus.

Ibid. Nunc ad reliqua progrediar, meque ad meum munus, penſumque revocabo.

Pro Roſc. Amer. Etenim quoniam fidem magiſtri cognoſcitis, cognoſcite nunc diſcipuli æquitatem.

Pro Cœlio. Sed quoniam emerſiſſe jam è vadis, & ſcopulos prætervecta videtur oratio mea, perfacilis mihi reliquus curſus oſtenditur.

Turn. 15. Sed texo ut nimis brevem pro rebus, ſic pro tempore nimis longam orationem.

Quare ut res ſequantur tempus, in alterum veri bonique Epinotam orationis meæ rivulus eſt derivandus ———

Sed in hanc ſententiam cum multa habeam dicere, non abutar hac patientia veſtra, qua me attentiſſimis animis, ſumma benevolentia attendiſtis; veniam itaque ad ———

3. Verrin. Accipite nunc aliud ejus facinus nobile, & multis locis ſæpe commemoratum, & ejuſmodi, ut in uno omnia maleficia ineſſe videantur; invenietis id facinus natum à cupiditate, auctum per ſtuprum, crudelitate perfectum & concluſum.

Cic. Verrin. Plura de illo archipirata dixi quam volui, & tamen ea quæ certiſſima ſunt hujus criminis argumenta prætermiſi.

Nihil addi jam videtur (Judices) ad hanc improbitatem, amentiam, crudelitatemque poſſe: & recte videtur: nam ſi cum aliorum improbitate certet, longe omnes multumque ſuperabit: ſed ſecum ipſe certat, id agit ut ſemper ſuperius ſuum facinus novo ſcelere vincat.

Put. Diat. Nimirum diu nos in procinctu; quin coronas ſumimus, & Muſæum hoc auſpicamur certamen.

Vos P. & T. memoria ac religione complector, qui animadverto fore, ut pondere laudis quam meruiſtis, obrutus, magis imbecillitatem ingenii mei detegam, quam veſtram virtutem, ſicut par eſt, repræſentarem.

Nolo

Nolo commovere dolorem vulnera retractando, & quæ viſu triſtia, ſenſu moleſta, perpeſſu difficilia fuerunt, ea duriora & acerbiora facere commemorando. Nigr. 5. or.

Hactenus de principe, quæ ſequuntur de monſtro dicenda. Suetonius de Calig.

Nam ut reliqua, quæ multa ſunt, quæ magna ſunt, &c.

Bene egiſſent Athenienſes cum Miltiade, ſi eum poſt 300 millia Perſarum Marathone devicta in exilium miſiſſent, ac non &c. Val. Max. 5. lib. 3. c.

Sed ut omiſſo principio, rem ipſam aggrediar, &c. Sen. c. 5. ep.

Hactenus in te prædicata ſunt dona fatorum: nunc ad ea proferamus gradum, quæ tibi debes. Pacati paneg. ad Theodoſ.

Sed quod facere, magnas urbes ingreſſi, ſolemus, ut primum ſacras ſedes, & dicata ſummo numini delubra viſamus, tum fora atque gymnaſia, & pro ſuis extenta porticibus ambulacra & clauſtra miremur: ita in laudibus tuis ſanctos palatii ritus, & priſcis æquanda cæremoniis, inſtituta venerati, gradum ad illa proferimus quæ in medio conſtituta ad publicos uſus facientia, non partim, ſed in commune conducunt, nec parietibus, ſed orbe clauduntur; nec tecto, ſed cœlo operiuntur. Idem.

Sed jam tempus eſt in Latium de Græcia demigrare. Apul. de deo Socrat.

Miſſum igitur hunc locum faciam, in quo non mihi quidem tantum, ſed ne Platoni quidem meo quiverunt ulla verba pro rei amplitudine ſuppetere. Quid igitur faciam in rebus mediocritatem meam ſuperantibus? receptui canam, tandemque orationem de cœlo in terram devocabo. Ibid.

Ne is qui ſedulo laboro, ut ne quid maculæ, aut inhoneſtamenti in me admittam, videar cuipiam, ſi quid ex frivolis præteriero, id agnoviſſe potius quam contempſiſſe. Apul. Apol.

Sed jam tandem in gradum redeamus, extra lineas oleaſque aliquantulum exſpatiati.

Sed quid opus pluribus? ſit jam hujus loci finis.

Expoſui breviter ac de his jam ſatis.

Audiviſtis hactenus magna, ſed audietis majora.

Sed hæc de re, nunc de te reliquum eſt ut dicamus.

Verum de his plus ſatis.

Sed mittamus hæc.

De his jam ſatis diſputatum, vel dictum.

Quid his immoror?

Sequitur ut paucis agamus.

Reſtat pars altera.

Ad alteram jam partem accedamus.

Sed de hisdiximus multa, & alibi dicemus.

Hactenus mihi tractaſſe videor.

Abrumpendi formulæ.

SEd vereor ne ingeniis veſtris videar diffidere, ſi de tam perſpicuis rebus diutius diſſeram.

Me vero temporis anguſtiis excluſum perſpicio.

Quorum non eſt nunc narrandi locus.

Nimium multa de re minime dubia loquor, hoc tamen dico, non modo ſi, &c. ſed niſi, &c.

Dies me jam deficiet, ſi quæ dici in eam ſententiam poſſunt, coner exprimere.

Ac ne plura, quæ ſunt pene innumerabilia, conſecter, comprehendam brevi, ſic enim ſtatuo.

Immenſa oratio eſt, nam me dies, vox, latera deficiant, ſi hoc nunc vociferari velim, quam miſerum indignumque ſit, &c.

Neque ego nunc iſtius facta omnia numerare conor, neque opus eſt, nec fieri ullo modo poteſt.

Cic.5.Ver. Non obtundam diutius aures veſtras. Jamdudum vereor ne oratio mea aliena à judiciorum ratione & quotidiana dicendi conſuetudine

ne eſſe videatur; hoc dico, &c. ſi vero ——

Invitus in hac parte orationis, Quirites, moror. Sic enim agere debent, qui, &c.

Itaque ſuccumbam oneri, neque aggrediar narrare quæ diſſerendo minora vero facio.

Videtis quam multas laudes in quam brevem complicationem conjecerim.

In ſingulis enim ſi hæreret oratio mea, ita multa ſunt & magna, ut me potius vox quam verbum, latus quam res dicentem deficeret.

Sed intelligo, Aud. me in hoc crimine pro re pauca, pro veſtra prudentia ſatis, pro tempore nimis etiam multa dixiſſe.

De qua quia brevius mihi dicendum eſt, quam tanta res dici poſſit; peto à vobis, ne rerum pulcherrimarum magnitudinem ex mea oratione potius, quam ex rerum pondere æſtimetis.

Argumentum ſuadet, Auditorium urget; obſequar: & quam quiſque in omni materia poſcit, dabo brevitatem. *Putean. Laconiſm.*

Verum his de rebus non neceſſe habeo dicere, ea quæ me P. Q. cupit commemorare: tametſi cauſa poſtulat, tamen quia poſtulat, non flagitat, præteribo. *Cic. pro Quintio.*

Verum iſta lubens tacitus prætereo, meque intra tuta ſilentii præmia tenebo, accepi enim non minus interdum oratorium eſſe, tacere quam dicere. *Plin. 7. l. 6. epiſt.*

In ſtupris vero & flagitiis nefarias ejus libidines commemorare, pudore deterrer. *Divinatio in Verrem.*

Sed iſta malui ſilentio obducere, quam eloquio qualicunque proferre; Timanthem imitatus, qui luctuoſum immolatæ Iphigeniæ ſacrificium in tabula repræſentaturus, cum Calchanta triſtem, mœſtum Ulyſſem, clamantem Ajacem, lamentantem Menelaum circa aram ſtatuiſſet, caput Agamemnonis velo involvit, ſummi mœroris acerbitatem arte exprimi non poſſe confeſſus. *Val. Max. 8. l. 11. cap.*

Omnia præteribo quæ mihi turpia dictu videbuntur: neque ſolum quid iſtum audire, verum *Verrin.*

etiam quid me deceat dicere, conſiderabo.

5. Ver. Hic nolite exſpectare dum ego hoc crimen agam oſtiatim.

Turn. 10. Ex his viris quorum exempla perſequi nec omnes volumus, nec omnes debemus.

15. or. Melius vobis, levius mihi, ſatis rei virum purum aut ſacerdotem levi quaſi brachio tranſilire.

Ibid. Non ſequor hoc filum, iter illud varium & non iſtius temporis, quod circumſcripſi orationi meæ.

Ibid. Rem late patentem ut ſubſtringam, ſuadet tempus, ratio, patientia veſtra.

Lipſ. 2. ep. 2. cent. Sed diffundor, peccatum meum ſolenne, cum ad te ſcribo. nunc emendo, & ſileo, & te valere jubeo.

Put. Diatr. Amplius fuſiuſque qui laudare velit, violet; qui defendere, traducat. Verborum lacinias & ſyrmata abeſſe ab hac veſte fas ſit, undas ab hoc rivo. De re tali optimus ſane ſermo qui breviſſimus.

Lipſ. ep. 2. cent. Sed amor ponit me extra circum, quem hujus materiæ curro. vere curro, nam res quæ, &c. non ſinunt calamum in ſingulis hærere.

Sen. 30. ep. Sed vereri debeo ne tam longas epiſtolas pejus quam mortem oderis. itaque finem faciam.

Put. 1. diatr. Ne incautus ſermonem hunc lente ducentem & abducentem ſequar, ſubſiſto & conquieſco.

Sen. 54. epiſt. Sed ne Epiſtolæ modum excedam, quæ non debet ſiniſtram manum legentis implere, in aliam diem hanc litem cum Dialecticis differam.

Nunc quia diligentiæ meæ anguſtia temporis obſtat; cogimurque more Athenienſium ad Clepſydram dicere, moderator ego ———

Ne vaga aut libera nimis ſit oratio mea, ſed adductis habenis moveam in hoc gyro, quæ poſita ſunt in ſuſpicionibus, de quibus ſi cœpero dicere, pluribus verbis ſit differendum, ea veſtris ingeniis conjecturæque committo.

Sed ne longior faciat ſermo faſtidium: unum ex omnibus ejus officium perſequemur.

Macrob. 1. Sat. 24. c. Ita ſibi certos ſententiæ fines, & velut quædam

dam pomœria eſtata poſuerunt ultra quæ egredi nefas, &c.

Verum ne mihi tandem vox, vobis aures pari laſſitudine fatiſcant. Put.Diatr.

Igitur eundem mihi curſum, eundem terminum ſtatuo, idque jam nunc apud te ſubſigno, & ſi me longius avehi videris, in Jus voces ad hanc epiſtolam meam, & quieſcere jubeas, cum inertiæ crimen effugero. Plin. 1. ep. 3. 1.

Nunc igitur manum de tabula. quia Pindari calculo, Juſtam ad cauſam tria verba ſufficient. Put.Diatr.

Magnitudo rei longam orationem fortaſſe deſiderat: conjunctio vero noſtrorum animorum brevitate contenta eſt. 2. l. Plin. epiſt.

Proinde in veſtra manu ſitum eſt noſtra vela ſinuare, & mittere; ne pendula, neve flaccida, neve reſtricta, neve caperata ſint. Apul. de deo Socrat.

Tamen quia ipſa obſtat magnitudo, rerumque diverſitas aciem intentionis abrumpit, faciam quod ſolent qui terrarum ſitus pingunt; in brevi quaſi tabella totam ejus imaginem amplectar. Florus in prologo.

Sed parco nominibus viventium, veniet eorum laudi ſuum tempus, ad poſteros enim virtus durabit, non perveniet invidia.

Ne longum loquar, aut obvia referam.

His atrocioribuſque (credo) aliis, quæ præſens rerum indignitas haudquaquam relatu ſcriptoribus facilia ſubjicit, memoratis.

Confirmandi.

QUod ne affirmem potius, quam probem. Sed ne videar uno aut levi tibicine hoc munimentum fulcire velle, argumenta inſuper dabimus. rationes, teſtes non ſemodio aut modio, ſed toto horreo. Macrob. 5. Sat. 8. cap. Suart. Anal. Plaut. Mænechm.

Quam ego rem argumentis, non multis, ſed probis validiſque probatum eo.

Verbis tam diſertis, rationibus tam claris confirmata, ut non atramento, ſed ſolis radio exarata videantur.

Ne tamen maceriam congeſſiſſe dicar, aut etiam arenam ſine calce; primum ponam Naturæ fundamina, deinde Rationis ſtatuam columnas, tabulata inſuper extendam Legum, contignationes denique inſternam Teſtium fide digniſſimorum.

Non pectines ſolis ſuſpendo; neque enim Lamiæ turres extruo: ſed arcem munitiſſimam fortiſſimis inſtruo propugnatoribus.

Neque enim Velites emittam Opinionum; ſed in aciem & juſtum prælium educam validiſſimarum Rationum Haſtatos, rerum certiſſimarum Principes, locupletiſſimæ fidei Triarios.

Non fumum vendo, nec fucum facio: verum ipſam rem Naturæ voce promulgatam, jure gentium ſancitam, uſu denique & conſuetudine firmatam adfero.

Citandi exempla.

Tractantur autem plerumque à ſimili, diſſimili, contrario, majori, minori, pari, nec non per optationem, præteritionem, apoſtrophen, citationis formam, comparationem, &c.

PLurima & ſunt obvia exempla.

Exempla ſi quærantur illuſtria virorum ——

Exemplorum pleni libri, plenæ memoriæ ——

Exemplorum nullum illuſtrius, quam illud Thaletis.

Inter multa præclara facinora alia, nihil clarius quam quod ——

Atque ne hæc obſcura & nuda videantur ſine exemplorum appoſitione, videte quæſo ——

Quoniam verò jure id fieri videtur, quod exemplo fit ——

Quam quidem rem probe intellexiſſe & recta reputaſſe via mihi videntur, qui ——

Priſtinam veritatis faciem Hiſtoria priſca retegit. huc provoco.

Lubetne à familiari exemplo diffuſum præcepti uſum diſcere?

Strictim & rotundo agmine.

Eadem enim eſt paupertas apud Græcos in Ariſtide juſta, in Phocione benigna, in Epaminonda

da ſtrenua, in Socrate ſapiens, in Homero diſerta. Eadem paupertas etiam populo Romano imperium à primordio fundavit: proque eo in hodiernum Diis immortalibus ſimpuvio & catino fictile ſacrificat. Quod ſi modo judices de cauſa iſta ſederent C. Fabricius, Cn. Scipio, Manius Curius, quorum ſi Poplicola regum exactor, & Agrippa populi reconciliator, quorum——— Apul. apol. Apul. apol.

Quid? dolemus viros nobiles in itinere tardatos? Echeneis hæc remorata eſt. Dolemus duces in acie deſertos? ſurdus ille coluber prodidit. dolemus ſummos imperatores è medio ſublatos? vipera vi & dolo ſuſtulit.

Non ego obſoletam & intermortuam jam olim conſuetudinem è ruderibus atque tumulo ad lucem & vitam revoco: ſed viventem etiam nunc & vigentem exemplo meliorum cito. Put. diatr.

Non referam tibi Socratem, Chryſippum, Zenonem & cæteros, magnos quidem viros, majores tamen, quia in laudem vetuſtorum invidia non obſtat.

Pythagoras mihi primus è memoria in linguam venit, Italiæ ſplendor clariſſimus. Nigr. 14.

Cato, virtutum ille viva imago. Put. diatr. 7.

Quod ad mores indolemque, quid juſtius? quid ſanctius, in omni antiquitate? Virtus ipſa domicilium Lacedæmone habuit: & conſenſu quodam in laudes maſculi populi conſpiraſſe Scriptores fere omnes videntur. Put. diatr. 7.

Severus Imperator gravis, & vir nominis ſui.

Paulò ante Demetrium retuli: quem mihi, videtur rerum natura noſtris retuliſſe temporibus, ut oſtenderet, nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi poſſe. Virum exactæ, &c. Senec. ep.

Hæreo in exemplo: ac neſcio profecto, Indumne potius an Macedonem admirer. ille bello victus, hic ſermone: ille mora, hic momento, &c. Put. diatr. 7.

Prodeat Pericles ille, cujus fulgura, tonitrua, fulmina in concione viſa & audita metuerunt Athenæ; cujus leporem in ore ſeſſitantem admiraban- Nigr. 6.

rabantur; cujus aculeos in animis auditorum relictos ſentiebant.

Teſtimonia citandi.

NEque mihi difficile erit, neque vobis, uti ſpero, moleſtum, ſi auxiliares Elogiorum copias conſcripſero eduxeroque.

Hæc ita clara, ita explorata ſunt, ut fruſtra ſit, qui teſtium nubem in fidem vocaverit.

Ne forte vana iſta aut vilia videantur autoritate & fide deſtituta, prodite huc legiſlator Solon, divine Plato, naturæ rimator Stagirita, tuque Eloquentiæ pater Cicero, *Merito cui doctior orbis Submiſſis defert faſcibus imperium.*

Cujus verbo in præſidium advoco.

Habete teſtem non paſſis ſolutiſque verbis, ſed numerorum vinculis ſenſa ſtringentem gravia.

Nec diſſentiunt à me prudentes: Plato mihi præit, ſequitur Ariſt.———

Ad veteres provoco, & Antiquitatis magnum illud & venerabile tribunal.

Quod poëta his verſibus depinxit.

Aureum, facetum & verum Bionis illud———

Exoſculor illam vatis non vani ſententiam.

Digniſſima eſt aureis inſcribi literis, menti commendanda penitus, & ſæpe memoria retractanda illa M. C. ſententia.

Quod effatum Ammonio, Dodonæo, Delphico, & alio quovis oraculo verius protulit C.

Ad rem, & appoſite Tullius.

Nec vates ille vanus qui cecinit.

Decumanus eſt ille philoſophi locus.

Præclara illa vox & præclaro viro digniſſima.

Plinius à me ſtat & fidem facit.

Oraculi pondus & inſtar habet illud Socratis

Idque ampliſſima Taciti cenſura.

Cum Catone & dico & ſentio.

Seneca paucis verbis & vere.

A Xenophontis ore aureo purum putum illud aurum accipite.

Huc verò reſpexiſſe videtur Homerus.

Hic vero audiendus Cicero.

Solonis quidem ſapientis grave eſt illud elogium.

Non injuria exclamat ille.

Livius breviter & cogitate ſcripſit.

Doctiſſimum rerum vatem L. ſi aſtricta aure audiamus ecce vobis certum ſolidumque ſententiæ noſtræ firmamentum: verſus ejus eſt ——

Judicio meo ſuffragatut Philoſophus: Hujus rei locupletiſſimus teſtis eſt ——

Atque huic opinioni adſtipulatur Seneca.

Quocunque me oculis & cogitatione convertero. ſive judicium vetuſtatis, ſive lumen rationis, ſive honeſtatis decus, noſtræ ſententiæ ſerviunt & ſuffragantur omnia.

Ad Patres ſi quando licebit accedere, confectum eſt prælium, tam ſunt noſtri, quam ——

Thearrum univerſitatis rerum ponamus ob oculos, quicquid eſt uſpiam peragremus. omnia nobis argumentum ſuppeditant.

Egregii ſunt Euripidis verſus, quibus apud A. Gellium Chryſippus deteſtatur cupediarum indagines.

Audiatur antiquitas, & quod nos alteri ſuſpecti non poſſumus, illud omnium ſeculorum veneranda canities decidat arbitrio.

Prodeant Duumviri raræ elegantiæ, priſcæ doctrinæ, veræ virtutis.

Non temere igitur dictum. Si Heſiodo credimus. Ideo Plato prudenter monet.

Diſerte & appoſite canit ille vates.

Hoc verum eſſe teſtatur Catonis illa præclara ſententia.

Exurge præco, fac populo audientiam, citato teſtimonium illius Naturæ à ſecretis magni illius ſcribæ Naturæ Plinii.

Audite illud Virgilii. Aureum eſt illud Ariſtotelis dictum.

Nigr. or. 5. Prohibent hoc ſubſidia literarum, quæ ſunt altrices laudum, educatrices gloriæ, famæ nutrices, antiquitatis teſtes, memoriæ cuſtodes, & immortalitatis conſervatrices. quarum beneficio, pleni ſunt libri poëtarum, plenæ laudationes oratorum, plena hiſtoricorum monumenta laudibus eloquentium, &c.

Quare bene, ſciteque præcipit Philoſophus ille haud vanus.

Illud ſapientiæ ſine luminibus venerandum lumen, Democritus.

Herodotus Lac Muſarum.

Thucydides oculus verecundiæ.

Homerus: Poëtarum antiquiſſimus, quem ſeptem urbes ſibi vendicarunt: Phœbus ille Poëtarum cujus tempora incerta, verba certiſſima. Qui multa animo vidit, lumine cæcus erat.

Ἄρισος καὶ θειότατος τῶν ποιητῶν. Sic enim Homerum appellat Socrates in Jone Platonis.

Homerum quidem oſtentaſſe iter: ipſum autem aberraſſe ſine fræno.

Homeri muſam appellabat mulierem aulicam, nullius enim pudere eam, nutricem inſanæ ſapientiæ.

Virgilius: Qui cantu Muſas, Phœbumque æquavit honore.

Latinus Homerus. Mantuanus ille vates. Poëtarum Plato.

Cujus terga omnes poëtas ſpectare notum eſt. ipſum eſſe extra metas.

Poëtarum princeps: Conatus ultimus Muſarum.

Virgilii Muſa, Matrona.

Heſiodus: Divino afflatu Poëta verus: Aſcræus ille ſenex.

Horatius: Numeroſus ille Horatius: Latinus Pindarus, Lyricorum princeps, Venuſinus ille vates: λόγου καὶ φθόγγου κρείττων. Romanæ fidicen lyræ.

Plato:

Plato: Princeps ingenii & doctrinæ: Ille philoſophorum quaſi Deus: Moſes Atticus: Qui philoſophiam de cœlo devocavit: Non ſolum intelligendi, ſed etiam dicendi graviſſimus author. Divinus ille philoſophus.

At Plato, Ciceroni Deus in philoſophia, palmam tulit. Is orationem ſpeculum mentis nuncupavit. Quia tibi Plato pulcherrimam hanc cogitationem immiſit? Quam ſublime, contemplans vim orationis, animus tuus aſcenderat, cum hanc palmarem protuliſti ſententiam? Tetigiſti rem non acu, quod dici ſolet, ſed acie, ſed acumine mentis. Nigr. or. 1.

Seneca: Latinorum philoſophus: Præſtantiſſimus animorum medicus: Optimus magiſter peſſimi illius Neronis.

De ſuo ævo loquatur Seneca, noſtrumque ſugillet. Quid Romanæ porticus Zeno præcipiat, audi. Lubet ipſius verbis Senecæ proferre ſententiam.

Livius: Mare tranquillum.

Quid *Lucretius*, verſu poëta, re philoſophus?

Demoſthenes: Frequens & magnus auditor Platonis: quo nec Athenæ magis Atticæ fuerant:

——— *quem mirabantur Athenæ*
Torrentem, & pleni moderantem fræna Theatri.

Græcorum oratorum lex & norma bene dicendi.

Quiunus inter omnes emicuit omni dicendi genere.

Cicero: exundans ille eloquentiæ fons. Perpetuus orationis Dictator.

Quaſi Deus Oratorum: ποταμὸς χρυσοῖο ῥέοντος.

Ἀνὴρ λόγιος καὶ φιλόπατρις. Flos illibatus populi, Suadæque medulla.

In quem natura omnes vires effudit: Anima eloquentiæ. Parens Eloq.

Longè omnium qui ſcripſerunt aut locuti ſunt, copia dicendi & gravitate princeps.

Diſertiſſimus omnium Romuli nepotum.

Iſocrates. Eloquentiſſimus juxta & ſapientiſſimus ſcriptor.

Ex cujus ludo tanquam ex equo Trojano innumeri principes exierunt.

Qui verbis ſolutis numeros primus adjunxit.

Ariſtoteles. Venator Philoſophiæ maximus. Naturæ interpres.

Atlas ille Philoſophiæ. Philoſophorum oculus.

Peripateticorum princeps. Inambulantis ſcholæ Dictator.

Humanæ ſapientiæ promicondus ille. ὁ τῆς φύσεως θαῦμα.

Cato. Qui cum vitiis —— Romanorum bella geſſit.

Viva & expreſſa virtutis Imago.

De Longino Eunapius.

Ἔμψυχος ille βιβλιοθήκη καὶ περιπατοῦν μουσεῖον.

Plutarchus. Qui ſummam Philoſophiæ ſcientiam cum hiſtoriarum eloquentia conjunxit.

Plautus. Decima illa Muſa Plautus.

Qui inter comicos familiam ducit.

Cujus verbis Muſæ uterentur, ſi Latinè loquerentur.

Audite noveno choro fratrem additum, jocorum patrem, riſuum, facetiarum.

Objiciendi & Confutandi.

Lipſ. conſt.

FAta mihi opponis? futilis hic aries, Langi, & qui Stoicorum nervis dirigitur parum firmis, libere dico, & illa ego ſperno, & Parcas, & cum Plautino milite, totum hoc anile agmen, uno ſpiritu diſſlaverim, ut folia ventus.

Quæ objicis, Sibyllæ quaſi folia ſunt, flatuque rationis cito diſpelluntur.

Put. diatr. 7.

Scire prius aveo quid ingenioſa hic ubertas potuerit, quos aggeres, pluteos, vineas in mœnia noſtra egerit.

Quod

Quod verò objicis inſtar Achilleæ panopliæ, nec hilum habet nec micam bonæ frugis.

Reclamat hic & tumultuatur adverſarius, argumentum hoc non ſecus ac Ajácis ſeptemplicem clypeum objiciens, aut Gorgonis caput intentans. Morin. exer.

His te literis, Homo audaciſſime atque amentiſſime, quaſi Bellerophonteis jugulatum non ſentis?

Annon vides, quam miſerabiliter teipſum per caput & pedes in præceps dederis? Salmaſ. in Gercoetium.

Calumniæ, ſtrophæ, convicia, maledicta, circulatricis linguæ probra, tota denique proluvies oris impuri, &c. Idem.

Quod vero in extrema oratione, quaſi tuo jure ſumpſiſti, oratorem in omnis ſermonis diſputatione copioſiſſime poſſe verſari, id, niſi hic in tuo regno eſſemus, non tuliſſem, multiſque præeſſem, qui aut interdicto tecum contenderent, aut te ex jure manu conſertum vocarent, quod in alienas poſſeſſiones tam temerè irruiſſes. Agerent enim tecum lege primum Pythagorei omnes atque Democritici, cæterique in ſuo genere Phyſici, vindicarentque. Cic. 1. de Orat.

Pectines ſunt iſti Solis, turres Lamiæ, funes ex arena. E. Suart.

In quibus omnibus ne una gutta eſt ſenſus veri aut cordatæ ſententiæ.

Nam aut arietem, cujus vi, & impetu maxime contendunt hoc nobile Morum ædificium diruere, verbo repellam.

Oberras uſque eadem chorda. quod de luſcinia Lacon, Vox es, prætereà nihil. Lipſ. adverſ. Dialogiſt.

Impetus & malleolos hujus objectionis retundere in promptu eſt, in proclivi, facile.

Omnia conquiſiviſti lenocinia, omnia ſeplaſiariorum myrothecia profudiſti, ut putida rancidi dogmatis ſalſamenta tanquam papavere ac ſeſamo ſparſa nauſeanti ſtomacho commendes: ſed fruſtra, nam ——— Tilen.

Ibid. Aheneo bonæ tam conſcientiæ quam cauſæ muro fretum bruta Æneorum fulmina & Claudiana tonitrua non tangunt, certe non frangunt.

Virg. 6. Æn.

Demens, qui nimbos & non imitabile fulmen
Ære & cornipedum curſu ſimularat equorum.
Ac pater omnipotens denſa inter nubila telum
Contorſit (non ille faces, nec fumea tædis
Lumina) præcipitemque immani turbine adegit.

Quod argumentum quia non ex Tripode, ſed ex anicularum Trivio (quod in proverbio dicitur) acceptum eſt———

Morin. exer. Hoc effugium unicum eſt, quod cum aliqua veritatis ſpecie hujus argumenti aciem poſſit obtundere, quam tamen elumbe ſit & plumbeum telum, cernite———

Ibid. Vires argumenti non eludere modo, ſed elidere aggredior.

Macrob. Sat. 7. 14. Sed quid laboramus opinionem ſic inanem verbis verberare, cum ipſa rei vanitas ſe refellat?

Nigr. 7. Or. Bona verba, quæſo. Sedatis agamus animis; viam ſapientum conſignatam veſtigiis teramus, non affectu aut opinione de curriculo majorum devii.

En cor Zenodoti, en jecur Cratetis!

Tertul. Apol. c. 8. Qui iſta credis de homine, potes & facere: qui non potes facere, non debes credere.

Put. 9. diatr. Difficultas nimirum obſtat, remoramque facit. Ego tollam; curſumque univerſum facilem & expeditum reddam levi quodam diverticulo ſive flexu. nec in tranſverſum abire penitus eſt animus.

Sed erroris cubile deprehendi; novi locum in quo ſe jactent; adverto diverticulum, quo ſe recipiant———

Plu. apoph. Cum in picta tabula quidam videret Lacones ab Athenienſibus interfici, &, O fortes exclamaret, Athenienſes! ſuperveniens forte Lacon, In tabula, inquit. Ita tabula hæc te fortem oſtentat, ſed picta. colores tandem tollamus aut velum, videamuſque quis pinxerit leonem.

Duplices

Duplices ſunt opiniones, quædam habent aliquid ſtabilitatis, nec ſunt examinandæ: quædam adeò ſunt abſurdæ & ridiculæ ut ſua ſponte evaneſcant; tales itaque non opus habent refutatione, ſed potius caſtigatione & reprehenſione.

Ariſt. 1. Top. 8. & Eth. 1. ad Eudem. Cic. 5. Tuſc.

Memor itaque cum ſervis prœliandum, verbera in aciem, non arma adferenda duxi; omiſſo itaque ferro, virgas ac flagella paro. Reſpice ad hæc.

Juſtin. 2. 1. de Scythis.

Sit ingenioſus, ſit eloquens, ſit exercitatus, ſit omnium librorum helluo: tamen aridus appareat & balbus neceſſe eſt, cum hæc tam ἀδύνατα ſuſtinebit.

Campian. 8. rat.

Scitum eſt inter cæcos luſcum regnare poſſe. Apud rudes ſæpe valet fucata diſputatio, quam ſchola Philoſophorum exſibilat.

Rat. 9.

Eccum quos gyros, quas rotas fabricat, nugator hic verborum, atque ſophiſmatum architectus? neſcio cui formidoloſus eſſe queat, moleſtus erit fortaſſe. moleſtiam prudentia veſtra ſublevabit, formidinem res eripuit.

Qui ſic agunt, nonne ſe produnt? nonne facile refutantur? Nonne in conſeſſu talium virorum tenentur at minimo negotio conſtringuntur?

Ibid.

Videbitis fore, ut milites iſtos qui poſt principia latent in Solem, pulverem & aciem è ſuis umbraculis evocatos non meis viribus, ſed valentiſſima cauſa & certiſſima veritate debilitem.

Rat. 2.

Fumulos hoſce, ad veritatis lucem ubi ventum erit, minime laborioſum erit diſpellere.

Origenes cyclicarum fundamenta una oratione tanquam machina (ariete) ita commovit, altera tanquam fulmine ita labefactavit: ut, &c.

Punctim ferit ſæpius, quam cæſim, &c. quoties repetit ictum (repetit autem ſæpe) toties adverſarium de gradu deturbat: non terret tantum cum fulgurat, ſed munimenta hoſtis disjicit.

Nigr.

Hic motus animorum atque hæc certamina tanta
Pulveris exigui jactu compreſſa quieſcunt.

Virg. 4. Georg.

Proſiliat nunc aliquis factionis adverſæ magiſtellus,

Camp. 4. rat.

ſtellus, attollat ſupercilia, ſuſpendat naſum, frontem perfricet, quos ille ludos, quos jocos dabit?

Ibid. Cur non prodeunt adverſarii, ut eos palam refellant, in quos ranunculi coaxant è cavernulis?

Turn. or. Sed fremas & ſævias quantumlibet; manebit in unitate Eccleſia, &c.

Plauti Moſtell. In anginam ego nunc me velim verti, ut veneficæ illi fauces prehendam, atque enecem ſceleſtam ſtimulatricem.

Put. 1. diat. Grunniant gulones, gumiæ noſtri, quique ætatem inter fercula conterunt, non audio.

Ibid. Levia & infirma, quibus ludas magis quam lædas; quæ rumpantur & recidant ad primum ſtatim contactum contuitumque ſtrictæ frameæ orationis, quare ſic repugno.

Ibid. Quid ais? Satiſne firmum hoc tibi, quiſquis es, in rem noſtram videtur? an à teipſo patrocinium, adverſarie, petam?

Diatr. 7. Eloquii tui machinas dejicere repentino nimbo propoſitum mihi non eſt; inſpicere potius & examinare, an validæ per ſe & expugnando ſint, &c.

Ibid. Quid tu vero? veteres nobis, an novos libros revolvis? ſi novos; nulla authoritate convellimur: ſi veteres, loca & verba profer, uti moveamur in hac ipſa oratione tua, Platonem, Iſocratem, Heſiodum video, & tamen quæro prodeant ipſi, & vocis ſuffragia coram ponderentur, tuis verbis Plato probat, Iſocrates negat, Heſiodus refert: quid ſi neque probet, neque neget, neque referat? *Semper oculatæ ſunt manus noſtræ, credunt quod vident*, &c.

12. Diatr. Quæ in ſingulos effundis, inſpiciam obiter, & verborum acrimoniam in os autoris retorquebo.

Ibid. Quid igitur? nodum ſtringam; obeliſco lychnum inferam verum & lucerna utar. Nam detegenda hæc malitia eſt; & ſimul confodienda.

Ibid. Hæc linea premenda erat. Tu omiſſa hypera pedem ſectaris, & laciniam neſcio quam apprehendis.

hendis. fallaci ſtylo oppugnas quod conceſſum eſt, & extra cauſam eſſe poteſt.

Enimvero, ut aliquid ageres, agere hic nihil debuiſti; vel, ne ocioſus eſſes in tuo choro occupari. Nunc ingenii tui ſepta tranſilire voluiſti, & de curru delapſus es Ibidem.

Quia nullo ingenio extorquere & pertinaciæ fomite ignem potes, verborum fumo & fuligine moleſtus es, & rerum lucem involvis. Ibid.

Caput tollet preſſum inani quadam argumentorum mole, non oppreſſum. molem enim magis ſentio quam pondus; & verborum inſidias potius quam vires. Quid mirum? Sic munita rationibus ſtetit cauſa noſtra, ut niſi dolo ingenioque tentari non potuerit. Diatr. 7.

Claudendi.

Diogenes ad Mindios, Claudite portas, O Mindii, ne per amplas portas excurrat oppidulum. Senec. citat. 7. l. Benef. 1. c.

Bonum, mi Liberalis habeas animum: In manibus terræ; non hic te carmine longo, Atque per ambages & longa exorſa tenebo. Turn. 1. Or.

Quare eloquentiæ amorem, quaſi quendam igniculum, in veſtris hodie animis excitarem, niſi è dignitate eloquentiæ putarem non eſſe, vel tam pulchræ virgini ambire procos, vel tam potenti dominæ aſpectatores conciliare.

Habetis ſermonem bene longum hominis utinam non impudentis: illud quidem certe, non nimis verecundi, quiquidem cum te, Catule, cum etiam L. Craſſo audiente de dicendi ratione tam multa dixerim. Cic. 2. de Or.

His autem rebus Sol me ille admonuit, ut brevior eſſem, qui ipſe jam præcipitans, me quoque hæc præcipitem pene evolvere coëgit. 3. de Or.

Nec cum Plauto, Jovis magni cauſa, plauſum emendicare ſtatui. Plaut. Amph.

Reliqua quæ &c. ſi perſequerer, non deeſſet oratio, Turn. or.

oratio, deeſſent latera, quibus exclamarem, adeo, &c. O Deam philoſophiam.

Cic. pro Mil. Sed finis ſit; neque enim præ lachrymis jam loqui poſſum, & hic ſe lachrymis defendi vetat.

Cic. pro Marcello. Sed ut & orſa eſt in eodem terminetur oratio mea.

Turn. Or. Non poſſum, Auditores, pergere, altitudo myſterii ſuperat meæ dictionis tenuitatem, quare non eſt cur pergam. Orationis igitur vela contraho, vos videritis, &c. utrum, &c.

Idem. Sed dum unitatis rationem ardore probo, &c. non ſatis veſtræ patientiæ conſuluiſſe videar.

Idem. Sed videor non tam veſtræ humanitatis quam meæ felicitatis rationem habuiſſe, qui dum, &c. ſim perſecutus, in meo gaudio explicando nimis me effuderim. orationi igitur meæ modum ſtatuo, à Deo immortali precatus, ut, &c.

Id. 10. or. Quanta ergo? Non queo (Aud.) ſtatuere nec volo dicere: reliquam utriuſque laudem malo venerari tacendo, quam dicendo imminuere.

Put. 62. Epiſt. l. 2. Quod utinam cum bono aliquo publico ſit! voveo, & omnia tibi fauſta.

Nigron. 1. or. De qua non plura dicam, ne veſtræ benignitatis aures, quæ longius quam ſtatueram provexit orationem meam, diutius obtundam ingratus.

Id. 2. or. 4. Jam vero ne in veſtram humanitatem injurioſa longitudine peccet hæc oratio mea; demittam & complicabo vocis meæ flacceſcentis velum, non intermiſſo benevolentiæ veſtræ flatu; ſed virium mearum tanquam ſpiritu deficiente. jaciam anchoram in media navigatione, ut nova paucis poſt diebus velificatione ſubeam portum diſputationis inchoatæ, atque fidem oppignoratam liberem.

Turn. Or. Sed ut aliquando extremum habeat oratio mea, finem jam faciam, eò quidem libentius quod mihi vultus veſtri, &, iſti in me oculorum intuitus ſpem faciunt vobis cauſam eſſe probatam.

Idem. Videtis eò ſpectare orationem meam, quò debent

debent referri cogitationes, actiones, conatus omnes. Quo? non ad epulas, non ad honores, non ad Zelum. Quam rem? expreſſi notam ſacerdotis, hanc exprimite notam ſacerdotes, Quam rem? explicavi perfectionem Chriſtiani hominis, hanc explicate Chriſtiani homines. quam rem? oſtendi confeſſoris ſummam, lauream Martyris; hanc oſtendite ſummam confeſſores, ut lauream conſequamini Martyres, quam intuebitur terra, quod fuit confeſſoris, & ſtupebit cœlum, quod eſt Martyris.

Quod ſi ego in his orationis tenebris aggrediar, non ſolum videar velle veſtra abuti humanitate, ſed meæ etiam tenuitatis penitus oblitus eſſe.

Quam ego vobis Nobiliſſi. patres gratulor & æternum voveo.

Concludam orationem meam, piiſſime Auguſte, ſermonis magis fine quam gratiæ. Namque illa perpetua eſt; & ſpacio non tranſmeabit, terminum calcis ignorat. Auſon. Panegyr.

Igitur finem dicendi faciam: præſertim, cum ex affectuum valle, in Capitolium Rationis ac Mentis aſcendere parantem currum orationis meæ, quo pene triumphans invehitur eloquentia, temporis ad dicendum præſcripti definitio, timorque ſatietatis veſtri ſufflaminat ac detineat. Nigr. 3. or.

Rogandi & Petendi.

MOleſtum verbum, oneroſum, & demiſſo vultu dicendum, *Rogo*, &c. Senec. 2. Benef. 1.

Nulla res charius conſtat quam quæ precibus empta eſt.

Nam quod ad theſauros Gallicos attinet, rem ſuapte natura facilem difficilem veſtra interrogatio facit, cur enim quæritis quod ſcitis? cum quod in ſinu veſtro eſt excuti jubetis potius quam ponatis? Liv.

(Mihi quoque, quoniam reſpondi Himilconi, interrogare jus faſque eſt) velim ſeu Himilco ſeu mago reſpondeat. Idem.

Tribuere

Sidon. ep. 5. lib. 3. Tribuere dignare votis ſuis, precibus meis, moribus tuis, ut ad ſoliditatem, &c. te patrocinante proveniat.

Apul. 3. Florid. Et gratiam tuam tuique ſimilium malo, quam jacto, magiſque ſum tantæ amicitiæ cupitor, quam gloriator; quoniam cupere nemo, niſi vere putat poteſt, poteſt vero quivis falso gloriari.

Cic. pro Mar. Itaque C. Cæſar ſic tibi gratias ago, ut omnibus me rebus à te non conſervato ſolum, ſed etiam ornato, tamen ad tua innumerabilia in me merita, quod fieri jam poſſe non arbitrabar, maximus hoc tuo facto cumulus acceſſerit. *Refertur & ad formam Gratias agendi.*

Livius. Precatus deinde, ſi divus, ſi diva eſſet, qui ſibi præpetem miſiſſet, volens propitius adeſſet.

Alterum reſponſum, ſalutem, victoriam, lucem & libertatem: alterum ominari horreo quæ ferat.

Plin. ep. 13. lib. 2. Extenderem preces, niſi & tu rogari diu nolles, & ego tota hac Epiſtola feciſſem. Rogat enim & quidem efficaciſſime, qui reddit cauſas rogandi.

Lipſ. 2. cent. 3. ep. Sed amabo te, ita perpetuum fama te amet & virtus, ignoſce.

Idem. 5. ep. 2. cent. Benigne ad amicitiam provocas, laudes adjungis: è quibus has vix agnoſco, illam appeto pari tecum voto.

Plin. ep. 10. l. 2. Quouſque & tibi & nobis invides, tibi maximam laudem, nobis voluptatem? Sine per ora, &c.

Plin. 6. l. 8. ep. In ſumma, noſti facetias hominis, quas velim attendas, ne in bilem & amaritudinem vertat injuria, &c. Quanquam quid denunciationibus & quaſi minis ago? quin potius ut cœperam rogo, oro des operam, ne ille ſe, quod validiſſime vereor, à me, ego me neglectum à te putem, dabis autem, ſi hoc perinde curæ eſt tibi, quam illud mihi.

Plin. paneg. ad Trajanum. In fine orationis, præſides cuſtodeſque imperii Deos, ego conſul pro rebus humanis, ac te præcipuè, Capitoline Jupiter, precor ut benefi-

ciis

ciis tuis faveas tantiſque muneribus addas perpetuitatem. Audiſti quæ malo principi precabamur, exaudi quæ pro diſſimilimo optamus. Non te diſtringimus votis, non enim pacem, non concordiam, non ſecuritatem, non opes oramus, non honores: ſimplex cunctaque iſta complexum, unum omnium votum eſt, ſalus principis.

Injurium quippe eſt magnopere flagitare quod ſperes, ne quod eſt voluntarium videatur extortum. Symmach. 36. ep. 1. l.

Gratias tibi agam propediem, Cic. id eſt, non dubito quin præſtiturus ſis quod puto. Voſſ. in terp. Cic. 4. l. c. 9.

Gratias Agendi & Debendi.

Tibi & ſummæ obſervantiæ & gratiſſimi animi officioſa ſtudia debere me ingenue fateor, & præſtiturum ſanctiſſime recipio.

Qui ſi vitam pro dignitate tua profundam, nullam partem videar tuorum erga me meritorum aſſecutus.

Cui nihil amplius in votis, quam ut ſummæ obſervantiæ, officii, ſtudii, & grati animi argumentum aliquod apud te relinquam teſtatum.

Plurimis me tibi officiis devinctum habes: habes (ita me Deus amet) & ad quævis pro virili alacrem.

Dignum præſtabo me etiam pro laude merentis. Horat. ep.

Maximas tibi omnes gratias agamus C. Cæſar, majores etiam habemus. Cic. vid. Agel. l. 4.

Næ ego nequiter ingratus ſim, ſupraque modum indignus, qui apud tantum Regem in ulla aut laude ſim aut gratia, ſi non cum ſummo obſequio atque obſervantia primam quamque occaſionem captavero teſtificandi, gratias animus meus quam multas habeat, quam plures debeat.

Qua digna ratione tam honorificam benignitatem tuam celebrem, qua remuneratione dicendi gloriam tui facti æquiparem, nondum hercle reperio. Sed quæram ſedulo & connitar, Apul. 3. Flor.

Dum

• *Dum memor ipſe mei, dum ſpiritus hos regit artus.*

Ibid. Nam nunc inpræſentiarum, neque enim diffitebor, lætitia facundiæ obſtrepit, & cogitatio voluptate impeditur, ac mens occupata delectatione mavult gaudere quam prædicare. Quid faciam? cupio gratus videri, ſed præ gaudio nondum mihi vacat gratias agere.

Ibid. Quinetiam univerſo ordini veſtro pro ampliſſimis erga me meritis quantas maximas poſſum gratias ago atque habeo.

Cic. pro Mar. Tantum apud me grati animi fidelis memoria valuit, ut nulla non modo cupiditate, ſed ne ſpe quidem prudens & ſciens tanquam ad interitum ruerem voluntarium.

Plin. ep. 12. lib. 10. Cui referre gratiam parem nec audeo quidem quamvis maximè debeam.

Itaque ad vota confugio Deoſque precor, ut iis quæ in me aſſidue confers non indignus exiſtimer.

Paneg. ad Gratianum. Solvere ſe quod debebat; & adhuc debere quod ſolverit. Gratianus Imperator.

O mentis aureæ dictum bracteatum! O de pectore candidiſſimo lactei ſermonis alimoniam!

Accipe igitur & hos labores noſtros C.C. animi grati erga liberalitatem tuam ſpecimen, majora & me debere & majeſtatem tuam decere certò ſcio. Sed in eo faſtigio Deus Opt. Max. te collocavit ut animum benevolum ac gratum non minus velis, quam relatam gratiam.

Val. Max. 4. l. 7. cap. Cui animum gratum quia in materia læta exhibere non contigerat, in ea quam iniquam fortuna eſſe voluit, magna cum laude, majore cum fide præſtitit.

Tilen. Si quis hoc præſtiterit, næ ille munus, aurum contra non charum obtulerit, tantum ab eo beneficium accepiſſe me profitebor, quantum homini ab homine tribui poteſt maximum: neque verò ſibi detraxerit, quod mihi contulerit. tam gaudebit ille dato, quam ego accepto. gratias agam uſquequaque, referam quoque, ſi potero,

& vicem

& vicem rependam poſcenti: ὕστερον debebo etiam non poſcenti.

Tibi ſe ſemper debebit Iaſon. Ov. Met. 7.

Lætus, lubens laudes ago & grates gratiaſque habeo. Plaut. Trinum.

Ago tibi gratias, Imp. Auguſte, ſi poſſem etiam referrem. Sed nec tua fortuna deſiderat remunerandi vicem, nec noſtra ſuggerit reſtituendi facultatem. Auſon. paneg. ad Gratian.

Quorum nomine, quia non queo tantum perſolvere gratiarum, quantum debeo, ſaltem tibi ago gratias quam poſſum maximas, debendo magis quam loquendo. Nigr. 1. or.

Tibi vota ſolvam gratias (ut Diis ſolet) ſed ſentiendo, quam loquendo plenius. Et gratiarum non minima pars hæc erit, Differre grates; ut cito juſſa exequar. Alab. Rox.

Annon properandum mihi erat, ut pro eo honore vobis multas gratias dicerem, pro qua nullas præces dixeram? Non quin magnitudo Carthaginis mereatur etiam precem à philoſopho pro honore, ſed ut integrum & intemeratum veſtrum eſſet beneficium, ſi nihil ex gratia ejus mea petitio defregiſſet: id eſt, ut uſquequaque eſſet gratuitum: Neque enim aut, &c. Apul. 3. flor.

Hanc unam Cæſar habeo injuriam tuam, effeciſti ut viverem & morerer ingratus. Furnius impetrata venia patri ſuo Antonianas partes ſecuto ab Auguſto. Senec. 2. l. de Benef. 25. cap.

Quid ſcribam? gratias agere me? ne concipio quidem. & affeciſti me, in ſummo hoc beneficio, una hac injuria, ut vivendum & moriendum ſit ingrato. Lipſ. 4. cent. ep. 14.

Hunc hominem adpetentiſſimum tui (mihi crede) complectere, adprehende, imo & invita, ac ſic ama, tanquam gratiam referas: neque enim obligandus ſed remunerandus eſt in amoris officio, qui prior cœpit. Plin. 31. ep. 7. lib.

Et tu occaſiones obligandi me avidiſſimè amplecteris, & ego nemini lubentius debeo. Plin. 13. ep. 2. lib.

Amatur

• *Dum memor ipſe mei, dum ſpiritus hos regit artus.*

Ibid. Nam nunc inpræſentiarum, neque enim diffitebor, lætitia facundiæ obſtrepit, & cogitatio voluptate impeditur, ac mens occupata delectatione mavult gaudere quam prædicare. Quid faciam? cupio gratus videri, ſed præ gaudio nondum mihi vacat gratias agere.

Ibid. Quinetiam univerſo ordini veſtro pro ampliſſimis erga me meritis quantas maximas poſſum gratias ago atque habeo.

Cic. pro Mar. Tantum apud me grati animi fidelis memoria valuit, ut nulla non modo cupiditate, ſed ne ſpe quidem prudens & ſciens tanquam ad interitum ruerem voluntarium.

Plin. ep. 12. lib. 10. Cui referre gratiam parem nec audeo quidem quamvis maximè debeam.

Itaque ad vota confugio Deoſque precor, ut iis quæ in me aſſidue confers non indignus exiſtimer.

Paneg. ad Gratianum. Solvere ſe quod debebat; & adhuc debere quod ſolverit. Gratianus Imperator.

O mentis aureæ dictum bracteatum! O de pectore candidiſſimo lactei ſermonis alimoniam!

Accipe igitur & hos labores noſtros C.C. animi grati erga liberalitatem tuam ſpecimen, majora & me debere & majeſtatem tuam decere certò ſcio. Sed in eo faſtigio Deus Opt. Max. te collocavit ut animum benevolum ac gratum non minus velis, quam relatam gratiam.

Val. Max. 4. l. 7. cap. Cui animum gratum quia in materia læta exhibere non contigerat, in ea quam iniquam fortuna eſſe voluit, magna cum laude, majore cum fide præſtitit.

Tilen. Si quis hoc præſtiterit, næ ille munus, aurum contra non charum obtulerit, tantum ab eo beneficium accepiſſe me profitebor, quantum homini ab homine tribui poteſt maximum: neque verò ſibi detraxerit, quod mihi contulerit. tam gaudebit ille dato, quam ego accepto. gratias agam uſquequaque, referam quoque, ſi potero, & vicem

& vicem rependam poſcenti: ὡσπερ debebo etiam non poſcenti.

Tibi ſe ſemper debebit Iaſon. Ov. Met. 7.

Lætus, lubens laudes ago & grates gratiaſque habeo. Plaut. Trinum.

Ago tibi gratias, Imp. Auguſte, ſi poſſem etiam referrem. Sed nec tua fortuna deſiderat remunerandi vicem, nec noſtra ſuggerit reſtituendi facultatem. Auſon. paneg. ad Gratian.

Quorum nomine, quia non queo tantum perſolvere gratiarum, quantum debeo, ſaltem tibi ago gratias quam poſſum maximas, debendo magis quam loquendo. Nigr. 1. or.

Tibi vota ſolvam gratias (ut Diis ſolet) ſed ſentiendo, quam loquendo plenius. Et gratiarum non minima pars hæc erit, Differre grates; ut cito juſſa exequar. Alab. Rox.

Annon properandum mihi erat, ut pro eo honore vobis multas gratias dicerem, pro qua nullas præces dixeram? Non quin magnitudo Carthaginis mereatur etiam precem à philoſopho pro honore, ſed ut integrum & intemeratum veſtrum eſſet beneficium, ſi nihil ex gratia ejus mea petitio defregiſſet: id eſt, ut uſquequaque eſſet gratuitum: Neque enim aut, &c. Apul. 3. flor.

Hanc unam Cæſar habeo injuriam tuam, effeciſti ut viverem & morerer ingratus. Furnius impetrata venia patri ſuo Antonianas partes ſecuto ab Auguſto. Senec. 2. l. de Benef. 25. cap.

Quid ſcribam? gratias agere me? ne concipio quidem. & affeciſti me, in ſummo hoc beneficio, una hac injuria, ut vivendum & moriendum ſit ingrato. Lipſ. 4. cent. ep. 24.

Hunc hominem adpetentiſſimum tui (mihi crede) complectere, adprehende, imo & invita, ac ſic ama, tanquam gratiam referas: neque enim obligandus ſed remunerandus eſt in amoris officio, qui prior cœpit. Plin. 31. ep. 7. lib.

Et tu occaſiones obligandi me avidiſſimè ampleſteris, & ego nemini lubentius debeo. Plin. 13. ep. 2. lib.

Ibid. Amatur à me plurimum, nec tamen vincitur.

Ibid. Beneficia tam grate interpretatur, ut dum priora accipit, poſteriora mereatur.

Plin.4.l.1. ep. In hoc ego ut referrem gratiam (nam vinci in amore turpiſſimum eſt) &c.

Lipſ. ep. 1. cent. Enimvero tu rem & verba ſimul ad me mittis; ego quid niſi verba? pudet gratias agere, tam expoſitæ, tam obviæ beneficentiæ: quæ, ut fontes, ſponte irrigat & dimanat.

Horat. 1. od.4. l. *Quodſpiro & placeo (ſi placeo) tuum eſt.*

Ap. 11. Met. Sidon. 8.l.6.epiſt. Irremunerabili quippe beneficio oppignoratus.

Equidem in quantum fieri præter jactantiam poteſt, gaudeo præſtantiſſimi viri autoritate, ſi certus eſt: amore, ſi fallitur.

Nero apud Tacit. 14. Annal. Et tua quidem erga me munera, dum vita ſuppetet, æterna erunt.

Ælian. v. hiſt. 4. l. 27. cap. Diogenes acceptis paucis nummis à Diotymo Caryſio, dixit, Dii tibi dent animo quantum cupis ipſe, virumque atque domum.

Plaut. Capt. Dii tibi omnes omnia optata afferant, cum me tanto honore honeſtas, cumque è vinclis eximis.

Ap. 11. Met. At ego referendis tuis laudibus exiguus ingenio, & adhibendis ſacrificiis tenuis patrimonio: nec mihi vocis ubertas ad dicenda quæ de tua Majeſtate ſentio, ſufficit: nec ora mille, linguæque totidem, vel indefeſſi ſermonis æterna ſeries. ergo quod ſolum poteſt, religioſus quidem ſed pauper efficere, curabo divinos tuos vultus, numenque ſanctiſſimum intra pectoris mei ſecreta conditum perpetuo cuſtodiens imaginabor.

Plin. paneg. Ut intelligam etiam atque etiam enitendum mihi, ut hunc conſenſum veſtrum complectar, & teneam & indies augeam.

Opem Offerendi & Pollicendi.

Plaut. Pſeud. FAc me certum quid tibi ſit, juvabo te aut re, aut opere, aut conſilio bono.

Cic. pro Mar. Omnes tibi, ut pro aliis etiam loquar quod de me

me ſentio, quoniam ſubeſſe aliquid putas quod cavendum ſit, non modo excubias & cuſtodias, ſed etiam laterum noſtrorum oppoſitus, & corporum pollicemur.

Sed quid erit quod mea tibi poſſit ars efficere, & impera, & factum puta. Ter. And.

Nam de me illud vobis habeo polliceri, me beneficiis vinci poſſe, amore & egregia voluntate non poſſe, quod hoc ſit in mea voluntate, illud in fortunæ arbitrio ſitum; nam bene merendi ſemper voluntas adeſt, facultas non ſemper.

Itaque ſi quid laboris vigiliarumque adjici poſſit, certantem ſecum ipſum anniſurum, ut tanto de ſe conſenſu civitatis opinionem, quæ maxima ſit, etiam conſtantem efficiat.

Reſpondit & milites ex formula paratos eſſe, Livius.
& ſi pluribus opus eſſet, plures daturos; & quicquid aliud imperaret velletque Pop. Rom. enixe facturos: ad id ſibi neque opes deeſſe; animum etiam ſupereſſe.

Εἰ πλέον εἶχον, πλέον ἐδίδουν. Græcus quidam Macr. Sat,
Auguſto.

Dices, oportet me tuis rebus & meis uti et- Plin. ep.
iam, ſed perinde illis ac meis parco. 28. 6. l.

Proin ſtudii certius eſt judicium ſupra vires Val. Max.
niti, quam viribus ex facili uti; alter enim quod 4. l. 8. c.
poteſt præſtat, alter etiam plus quam poteſt.

Reliquum eſt, ut ad omnia quæ tui velint Cic. epiſt.
ita ſim præſto, ut mei non ſolum omnia debe- ad Marcel.
re tuâ causâ quæ poſſum, ſed ea quoque quæ non 8. l. 4.
poſſum, putent.

Reddam vicem, ſi repoſces: reddam, ſi non Plin. 5. ep.
repoſces. l. 2.

Interea temporis me veſtræ Celſitudinis obſequiis omnibus, ſyncere pro eo ac debeo, & totum dedo.

Hunc meis laboribus quà meliorem quà illuſtriorem redditum, Auguſto nomini tuo inſcripſi & quæ antiqua formula votorum eſt, libens merito donavi, dedicavi.

Flor. prol. Ut ad conſtituendum ejus imperium contendiſſe virtus & fortuna viderentur.

Plin. 13. epiſt. l. 10. Ut jure ſacerdotii precari deos pro te publice poſſim, quos nunc precor pietate privatâ.

Sidon. 5. ep. 6. l. Cauſam meam neſciens agit, qui à me ad vos literas portat. Nam dum votivi mihi ſit gerulus opportunus officii, beneficium præſtat quod ſe arbitratur accipere.

Laudandi.

ITa eloquens ut nemo ſapientior, ita ſapiens ut nemo eloquentior: perfectus utrobique magiſter, & tam prudentiæ fructu abundans, quam dictionis flore gratioſus.

Nigr. de Cic. Ille omnium generum, cauſarum & locorum orator, mens curiæ, vox fori, lingua judiciorum; omnium gentium defenſor, cunctorum miſerorum & calamitoſorum patronus.

Non rhetor aut philoſophus ex vulgo, ſed vel orator natus in philoſophiæ ſpatiis, vel philoſophus florens ex eloquentiæ myrotheciis.

Juli literatorum optime & optimorum literatiſſime. Omne tulit punctum.

Vir inter optimos nobiliſſimus, inter nobiliſſimos optimus; inter utroſque doctiſſimus.

Vir ut omnibus virtutibus, ita humanitatis quoque laudibus inſtructiſſimus.

Omnibus virtutis numeris dives.

Inter bonos optimus, inter doctos doctiſſimus.

Magis ſuo merito quam fortunæ beneficio magnus.

Avi tui (quanti viri Deus bone) hæres es.

Credite optimi, & in quantum opus eſt diſertiſſimi viri.

Hæc tantis animi dotibus reliquis omnibus præſtitit, ut in dubio eſſet, majorene corporis venuſtate, an mentis virtute eſſet, in ea tamen nihil admirabilius, quam quod virum incredibili amore proſequeretur.

De-

Demoſthenes cujus commemorato nomine, maximæ eloquentiæ conſummatio audientis animæ oboritur. Val. Max.

Quæcunque in Equite Rom. dignitas eſſe poſſit, quæ certe poſſit eſſe maxima, ea ſemper in M. Cæ. habita eſt ſumma hodieque habetur. Cic. pro Cælio.

Quorū ipſa nomina ſunt inſtar æterni triumphi.

Nec vox hominem ſonat, O Dea certe.

Qui ſimulac pedem limine extulerat, omneis prope civeis, virtute, gloriâ, dignitate ſuperabat.

Per totum vitæ ſpatium optimus eſt habitus, ſed melior tamen fuit quam habitus eſt.

Ita ut quantum operibus tuis diuturnitas detrahet, tantum afferat laudibus.

Qui medius fidius (audacter dico) plus fidei quam artis, plus veritatis quam diſciplinæ poſſidet in ſe, quem pop. Rom. meliorem virum quam hiſtrionem eſſe arbitratur: qui ita digniſſimus eſt ſcenâ propter artificium, ut digniſſimus ſit curiâ propter abſtinentiam. Cic. pro Roſ. Com.

Magis mea adoleſcentia indiget illorum bona exiſtimatione, quam illorum ſeveriſſima ſenectus deſiderat meam laudem. Ibid.

At in quem virum? qui tanta virtute & integritate fuit, ut etiam illis temporibus optimis, cum hominem invenire nequam neminem poſſes, ſolus tamen frugi nominaretur, &c. Gracchus cogis me, inquit, dicere inimicum meum frugi. Cic. pro Fronteio.

O perpulchram formam! Angeli videtur, non hominis, & tamen Sacerdotis eſt, non Angeli, ſeu potius & Sacerdotis & Angeli. Turn. 8. or.

Laudes illius numerandi potius quam poliendi (illud enim poſſunt aggredi, hoc aſſequi nullus.) Idem or. 11.

Non ferret tamen artis præſcriptio, minutiora illa recenſere, cum laudum maximarum torrens quidam me tranſverſim abripiat. Ibid.

Non cecidit nobis pupula hominis inſignis oſtro, &c. ſed non invenio vocem qua meam notionem exprimam. Princeps fortaſſe hominum, Grammaticè ſatis; Gemma ſacerdotum, Or. 14.

Rhetoricè; Ariſtoteles quadratus, Philoſophicè. cecidit miraculum hominis.

Ibid. Ut putem me nativæ principis germanæque virtuti lituram inſperſurum aut labem, ſi ei ex gente laudem viliter emendicavero.

Quanquam mali pono momentum in una ejus voce, qui totâ vitâ ita dixit, ita fecit, ut & vita verbo, & verbum vitæ, & utrumque fidei fecerit fidem.

Macrob. 1. Sat. 24. c. Laudate hic memoriam, ille doctrinam, cuncti religionem.

Sen. 7. benef. 1. Vir meo judicio magnus, etiamſi maximis comparetur.

Sen. 7. benef. 8. Quem mihi videtur rerum natura noſtris tuliſſe temporibus, ut oſtenderet nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi poſſe.

Plin. 16. epiſt. 5. l. Quâ puellâ nihil unquam feſtivius, amabilius, nec modo longiore vita ſed prope immortalitate dignius vidi.

Sidon. Quis ita affectet ſingula, ut tu imples omnia? Quid enim aliud es quam ex omni bonarum artium ingenio collecta perfectio.

Quint. 10. l. 1. c. Facilitate ſępius quam induſtriâ commendatur.

Plin. 3. ep. 3. l. Magna Iſæum fama præceſſerat, major inventus eſt, &c.

Sidon. 4. epiſt. 4. l. Quare cum vir bonus ab omnibus cenſeatur, non eſt homo pejor, ſi non eſt optimus.

Sidon. 17. epiſt. l. 4. Conſummatiſſimum virum, cunctarumque virtutum conſcientia, & fama, juxta beatum.

Put. diatr. 7. Cujus ut facta, exempla; ſic verba, dogmata ſunt: in hiſtoriam utraque referenda ut æterna ſint.

Plaut. Capt. Quantum eſt hominum optumorum optume.

Val. Max. 2. l. 4. c. Delapſa cœlo ſydera hominibus ſi ſe offerant, venerationis amplius non recipient.

Put. 4. diatr. Priſci candoris & humanitatis exemplum, gentis urbiſque ſuæ gemma reſplendens.

Plin, 26. ep. l. 6. Quo melior fingi ne voto quidem poterat.

Plin. epiſt. 9. l. 2. Quo nihil verius, nihil ſimplicius, nihil candidius, nihil fidelius novi.

Sidon. 13. ep. 8. l. De laudibus tuis cum canat multa, plus reticet.

Dictorum ſanctitatem factorum conſtantia commendabat. Unum hoc difficile judicium, utra in eo virtus major, morum an ſcientiæ. Camperat.

Cui vivo & mortuo innocentiæ fama conſtitit. Idem.

Multa præterea pollentiſſimis ingeniis ediſſerta, quæ præterire, quam inferius exequi, tutius duximus. Solin. c. 8

Si titulos annoſque tuos numerare velimus
Facta prement annos ——— Ov. 7 Met. de Theſeo.

Tu unus inſtar omnium es, qui tot unus virtutibus abundas, ut unus omniũ laudes exhaurias. Put. 1. l. 1. ep.

Quibuſnam verbis tibi, Æmyliane Strabo, vir omnium qui unquam Numantiæ fuerunt, aut ſunt, aut etiam erunt, inter optimos clariſſime, & inter clariſſimos optime, inter utroſque doctiſſime. Apul. 3. Flor.

Viri inter ſe mutuo, & vobis & utilitatibus publicis merito, amiciſſimi, doctrina & eloquentia & benevolentia paribus: incertum modeſtiâne quietiores, an induſtriâ promptiores, ac honoribus clariores. Quibus cum ſit ſumma concordia, tamen hæc ſola æmulatio, & in hoc unum certamen eſt, uter eorum magis Carthaginem diligat, atque ſummis medullitus viribus contendunt ambo: vincitur neuter. Apul. 4. Flor.

Nec tamen miranda iſta in te eſt, Maximiane, animi magnitudo, in quem dii immortales tanta congeſſerunt, & naturæ bona & ornamenta fortunæ, ut quamvis maxima largiaris, ita penes te ſint omnia, quaſi ea ſolus obtineas. Paneg. ad Max. & Conſtant.

Illud ingenium quod ſolum pop. Rom. par imperio ſuo habuit. Senec. de Cic. præf. ad. 1. el. controv.

Nemo plus ingenio ſuo imperavit, nemo plus induſſit. Ibid.

Euphanti ſodales ſunt elegantiæ & deliciæ meræ. quibus an quid ſuavius amœniuſque Natura produxerit, jure dubites: habet uterque quicquid mereri invidiam poſſit, imo vincere. Put. 9. diat. Sid. ep. 8. l. 7.

De quo narrantur plurima bona, atque ea quidem à plurimis bonis. Cic. ep. l. 5. Sen. ep. 103.

Put. ded. ad 1. diatr

Magna hæc laus eſt, laude non corrumpi; malle animi illum fructum conſcientiæ horreo conditum, quam rumoris aurâ ventilatum, ſparſumque.

Id. 4. ep. l. 1.

Virtute tua & doctrina excitor: quam utramque ita conjungis, & exeris in patriæ & commune bonum, ut boni quique te ament, admirentur omnes.

Morin.

Singularem in tanta dignitate modeſtiam, in conſiliis ineundis prudentiam, in capiendis religionem, in exequendis vigilantiam, in congreſſibus publicis animi præſentiam, in privatis lenitatem, in ſermonibus eruditionem, in verbis leporem, in moribus ſuavitatem, &c.

Idem.

Cujus actiones omnes, maximas, minimas, Gratiæ Virtuteſque deperibant adeo, ut earum gloriam utræque ambiguo certamine vendicare ſibi viderentur.

Put. 13. ep. l. 3.

Ille meus, ille tuus, ille omnium, occidit. Amor & delicium hactenus meum, tuum, omnium, nunc meorum.

Flor. prolog.

Ut ſiquis magnitudinem imperii cum annis conferat, ætatem ultra putet.

Plin. ad Trajan.

Quibus contigit diem illum triplici gaudio lætum celebrare, qui principem abſtulit peſſimum, dedit optimum, meliorem optimo genuit.

Symma. l. 10. ep. 1. l.

Huic ego nihil per me acceſſurum putavi: & tamen deeſſe nolui, ſciens judicio erga illum tuo nihil adjici poſſe, ſi ſcriberem; deceſſurum aliquid tamen meo officio, ſi tacerem.

Pacat. Panegyr. ad Theodoſ.

Sed utcunque virtutis tuæ opera curioſæ poſteritatis oculis artificium manus addet, cum te vel Alpium dorſa ſuperantem, vel, &c. Hæc pictorum atque fictorum aſſequetur imitatio: Clementia imp quo cœlo, quo pigmento, quo ære, amore ducetur? qua tu ipſius victoriæ victor ita omnem cum armis iram depoſuiſti, ut ceciderit nemo poſt bellum.

Vituperandi.

Fœminæ pluſquam virili audaciâ inverecundæ;

dæ; viri pluſquam muliebri mollitie ac turpitudine effœminati.

Homo factus ad iſtius libidines. Cic. 2. in Verr. 3.

At homo inertior, ignavior, magis vir inter mulieres nequam, impura inter viros muliercula proferri non poteſt. Verr.

C. Caſſius (nunquam ſine præfatione publici parricidii nominandus, &c. Cic. pro Quinctio.

Cum ei Natura nihil melius quam vocem dediſſet, pater nihil præter libertatem reliquiſſet: vocem in quæſtum contulit, libertate uſus eſt, quò impunius dicax eſſet.

Oro atque obſecro vos qui utrumque noſtis, vitam inter ſe utriuſque conferre; qui non noſtis, faciem utriuſque conſiderate. Nonne ipſum caput & ſupercilia illa penitus abraſa olere malitiam & clamitare calliditatem videntur? Nonne ab imis unguibus uſque ad verticem ſummum, ſi quam conjecturam affert hominibus tacita corporum figura, ex fraude, fallaciis, mendaciis conſtare totus videtur? qui idcirco capite & ſuperciliis ſemper eſt raſis, ne ullum pilum viri boni habere dicatur, &c. Cic. pro Roſc. Comœdo.

Sordidos, rudes, incultos; quos nec vixiſſe viventes, nedum extincti vivant; & ſi nunc vivant, vivere in pœnam & contumeliam. I. Pic. Mirand.

De veſtris ſemper æſtuat carcer; de veſtris ſemper metalla ſuſpirant; de veſtris ſemper beſtiæ ſaginantur; de veſtris ſemper munerarii noxiorum greges paſcunt. Tertul. Apol. 44. c.

Aſſeverandi & Obteſtandi.

NOn mehercule criminis augendi cauſâ dicam, Judices; ſed quem accepi ipſe oculis animoque ſenſum, hunc vere apud vos, & ut potero planiſſime exponam. Cic. 4. Verr.

At ne putetis hæc non tam dici à me ſyncere ad veritatis involutam notionem explicandam, quam oratoriè ad laudes ejus exaggerandas. Turn. 11. Or.

Nolite, quæſo, Judices, brevitate orationis meæ potius, quam rerum ipſarum magnitudine

ne crimina ponderare. Sed ſiſtitis fortaſſe hic cogitationem veſtram, cogitate adhuc, quod vultis maximum, vincam profectò cogitationem veſtram. En———

Corrigendi.

Eam opinionem ſi ratio labefactarit, ſi veritas extorſerit: ne difficiles vos præbeatis.

Liv. 3. dec. 8. 1. Invitus ea tanquam vulnera attingo, ſed niſi tacta, tractataque ſanari non poſſunt.

Plin. 5. 1. ep. 7. Tilon. In ſumma (cur enim non aperiam tibi vel judicium meum, vel errorem?)

Pluſquam Chironium ulcus non contentus ſcalpro meo aperuiſſe, ſed medicari etiam pro virili aggreſſus ſum.

Epanorthoſis

Defendere (ſi hoc eſt defendere, & non.)

Hanc excogitavit rationem (ſi hæc ratio potius quam amentia nominanda eſt)

Aufert: imprudens huc incidi Jud. emit, non abſtulit, nollem dixiſſe.

Cic. Verrin. Sic vixit ut muliebria quotidie convivia eſſent, vir accumberet nemo præter ipſum & prætextatum filium, tametſi recte ſine exceptione dixerim, virum, cum iſti eſſent, neminem fuiſſe.

Non hoſpitii jus: ſed quid ego hoſpitii jura in hac tam immani bellua commemoro?

Turn. or. Quaſcunque Martyres ſubierunt pœnas (ſubierunt maximi maximas)

Ibid. Humilitas tam fuit depreſſa in terram, ſeu potius tam fuit erecta in cœlum, ut primas præripuerit omnibus, ſecundas vix reliquerit ulli.

Hortandi, Suadendi, & Conſulendi.

Prudenter & te dignum feceris, ſi à ſcopo virtutis non declines.

Facilius eſt currentem (ut ajunt) incitare, quam languentem commovere.

Macte

Macte virtute, hac pietate in patrem patriamque T. Manli eſto, Macti virtute Milites Rom. eſtote. Liv. 2.

Καί σὺ ἄλκιμος ἔσσ' ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ: Pallas ad Telemachum. Hom. Odyſ. 8.

Non ſibi cohortandum Sulpitium & Cottam, ſed magis utrumque collaudandum videri, quod, &c. Quamobrem pergite ut facitis, adoleſcentes: atque in id ſtudium, in quo eſtis, incumbite, ut & vobis honori, & amicis utilitati, & reip. emolumento eſſe poſſitis. Cic. 1. de Or.

Vos vero è juventute iſta ad ſumma venietis, ſi à ſtirpe & indole non deflectaris, ſi rectam hanc ſemitam, quam calcare cœpiſtis, inſiſtere pergatis, ſemitam, inquam, literarum ad ſerena ſapientiæ templa ſtratam. Plut. 5. diatr.

Sed & reficit audientem certo ſingularum partium fine, non aliter quam facientibus iter multum detrahunt fatigationis notata inſcriptis lapidibus ſpatia. Nam & exhauſtis laboribus, noſſe menſuram, voluptati eſt; & hortatur ad reliqua fortius exequenda, ſcire quantum ſuperſit. Quintil. 4. l. 5. c.

Quid te aut horter, quod facis; aut agam gratias, quod non expectas? Cic. ad Attic. 3. l.

Qui monet ut facias id quod facis, ille monendo Laudat, & hortatu comprobat acta ſuo.

Me ad melioris ſortis aleam movent & hortantur.

Facias iſta ſemper, nec unquam in hoc opere aut animus tuus aut fortuna laſſetur. Plin. paneg. ad Trajanum.

Faciebas ergo, cum diceres optimos: nec ipſorum modo vita à te, ſed judicium Senatus comprobatur. Ibid.

Multum ac diu exoſculatus adoleſcentem, qui eſt acerrimus ſtimulus monendi, laudibus incitavi, pergeret qua cœpiſſet: lumenque quod ſibi majores ſui prætuliſſent, poſteris præferret. Plin. 17. ep. 5. l.

Meditemur duriora, & non ſentiemus: relinquamus lætiora, & non deſiderabimus: ſtemus expediti ad omnem vim, nihil habentes quod Tertul. de cultu fœm. c. 12.

 relin-

relinquere timeamus. retinacula ſunt iſta ſpei noſtræ.

Camp. rat. 10. Aurum, gloriam, delicias, Veneres contemnite. Quid enim aliud iſta ſunt quam terrarum ilia, canorus aër, popina vermium, bella ſterquilinia, &c.

Plin. 23. epiſt. 6. l. Neque enim cuiquam tam clarum ſtatim ingenium eſt ut poſſit emergere, niſi illi materia, occaſio, fautor etiam commendatorque contingat.

Idem 4. epiſt. 8. l. Proinde immitte rudentes, pande vela, ac ſi quando alias, toto ingenio vehere. Cur enim non ego quoque poëticè cum poëta?

Idem. 24. epiſt. l. 8. Accedit quod tibi certamen eſt tecum ———

Idem 9. l. 3. ep. Hæc ego tecum quæ quotidie mecum: ut definam mecum, ſi diſſenties tu: quamquam non diſſenties; ut qui ſemper clarum aliquid & immortale mediraris.

Sidon. l. 5. epiſt. 1. Nam ſatis eminet meritis ingenii proprii, qui fuerit fautor alieni.

Sid. 20. ep. l. 5. Gratulor tibi, quod iſtis moribus vivis, ut neceſſe habeas electionem tui timere, laudo efficaciam.

Putean. ad Senat. Mediolan. Vos modo marceſcere ætatis veſtræ florem ne ſinatis, ſed magno animo gradimini, ne citra annos ingenium conſiſtat. Cogitate quam ſpem alatis, & quo viatico vobis utendum Ad Theol. Juriſpr. Medic. tranſitis? literarum hæc ſtudia vos dirigent. Ad Remp. & latum clavum? ducent. Ad militiam & arma? hinc præcepta, hinc exempla ſuppetent. Sed quid ego iſta copioſius? Bonas literas amare & tractare æque neceſſum eſt, ac non neceſſum laudare apud amantes.

Nigr. or. 1. Contendite honorario certamine cum ipſa Natura; ut quantum illa contulit artificium ad orationis munia, tantam vos item adhibeatis artem ad abſolutionem operis.

Ibid. Ita diſciplinæ belli aſſueſcas domi; ut aliquando ex aula pergas ad caſtra; ex umbra in ſolem; è palæſtra in aciem; atque è ludicris pugnis in vera prælia deſcendas: & luſoriis ornamentis in arma decretoria commutatis, vel æques majores, vel etiam ſuperes. Laudo

Laudo veſtrum animum, conatus probo, commendo ſedulitatem: vobis in tam fructuoſo labore ſtudii perſeverantiam exopto, mihi jucundiſſimam, gratiſſimam parentibus, vobis ipſis utiliſſimam; quam ſi retinueritis ——— Nigr.or.7.

Exclamandi, querendi, deteſtandi.

O Fallacem hominum ſpem, fragilemque fortunam, & inanes noſtras contentiones! quæ in medio ſpacio ſæpe franguntur & corruunt, & ante in ipſo curſu obruuntur, quam portum conſpicere potuerunt. Tul. de or. 3.

O clementiam Pop. Rom. ſeu potius patientiam miram ac ſingularem! 6. Verr.

O ſcelus, O portentum in ultimas terras exportandum! non enim poteſt ea natura, quæ tantum facinus admiſerit, hoc uno ſcelere eſſe contenta. neceſſe eſt ſemper aliquid ejuſmodi emoliatur; neceſſe eſt, &c. Act. 2. in Verr.

Quæ vox? quæ latera? quæ vires hujus unius criminis querimoniam poſſint ſuſtinere? 5. in Verr.

Me Chriſte! ——— me Deus!

Omnia, Judices, in hac cauſâ ſunt miſera & indigna, nihil tamen acerbius & iniquius, quam ——— Pro Roſc. Amer.

O Divinam autoritatem, quam dum cogito, mente concido! O divinam poteſtatem, quam dum effero, lingua hæreo! Turn. or. 10.

Stupeo P. C. necdum ſatis aut oculis meis aut auribus credo: atque identidem me an audierim an viderim interrogo. Plin. ad Trajanum.

Horror & ſtupor, ubi eſtis? ubi lachrymæ & complorationes? ubi planctus & ejulationes? cui tam è pumice oculi, aut ita ex chalybe præcordia, ut non in lachrymas ſolutus totus fluat, fleatque?

Nec unquam fando auditum, & omnium, quæ monſtra dicuntur, monſtroſiſſimum. Macrob. 3. 17.

Ingens, atrox, horridum facinus! quale nec

antiquitas vidit, nec credent poſteri; omnium denique flagitiorum compendium, in ferrei hujus ſeculi fæces reſervatum.

Monendi.

QUæ mihi commendas, ea tantæ mihi curæ ſunt, ut me admoneri nolim, rogari vel ſine magno dolore vix poſſim.

Tul. 6. Verr. Quamobrem te quoque, Hortenſi, qui monendi locus eſt, ex hoc loco moneo, videas etiam atque etiam & conſideres quid agas, quò progrediare, quem hominem & qua ratione defendas, &c.

Videte igitur utrum ſit æquius.

Quare ſi etiam monendi eſtis à me, quod non eſtis, Jud. video hoc leviter pro mea authoritate vobis præcipere poſſe, ut ——

Divinat. in Verr. Video non te ſed hunc librum eſſe reſponſurum quem monitor tuus hic tenet: qui ſi rectè monere volet, ſuadebit tibi ut hinc diſcedas, neque mihi verbum ullum reſpondeas.

Non enim exprobrandi causâ ſed commonendi gratiâ dicam.

Ita irritatis militum animis ſubdere ignem & materiam ſeditioni non eſſe ætatis, non prudentiæ ejus.

Cic. fam. ep. 5. l. 4. Neque monere te audeo præſtanti prudentiâ virum, nec confirmare, &c.

Apul. de deo Socratis. Enimverò Socrates utpote vir apprime perfectus ex ſeſe, & ad omnia ſibi congruentia officia promptus, nullo adhortatore unquam indigebat: at verò prohibitore nonnunquam, &c.

Qui monet, ut facias, quæ jam facis, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta ſuo.

Sidon. ep. 10. L. 5. Redde te tamen expectantium votis, expetentiumque charitatem proba, qui jam probaſti pudorem.

Excuſandi.

QUod mihi conſuevit in cæteris cauſis eſſe adjumento, id quidem in hac cauſa deficit, nam quò minus ingenio poſſum, ſubſidium mihi diligentiam comparavi: quæ quantum ſit, niſi tempus & ſpatium datum ſit, intelligi non poteſt. & tot. exord. pro Quinctio.

Si vires deſint, tam æquum eſt æquos vos adverſum me eſſe, quam ego adverſus magnum illum Deum ſum, quem ſcio non uni omnia dediſſe.

Ego infirmitatis meæ deterritus conſcientiâ.

Culpam deprecari, aut noxæ me eximere non poſſem, ſi repulſam à me patereris.

Amœnitates verò & copias, ubertateſque verborum Latina omnis facundia vix quidem indipiſci potuerit: mea tenuitas nequaquam. A. O. Phavo.

Quantum oratione mea nunquam æquem, quantum ſcribendo non conſequi poſſum.

Enimvero mirari ſatis non queo etiam te hæc deſiderare, quæ neque ego teneo; uti ii qui docent, neque ſunt ejus generis, ut ſi optime tenerem digna eſſent ſapientiâ & auribus veſtris. Cic. de Orat.

Qui ad illa arma fato fuimus neſcio quo Reip. miſero funeſtoque compulſi, etſi aliqua culpa tenemur humani erroris; à ſcelere certe liberati ſumus. Pro Marcell.

Judicavit, à pleriſque ignoratione potius, & falſo atque inani metu, quam cupiditate aut credulitate civile bellum eſſe ſuſceptum.

Non cupiditate, præſertim aut pravitate aliqua lapſus, ſed opinione officii, ſtulta fortaſſe, certe non improba, & facie quadam Reip. Pro Marcell.

Quo negotio, tamen illa me res, judices, conſolatur, quod hæc quæ videtur eſſe accuſatio mea, non potius accuſatio quam defenſio exiſtimanda eſt, &c. defendo enim multos, &c. Cic. divinat. in Ver.

Verum id mihi non ſumo, judices, & hoc non modo in oratione mea non pono, ſed ne in opinione quidem cujuſquam relinquo meæ, &c. Ibid.

Cum verò, &c. profectò vereri non debeo ne quis hoc quod facio, non exiſtimet ſummi officii ratione impulſum coactumque ſuſcepiſſe.

Cic. pro A. Cluen. Abs te peto, Oppianice, ut me invitum de patris tui cauſa dicere exiſtimes, adductum fide atque officio defenſionis. Etenim tibi ſi in præſentia ſatisfacere non potuero, tamen multæ mihi ad ſatisfaciendum reliquo tempore facultates dabuntur. Cluentio niſi nunc ſatisfecero, poſtea mihi ſatisfaciendi poteſtas non erit.

Agnoſco equidem me lyram Apollinis nunquam tetigiſſe. Mallem ſane confiteri veram ignorantiam, quam profiteri vanam ſcientiam.

Oratione (quam è temporis veſtigio natam & quaſi inter prima labia vix dixero me commentatum fuiſſe) perſtrinxi.

Auſon. præf. ad 12. Edyl. Quæ quidem omnia quoniam inſuavis materia devenuſtat, lectio benigna conciliet.

Id. ad 3. Edyl. Perlege hoc etiamſi operæ eſt frivolum & nullius precii opuſculum; quod nec labor excudit, nec cura limavit, ſine ingenii acumine & moræ maturitate.

Id. ad 14. Ed. Igitur cui hic ludus non placet, ne legerit; aut quem legerit oblivifcatur; aut non oblitus ignoſcat.

Tacit. Annal. 16. Etiamſi bella externa & obitas pro Rep. mortes tantâ caſuum ſimilitudine memorarem; neque ipſum ſatias cepiſſet, aliorumque tædium expectarem, quamvis honeſtos civium exitus, triſtes tamen & continuos aſpernantium. At nunc patientia ſervilis, tantumque ſanguinis domi perditum, fatigant animum & triſtitia reſtringunt, &c.

Pacat. Paneg. Theodoſ. d. Huc accedit auditor Senatus, cui cum difficile ſit, pro amore quo in te præditus eſt, de te ſatisfieri; tum difficilius pro genita atque hereditaria orandi facultate, non eſſe faſtidio rudem hunc & incultum Tranſalpini ſermonis horrorem, præſertim cum abſurdæ ſiniſtræque jactantiæ poſſit videri, oſtentare facundiam,

quam de deorum fonte manantem in noſtros uſque uſus derivatio ſera traduxit.

Ita dum obſequio interpretor impudentiam, dum in eundem hominem non convenire puto gaudium & ſilentium, duas res diverſiſſimas junxi, metum & temeritatem. Ibid.

De eloquentia verò, ſi qua mihi fuiſſet, neque mirum neque invidioſum deberet videri, ſi ab ineunte unis ſtudiis literarum ex ſummis viribus deditus, &c. Apul. apol. 1.

Cujus vel induſtria promptius ſuffragium, vel benignitas veniam ſpondebat faciliorem Solin. c. 1.

Dabitur utcunque venia piæ temeritati, ſi uſurpaſſe communia, non occupaſſe videamur aliena. Pacat. Paneg. Theodoſ. d.

Θεόκριτος ἐρωτηθεὶς διὰ τὶ οὐ συγγράφει. ὅτι, εἶπεν, ἃ μὲν βούλομαι οὐ δύναμαι, ἃ δὲ δύναμαι οὐ βούλομαι, Stobæus. Macrobius tranſtulit; Quæ præſens locus & tempus exigit, ego non calleo: quæ ego calleo, nec loco præſenti ſunt apta, nec tempori.

Deliberandi.

De quo neque quomodo dicam neque quomodo taceam reperire poſſum. ſi enim taceam, &c. Pro Roſc. Amer.

Quæ omnia ita trivit Oratoris oratio, ut cum tædeat loqui, pudeat tamen tacere, ſed cum amor efficit, ut malim loqui cum tædio, quam tacere cum pudore, perſequor illam coquorum laudatam conſuetudinem, &c. Turn. or. 8.

Sed quid faciam? novam quandam patior ex copia difficultatem. Quid, inquam, faciam? Pacat. Paneg.

Quum igitur impediat turba delectum, atque præſtet geſta in ſummam referri, quam enumerando tenuari; dixiſſe ſufficiat, unum illum divinitus extitiſſe in quo virtutes ſimul omnes vigerent, quæ ſingulæ in omnibus prædicantur. Ibid.

Quæ vos per hoſce annos appetiſtis atque voluiſtis, ea nunc ſi repudiaritis abeſſe non poteſt, quin A. Gel. ex or. C. Gracch.

quin aut olim cupide appetiſſe, aut nunc temere repudiaſſe dicamini.

Vereor mehercule ne aut gravioribus utar verbis, quam natura fert, aut levioribus quam cauſa poſtulat.

Pro Quinct. Utrum impudentius à ſociis abſtulit? an turpius meretrici dedit? an improbius Pop. Rom. ademit? an audacius tabellas publicas commutavit?

Plin. ep. 7. l. 1. Neque enim tantopere mihi conſiderandum eſt, quid vir optimus in præſenti velis, quam quid ſemper ſis probaturus.

Act. 2. in Ver. Quid hoc homine faciatis? aut ad quam ſpem tam perfidioſum, tam importunum animal reſervetis?

Illudendi.

Pro Quinct. Cic. Nar. TUm iſte vir opt. (vereor ne ſe derideri putet, quod iterum jam dico opt.)

Cic. pro Quinct. Non comparat ſe tecum gratiâ P. Quinctius, Nævi: opibus, non facultate contendit, omnes tuas artes, quibus tu magnus es, tibi concedit, fatetur ſe non, &c. non habere domum clauſam pudori & ſanctimoniæ, patentem atque adeo expoſitam cupiditati & voluptatibus, &c.

Lipſ. adverſ. Dialogiſt. Itane vero? tu ille es qui cenſuram hic nobis ſine ſuffragio geris? tu provides ne quid Reſp. capiat detrimenti? Bene eſt, ſtate firmi cives hoc tibicine & deſtina? Sed tamen ego Magiſtratus eſſe putabam, quibus hæc curæ, &c. niſi tu unus plus ſapis & vides quam cæteri omnes, *O mi ſenex, omnes videmur nobis ſaperdæ, feſtivi, belli, cum ſimus ſapreæ.*

Ite igitur, &, ſi ita vultis, facultates divinas proſtituite; cœlo demiſſum animum humi proſtratum adfigite; ſenſus rationi præponite, pergite eſſe virtutum proditores, vitiorum jumenta, voluptatum mancipia.

Mi-

Minandi.

Videſque, ô Juvenis, hoc dictu quam factu difficilius eſſe, vel factu quam dictu expromptius. Cæſar ad Metel. Trib. impedientem.

Et ſi me in hoc reo, quem mihi inimicum Siculi dederunt, ſatis vehementem, ſatis perſeverantem, ſatis vigilantem cognorunt; exiſtiment in iis hominibus, quorum ego inimicitias Pop. Rom. ſalutis cauſa ſuſcepero, multò graviorem & acriorem futurum. Plut. 6. Verrin.

Οἱ Θρᾷκες πρὶν εἰς Ἴφικλον ἐλθεῖν, ἐκέντησαν τρεῖς λόγχας ἕκαστος. Chion in ep.

Quod ſi te perpetraſſe compererо, pejus cruce & furca lueres, nec ad commiſerationem me flecteres, etiamſi fleres ſanguinem. Plaut.

Metuendi & Obſtupeſcendi.

Tamen ita deos mihi velim propitios, ne cum illius diei mihi venit in mentem, quo die citato reo mihi dicendum ſit non ſolum commoveor animo, ſed etiam toto corpore perhorreſco.

Qui tandem iſtius animus eſt in recognitione ſcelerum ſuorum, cum ego ipſe in commemoratione eorum non ſolum animo commovear, verum etiam corpore perhorreſcam? venit enim mihi fani, loci, religionis illius in mentem; verſantur ante oculos omnia.

Horret animus tanti vitii imagine.

An hoc quicquam potuit audire majus? audivit, audivit, quod cum dicere conor, lingua ſuppreſſis faucibus fluitans palato inhæreſcit. Nam ad tantum myſterium enunciandum opus eſt non Oratoris alicujus voce, contentione, lateribus; ſed Cherubinorum ac Seraphinorum linguis, ardore, flammâ. At quid poteſt latere tantum? habet hoc quidem quod ſum dicturus flagitii ſpeciem, veruntamen ſi non renuatis audire, audeo quidem dicere. non renuitis meruit I. audire, &c. Turn. 12.

Si quis forte te, quod abominor, fallat. Plin. ep. 12. l. 6.

Malè

Malè & benè precandi.

Androm. ad Uliſſ. Sen. Troad. 696. verſ. SIc te reviſat conjugis ſanctæ torus, annoſque dum te recipit extendat ſuos Laërta! ſic te juvenis excipiat tuus, & vota vincens veſtra felice indole Ætate avum tranſcendat, ingenio patrem! miſerere matris.

Drex. Æterna. 9. Veritas te amet, mi N. & ſapientia; tam enim hoc ſapienter quam vere dixiſti.

Plaut. Aſin 3. Act. Dii te ſervaſſint ſemper cuſtos herilis, decus populi, theſaurus copiarum, ſalus interioris corporis, amoriſque imperator.

Plaut. Pſeud. 3. Tantum tibi boni Dii immortales dent.

Plin. paneg. ad Trajan. Dent tibi, Cæſar, ætatem Dii, quam mereris, ſerventque animum quem dederunt.

Ibid. Quid iſti benignitati precer? niſi ut ſemper obliges, obligeris, incertumque facias utrum magis expediat civibus tuis debere tibi an præſtitiſſe.

Ibid. Digna vota quæ ſemper ſuſcipiantur, ſemperque ſolvantur.

Ibid. Pro nobis ipſis quidem hæc erat ſumma votorum, ut nos ſic amarent Dii, quomodo tu.

Ibid. Nos inter ſecunda omnia & vota certantia, quæ præſenti tibi conferentur; vehemur alacres.

Ibid. Quo majore fiducia iiſdem illis votis, quæ ipſe pro ſe nuncupari jubet, oro & obteſtor: ſi bene Remp. ſi ex utilitate omnium regit, primum ut illum nepotibus noſtris ac pronepotibus ſerves: deinde ut quandoque ſucceſſorem tribuas, quem genuerit, quem formaverit, ſimilemque fecerit adoptato Aut ſi hoc fato negatur, in conſilio ſis eligenti, monſtreſque aliquem quem adoptari in Capitolio liceat.

Put. 4. ep. 5. l. Deum precor, conatum meum feliciter, teque V. C. nobis & Reip. ſervet.

Sidon. ep. 7. l. 8. Quod ſupereſt, Deum poſco, ut te filii conſequantur, aut quod plus decet velle, tranſcendant.

Dii tibi omnes omnia optata afferant, &c. Vid form. Grat. agendi.

Propi-

Propino tibi ſalutem plenis faucibus. Plaut. Stich. 2.

Ita mihi meam voluntatem, ſpemque reliquæ vitæ veſtra Pop. Rom. exiſtimatio comprobet, &c.

Ita amor hic inter nos perennet, quem coimus auſpice & teſte immortali tuo patre.

Ita perpetuus inter nos amor ſit, mi L. ut cum aculeo diſceſſi à vobis. Lipſ.

(Ita meus mihi genius faveat.) (Dii meliora piis.)

Tu ſalve & idem voveo Holmanno. B. & cæteris collegis.

At vos ſalus ſervaſſit. Plaut. Ciſtel.

C. Cæſari filiæ ſuæ filio, cum eum in Armeniam mitteret Auguſtus precatus eſt à Diis, gratiam Pompeii, audaciam Alexandri, fortunam ſuam concedi. Plut. Apoph.

Dii illum infelicitent omnes, qui, &c. Plaut. Pan. 2.

Dii te eradicent.

Solennia vota pro incolumitate tua, quâ publica ſalus continetur, & ſuſcepimus, Domine, pariter & ſolvimus, precati Deos, ut velint ea ſemper ſolvi, ſemper ſignari. Plin. ep. 35. L. 10.

Vivite & annum hunc, & ſeculum hoc feliciter incipite atque tranſigite. Put.

"Ergo florete felices viri Senatorio munere vere digni. florete urbes non muris magis turribuſque quam Rectoribus munitæ. incrementa capite, quæ nulla unquam vis hoſtilis, nulla militiæ calamitas labefactet. Put. diatr. 10.

At vos devota capita reſpiciant Dii perjuriorum vindices, taleſque vobis exitus dent, quales vos ducibus veſtris dediſtis. Nempe vos iidem paulo ante & Perdiccæ ſanguine eſtis aſperſi, & ——— Ultima nunc ego perfidorum victima has vobis diras atque inferias dico; ut inopes extorreſque omne ævum in hoc caſtrenſi exilio agatis, devorentque vos arma veſtra, quibus plures veſtros, quam hoſtium duces abſumpſiſtis. Eumenes ad milites ſuos. Juſtin. l. 14.

Con-

Conſolandi.

Cic. fam. ep. l. 5. NAm quod allatura eſt ipſa diuturnitas, quæ maximos luctus vetuſtate tollit, id nos præcipere conſilio prudentiâque debemus. Etenim ſi nulla unquam fuit liberis amiſſis tam imbecillo mulier animo, quæ non aliquando lugendi modum fecerit: certe nos, quod eſt dies allatura, id conſilio anteferre debemus. neque expectare temporis medicinam, quam repreſentare ratione poſſumus.

Plin. ep. 16. l. 5. Ut enim crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat, deinde patitur, atque ultro requirit: ſic recens animi dolor conſolationes rejicit, ac refugit, mox deſiderat & clementer admotis acquieſcit.

Cic. fam. ep. l. 4. Neque monere te audeo, præſtanti prudentiâ virum, nec confirmare, &c.

Ibid. Illud tamen me vel monuiſſe vel cenſuiſſe puta, vel propter benevolentiam tacere non potuiſſe, ut quod ego facio tu quoque in animum inducas.

Homines ſane ſumus, & urit illud avelli. Soletur te quod non in longum Lipſ. Cent. 2. Ep. 30. tota Ep 55. 64. 67. Senec. Ep. 67. & 99.

Turn. or. 15. Non prius conquievit, quam è cœlo ſpei & conſolationis auram aliquam ſentiſceret.

Plin. ep. 1. l. 2. Quibus ex cauſis neceſſe eſt tanquam immaturam mortem ejus in ſinu tuo defleam: ſi tamen fas eſt aut flere, aut omnino mortem vocare: quâ tanti viri mortalitas magis finita quàm vita eſt. Vivit enim, vivetque ſemper, atque etiam latius in memoria hominum & ſermone verſabitur, poſtquam ab oculis receſſit.

Cic. 3. l. de orat. Fuit hoc luctuoſum ſuis, acerbum patriæ, grave bonis omnibus. Sed ii tamen Remp. caſus ſecuti ſunt, ut mihi non erepta L. Craſſo à Diis immortalibus vita, ſed donata mors eſſe videatur. Non vidit flagrantem bello Italiam, non ardentem invidiâ Senatum, non luctum filiæ, non exilium

exilium generi, non-non-non denique in omni genere deformatam eam civitatem, in qua ipſe florentiſſima multum omnibus gloria præſtitiſſet. Ego vero te, Craſſe, cum vitæ flore, tum mortis opportunitate, divino conſilio & ortum & extinctum eſſe arbitror. Nam tibi——

O noctem mihi omni deinceps die clariorem! O numerandam candido lætitiæ calculo! vos pergite officioſæ lachrymæ, & alio nune affectu fluite: madere gaudii rivis jam debet facies. Put. Di-atr. 9.

Vide Sulpitii ep. 5. l. 4. & 5. epiſt. 12. Lucceii. & 16. epiſt. Cic. Conſol. Sen. ad Polyb Marciam, Helviam matrem, Plut. ad uxorem, & ad Apollon. Hieron. ep. &c. enumeratas à J. G. Voſſio, l. 3. inſtitutionum, c. 4.

Judicem compellandi.

CAuſa hæc te Ephoro peragatur: parva quidem ſi mores noſtros ſpectes, magna ſi antiquos; & ſic prudentia, doctrina, authoritate tua digna, atque in parte tua. Put. di-atr. 7.

Dies dictus eſt, & tu judex, vir clariſſime, ut inter nos pronuncies. Neque ſuperſtitioſè tibi cauſam meam commendabo, neque neglectim, Tu ingenio rectus, judicio acer, non oculis ſed animo ipſo Argus, veram & incorruptam ſententiam per te laturus. Id. Ibid.

Itaque ſi tuo unius judicio juſtam cauſam laudaſſe ac defendiſſe videar; honeſto elogio clarus apud bonos, laudatuſque ſum. Claritas enim, ut pulcherrimè Seneca, non deſiderat multa ſuffragia; poteſt & unius boni viri judicio eſſe contenta. Nam bonos omnes bonus unus judicat. Ibid.

Moderandi & Dijudicandi formulæ.

APud Indos præſtabile quoddam genus hominum fuiſſe memoriæ traditum eſt, quos Gymnoſophiſtas vocabant. Hi neque periti erant pro- Apul. Flor.

propagandæ vitis, nec inoculandæ arboris, nec proſcindendi ſoli. Non illi norant arvum colere, vel aurum colare, non equum domare, vel taurum ſubigere, non ovem vel capram tondere vel paſcere. Unum pro his, & illud omnium ſummum, norant; Sapientiam colebant, tam magiſtri ſenes, quam diſcipuli minores. Apud hos, ubi menſa poſita, omnes adoleſcentes ex diverſis locis & officiis ad dapem convenerant, perrogabant magiſtri, quod factum, à lucis ortu ad illud diei, bonum feciſſent. Alius ſe commemoravit, aliquid meditatione ſua reperiſſe, vel alterius demonſtratione didiciſſe, alius ſeſe parentibus quidpiam imperantibus obediſſe; alius ſe inter duos arbitrum delectum, ſanata ſimultate, reconciliata gratia, purgata ſuſpicione, amicos ex infenſis reddidiſſe. Qui nihil habuit adferre cur pranderet, impranſus ad opus foras extrudebatur. Atque utinam mihi prandii tantum diſpendio liceret hinc diſcedere, ac ne forte ſicut Cyrus quondam, qui puer à Magiſtro judex duobus aliis pueris datus, quorum alteri grandiori tunica erat brevis, alteri minori tunica erat longa, pronunciavit utrique magis convenire, ſi veſtes inter ſe mutarent; ſua deinde & ipſe tunica exutus, vere Gymnoſophiſta factus, verberibus excipiebatur, quod contra jus dominii nec ſecundum leges ſententiam tuliſſet: ſic & ego litis hodiernæ conſtitutus arbiter (in qua tu, Longine, majuſculorum patronus magna voce ſonas manuque tota, *Ineſt ſua gloria magnis*: Tu, Minuti, breviorum tueris partes, & in pedum digitos erectus exclamas, *Et ineſt ſua gratia parvis*) Theſea expectarem vindicem, ſi utrumque ad Procruſtis lectum dimenſus, alterum detruncandum, extendendum alterum pronunciarem, meritas vel me judice daturus pœnas ſententiæ ex æquo magis quam ex juſto latæ. Sed aliam longe controverſiæ hujus dirimendæ rationem mihi ineundam video, quocirca ———

Xenoph. Cyri pæd. l. 1.

Litem

Litem aliquando intenderat ſurdus ſurdo; ſibi trimeſtrem ædium penſionem deberi clamitans. Reus ſe illa nocte foras uſquam prodiiſſe pernegabat, ut qui domi pernox molam verſarit. Judex æque ſurdus, hunc, illum intuitus, Nam quid, inquit, ſuper hac re contenditis? annon utrique veſtrum mater eſt? uterque alat, jus & æquum poſtulat. Ego ſane ſurdus non ſum; & tamen abſurdus eſſem, & dignus qui male audirem, ſi modo ex allegatis veſtris ſententiam ferre vellem, qui non ſurdi ſolum ſed & cæci, Audabatarum more digladiantes, à ratione præcipites toto erratis cœlo. Quo enim tu tantum mihi lævus abis? quid? an in Contemplationis altum? Tu vero quo tam diverſus? an in cæca practicæ ſaxa? quin me ſequimini, ad tutæ pacis & tranquillæ quietis portum ——— Anthol. l. 2.

Plato, quoties à magiſtro ſuo Socrate diſſentire lubuit, excuſare ſe ſolitus, Amicum ſibi eſſe Socratem, magis amicam veritatem, invidiæ mox ſuæ vindicem habuit & Ariſtotelem diſcipulum, quem etiam ingratitudinis nomine pullum vocabat equinum, ut qui lacte ſatur materno, calcibus matrem peteret. Hic itaque ſi quando à magiſtri placitis diſcedere in animo haberet, profiteri ſolebat, Amicum ſibi eſſe Socratem, amicum Platonem, ſed maximè amicam veritatem. Abſit modo invidia, judicio pronunciatum ſano, exemplo utili. Sic diligendi ſunt amici, ut non diligantur eorum errores. Neque enim placet naſo duci aut auribus trahi, ut pedibus eam in alterius ſententiam non prius examinatam probe ad veritatis ſtateram. Turpe vero cum ſit ex omnium rerum dictatore atque domino intellectu facere mancipium alienæ libidinis: Diſcernamus quas è metallis veſtris erutas attuliſtis maſſas in exploratore aurei veritatis conflatorii igne, idque ſeparatim ——— Ælian. Var. hiſt. l. 4. c. 9. Ariſt. Eth. Nicom. l. 6. 1. Scalig. exerc. 6. ſect. 4.

——— Atque utinam mihi in manum daretur libra Cic. 1. Tuſc. qu.

libra illa Critolai, qui cum in alteram lancem animi bona imponeret, in alteram corporis & externa: tantum propendere illam boni lancem putavit, ut terram & maria deprimeret.

Homer. Iliad. χ. Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα,
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών. ῥέπε Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ.
Ὤχετο δ' εἰς ἀΐδαο, λίπεν δὲ ἓν Φοῖβος Ἀπόλλων.

Virgil. Æn. 12. *Jupiter ipſe duas æquato examine lances*
Suſtinet, & fata imponit diverſa duorum:
Quem damnet labor, & quo vergat pondere lethum.

Plutarch. de educat. puer. Περὶ μὲν τῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος, ἀμφίδοξός εἰμι καὶ διχογνώμων, καὶ τῇ δὲ κἀκεῖσε κλίνων ὡς ἐπὶ πλάστιγγος πρὸς οὐδέτερον ῥέψαι δύναμαι, πολὺς δ' ὄκνος ἔχει με καὶ τῆς εἰσηγήσεως καὶ τῆς ἀποτροπῆς.

Veritatem, quæ (ut opinabatur Democritus) in profundo merſa puteo latet, vos binæ quaſi ſitulæ, aut gemini φρεάντλεις certatim vicaria opera eaque ſtrenua eruere laboraviſtis. Ad quam quia uterque ſumma fiducia affectare videri vultis; videamus & nos, ne forte, quod fieri ſolet, altercando amittatur veritas, utrum remota erroris nebula, ſublato opinionis velo, ſedato denique affectuum vento, pura illa ſit, ſimplex & ſincera, uti prætenditis. Primum itaque prodeat ——

Diog. Laert. L. I. Chilo jam ætate provectus, dum modo vitæ anteactæ virtutibus vellet frui, modo vitia recenſere, ut cenſura ſua in ea animadverteret, dixit, Se ſibi per totam vitam non conſcium fuiſſe ingratitudinis; unâ tamen re ſe modice moveri, quod cum ſemel inter amicos illi judicandum eſſet, neque contra jus agere aliquid aut decernere vellet, perſuaſerit amico judicium à ſe provocaret; ut ſic nimirum utrumque, legem & amicum ſervaret ——

The-

Themiſtocles à duobus amicis ſuis cooptatus litis æſtimandæ dijudicandæque arbiter, ingrati muneris invidiam declinare volens, judicium averſatus eſt, inquiens, Nolle ſe ex amico tranſire in judicem, ne ex amico jam utriuſque, cogeretur in alterius tranſire inimicum ——— Plutarch. apophth.

Simonidi petenti à Themiſtocle ut in cauſa quadam inique judicaret: Neque tu inquit, ſi præter modos caneres, bonus eſſes Poëta; neque ego, ſi præter leges quid decernerem, magiſtratus probus ———

In deſerto hoc bivio cum Hercule anceps animi hæreo. Hinc mollis mihi ſeſe offert via roſis violiſque conſita: illinc ardua via & acclivis intercluditur dumis ſpiniſque aſpera. Utram tandem inſiſtam à Virtute & Voluptate, luculenta utrinque oratione admonitus, vixdum conſtat. Tu comes blanda hortaris——— Xenophon ἀπομνημ-των.

Unde oculis meis repente oborta in tam clara luce caligo? unde menti ſtupor, cordi genibuſque tremor? Mihi ipſi, qui vobis moderator datus ſum, moderamine opus eſt. Quis me Tiphys, quis Deus geminis hiſce interceptum monſtris expediet? *Hac rabioſa premit canis, hac lutulenta ruit ſus.* Hinc latrat ſæva *Luxus* Scylla, inde vorat vomitque *Avaritia* Charybdis. Quis mihi dabit, inter vaſtum gurgitem atque infamem naufragiis ſcopulum, iter tenere medium? Tu mihi ſola, Ratio, Circe, Calypſo, Heleno potior dictabis medium; Νῆα δ' τῦ καπνῦ καὶ κύματ@ ἐκτὸς ἐέργειν, per illud potius extremum in quo minus peccatur, à quo plus imminet periculi, ad portum tendere; ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν Ἓξ ἑτάρους ἐν νηῒ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας——— Homer. Odyſſ. μ. Ariſt. Eth. Nicom. l. 2. c. 8.

In contentione Divitiarum, Nobilitatis, Honoris, Voluptatis, Scientiæ, Virtutis, &c. de ſumma félicitatis ſede poterit Moderator ab

G initio

initio uſurpare, aut etiam in orationem proſam ſolvere illud Lucretii.

Lib. 2.

Suave, mari magno turbantibus æquora ventis,
E terra magnum alterius ſpectare laborem:
Non quia vexari quenquam eſt jucunda voluptas.
Sed quibus ipſe malis careas, quia cernere ſuave eſt.
Suave etiam belli certamina magna tueri
Per campos inſtructa, tua ſine parte pericli.
Sed nil dulcius eſt, bene quam munita tenere
Edita doctrina ſapientum templa ſerena:
Deſpicere unde queas alios, paſſimque videre
Errare, atque viam palanteis quærere vitæ:
Certare ingenio, contendere nobilitate:
Noctes atque dies niti præſtante labore
Ad ſummas emergere opes, rerumque potiri.
O miſeras hominum mentes! O pectora cæca!
Qualibus in tenebris vitæ, &c.

Ex Virg. 4. Georg. Optimo ſane conſilio eductæ utrinque copiæ, ſumma arte inſtructæ acies veſtræ concurrerunt fortiter, dimicarunt ſtrenue; obſtinatis uſque adeo animis obnixæ non cedere, *dum gravis aut has, Aut has verſa fuga victor dare terga coëgit.* Faxo tamen ut *motus hoſce animorum atque hæc certamina tanta Pulveris exigui jactu compreſſa quieſcant.* Proinde è ductoribus acie revocatis, deterior cui viſus detractis pinnis diſcet humi ſerpere; *melior vacua regnabit in aula,* & triumphans *caput inter nubila condet* ——

Ex Ovid. 7. Metamorph. Vipereos agnoſco dentes, & lethali prætincta veneno ſemina. Colchica hæc ſementis; ubi è ſerpentinis dentibus nati terrigenæ, in ſua, in parentis viſcera infeſtis animis armatas convertunt manus. Neque enim niſi literis inſtructi, & eloquentiâ delibuti, illarum caſtra obſidere, hujus arcem oppugna-

oppugnare potuiſſetis aut etiam auſi fuiſſetis. Quam tamen deſtructum itis ſic eloquenter, ut vel hoc ipſo adſtruatis, quo deſtruere præſumitis. Ita nihil eloquentiam deſtruere præter eloquentiam poteſt: ideoque nec ipſa poteſt; quoniam ſcilicet hoc quoque poteſt, omnino non poteſt. Ne tamen Cadmea forte victoria rem ad internecionem plane deducat; jam tempus adeoque diſcrimen poſtulat, ut ſilicem meum in medios jaculatus hoſtes, depulſum ab Eloquentia Martem in ipſos convertam. Inteſtini itaque ferri licentiam vel ſic dearmatum venio ———

Militiam ſi intuemur, non turba, ſed diſciplina ad victoriam facit; non quam multi, ſed quam boni pugnent; etiam in oratione ſtabit victoria non à numero & multitudine, ſed robore & vi argumentorum. *Put. diatr. 7.*

Huc mentem adhibeatis, juſtane an injuſta dicam: hoc enim judicis officium eſt, Rhetoris autem vera loqui.

Medorum judices ferebant prætextas vittatas loris, & in capite tiaram. Atque hinc tiara cuique cui appendet ad ſiniſtrum latus opus è margaritis fimbriatum, alteram aurem ejus qui geſtat obtegens. Quibus ſignificabant aurem quidem retectam accuſatoribus dari, tectam vero accuſatis ſed abſentibus reſervari.

Philippus inter duos malos judex conſtitutus, alteri ut è Macedonia abiret, alteri ut eum perſequeretur imperavit.

Videte autem quale à me judicium expectet vel etiam exigat, qui de me prius tam inique judicavit hominum deorumque moderator ſummus. Qua enim fiducia mortalis ego utique opilio & è plebe bubſequa, cujus neque fori neque ſubſellii res eſt, quæ in certamen venit: decernam hanc litem anxiam & ancipitem de immortalium dearum

Mercurio deferenti pomum Eridos, [illegible] mandatum reſpondes Paris.

rum forma? quarum etiam præſentiam tremulo horrore expaveſco; nondum ſatis aut mitiſſimo ipſarum aſpectu, aut molliſſimo vocalis dei afflamine confirmatus. Quanto melius ipſe ſibimet ſumpſiſſet hunc judicii calculum formarum ſpectator elegans, cupitor ardens, potitor notus? ſed video quid velit; declinare ſcilicet, & à ſe amovere vult tantæ dijudicationis invidiam, & in me tandem derivare. Jam olim docuerunt me rex ille aſininis donatus auribus, & vates oculis mulctatus, quam periculoſæ machinæ ſubeat aleam, quicunque veſtris dirimendis controverſiis arbiter adſcitus fuerit. Quod ego vos, ſereniſſimæ dominæ, oratas exoratas velim, quoniam Jovis ſummi nullatenus per hunc Argicidam diffugere authoritatem. licet, ut ſententia (quod factu neceſſe eſt) ſecundum unam pronunciata reliquæ duæ ſpe ſua fruſtratæ, me conjugis patriſque veſtri ſortitione judicem electum, rejectione veſtra non improbatum, nec offenſa excipiatis, nec odio aut vindicta proſecutum eatis. Agite igitur pulcherrima numina, veſtras perorate cauſas, veſtras prædicate dotes, namque hinc etiam venuſtatis commendatio, formæ conciliatio dum ego interea temporis, me recolligo, totuſque divino huic ſpectaculo addictus, exactiori luſtratione ſingulas & ſingulares formas rimer, penſioreque examine de iis judicem.

Orationes trium Dearum excipit hæc Paridis ſententia. Quam ſi [illegible] ſen- plac. [illegible] ſero, & i- las & alias hujuſce generis dabit iterata editio.

Papæ! quale ſpectaculum, quanta pulchritudo, quæ undique voluptas? hic certe eſt ubi Argus fieri velim, quo tot ſimul oculis tanta devorem gaudia. Quam venerabile & regium fulget præſtringitque tum oculorum tum animi aciem Saturno digna proles, Jove matrona, oculis veneranda, ulnis candida? quam inſuper[illegible] imperiis pollens, quam muneribus potens, diademate caput cincta, ſceptro innixa, divum incedit Regina, & vera inceſſu patet

Dea?

Dea? par rotandis cœlis, regendis terris, calcandis inferis, quo æquior (ita mihi faveat Saturnius) factus ſum Ixioni tam divinam formam ambienti, rotamque cui affixus ſequiturque fugitque vel uno illius amplexu, utcunque per ſubmiſſam nubem, imaginario redimere præoptem. Illa verò, quam ex facie agnoſcas, conſilii æque ac fortitudinis dominam, ex galeæ cono oleagina redimito corona, lauro tamen præcincta, ſcias belli paciſque mediam, namque & ægidem quatit, & haſtam vibrat, patris æmulata fulmen armipotens virago, belli ſpolia, paciſque firmamenta præ ſe ferens: medio tamen inter gratiam & terrorem tenore, nullis non obſequiis votiſque expetenda, niſi in perpetem & pertinacem juraſſet virginitatem. Sed & hæc, dii boni! quàm egregio decore conſpicua? neque ex parte ſpecioſa, ſed tota amabilis, amicabilis, admirabilis; divumque hominumque voluptas alma Venus, intecto corpore perfectam formoſitatem profeſſa, colore in ſpeciem diviſo teſtata ortum; candida, quod cœlo demeat, cærula quod mari remeat. Erubeſcunt punicantes in genis roſæ, horrent ſororiantes ſub pectus mamillæ, liventes paſſim per cutim tranſlucent venulæ, per diffuſas undique ambroſias comas renident humeri eburnei, quam denique vel ſic, neque gemmato ceſto cinctam, neque Gratiis gratiſſimis comitatam, neque ſuis cupidinibus circumfuſam, commendat dulcis riſus, non dedecet ipſe nævus, & ſupra omnia apud me valet ipſius oratio; qua ſe mihi daturam nuptui pollicetur quandam forma præcipuam, ſuique ſimilem, candidam utpote à Jove cygno ſatam, teneram ut quæ in ovo nutrita fuerit. Valeat itaque imperandi libido, faceſſat bellicæ gloriæ ſitis; habendam in hoc certamine rationem pulchritudinis monent & Jovis

 juſſa,

juſſa, & Mercurii mandata, & ipſius aurei pomi inſcriptio, *Pulchra capiat.* Hoc igitur cape tuo jure, O Venus:

Nam tua forma deam, me judice, vincit utramque.

Et alias diſcernendi litium formulas, litem ſecundum alteram partem dandi, vel ampliandi licebit affingere ex judicio Dolabellæ, & rejectione mulieris Smyrneæ ad Areopagitas. A. Gel. 10. lib. 6. c. ex Val. Max. 8. 1. vid. & judicium Galatium Val. Max. 2. l. 8. c. Licinii Fimbriæ. l. 7. c. 2. Jul. Cæſ. Sen. de benef. 5. l. 24. c. Philippi & mulieris Val. Max. 6. l. 2. c. Cambyſis. l. 6. 5. c. Claudii de muliere non agnoſcente filium Suet. Claud. 15. c. Alexander alteram occludebat aurem, reo ſc. reſervatam. Qui ſtatuit aliquid parte inaudita altera, Æquum licet ſtatuerit, haud æquus fuit. De judicis officio in litibus. A. Gell. 14. lib. 2. cap. & 4. cap. & Cic. pro A. Cluentio. Judicium pop. Rom. parum honeſtum inter Ardeates & Aricinos. Liv. 1. 3. & Val. Max. 7. lib. 3 cap. Ampliationis, N. L. *non liquet.* Aſconius, Cicero, Liv. &c. Ptolomæi. Ælian. Var. hiſt. lib. 14. cap. 43. Philippi dormitantis Plut. Apophth.

IN-

INDEX POETICUS.

ABorigines, indigenæ. *Virg.* VIII. 314.
Academia. *Cap. Barlæus. laud. Hortuli Leydenſis.*
Academici honores. *Barlæus.* 12. *Miſcellan.*
Accipiter. *comp. Virg.* XI. 721.
Acies inſtructa, exercitus, *vid.* Belli conflictus. *Plaut. Amphitruo. act.* I. *ſc.* 1. *Virg.* VIII. 593. *Stat. Theb.* 401. *Claud. in Rufin.* II. 174. 351.
Actæon. *Ovid. Met.* III. 138. *Sen. Oed.* 751.
Adoleſcentia. *Lævin. Torrentius. Caſimirus. Sarbievius.* I. *lyr. od.* 4 & III. *lyr.* 22. *ode.*
Adonis. *Ovid. Met.* X. 503.
Adverſa virtutem illuſtrant. *Ov. Triſt.* V. *el.* 6. *verſ.* 48.
Adulatio. *Barb. Urb. PP. p.* 278
Adulterorum apud inferos ſupplicia. *Virg.* VI. 612.
Ædificator, *Juvenal. Sat.* XIV. 86.
Ædificia. *vid* Luxus in ædific.
Ægis. *Virg.* VIII. 435. *Claudian. conſ. Prob. & Olyb.* 93. *Claudian. Gigantomach.* 98. *Sidonius. carm.* XV. 7.
Æmulatio. *Virg.* V. 229. *Barlæus.* II. *eleg.* 18.
Ænigmata. *Caſp. Barlæus.*
Æolus. *Virg.* I 56. *Val. Flacc.* I. 581.
Æquanimitas. *Hor. od.* II 10. III. 1. *Sen. Troas.* 257. *Sen. Thyeſt.* 612. *Caſimirus. Sarb.* III. *lyric. od.* 4.
Æquinoctium autumnale. *Virg. Ge.* I. 208. *Aër. Ovid. Med.* I. 52.
Æſtas. *Baſ. Zanchius.*
Æſtus nimius. *vid.* Siria ſtella. *Stat. Theb.* IV. 698, 738. *Barlæi Sylva Ducis.*
Ætas aurea, felicia ſecula. *Virg* 6. *Ecl.* 28 *Georg.* I. 128. *Lucr.* V. 781. *Catul.* 64. *Tibul.* I. *el.* 3. *Ovid. Met.* I. 89. *Sen. Med.* 329. *Sen. Hippol.* 523. *Octavia.* 388. *Claud. rapt. Proſ.* III. 24. *Claud. in Rufin.* I. 389. *Sidon. carm.* II. 105. *Boëth.* II. 5. *metr. Caſp. Barlæus. hymn. in Chriſtum vid.* 224. *Idem* II. *el.* 5. *Caſim. Sarb.* I. 1. *Zevecotius* II. *el.* 13. *Jac. Gaddius.* 24.

Ætas argentea. *Virg. Ge* I. 128. *Ovid. Met.* I. 113.
Ætas ferrea. *Catul.* 64. *Ovid. Met.* I. 127. *Barlaus* II. *el.* 5. *Zevecotius* II. *el.* 13.
Ætate fruere, fugit enim. *Ovid. de Arte.* III. 59. *Juvenal.* IX. *Sat.* 125. *Baudius.* I. *Iamb. alloquium moribundi ad amicos.* & II. *Jamb. Ben. Turentino. Jo. Secundus.* I. & 5. *Buchanan. eleg.* 2. *Heinſii Herodes, chorus* IV.
Ætas hominis. *Hor. ad Piſones.* 157. *Ovid. Met.* XV. 221.
Ætates animalium. *Auſon. eidyll.* 18. *Epigr. Virgilio adſcript.*
Æternum. *Hor.* III. *Od.* 30. *Ovid. Met.* XV. 871. *Stat. ſylv.* I. 1. 90. *Sil. Ital.* VII. 477. *Claud. bel. Get.* 54. *Sannazarius de partu virgin.* II. 392.
Æternum nihil. *Sen. Herc. Oet.* 1035.
Ætna. *Virg. Æn.* III. 570. *Virg. Ætna.* 385. *Lucr.* VI. 639. *Ovid. Met.* XV. 340. *Silius.* XIV. 59. *Val. Flacc.* II. 29. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 161.
Affectus. *Virg.* VI. 733. *Ovid. Me.* II. alluſ. 84. 233. *Sen. Med* 385. *Paling. ſcorp.*
Affectus cum ratione lucta ſub perſona Medeæ. *Ovid. Met.* VII. 12. *Sen. Med.* 925.
Affectus tollendi ut ſcias verum, ut velis bonum, ut vivas beatus. *Boeth.* I. 4. *metr.* & 7. III. 5. *metr.*
Africa. *Sannazarius de partu Virginis* II. 204. *Barcl. Argenis* IV. 6. *metr.*
Agricolarum vita. *vid.* ruſtica vita.
Agricolarum arma. *Virg.* I. 160.
Agriculturæ ratio. *Virg. Georg.* I. 43. *Claus. Conſul. Manlii.* 175. *Barb. Vr. PP. p.* 121.
Agriculturæ inventor *Oſiris. Tibul.* I. *el.* 8.
Ahenum æſtuans. *Virg.* VII 462.
Ajax Telamonius. *Ovid. Met.* XIII.
Ajax. *Oilei f. Sen. Agam.* 527.
Alcyone & Ceyx. *Ovid Met.* XI. 414.
Alexander Magnus. *Juvenal.* X. *Sat.* 167.
Aliena noſtris potiora videntur. *Hor. Satyr.* I. 1. *Baud.* 1. *Iambic.*

1. *Iambic. ad Jan. Gruterum, & in Trochaicis ad Eliam Bigotium.*
ad Aliena vitia aquilæ, ad noſtra talpæ. *Horat. Satyr.* I. 3.
Aliis alia ſtudia & vota, mihi hoc. *Virg.* VI. 848. *Hor. od.* I. 1. *Propert.* III. *el.* 7. *Ovid. Triſt.* II. 485. *Sen. Herc. Fu.* 191. *Perſ.* V. 51.
Alii deteſtatio. *Hor. Epod.* 3.
Alpes. *Silius* III. 477. *Petron.* 16 *Metr.*
Alta cadunt, ſublimia vita. *Ovid. Triſt.* II. V. 83. *Triſt.* III. *el.* 4. *Sen. Hippol.* 1120. *Sen. Troas.* 257. *Agam.* 88. *Zevecotius.* II. *eleg.* 1. *vid.* Mediocria firma.
Amantûm umbræ in Elyſiis. *Virg* VI. 442.
Amator. *Hor. Sat.* II. 3. *Perſ.* V. 161.
Amazones. *Virg* I. 494. XI. 570. 648. *Sil.* II. 73. *Claud. rapt. Proſerp.* II. 63. *Conſ. Probini & Olib.* 88. *Feſcennina in nuptiis Honorii & Mariæ.* 32.
Ambitio. *Hor. Sat.* II. 3. *Sen. Herc. Oet.* 632. *Perſ.* V. 177. *Claud. de Laud. Stil.* II. 114. *Cauſſini Solyma. Chorus.* 1.
Amellus flos. *Virg. Ge.* IV 271.
Amens. *Virg.* IV. 642. *Ovid. Met.* IV. 502. *alluſ.*
Amicus & amicitia certa. *Virg.* VI. 158. *Ovid. Triſt.* 1. *el.* 3 *verſ.* 63. *Ovid. Triſt.* 1. *el.* 4. *Dan. Heinſ.* 1. *ſylv.* 3. *Zevecotius* 1. *el.* 6.
Am Prævaricator. *Hor. Sat.* 1. 4.
Amicus ollaris *Martial.* IX. 15.
Amicorum paria. *Ovid. de Ponto.* III. *el.* 2. *verſ.* 67. *Manil* II. 599. *Claud. in Rufin.* I. 107.
Amicitia requirit par. *Martial.* VI 11.
Amicitiæ fides violata. Amicitia fortunam ſequitur. *Ovid. Triſt.* 1. *el.* 7. *de Ponto.* IV. *el.* 3. *Petron.* 8. *metr. Plaut. Stichus. act.* IV. *ſc.* 1. *v.* 14.
Amicorum deſiderium. *Buchanan. eleg.* 4. & *Sylv.* 2.
Ammonis templum. *Lucan.* IX. 511.
Amœnus locus. *Virg.* IX. *Ecl.* 40. *Culex.* 120. *Ovid. de Arte.* III. 667. *Stat.* 1. *Silv.* 3. *verſ.* 5. *Petron.* 20. *metr. Martial.* X. 30. *Claud. rapt. Proſ.* II. 101. *Sidonius.*

Carm. XI. *Epith.* 6. *N. Reuſener. eleg. ad And. Cruſium. Franciſci Moncai Paradiſus. Simon Egerius. Sylv. Grotius.* II. *epig. Barlaihortulus Leyd. Idem* II. *el.* 3. *Grotofr. Torinus.* I. *p.* 3. *Jac. Gaddius.* I. 14. *Caſimirus. Sarb. Epod.* I.

Amor. *Virgil.* IV. I. *Lucr.* I. 473. *Heinſii ſcholium ſive Hymnus in Amorem.*

Como. tonitrui *Virg.* VIII. 388.

Ex luxu & otio naſcitur. *Virg.* I. 689. *Ovid. Remed.* I. 139. *Remed.* II. 350. *Ovid. Met.* IV. 302. *Sen. Hippol.* 203. *Octav.* 545. *Sil.* XI. 386.

Ex affectu naſcitur. *Virg.* I. 721.

Ejus vis. *Plaut. Aſin. act.* I. *ſc.* III. *verſ.* 4. *Mercator act.* V. *ſc.* II. *verſ.* 10. *Virg. Georg.* III. 243. *Æn.* IV. 80. *Tibul.* III. *eleg.* 4. *Propert.* II. *el.* 7. *Sen. Hippol.* 272. *Octav.* 797. *Sil.* XI. 399. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 226. *Bapt. Spagnolus. Titus Strozza. Herc. Strozza. P. Meliſſus. eleg. Baudius. Var. Silv.* I. *Paling. cancer. Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii. Alabaſtri Roxana chorus.* III.

Amor inſanus. *Virg.* 10. *ecl.* 44. *Hor. Sat.* II. 3. *Propert.* II. *el.* 1. *Sen. Hippol.* 99. 358. *Stat. Achilleid* I. 301.

Amor militiæ. *Ovid. Amor.* I. *el.* 9. *de Arte.* II. 233.

Hortus Amorum. *Damaſ. Blyenburgius.*

Amor ſui; φιλαυτία. *Catul.* 22. *Ovid. Met.* III. 424. *Barb. Urban. PP. p.* 253.

Amor optimum condimentum: *Plauti Caſin. act.* II. *ſc.* III. *v.* 1.

Amoris miſeriæ. *Plauti Ciſtel. act.* II. *ſc.* I. *v.* 1. *Mercator. act.* I. *ſc.* I. *v.* 18. *act.* III. *ſc.* IV. *v.* 1. *Trinummus. act.* II. *ſc.* I. 10.

Anchora. *Virg.* VI. 4.

Ancile. *Ovid. Faſt.* III. 371.

Andromedæ fab. *Manil.* V. 531.

Anguis. *vid.* ſerpens. *Virgil.* II. 203. V. 84. *Ovid. Met.* III. 31. VII. 150. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 182.

Preſſus. *Virg.* II. 379. V. 273.

Nitidus.

Nitidus juventa. *Virg.* II. 471. *Lucr.* IV. 54. *Stat. Theb.* IV. 95. *Sil.* XII. 8.

Animum cole, & animi bona. *Ovid. de Arte.* II. 119. *de Remed.* I. 127. *Ovid. Triſt.* III. *el.* 7. *verſ.* 43. *Plaut. Pænulus. act.* I. *ſc.* II. 88. *Paling. ſagitt. Gotofr. Torinus.* VII. *pag.* 135. *Caſimirus Sarb.* III. *lyr.* 23. *od.*

Animi magnum auſum, *Virg.* IX. 184.

Anni quatuor partes, *Lucr.* V. 737. *Ovid. Met.* II. 27. XV. 200. *Sen. Hippol.* 963 *Lucan.* I. 15. *epigr. Virgilio adſcript. Cunradini epigr.*

Anni ineuntis auſpicia & vota. *vide* Calendæ Jan. *&* Strena. *Claud. tert. conſ. Honorii.* I. *de conſ. Probini & Olyb.* 6. *de Laud. Stilic.* II. 454. *Auſon. Eidyl.* 9. *Heinſius Jamb. ad annum. Jo. Somm. poëmat.*

Annibal. *Sil. Ital. & Juvenal.* X. *Sat.* 147. *Sidonius carm.* II. 300.

Annulus, *Hug. Grotii Dactiliotheca Gorlei.*

Anſancti valles, *Virg.* VII. 565.

Anthropophagi, *Juv. Sat.* XV.

Antipodes, *Lucr.* I 1058.

Aper. Comp. *Virg.* X. 707. *Sil.* I. 421. *Jan. Pannonius eleg.* 18.

Calydonius, *Ovid. Met.* VIII. 281.

Apes: earum cura & ratio, *Virg. Georg.* IV. 8. *Æn.* I. 434. *Claud. rapt. Proſerp.* II. 124. *Dan. Heinſius.* III. *ſylv. Caſimirus Sarb.* III. *lyric.* 15. *od. Gazæi pia Hilaria.* *p* 21.

Examen, *Virgil.* VII. 64. *Claudi* VI. *Conſ. Honorii.* 259.

Pugna, *Virg. Georg.* IV. 67. *Joſeph Iſcanus.* VI. 19.

Natura; Politia; Labor. *Virgil. Geor.* VI. 149. *Æn.* VI 707.

Apollo, *Virg.* IV. 144.

Aponus, fons. *Claud. Epigr.*

Apotheoſis, *Virg.* 5. *ecl.* 56.

Sacra, *Prudentii* ἀποθέωσις. *Barlai. Manes Auriaci.* *v.* 325.

Cœlo adſcriptus, in cœlum receptus. *Claud. tert. Conſ. Honorii* 162.

Apotheoſeos vanitas. *Prudentius contra Symmachum. Joſ. Iſcanus.* III. 455.

Aquæ medicæ. *Claudian. Aponus. Epigr.*

Aqua Memmia. *Paſſeratius*, 13.

Aquila. comp. *Virg.* IX. 536. *Sannazarius de partu virgin.* I. 428. *Saluſt. Barthaſius.* V. *lib. Heb.* 1. *Caſimirus Sarb.* II. *lyric.* 20. *od.*

rapiens Ganymedem, *Virg.* V. 252. *Stat. Theb.* I. 549.

rapiens Serpentem, *Virg.* XI. 751, *Ovid. Met.* IV. 362. 914. *Sil.* XII. 55.

Augurium, *Virg.* XII. 247. *Sil.* XVII. 52.

Explorans pullos ad Solem, *Lucan.* IX. 903. *Sil.* X. 108. *Claud. praf. ad Paneg. de tertio conſ. Honorii.*

Araneola, *Antonius Tileſius, Gazaus. pag.* 21.

Arbores, *Virg. Culex.* 122. *Ovid. Met.* X. 90. *Stat.* II. *Syl.* 3. *Stat. Theb.* VI. 99. *Claud rapt. Proſerp.* II. 10. 7. *Barcl. Argenis.* III. *metr.* 3. *Caſp. Barlai hortulus Leydenſis. Joſ. Sommeri poëmata.*

Arborum infrugiferarum uſus, *Virg. Georgic.* II. 429.

Arbor acciſa, *Virg.* II. 626. XI. 135. *Sil.* X. 532. *Val. Flacc.* III. 163. *Cunſtini Solyma.* 3. *act.*

Satio, *Virg. Ge.* II. 9.

Inſitio, *Virg. Georg.* II. 73. *Ovid. Met.* XIV. 626.

Archimedes, *Sil* XIV. 342.

Arethuſa, *Ovid. Met.* V. 573. *Stat.* I. *Sylv.* 2. *verſ.* 204.

Argo, *Senec. Med* 607. *Stat. Theb.* V. 337. *Val. Flacc.* I. 122. *Claud. bell. Get.* 8. *Joſ. Iſcanus.* I. 63.

Argus, *Ovid. Met.* I. 625.

Arion, *Ovid. Faſt.* II. 83.

Ariſtæi fab. de apibus reparandis, *Virg. Georg.* IV. 281. *Ovid. Faſt.* I. 369.

Arma, galea, &c. Turni, *Virg.* VII. 785. XI. 486. *Claud. laud. Stilic.* I. 351.

Arma pulchra, *Virg.* XI. 769. XII. 87. 430. *Sil.* II. 407. V. 132. XV. 667. *Caſimirus Sarb.* I. *lyric.* 11. *od.*

Arma Vulcania, *Virg.* VIII. 620. *Claud. tert. conſ. Honoris.* 191.
Arma variarum gentium, *Claud. laud. Stilic.* I. 109.
Armentum. *Claud. Epigr.*
Artes invenit neceſſitas. *Virg. Georg.* I. 132. & experientia. *Manil.* I. 63. 81.
Artes malæ in pretio, bonæ non ita. *Petron.* 10. *metr.*
Artium elogia. *Berſmanus. Stigellii Artes liberales. Got. Torin.* II. *à pag.* 37. *uſque ad lib.* IV. *pag.* 65. *& lib.* VII *p.* 136.
Artificum opera. *Sta*. I *Silv.* 1. *verſ.* 100. II. *Sylv.* 2. *verſ.* 63. IV. *Sylv.* 6. *verſ.* 25. *Theb.* 1. 542. *Claud. de laud. Stilic.* II. 176.
Aruſpicina. *Virg.* IV 57.
Aſia. *Sannazarius de partu virginis.* II. 126.
Aſini encomion. *Jo. Lauterbachius. Jo. Majoris. Cumanus. Jac. Gaddius* II 20.
Aſtrologi. *Lucan.* I. 640. *Juvenal.* VI. *Sat.* 554. *Tho. Mori epigr.*
Aſtrologiæ defenſio. *Jac. Muyllus.* III. *Sylv.*
Aſtronomia. *vid.* Cauſas cognoſcere rerum, *Ovid. Faſt.* III. 106. *Lucan.* VIII. 170. *Manilius. lib.* V. *Buchanan.* V. *de ſphæra. Barlæus in equo Godefrid.*
Atalanta. *Ovid. Met* X 535.
Atlas mons. *Virg.* IV. 246. *Sil.* I. 202. *Val. Flacc.* V. 410.
Avaritia & Avarus. *Lucr.* III. 59 *Hor. Sat.* I. 1. II 3. *Epiſt.* II. 2. *Propert.* III. *el.* 6. *Gall. el.* 1. *Ovid. Faſt.* I. 201. 217. *Sen. Herc. Oet.* 620. *Perſ.* V. 130. VI. 75. *Manil.* IV. 1. *Juvenal. Sat.* XIV. 108. *Claud. in Rufin.* I. 101. 102. *de laud. Stilic.* II. 114. *Boëth.* II. 2. *metr.* 4. *metr. Plaut. Aulid. act.* II. *ſc.* IV. *v.* 20. *Buchanan. epigr. de Chryſalo lib.* II. *Buchanan.* I. *de ſphæra. Strada.* II. *proluſ.* 6 *poëtic. acad. Jac. Gaddius* T. 17. *Barber. Urban. PP. pag.* 20.
Audacia. *Virg.* X 284. XI. 153.

In audaces non eſt audacia tuta. *Ovid. Met.* X. 545. *Martial.* VI. 25.
Avernus, *Virg.* VI. 238 *Lucr.* VI 812. *Sil.* XII. 120.
Aves diis immolatæ. *Ovid. Faſt.* I. 445.
Aves, *Georg. Gallus Chrudimenus. Barlai hortulus Leydenſis.*
Avis de pullis ſolicita. *Claud. Rapt. Proſerp.* III. 141.
Avis Paradiſiaca, ſive Apous. *Lud. Celotius.*
Augurium, *vid.* Vaticinia, *Joſ. Iſc.* IV. 231.
Aula, *Virg.* I. 665.
Aulicæ artes Fraus ſublimi regnat in Aula. *Sen. Agam.* 79. *Herc. Oet.* 608. *Octavia* 33. *Lucan.* VIII. 400. *Claudian. in Rufin.* I. 177. *Ranzovii emblema. Drurai Aluredus.* V. *act.* 10. *ſc. Eliſab. Jo. Weſtonia.* 7. *epigram. Heinſii Herodes. act.* 2. *Jac. Gaddius.* I. 25. *Alabaſt. Roxan. act.* III. *ſc.* 4.
Aura, *Paſſerat.* 16.
Aurum, *Claud. de laud. Stilic.* III. 226.
Auri ſacra fames, *Virg* I. 353. III 56. *Propert.* III. *el.* 11. *Barlai Argo Batava.*
Auri vis, *Hor. od.* III. 16. *Propert.* III. *el.* 12. *Lucan.* III. 118. *Barclaii. Euphorm.* II. *metr.* 5. *Caſpar. Barl. Heriberti de Beaumont.*
Auriga, *Virg. Geor.* I 511 *Sil.* 281.
Aurora, *Virg.* III. 521. 588. IV. 6. 584. V. 105. VII. 25. XII. 113. *Culex* 41. *Epigr. Virg. adſcript. Lucr.* II. 141. *Ovid Amor.* I. *el.* 13. *Ovid Met.* II. 112. *Sen. Herc. Fur.* 124. *Stat. Theb* II. 134. VI. 24. XII. 1. *Sil.* I. 574. V. 54. VI. 1 XVI. 230. *Val. Flacc.* II. 72. IV. 90. *Claud. rapt. Proſ.* II 1. 120. *Amalth. Sylv.* 5. *Sannazarius. de partu Virginis.* III. 499. *Jacob. Gaddius.* I 3. II. 85. *Lud. Celotii Adrianus. Chorus* 3.
Autumnus, *Petron. Fragm. Jam nunc ardentes, Autumn. &c. Baſ. Zanchius. Barclaius* II. *Barb. Vrban. P P. pag.* 202.

BAcchus, *Tibul.* I. *el.* 8. *Propert.* III. *el.* 15. *Ovid. Met.* III. 553, 677. *Ovid. Faſt.* III 715. V. *el.* 4. *Sil.* VI. 194. *Val.*

194. *Val. Flacc.* II. 265. *Claud. rapt. Proſ.* I. 16. *Sidonius. carm.* XXII. 22. *Nic. Rudingerus. Jac. Gaddius.*
Baccho immolatur caper. *Ovid. Faſt.* I. 357.
Bacchanalia, *Virg.* VII. 389. *Catul.* 64. *Stat. Theb.* IV. 653. *Claud.* IV. *Conſul. Honorii* 606. *Lavinus Torrentius. Barcl. Argenis.* IV. 8. *metr. Heinſii Herodes, act.* 1.

Balneum, *vid.* Thermæ. *Stat.* I. *Sylv.* 3. *verſ.* 43. *Sylv.* 5. *Sidonius carm.* XVIII.

Barbarus, *Virg.* I. 571.

Baſia, *Catul. epigr. Janus Douſa. Joannes Secundus. Jan. Lernutius. Sannazar. Ep.*

Batrachomyomachia, bellum ranarum cum muribus, *ex Homero. Henr. Smetius. Eliſius Calentius tribus. lib.*

Baucis & Philemon *Ovid. Met.* VIII. 634.

Bellatrix cultu Amazonio, *Virg.* VII. 805. *Ioſ. Iſcanus.* VI. 565, 589.

Bellona, *Sil.* V. 220. *Claud in Eutrop.* II. 143.

Bellum, *Tibul.* I. *el. Ovid. Faſt.* I 703. *Sen. Hippol.* 536. *Sen. Thyeſtes.* 551. *Sen. Theb.* 389. *Virg. Culex* 27.
Belli portenta, *Virg. Ge* I. 469.
Bellicus apparatus, *Virg.* VIII 1. *Sen. Theb.* 389. *Lucan.* VII 139. *Stat. Theb.* III. 578. *Achil.eid.* I. 425. *Sil.* IV. 9. *Petron.* XVI. *metr. Ioſ. Iſcanus,* I. 307. IV. 275. *Baudius. od.* II *lib.* I. *Barlaus Panegyr. Fred. Henrio. Barlai Sylva Ducis. Cauſſini Solyma. act.* II.
Belli miſeri eventus, *Virg. Ge.* I. 505. *Hor. od.* II. 1. *Ovid. triſt.* III. *el.* 10. *ver.* 53. *Sen. Herc. Fur.* 365. *Sen. Theb.* 546, 625. *Lucan.* I. 24. *Sil.* XV. 521. *Claud. in Rufin.* II. 36, 59. *Ioſ. Iſcanus.* IV. 342. *Barclaii Euphorm.* II. *metr.* 12.
Vide Mars & Comitatus.
Bellum dulce inexpertis. *Vir.* XI. 153.
Bellum indicitur, *Virg.* VII. 469.
In Bello conſilium. *Baudius* III. *Jamb. ad Jac. Endium.*

Belli & exercituum conflictus, pugna commiſſa. *Plaut.*

Plaut. Amphitr. I. *ſc.* I. *act. v.* 62. *Virg.* VII. 525. *Lucret.* II. 324. *Hor. od.* II. 1. *Lucan.* VII. 475. *Stat. Theb.* VI. 416. VIII. 381. 397. *Syl.* IX. 320. 353. XVII. 391. *Val. Flacc.* VI. 182. *Ioſ. Iſcanus* V. 140. *Barlæi Sylva Ducis.*

Bellum civile. *Virg.* VI. 832. *Hor. od.* II. 1. *Epod.* 16. *Lucan.* I. 1. *&c.* IV. 169. *Claud. in Eutrop.* II. 573. VI. *conſulat. Honorii.* 399. *Barlæi Oratio Veturia. Iacob. Gaddius* I. 8.

Bellicæ Machinæ. *Lucan.* III. 455. 490. *Heinſii Herodes. Chor.* II.

Io. Secundus. II. *el.* 11. *invehitur* in tormentorum inventorem. Deſcribit *Barlæus in obſid. Sylvæ Ducis. Iac. Gaddius* II. 5.

Bellicæ gloriæ Nemeſis. *Iuvenal.* X. *Sat.* 133.

Belluæ ad bellum comparatæ. *Lucr.* V. 1310.

Bibendi ars. *Vinc. Opſopæus.*

Bibliotheca. *Paſſeratius* II. *ſtrena.*

Biſon. *Natal. Com.* III. *venat.*

Bombyx. *Hieron, Vide lib. duo. Gazæi pia hilaria p.* 22.

Bonum, ubi & quid ſit ignorantes, quærimus. *Boëth.* III 8. *metr.*

Boreas. *Virg. Georg.* III. 196. *Ovid. Met.* VI. 691. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 70.

Boum cura, forma & notæ. *Virg. Gr.* III. 50.

Briareus. *Virg.* X. 565.

Bubalus. *Natalis comes.* III. *venat.*

CAcus. *Virg.* VIII. 193. *Propert.* IV. *el.* 10. *Ovid. Faſt.* I. 551.

Caduceus. *Virg.* IV. 242.

Cædes. *Virg.* XII. 36. *Stat. Theb.* X. 268. *Claud. tert. Conſ. Honorii* 58.

Calendæ Januar. Decembres, Saturnales. *vid.* anni ineuntis auſpicia. *Ovid. Faſt.* I. 73. *Stat.* I. *Sylv.* 6. IV. *Sylv.* 9. *verſ.* 23. *Auſon.* 8. *eidyll. Sannazarius* II. *eleg.* 3. *Paſſeratius.* 1. *& inde frequentes. Io. Barclaius ad Iacobum Reg. Brit. Octav. Meninus.*

Calendæ

Calendæ Majæ. *Sannazarius. Adrian. Blenburgius. Jo. Secundus* I. *el. ſolennes. Buchanan. eleg.* 2.
Caliſto. *Ovid. Metamorph.* II. 410. *Ovid. Faſt.* II. 155.
Canis venaticus. *Enn.* X. *Ovid. Met.* I. 533. *Sil.* X. 77. *Claud. laud. Stil.* III. 297. *Natalis Comes.* I. *Venat. Alabaſtri Roxana. act.* I. *ſc.* 3.
Canum alendorum ratio *Virg. Ge.* III. 404. *Hieronymi Fracaſtorii Alcon.*
Canum elogium. *Micyllus Sylv.* IV. *Nathan Chytræus. Jov. Pontanus. Jo. Darchius.*
Caprea. *Natalis Comes.* III. *venat. Capreolus. ibid.*
Carmen amœbæum. *Virg.* 3. *Ecl.* 7.
vide *Genethliacon.*
vide *Epicedion.*
Amatorium Cyclopis. *Ov. Met.* XIII. 790.
Carmine mulcetur labor. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 1. *verſ.* 5.
Carmina, incantatio. *vide* Magia.
Carnis-privium. Pythag. *Ovid. Met.* XV. 77.
Carthago. *Virg.* I. 12. *Sannazarius de partu virginis.* II. 214.
Caſtitatis laus. *Avitus lib. ad Fuſcinam ſororem.*
Caſtor. *Natalis Comes.* IV. *Venat.*
Catella Publii. *Martial.* I. 110.
Catellæ epitaphium. *Barcl. Argenis.* II. *metr.* 6.
Cauſas rerum cognoſcere. *Virg. Georg.* II. 499. *Ætna.* 230. *Ovid. Met.* XV. 69. *Ovid. Faſt.* I. 313. *Perſ.* III. 66. *Claud. epigr. de Magnete. Boëth.* I. 2. *metr.* IV. 5. *metr. Sannazarius.* I. *eleg.* 2. *Baudius* VI. *epos. Heinſ.* I. *Sylv.* 4. *Grotius ſylv.* II. *Zevecotius* II. *el.* 6.
Cerberus. *Virg.* VI. 299. *Sen. Herc. Fur.* 782. *Sannazarius de partu* Virg. I. 231.
Ceres. *Ovid. Faſt.* IV. 393. *Barclaii Argenis.* II. *metr.* 1.
Cereris ſacra. *Heinſii Herodes. act.* 1.
Certamen cœſtus. *Virg.* V. 363. *Val. Flacc.* IV. 250. *Sidonius carm.* V. 161.
Curſus. *Virg.* V. 286.
Sagittæ. *Virg.* V. 485.

Jaculi.

Jaculi. *Sil. Ital.* XVI. 556.

Curule, *Virg.* V. 144. *Sil.* XVI. 314. *Manil.* V. 74. *Sidonius, carm.* XXIII. 324.

Navale, *Virg.* V. 114

Gladiatorium, *Sil.* XVI. 526.

Singulare, *Virg.* XII. 116. *Sil.* XIII. 151. *Joſeph. Iſcan.* V. 488. VI. 630. *Fam. Strad.* II. 6. *pro luſ. poet. acad.*

Super Armis Achillis. *Ovid. Met.* XIII. 621.

Cervus, *Virg.* VII. 484. *Stat. Theb.* V. 165. *Sil.* XIII. 116. *Jan. Pannonius. eleg.* 18. *Natalis Comes.* III. *venat.*

Ceſtos veneris. *Claudian. in nuptiis Honorii & Mariæ.* 124.

Cete, *Val. Flacc.* II. 500. *Manil.* V. 565.

Chaos, *Ovid. Met.* I. 6. *Ovid. Faſt.* I. 103. *Sen. Thyeſt.* 830.

Charon, *Virg.* VI. 298. *Sen. Oed.* 166. *Sen. Herc. Fu.* 763.

Chartæ inventio, *Rittershuſii varia. Tho. Rheadi Inventa. adeſpota.*

Charybdis, *Virg.* III. 419.

Chimæra, *Ovid. Met.* IX. 738.

Chryſtallus, *Claud. epigr. var. Sidonius carm.* XI. *Epithalam.* 94.

Ciconia, *Cornelius Muſius. Gallus Chrudimenus.*

Circe, *Virg.* VII. 11. *Ovid. Met.* XIV. 254.

Circus, *Ovid. Amor.* III. *el.* 2. *de Arte. Juvenal.* XI. 192.

Citharœdus, *Tibul.* III. *el.* 4.

Civis bonus, *vid* Vir bonus. *Sidonius carm.* VII. 566.

Claſſis, *Virg.* X. 155. *Sidonius carm.* V. 454. *Ioſ. Iſcanus.* IV. 315.

Clementia, *Ovid. Triſt.* II. 33. *verſ.* III. *el.* 5. *verſ.* 33. *de Ponto* I. *el. verſ.* 53. *Stat. Theb.* XII. 492. *Claud.* 4. *Conſ. Honorii* 113. *de conſ. Manlii.* 220. *de laud. Stilic.* II. 6. *Epiſt. ad Hadrianum.* I. *Barlai Brit. Triumph.* 329. *Octav. Meninus. Heinſii Herodes act.* 3. *Cauſſini Felicitas. act.* I.

Cleopatra, *Hor. od.* I. 37. *Epod.* 9. *Propert.* III. 9. IV. 6.

Clien-

Clientes ſportulam emeriti. *Iuvenal. Sat.* I. 96. Cœnæ injuria excepti. *Sat.* V. *Martial. ep. paſſim. Plauti Menechmi act* IV. *ſc.* II *v.* 1.
Clypeus, ſcutum, *Virg.* X. 483.
Æneæ, *Virg.* VIII. 447, 626.
Cœcitas, *Eric Puteani Muſarum ferculum.*
Cœli Regia, *Ovid. Met.* I. 169. *Sannazarius de partu virginis.* I. 444.
Cœlum ſuſpice. Cœleſtem perdit Eurydicen, qui in terra & Tartaris quærit, *Boëth.* III. 12 *metr. &* IV. 1. *metr. Zevecotius* I. *el.* 10. *Ejuſdem Maria Graca.* IV. *act. Ejuſdem Roſimund. Chorus* II. *Got. Torinus.* V. *p.* 99.
Cœleſtia certo procedunt corpora curſu, *Boëth.* IV. 6. *metr.*
Cœlibatus, *Virg.* IV. 32.
Cognomina, *Ovid. Faſt.* I. 597.
Colica, *Ioan. Sommerus poëm.*
Columba, *Virg.* V. 213. *Paſſeratius.* 23.
Coma & Calvities, *Petron.* 15. *metr. Ludovic. Helmboldus.*
Coma Berenices, *Catull. ep.* 67.
Coma Earini, *Stat.* III. *Sylv.* 4.
Comites, *Sil.* I. 459. *Manil.* I. 812. 874. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 233. *Berſman.* I *el.* 3. *Geor. Sabinus.* III. *el.* 8.
Commendativa Epiſtola, *Hor. Epiſt.* I. 9.
Concilium Deorum, *Ovid. Met.* I. 167. *Claud. rapt. Proſ.* III. 6. *Sidonius carm.* VII. 28. *Sannazarius de partu Virg.* III. 1.
Concilium ridiculum, *Iuvenal.* IV. *Sat.*
Conjugium, *vid.* Nuptiæ. *Hor. od.* I. 13. *Claud. rapt. Proſ.* I. 184. *Fr. Taubmanni Concordia maritalis.*
Conjugii jugum grave, *Iuvenal.* VI. *Sat. Plauti Miles Glorioſ. act.* III. *ſc.* I. *v.* 91.
Conjugium inæquale, *Virg.* allu*ſ.* VIII. 485. *Claud. rapt. Proſ.* II. 239.
Connubium, *vid.* Conjugium. Nuptiæ.
Conſcientia recta, arx munita, *Hor. od.* I. 22. *Barlaus in cubile Stapeli. Barber Vrban. PP. pag.* 152.
Conſcientia Carnifex, *Luc.* III. 1025. *Hor. od.* III. 1. *Ovid. Met.* II. 447. IV. 498. *Sen. Hippol.* 161. *Iuven.* XIII. *Sat.* 193. *Claud.* 4. *Conſ. Honorii.* 104. *Boëth.* IV. *metr.* 2. *Zeve-*

Zevecotii Reſimunda I. *act.* & *Chorus* I. & *act.* 2. *ſc.* 2. *Act.* III. *Cauſſini Theodoricus* 1. *act.* & *chorus.* & 2 *act.* *Barb. Vrb. PP. pag.* 152.

Conſolatio, *Virg.* I. 202. IV. 394. *Hor. od.* II. 8. *Ovid. ad Liviam.* 357. *Stat.* II. *Sylv.* 1. V. *Syl.* 1. *Theb.* VII. 221. *Stigelius Ge. Rhavo. Hug. Grotius ad patrem.*
Solamen miſeris ſocios habuiſſe doloris. *Sen. Troad.* 1007. *Petron. Fragm. Naufragus ejecta &c.*

Conſtantia, *alluſ. Virg* III. 76. comp. quercui. IV. 441. comp. rupi. VII. 587. *Hor. od.* III. 3. *Epiſt.* I. 16. *Sidon. Carm.* XXIII. 536. *Boeth.* I. 4. *metr. Baudius.* II. *Jambic.* 1. *ad Harlaum.*

Contagio, *Ovid. Remed.* II 218.

Contentus ſuo, *vid.* Dives eſt qui, &c. & *vid.* Aliena noſtris potiora.

Convivii læti apparatus. *Virg.* I. 638. *Hor. od.* I. 36. II. 7. III. 19. *Sat.* II. 6

Convivium bellum & facetum. *Baudius* II. *Jambic. Genio Bellimoniana libertatis.*

Convivium ſplendidum. *Lucan.* X. 109. *Stat.* IV. *Sylv.* 2. *Sil.* XI. 271. *Joſeph. Iſcan.* I. 239. *Cauſſini Theodoricus. act.* 4. *Theodor.*

Convivium ſordidum. *Hor. Sat.* II, 8.

Coralium. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 169.

Cornu Acheloi. cornu copia. *Ovid. Met.* IX. 85.

Coronæ. *Ovid. Faſt.* V. 339. *Claud. laus Serena.* 181. *Sidon. carm.* V. 594.

Crambe. *Jac. Auguſt. Thuanus.*

Crepuſculum. *Ovid. Met.* IV. 399.

Cruciatus tormenta. *Hor. od.* I. 35. *Sil.* I. 172 VI. 539. *Plaut. Aſinar. act.* III. *ſc.* II. *v.* 4. *Barlæus* II. *el.* 5. *Cauſſini Felicitas. trag.* 1. *act.* & 3. *act.*

Crudelis & crudelitas. *Sen. Troad.* 1103 *Sil.* XIV. 528. *Juvenal.* XIV. *Sat.* 15. *Claud. in Rufin.* I. 234. *Sidon. carm.* XXII. 1. *Burg. Pontii. Cauſſini Theodoricus* 4. *act.* *Elpid. Caſimirus Sarb.* II. *lyr.* 24. *od.*

Cuculus. *Gazæi pia hilaria p.* 23.

Culex. *Virgilius. Ang. Politianus* XII. *l. epiſt. Cælius Calcagninus.*

Culex electro incluſus. *Jo. Iacomotus. Chriſtoph. Manlius.*

Cupido.

Cupido. *Ovid. Met.* V. 365. *Sen. Hipp.* 185. *Herc. Oet.* 540. *Sil.* VII. 444. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 73. & 112. *Epigr. de Magnete. Paling. cancer.*
Cupido cruci affixus. *Auſon. eidyll.* 6.
Cupidinis tela. *Ovid. Met.* I. 468.
Cupidinis aſſeclæ. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 77.
Cura comes adſidet. *alluſ. Virg.* IV. 67. *Hor. od.* II. 16.
Cura facit canos. *Boeth.* I. 1. *metr.*
Curis mens hebet. *Boëth.* I. 2. *metr.*
Curioſus in re aliena. *Plaut. Stichus. act.* II. *ſc.* I. *v.* 44.
Currus veliferi. *Hug. Grotius* II. *Epigr.*
Cyaneæ, *vid.* Symplegades.
Cybele, *Catul.* 64. *Ovid. Faſt.* IV. 262.
Cybeles ſacra, *Lucr.* II. 618. *Sil.* XVII. 17. *Claud. rapt. Proſ.* II. 267.
Cyclopes, *Virg. Georg.* IV. 170. *Æn.* III. 644. VIII. 424. *Cauſſini trag. Felicitas* 3. *act. Synopſis.*
Cygnus, *Virg.* I. 397. XI 456. *Ovid. Met.* II. 373. *Paſſeratius* 32.
Cymba, *Barcl. Argenis.* II. *metr.* 8.
Cynegeticon, *vide* Venatus.

DÆdalus. *vid.* Icarus.
Danaides. *Hor. Od.* III. 11.
Daphnes fab. *Ovid. Met.* I. 452.
Dedicatio. *Virg.* 9. *ecl.* 8. *Ge.* I. 24. III. 10. *Catull.* 1. *ep. Martial.* III. 2. *Auſon. præfat.*
Degeneratio in pejus, *Virg. Georg.* I. 198. *Hor. od.* III. 6. *Boëth.* III. 6. *metr.*
Degeneratio hominum in pecudes, *Claud. rapt Proſ.* III. 41.
Deliquium animæ, *Virg.* IV. 389. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 3. *verſ* 89. *Ioſ. Iſcanus.* VI. 540.
Delos, *Virg.* III. 73. *Petron. Fragm.* Delos jam ſtabili, *&c.*
Delphines, *Virg.* V. 594. *Ovid. Met.* III. 672. *Cunradini Phalencia. Saluſt. Bartaſ.* II.
Deſperatio, *Virg.* II. 354. *Claud in Rufin.* II. 18.
in Detractorem: *vid.* Maledicentia.
Deus omnium conditor, libere agens. *Sen. Hippol.* 956. *Boëth.* I. 5. *metr.* III. 9. *metr.* IV. 6. *metr. Sannazarius de*

de partu virgin. III. 467. *Paling. ſagitt. Zevecotii Maria Græca. act.* I. *ſc.* I. *Heinſii Herodes. act.* I. Dii gentium. *ibid. Cauſsini Nebuchodonoſor. Act.* I. *Got. Torinus.* V. *p* 89.
Deus omnia videt ſimul; omniſcius, *Boëth.* V. 2. *metr. Cauſſini Nebuchodonoſ. act.* II.
Deo cede, *Virg.* V. 455.
terrâ marique impenditur labor, ut vana conſequamur; Impendendus homo eſt, eſſe ut Deus poſſit in ipſo, *Manil.* IV. 389.
Deorum fuga, inſequente Typhœo, *Ovid. Met.* V. 322. *Barclaii Argenis.* I. *metr.* 6.
Diana, *Virg.* I. 503. *Sen. Hippol.* 405. *Agem.* 352. *Claud. rapt. Proſ.* II. 27. *Barcl. Arge.* II. *metr.* 5.
Dianæ Comites, *Claud. de laud. Stilic.* III. 242.
Dictamnum, *Virg.* XII. 412.
Dies, *Ovid. Met.* XV. 190.
Dies fauſti & infauſti, *Virg. Georg.* I. 277.
Dies lætus, *Perſ.* II. I. *Claud. Conſ. Probini & Olyb.* I.
Dies anniverſarius, *Virg.* V. 49.
Difficile quod pulchrum, *Claud. Feſcenn. in nuptiis Honorii & Mariæ.* 105. *Barlai Manes Auriaci.* v. 177.
Diluculum, *Stat. Theb.* III. 33, 684. VIII. 271.
Diluvium, *Hor. od.* I. 2. *Ovid. Met.* I. 260. *Io. Secundus Sylva.* 2. *Ianus Pannonii eleg.* 7. *Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii. Barlæus* I. *eleg.* 4.
Diræ, *vid.* Imprecatio.
Diſciplina dura. *vid.* Educatio aſpera.
Diſcordia, *Petron.* 16. *Metr. vid.* Mars & Comitatus. *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 7.
Dives & divitiæ, *Tibul.* II. *el.* 4. IV. *el.* 2. *Lucan.* VII. 755. *Stat.* I. *Sylv.* 2. *verſ.* 122. III. *Sylv.* 3. *verſ.* 88. *Claud. in Rufin.* II. 134. *in Eutrop.* I. 226. *tert. conſ. Honorii.* 216. *Boëth.* III. 10. *metr.*
Dives eſt qui parvo beatus nil cupit. *Horat.* II. *od.* 2. 16. 18. III. *od.* 16. *Sat.* II. 5. *Bauhuſius* II. *lib. epigr.* & IV. Quis dives?
Divitiæ non expetendæ quia miſeræ, *Iuvenal.* X. *Sat.* 12. *Palingen. artes.*
Divitiarum contemptus, *Virg.* VIII. 364. *Tibul.* III. *el.* 3. *Sidonius, carm.* VII. 231.

Divitiarum quis modus, *Juvenal.* XIV. *Sat.* 315.
Uſus, *Hor. Sat.* I. 1. II. 3. *Barlæus in Euchariſtico ad Comitem Penbroch.*
Divitiæ vitiorum miniſtræ, *Iuvenal.* VI. *Sat.* 299. *Martial.* X. 13. vivos cruciant, mortuos deſerunt, *Boëth.* III. *metr.* 3.
Divitum faſtus & neglectus pauperum, *Iuvenal.* V. *Sat.* 1. *Martial.* II. 43. 46.
In male Doctos, *Lubini Satyra.*
Dolor fortiſſima frangit pectora, *Sen. Her. Oet.* 1279.
Dolus, *Virg.* II. 389.
Dona fallacia, *Virg.* II. 49.
Dos optima, *Plaut. Amph. Act.* II. *ſc.* II. *v.* 209. *Aulid. act.* III. *ſc.* V. *v.* 5.
Druidæ, *Lucan.* I. 446.
Dubius animus, *Virg.* IV. 280.
Comp. aquæ tremulæ ſole repercuſſæ, *Virg.* VIII. 21. procelloſo mari. *Heinſii Herodes. act.* 4. *ſc.* 3. turbini puerili. *ibid.* Charybdi, *ibid.*
Durus, *Catul.* 64. *Virg. Æn.* IV. 365. *Tibul.* III. *el.* 4. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 7. *v.* 38. *Ov. Triſt.* III. *el.* 11. *verſ.* 3. *Claud. rapt. Proſ.* III. 98. 104. *Barlæus* I. *el.* 16. *Druræi Aluredus* IV. *act.* 17. *ſc. Heinſii Herodes. act.* V. *ſc.* 2.
Dux prudens & ſtrenuus, *Claud. bell. Get.* 114. *Sidonius carm.* V. 516. *Baudius* III. *Iambic. ad Mauric. à Naſſau.*
Dux imbellis & mollis, *Claud. Bell. Gildon.* 444.
Dux exemplo præit, *Lucan.* IX. 380. *Sil* I. 239. *Sidonius carm.* V. 551. *Claud.* IV. *Conſ. Honorii.* 342.

EBrietas, *Lucr.* III. 479. *Hor. od.* I. 18. *Ovid. Met.* I. *alluſ.* 721. *Theod. Beza Cato. Nic. Friſchlinus. Seb. Hornmoldus. Ian. Douza epigr. Dom. Lampſonius de duobus potatoribus blaſphemis. Simon Ogerius. Paling. gemini. Friſchlini eleg. Eryc. Puteani Muſarum ferculum. Gazæus, pag.* 127. *vid.* vinum ut noxium.
Echinus ſive Erinaceus, *Juſt. Lipſius in Miſcellan. Nathan. Chytræus Natalis Comes.* III. *venat.*
Echo, *Virg.* V. 150. *Lucr.* IV. 576. *Ovid. Met.* III. 356. *Auſon. Epigr.* 11. *Heinſius* III. *Sylv. manes Douz.* 7.
Echo, luſus, *Friſchlinus. Io. Secundus Sylv.* 4. *Banhuſius* IV. *lib. epigr.*

Edu-

Educatio aſpera, adeoque recta, *Plauti Bacchides. act.* III. *ſc.*III. *v.*18. *Virg.*IX. 603. XI. 570. *Hor. od.*III. 224. *Perſ.* III. 23. 53. V. 30. *Petron.* 1. *metr. Iuvenal. Sat.* XIV. 70. *Martial.* V. 57. *Auſon.* 4. *eidyll. Ang. Politiani Nutricia. Iov. Pontanus.* 21. *Baud.* 1. *Iambic. ad Gruterum de praeceptoribus. Idem Oda* VIII. *lib.* II. *Petr. Scriver. Barlai panegyr. Fred. Henrici, Barberini Urbani. PP. p.* 142.
Educatio lenis, *Terent. Adelphi.*
Electro apis incluſa, *Martial.* IV. 32. Vipera. IV. 59. Formica. VI. 15.
Elementa, *Lucr.* I. 710. *Ov. Met.* 1. 26. XV. 239. *Manil.* 1. 152. *Boëth.* III. 9. *metr. Gotofr. Torinus.* V. *p.* 97.
Elephas, *Lucr.* II. 536. *Sil.* IV. 612. IX. 236. 575. *Claud. de laud. Stilic.* III. 349. *Paſſeratius.* 20. *Sal. Barthaſ. Hebd.* VI. *Natalis Comes.* II. *Venat.*
Elogia, *Io. Latomus.*
Eloquentiæ vis, *Virg.* I. 135. *Horat. ad Piſones epiſt. de Orpheo. Sil.* XV. 456. *Sannazar. de partu Virg.* I. 137. *Barlaus* 6. *Miſcellan.*
Eloquentia dominis ſuis perniciosa, *Iuvenal.* X. *Sat.* 114.
Elyſii campi incolæ, *Virg.* VI. 638. 660. *Culex.* 295. 357. *Sen. Herc. Fu.* 738. *Sannazar. de partu virgin.* 236.
Emblemata, *Andr. Alciatus. Ianus Chunradus Rhumelius. I. Sambucus. Ant. Fayus. Ioach. Camerarius. Nicolaus Taurellus. Paul. Maccius. Adrianus Iunius. Io. Catzius. Elegidia epidictica. Henricus Oraus. Dionyſius Lebeus Tanbillius. Theod. Beza.*
Enthuſiaſmus in vaticiniis, *Virg.* VI. 46. *Sen. Agam.* 705. *Lucan.* I. 675. V. 190. 210. *Stat. Achilleid.* I. 515. *Ioſ. Iſcanus* III. 366. *Sannazar. de partu virg.* II. 422.
Enthuſiaſmus poëticus, *Claud. rapt. Proſ.* I. 4. *Sannazar. de partu virgin.* II. 342.
Epicedion, elogium *Virg. ecl.* 5. *Hor. od.* I. 22. *Ovid. Amor.* III. *el.* 8. *Ovid. el. ad Liviam de morte Druſi. Lucan.* IV. 798. *Stat.* II. *Sylv.* 1. & *Sylv.* 6. V. *Sylv.* 1. & 3. & 5. *Auſon* 2. *eidyll. Petr. Crinit.* 2. *Sannazarii ecloga* 1. *Paſſeratius* 39. 43. 54. 57. 61. *Ioſ. Scalig. Funebria. Acidalius.* II. *el.* 3. *Q. Æmiliani nænia. Io. Albini Funebria. Berſmanni epicedia. Eobani epicedia. Iani Gulielmi Manes Palmeriani. Lotichius. Micylli Sylv.* I. *Poſtrii elegiaca. Bern.*
Pratcrii

Prætorii Funus. Gulielm. & Funebria. Reuſneri elegiaco. Stigellii Funebria. Teleni epicedia. Baudii Funebria, & IV. epos. & oda VI. Laur. Beyerlingius. Nic. Grudii Funerum lib. duo. Ian. Lernutii Funus Lipſianum. And. Marius in obitum Io. Secundi. Fran. Modius. Elias Putſchius. Io. Secundi funerum liber. Dan. Heinſius I. *Sylv.* 6. *Syl.* II. 7. & III. *Sylvarum Manes, Threnii, Funera, epitaph. Heinſ.* I. *el.* 9. III. *el.* 8. *Monobiblos* 8. *el. in obitum Io.* Butor. *fil. Scav.* Samarthani. *Iani Gruteri. Petri* Colonii. *Tho. Erpenii. Iani Pannonii el.* 8. *Io. Filiczki* Funebria. *Hugo Grotius* II. *Sylv.* & II. Farraginis 3. & III. Farr. *Epigram.* I *in mortem Scaligeri. Io.* Barclaii *in obitum Iſabellæ à* Boſchott. I. *lib. poëm.* & II. Barlæi *Manes Auriaci. Ejuſdem Manes* Bavari. *Idem in obitum Rutgerſii.* Idem *in obitum* Willebr. Snellii. *Idem in obitum Mariæ de* Longe. Idem *in obitum Erpenii. Idem Miſcellan.* 5. *Octav. Menius. Eryci Puteani Muſarum fercula in* Iuſt. *Lipſium.* Iac. *Gaddius.* II. 55. & 77. *Caſimirus Sarb.* III. *lyr. ode* 26. Barberini *Vrbani PP. in obitum Alexandri Farneſii. pag.* 188. *in obitum Cardinalis Paleotii pag.* 196. *Georgius Thurius.*

Epinicion, *Io.* Bochius. *Ian. Lernutius. el.* VI. *item, Epinicia alia. Lævinus Torrentius.* Barclaii *Argenis.* III. *metr.* 1. Barlæi *Argo* Batav. Barlæi *Sylva Ducu.* Cauſſini *Solymæ,* 3. *chorus.* Iac. *Gaddius.* I. 18. *Lud.* Celotius *Caſimir.* 1. 15.

Epiſtolæ Heroidum, Ovid. I. *Meurſius. Hugo Grot.* 1. *eleg.*

Epitaphia, *Virg. ecl.* 5. *Lucan.* VIII. 793. *Martial.* I. 89. V. 75. VI. 28, 52, 76. VII. 39, 95. IX. 29; 30. X. 53. 63, 67. *Claud. Epig. de ſepulchro ſpecioſa. Auſonii Epitaphia Heroum; & aliorum. Petr.* Bembus. *Paſſeratius* 58, 60. *Theod.* Beza. *Iuvenil.* Berſmanni *Epitaphia & Tumuli. Petr. Lindebergius. Micyllus Sylv.* IV. *Baudius* Var. *poem. ſylva. Georg.* Benedictus *Ludovic. Maſurius. Io. Secundus in* Funerum *libro.* Hug. *Grotius* II. Farraginis. Barcl. *Argenis.* IV. 1. *metr. Bauhuſius in epigram. Gul. Alabaſtri in Spencerum poëtam Anglum. Idem in Morlaum. Epitaphia* Iocoſeria, *Francisco Sweertio collectore. Petri Andreæ* Canonherii *flores epitaphiorum.*

Epithalamium, *Catul.* 62, 63. *Sen. Med.* 56. *Stat. Sylv.* 1. 2. *Martial.* IV. 13. *Claud. rapt. Proſ.* II. 367. *in Nuptiis Honorii & Mariæ. Epithal. Palladii & Celerinæ. Auſonii Cento nuptialis. Eidyll.* 13. *Sidonii dict. Ruricio & Iberiæ. carm.* X. *Polemio. & Araneolæ. dict. carm.* XV. *Iov. Pontan.* 17, 18, 19, 30, 32. *Paſſeratius* 71. *Sammarthanus* III. *Sylv.* 4. *Acontius. Io. Albini Nuptialia. Berſmanni Epithalamia. Nath. Chytræus. Sylv. Lindebergius. Lotichius.* IV. *eleg.* 3. *ecloga* VI. *ejuſdem Epithalamion. P. Meliſſi emmetra. Micylli Sylv.* II. *Poſthii Sylv. Reuſneri elegiaca. Sabinus de nupt. Sigiſmundi & Eliſſæ. Schellenbergii Nuptialia. Schoßerus. Stigellii Ariſtæus, & Epithalamia. Tileni epithalamia. Caſp. Vlſini Epithal. Ioach. Axonii Gamelion. Baudius Heroic.* II. *epos. &* VI. *Idem in Farragine, epith. Henrici* IV. *& Mariæ Medices. & alia ibidem. Adrianus Damman. in nuptiis Iacobi* VI. *Scotorum regis, &c. Adrianus Ianus in nuptiis Philippi Hiſp. & Mariæ. Iuſt. Lipſius in Miſcellan. Simon Ogerius Sylv. Elias Putſchius. Dan. Heinſ.* II. *Sylv.* 1, 2, 3, 4, & 5. *monobibl. el.* 7. *& poëm. extemp. Epithal. Iacobi Goltii. Iacobi Muſii. Buchanan. Sylv.* 4. *Friſchlini Nuptialia Io. Filsezki poëm. Hugonis Grotii Nuptialium tres lib. Epithal. Polleii. Hug. Grotius* II. *Farraginis, &* III. *Barcl. Argenis.* V. 2. *metr. &* 5. *Caſp Barlæi Venus Batava. Idem in nuptias* Conſtantini Hugenii. *Idem in nuptias Adriani Blyenburgii. Idem in nuptias Patric.* Hooft. *Idem* II. *eleg.* 15. *Eryci Puteani Muſar. ferculum. Caſimirus Sarb. Epod* 7.

Equi generoſi forma & notæ, Virg. *Georg.* III. 76. *Æn.* V. 566. XI. 492. XII. 84. Hor. *Sat.* 1. 2. Ovid. *Met.* XII. 395. Claudian. *de nuptiis* Honorii *& Mariæ.* 290. *Buchanan. Sylv.* 6. Barlæus *in hortulo Leydenſi. Idem Iac.* Vand. *Straten.* Heinſii Herodes *act* 3. *Natalis Comes.* I. *Venat. Lud.* Celotti *Sapor.* 2. *chorus.*

alendi ratio & cura, Virg. *Georg.* III. 179.

Equus pulchre ornatus, Virg. IV. 135. VII. 274. *Barlæi equus Godefrid.*

Equus bellator, Ovid. *Met.* III. 704. celes. *Lucan.* I. 293. VI. 396. *Sil.* X. 454. *Claud.* IV. *conſul.* Honorii. 547. *Barlæi equus Godefrid.*

Equi ſtatua, *Stat. Sylv.* I. 2. imagines equeſtres, *Hug. Grotius* I. *epigr.*
Equi Arcadii cingulum, *Claud. epigr.*
Equi Honorii phaleræ, frænum, cingulum, *Claud. Epigr.*
Eques peritus, *Manil.* 86. *Sidonius. carm.* V. 178.
Euchariſticon, *Sidon. carm.* XVI. *Jo. Barclaii Corydon. Caſp. Barlæi ad Comit. Penbrochiæ.*
Eunuchus, *Claud. in Eutrop.* I. 45, 223, 320.
Europæ tab. *Hor. Od.* III. 27. *Ovid. Faſt.* V. 610. *Met* II.
Ilii Excidium, *Virg.* II. 324, 361. *Petron.* XI. *metr. Joſeph. Iſcan. ſex. lib.*
Execratio, *vid.* Imprecatio.
Exemplis trahimur, *Hor. Sat.* I. 4. *Juvenal.* XIV. *Sat.* 1. & 30. *Claud.* IV. *Conſ. Honorii.* 393. *Barlæi Panegyr. Fred. Hen.*
Exercitatio corporis, militiæ prævia, *Hor. od.* I. 8. III. 12. *Sen. Troad.* 772. *Sil.* VIII. 554. *Claud.* 3. *conſ. Honorii* 40.
Ingenium ut ager ſquallet, niſi exerceatur, *Ovid. Triſt.* V. *el.* 13. *verſ.* 21.
Exilium, *Ovid. Faſt.* I. 485. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 3. multos illuſtravit, *Ovid. de Ponto.* I. *el.* 4. *verſ.* 75.

FAbulæ, *Pantalionis Candidi*, 150. *Eliſab. Jo. VVeſtenia.*
Fama, *Virg.* IV. 173. *Ovid. Met.* XII. 39. *Val. Flac.* II. 117. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* 34. *de laud. Stilic.* II. 408.
Fama immortalis, *Virg.* IX. 446.
Fames, *Ovid. Met.* VIII. 765. *Lucan.* IV. 93. *Sil.* II. 471. *Juvenal.* XV. *Sat.* 93. *Plaut. Curculio. act.* II. *ſc.* III. *v.* 38.
Famis ſedes & deſcr. *Ovid. Met.* VIII. 755.
Fatum inexorabile, *Virg.* VI. 377. *Ovid. Met.* XV. 809. *Sen. Herc. Fu.* 187.
Fatis agimur, cedite fatis, *Sen. Oed.* 980. *Manil.* IV. 13.
Fata librat Jupiter, *Virg.* XII. 125. *vide* Parcæ.
Ferrum, *Lucret.* V. 1284.
Fertilitas, *Claud. rapt. Proſ.* I. 188. Terra ferax. *Claud. in Eutrop.* II. 269. *Sidon. carm.* VII. 142.

Feſcennina, *Claud. in nupt. Honorii & Mariæ.*

Feſta; *Tibul.* II. *el.* 1. 5. III. *el.* 6. *Propert.* III. *el.* 8. *Ovid. Amor.* III. *el.* 12. *vide* ſacra & lætitia. *Sen. Herc. Fu.* 874. *Juvenal.* XII. *Sat.* 1.

Ficus, *Paſſeratius*, 261.

Fides, *Silius*, XIII. 28.

Fiducia, *Virg.* II. 61.

Flora, *Ovid. Faſt* V. 195.

Flores, *Virg.* 2. *ecl.* 45. *Culex.* 398. *Propert.* I. *el.* 20. *Manil.* V. 255. *Petron.* 18. *metr. Claud. rapt. Proſ.* 128. *Claud. de laud. Stilic.* 467. *Sidon. carm.* XXIV. 58. *Sannazarius de partu virginis.* II. 17. *Florum pictura Hug. Grot. Epig.* I. *Leochaus eclog.* 4. *Baubauſius* III. *epig.* 1. *Barlæus in hort. Leyderſi. Caſimirus* III. *lyr.* 21. *od. Barberini Urban. PP. p.* 226.

Flos languens, *Comp. Virg.* IX. 435. decerptus, *Virg.* XI. 68. *Catul.* 63.

Heliotropion, *Leochæus* II. *eleg.* 3.

Fluviale numen, *Virg* VIII. 31. *Claud* IV. *conſ. Honorii* 159. *Sannaz. ir. de partu virgin.* III. 291. *Barlæi Rhenoberca.*

Fluvius, *vide* rivus. Moſella, *Auſon. Eidyll.* 10. Fluvii Europæ. *Sidonius carm.* V. 208. *Simon Ogerius. Jac. Gaddius.* II. 4.

Fluvius exundans, *Virg.* II 305 496. *Lucret.* I. 281. *Stat. Theb.* III. 671. IX. 446. 465. X. 858 *Sil.* III. 468. IV. 524. *Claud. in Rufin* I. 269. *Balzac. le prince.*

Flumina, *Caſp. Barlæus hymn in Chriſtum.* 30. *v.*

Flumina Germaniæ, *Felix Fidlerus.*

Fœderatum ſacrum, *Virg* XII 169.

Fons, *Ovid. Met.* III. 407. *Stat.* I. *Sylv* 5. *verſ.* 31. *Heinſius* III. *el.* 9. *Barlerin. Urbani PP. pag.* 206.

Forma bonum fragile & perniciofum, *Virg* 2. *ecl. verſ.* 15. *Ovid. de arte* II. 113. *Triſt* III. *el.* 7. *verſ.* 31 *Sen. Hippol.* 758. *Herc. Oet* 380. *Juvenal. Sat.* X. 288. *Auſon.* 54. *epigr. Paling. cancer. Buchanan eleg.* 6 *Cauſſini Felicitas trag.* 2. *act.*

Formæ decus, *Enni.* XI. *Virg.* I 406. 593. X. 135 XII. 67. *Tibul.* III. *el* 4. *Propert.* II. *el.* 3, 21. IV. *el.* 5. *Gall. el.* 1. *Ovid. Met.* III. 420. IV. 353. *Sen. Medea* 75. *Hippol.* 738.

Octavia

Octavia 752. *Stat.* I. *Sylv.* 2. *verſ.* 113. & 130. II. *Sylv.* 1. *verſ* 39. & 139. III. *Sylv* 4 *verſ.* 39. *Achilleid* I. 160. *Silius* XII. 227. *Petron.* 30 *metr.* *Martial.* V. 38. *Claud. rapt. Proſ* III 86 VI. *conſ. Honorii*, 560. *de nuptiis Honorii & Mariæ* 264. *Epithal. Palladii & Celerinæ* 41. *Sidonius carm.* XI *Epithal* 73. *Joſeph. Iſc* IV. 176. *Jo. Secundus* II *el* 7. *Leochai Panthea* I. *Jo. Barclaii Argenis*, I. *metr.* 1. *Heinſii Herodes act.* 2 *Ja.*, *Gaddius.* I. 27. & 64.

Formicæ, *Virg.* IV. 403. *Lud. Bigus ad Strozzam. Gazai pia Hilaria*, *pag.* 21

Formica ſuccino incluſa, *Martial.* VI 15. *ep. Gul. Alabaſter. epigr. Jac. Gaddius* II. 30 & 31.

Formido, tetc, *Virg.* XII. 750. *Seneca Hippolyt.* I. *act.* 1. *ſc. v.* 45.

Fortis, *Virg.* VI. 880. *Val. Flac.* III 88. *Claud. in Rufin.* II. 183.

Fortium, qui in bello cæſi, umbræ, *Virg.* VI. 480.

Fortuna vices mutat, *Virg.* XI. 425. *epig. Virgilio adſcript. Hor. od.* I. 34, 35. III. 29. *Sat.* II. 8. *Ovid. Triſt.* V. *el.* 9. *verſ.* 15. *Sen. Thyeſt.* 594. *Manil.* III. 525 *Petron.* 16. *metr. Boëth.* II. 1. *metr. Joſeph. Iſcan.* I. 230. V. 511. *Petr. Crinitus*, 9. *Baud* I. *Iambic. ad Lernutium. Levinus Torrent.* II. *ad Jo. Secundus Sylv.* 3 *Zevecotii Maria Græca*, III. *chorus*, & *act.* IV. & *chorus* IV. *ejuſdem Roſimunda. act.* IV *ſc.* 2. & IV. *chorus. Gul. Alabaſtri epigr. Gotofr. Torinus*, VII. *pag.* 142. VIII. *pag.* 145. IX. *pag.* 160. *Caſimirus Sarb.* I. *lyr.* 7. *ode. Alabaſtri Roxana. act.* II. *ſc.* 2.

Fortuna virtutis comes, *Virg.* X. 284. XII. 714.

Fortuna, potens Dea, *Plauti Pſeudolus. act.* II. *ſc.* III. *verſ.* 13.

Fortuna fortibus invida, *Sen. Herc. Fu.* 523. *vide* Providentia

Fortuna Redux. *Claud.* VI *conſ. Honorii* 1.

Fraudis Nemeſis conſcientia mala, &c. *Iuvenal.* XIII. *Sat.*

Fraudis & furti pœnæ apud inferos, *Virg.* VI. 569.

Frigus, *Ovid. Triſt.* III. *eleg.* 10. *Lucan.* IV. 50. *Claud. bell. Getic.* 320, 342.

Frugalis cœna, hoſpitium frugi, *Virg.* VII. 110. *Virg. Moretum.* 55. *Ovid. Met.* VIII. 634. *Sil.* VII. 166 *Juvenal. Sat.* XI. *Petron.* 25. *metr. Sidonius carm.* XVII.
Fulmina, *Virg.* VIII. 429. *Lucr.* VI. 356. *Stat. Theb.* III. 317. *Cauſſini Nabuchodonoſor act.* 3. *Caſimirus* III. *lyric.* 24. *od.*
Funus, exequiæ, Funebris apparatus, pompa, ritus. *Virg.* VI. 178, 212, 884. XI. 30, 59, 72, 185. *Tibul.* III. *el.* 2. *Prop.* II. *el.* 10. *Ovid. de Pont.* I. *el.* 10 *v.* 47. *Luc.* VIII. 730. IX. 174. *Stat.* II. *Sylv.* I. *verſ.* 159. V. *Sylv.* I. *verſ.* 211. *Theb.* VI. 55. *Sil.* X. 521. *Val. Flac.* V. 8. *Joſ. Iſcanus.* IV. 445. *Barlæus in obitum Rutgerſii.*
Funebria, *vide* Epicedion, *Lucan.* IX. 186.
Fures, *Plaut. Aulid. act.* III. *ſc.* VI. *v.* 18.
Furiæ, Alecto, &c. *Virg.* VII. 324, 450. XII. 545. *Ovid. Met.* IV. 452. *Sen. Med.* 13 956. *Sen. Agam.* 754. *Sen. Herc. Fu.* 86. *Herc. Oet.* 1002. *Stat. Theb.* I. 104. *Sil.* II. 541. *Claud. rapt. Proſ.* I. 39. *in Rufin.* I. 27, 119. *Alabaſtri Roxana act.* II. *ſc.* 3.
Furiis actus, *Virg.* IV. 468.
Comp. turbini, *Virg.* VII. 378.
Furor, *Virg.* I. 298. *Sen. Herc. Fu.* 938. *Oedip.* 957.

GAllia, *Sannazarius de partu virgin.* II. 194.
Gallorum & Batavorum mores, icones, *Barlæus* 18. *Miſcellan.*
Gallus leoni terror, *Lucret.* IV. 711. *vide* Leo.
Gallus, avis, *Paſſeratius* 21. *Tobias Scultetus*, *Iuvenil. Nathan Chytræus. Barthaſius Hebd.* I. *lib.* 5. *Io. Poſthius.*
Gallorum pugna, *Barclaius* II. *lib. poëmatum.*
Galli ſacerdotes Cybeles, *Virg.* VIII. 658. *Claud. in Eutrop.* I. 277.
Ganymedes, *vide* Aquila Ganymedem rapiens, *de raptu Ganymedis Melchior Barlæus lib. ſingulari.*
Garrulitas, *Hor. Sat.* I 9. *Ovid. Met.* II. 540. III. 356. *Petron. Fragm.* ———
——— Nam citius
Gemini, *Ioſ. Iſcanus* IV. 165
Gemma, *Buchanan.* 10. *ſylv. de adamante.*
Gemmata armilla, *Buchanan. Barcl. Argenis.* II. *metr.* 4.
Gene-

Generatio ex corruptione, *Ovid. Met.* XV. 362.
Genethliacon, *Virg.* 4. *ecl. Stat.* II. *Sylv.* 7. IV. *Sylv.* 8. *Martial.* VI. 3. *Claud. laud. Stilic.* II, 342 *Laus Serenæ.* 86. *Auſon. Eidyll.* 5. *Fracaſtorius Naugerius.* 41. *Ti. Strozza. Sannazarius* I, *eleg.* 4. II. *el.* 8. *Paſſeratius* 22. *Sammarthanus* III. *Sylv.* 3. *Stigelii Geneth. Frid. Buchanan. Sylv.* 7. *Gul. Alabaſtr. ad Jacobum Regem ſuper nepote nato ipſis Cal. Ian. Octav. Meninus nata filia Henrico IV. Gall. regi.*
Gens fera, *Ovid. Triſt.* V. *el.* 815.
Gentium variæ facies, linguæ, mores, *Manil.* IV. 701. *Claud. laud. Stil.* I. 156.
Geographia, Mundi partes, *&c. Manil.* IV. 590. Poëtica, *Lamb. Danæo Collect.*
Germania, *Huttenus, Stigelius.*
Geryon, *Silius,* XIII. 200.
Gigantomachia, *Virg. Ætna,* 42. *Hor. od.* III 4. *Ovid. Met.* I. 351. V. 321. *Sen. Herc. Fu.* 965. *Manil.* I. 413. *Claud. rapt. Proſ.* III. 237. *de bello Get.* 62. *Claudiani Gigantomachia. Sidonius* VI. *carm.* 21. *præf. carm.* IX. 80. *Ioſ. Iſcanus* VI. 44. *Sannazarius de partu virginis,* III. 40. *Idem ecloga.* IV. *Eilardus Alma lib. quatuor.*
Gladiatoria ars, *Dan. Heinſius. Caſp Barlæus ad Gerard. Thibaultium & in Miſcellaneis ad eundem.*
Glis, *Gazæus, pag.* 23.
Gloria, *Virg.* IV. 233. V. 137. IX. 204 dat Gloria vires, *Ovid. Triſt.* V. *el.* 13. *v.* 37. *de Ponto.* IV *el.* 2. *v.* 35. *Baudius* III *Iamb. ad Wouwerium, Barlæus* 8. *Miſcellan.*
Gloria bulla, vapor, *Boëth.* II. 7. *metr.*
Gloria inanis, *Perſ. Sat.* I. 24
Græci & Trojani principes depicti, *Ioſ. Iſcanus,* IV. 43.
Græcæ gentis artes malæ, adulatio, perfidia, &c. *Iuvenal.* III *Sat.* 60.
Græca lingua, *Barberini Urban. PP. pag.* 237.
Grammaticorum conditio miſera, *Iuvenal.* VII. *Sat.* 207. *Auſon.* 128. *epig. Buchanan. eleg.* 1. *Barlæus* 7. *Miſcellan.*
in Grammaticos, *Io. Secundus, epigr. ad Hier. Suritam.*
Grando, *Virg.* X. 803. *Sil.* V. 385. *Cauſſini Nabuchodonoſor.* 3. *act.*
Gratiæ, *Paſſeratius,* 29.

Gratias agendi formulæ, *Virg.* I. 601 IV 333. *Ovid de Ponto,* IV *el.* 5. *verſ.* 39. *Perſ* V. 21. *Paſſeratius*, 68.
Gratitudo, *Virg.* 1. *ecl* 60. *Æn.* VII. 231.
Grues, *Comp. Virg.* X. 264. *Lucan.* V. 711.
Gula, *vide* Luxus gulæ.
Gulones, *Claud in Eutrop.* II 326.
Gyrgathus, *Gazæus pag.* 242.

Harpiæ, *Virg.* III. 212. *Val. Flacc.* IV. 428.
Helena, *Ovid. Met.* XV. 231. *Ioſ. Iſcanus*, IV. 172.
Helleſpontus, *Val. Flacc.* II. 615.
Hercules, *Virg.* VI. 801. VIII. 214. *vide* Hymnus, *Sen. Herc. Fu.* 43.
Herculis labores, *Lucr.* V. 25. *epig. Virgilio adſcript. Ovid. Met.* IX. 182. *Sen. Agam* 806. *Herc. Fu.* 214, 526. *Herc Oet.* 15 *Silius* III. 333. *Claud. præf ad* II. *de raptu Proſ. Claud. in Rufin.* I. 284. *Sidonius carm.* IX. 91. *carm.* XIII. *Boëth.* IV. 7. *metr.* Herculis laudes, *poëta Anonymus Claudiano ſubjectus*, *Ioſ. Iſcanus*, II. 109.
Herculis & Antæi lucta, *Lucan.* IV. 610.
Hercules furens, *Sen. Herc. Fu* 938.
Hercules ſervivit Omphalæ. *Senec. Herc. Fu.* 464.
Herculis lethum, *Ov. Met.* IX. 161. *Sen. Herc. Oet.* 1645.
Hercules Surrentinus, *Stat.* III. *Sylv.* I.
Heredipetæ, *Hor. Sat.* II. 5. *Iuvenal.* XII. *Sat.* 93. *Martial.* VI. 63. *Plauti Miles glorioſ. act.* III. *ſc.* I. 115. *v.*
parcus ob Heredem, *Perſ.* VI. 34. *Martial.* VIII. 44.
Heroes, *Iul. Scaliger. Petr. Lindebergius.*
Heroinæ, *Iul. Scalig.*
Heſperus, *Sen. Medea*, 71.
Heſperidum horti, *Lucan.* IX 360.
Hiems, *Virg. Ge.* III. 354. *Ovid. Triſt.* III. *el.* 10. *Balbus.* 3. *Raphael Thorius*, *Eryci Puteani Bruma*, *in Muſarum fercul. & diatr.*
Hiemis commoda, *Hug. Grotius* I. *eleg.*
Hiems genialis, *Virg. Ge.* I. 300.
Hippolytus, *Ovid. Faſt* VI. 737 *Sen. Hippol.*
Hippomanes, *Virg. Ge* III. 280. *Æn.* IV. 515.
Hirundo, *Comp. Virg.* XII. 474.
Hiſpania, *Sannazarius de partu virginis.* II. 198.
Hiſpaniæ

Hiſpaniæ laus, *Claud. laus Serena*, 50.
Hiſtrio, *Gazæus*, *pag.* 202.
Hiſtrix, *Claudiani epigr. Natalis Comes* III. *venat.*
Hodœporicon, *Hor.* Sat. I. 5. *Mart. Braſcius*, *Joach. Camerarius*, *Georgii Fabricii itinera. Lindebergii Hodœp. Georg Sabinus* II. *eleg.* I.
Hominis creatio, Ov. *Met.* I. 76: *Claud.* 4. *conſ. Honorii.* 221. *Joſ. Iſcanus*, IV. 194. *Barlæus hymn. in Chriſtum*, 95. *v.*
reparatio ex lapidibus Deucal. & Pyrrhæ, *Ovid. Met.* I. 400.
os Homini ſublime datum eſt, ut cœlum tueatur, deſpiciat terras; cætera animalia cernua terram ſpectant, *Ovid. Met.* I. 81. *Boë h.* v. *metr.* 5. *Paling. aries.*
Homo comparatur ædificio, *Plaut. Moſtellaria*, *act.* I. *ſc.* II. *v.* 9.
Homo bulla, *Bauhauſius* II. *lib. epig.*
Honor non expetendus, cujus apex lubricus, *Juvenal.* X. *Sat.* 54. *Claud. in Rufin.* I. 22. *Joſ. Iſcanus*, I. 37. *Plaut. Acl. act.* II *ſc.* I. *v.* 45. *Gazæus*, *pag.* 101.
Honoris templum ſtatuit poëta, *Virg. Ge.* III. 13.
Horologium, *Nicod. Friſchlini*, *Argentoratenſe. Cabillaus Epigr. ſelect. Barlæus* 10. *Miſcell. Famian. Strad.* II. *proluſ.* 3. *pars* 2.
Horoſcopus, *Hor. Od.* II. 17. *Ovid in Ibin.* 209. *Claud* VI. *conſ. Honorii*, 18.
Hortatio, *Virg.* VI. 95, 261, 546. IX 641. *Sil.* IV. 477.
ad virtutem, *Barberin. Urban. PP. p.* 245.
Hortatio militum, *Virg.* X. 279, 369.
Hortatio Nautica, *Virg.* V. 189. X 294.
Hortus, *Cat.* 19. *Virg. epigr.* horteli laudes: *Martial.* IV. 64 VIII. 68. *Lucan.* IX. 360. *Sidonius carm.* XXIV 69. *Paſſeratius* 10, 11. *Nic. Rhedigerus*, *Barlæus de horto Leydenſi. Iacob. Gaddius* II. 48.
Hortorum cura & cultus, *Virg Ge.* IV. 118.
ex Humili evectus, *Virg* VI. 806.
ex Humili loco evecti ferociunt, *Hor. Epod.* 4. *Claud. in Eutrop.* I. 181.
Hydrops, *Sannazarius de partu virgin.* III. *Barlæus* II. *eleg.* 28.
Hyæna, *Natalis Comes* II. *venat.*

Hylas, *Val. Flacc.* III. 543. *Heinſius Monobibl.* 5. *elog.*
Hymenæus, *Sen. Med.* 67. *Barcl. Euphorm.* II. *metr.* 6.
Hymnus in Apollinem, *Sen. Agam.* 310. *Stat. Theb.* I. 656.
Hymnus in Palladem, *Barcl. Argenis* I. *metr.* 7.
Hymnus in Herculem, *Virg.* VIII. 288.
Hymnus in Theſeum, *Ovid. Met.* VII. 332.
Hymnus in Bacchum, *Hor. od.* II. 19. III. 25. *Ovid. Met.* IV. 11. *Sen. Oedip.* 403. *dithyrambus*, *Sannazarius* II. *eleg.* 5. *Iacob Gaddius* I. 2.
Hymnus in Terminum, *Ovid. Faſt.* II. 658.
Hymni, *vide* Poëmata ſacra.
Hymnus in Chriſtum, *Caſp. Barlaus.*
Hymnorum naturalium, Jovi, Palladi, cœlitibus cæteris dict. *Marulli libri quatuor.*

Janus Anni choragus, *Ovid. Faſt.* I. 65.
Janus cuſtos mundi, belli, pacis, &c. *Ovid. Faſt.* I. 117.
Jani templum & belli portæ, *Virg* VII. 607.
Jaſonis expeditio in Colchos, *Propert.* I. *el.* 20. *Ovid. Met.* VII. 1. *Val. Flacc. Ioſ. Iſcanus.* I 63.
Icarus, *Virg.* VI. 30 *Ovid. de arte.* II. 45. *Ovid. Met.* VIII. 183. *Senec Oedip.* 891. *Herc. Oet.* 683. *Sil.* XII 88.
Ichneumon, *Lucanus* IV. 724. *Natalis Comes* IV. *Venat.*
Ignis lambens, *Virg.* II. 683. VII 74.
Ignorantia, *alluſ. Virg.* II. 604. *Boëth.* III. 8. *metr.* & IV. 5. V. 3. *metr.*
Erudita Ignorantia, *Hug Grotius*, I. *epig.*
Imago, effigies, ſtatua, tabella picta, *Martial.* X 32.
Imago repræſentata, *Virg.* X. 630. *Sil.* XVII. 527.
Imbellis, *Virg.* XI. 338, 390. *Claud. in Eutrop* II. 360, 406.
Immotus, *Virg.* VI. 271.
Imperii præſagia, *Sidonius*, *Carm.* II. 115.
Impietas, *Virg.* X. 773.
Imprecatio, *Virg.* II. 535. IV. 24, 608. *Virg. Diræ*, *Tibul.* I. *el.* 6 *Ovid. Triſt.* III *el.* 11. *Ovid. in Ibin.* 105, 253. *Sen. Med.* 20, 531. *Sen. Hippol.* 668. *Sen. Thyeſt.* 1074. *Lucan.* III. 110. VIII. 823. *Ioſ. Iſcan.* VI. 524. *Io. Secundus* II. *el.* 7. *Caſimirus Sarb.* II. *Lyr. ode* 24.
Inauguratio Regis, *Tho. Morus. Hug. Grotius* II. *Sylv. Caſp. Barlæi Britannia triumphans.*

Incan-

Incantatio, *vide* Magia.
Incendium, *Virg. Georg.* II. 304. *Æn.* II. 304. X. 405. *Ovid. Met.* II. 210. *Sil.* IV. 304, 680. VII. 360. XIV. 308.
Inc. urbis, *Virg. Æn.* II. 304. *Sil.* II. 663.
Inc. navium, *Virg.* V. 680. *Sil.* XIV. 422. *Fam. Strada* II. *preluſ.* 3. *pars* 2.
Inc. caſtrorum, *Sil.* XVII. 93.
Inc. ſylvæ, *Virg.* XII. 521.
Inconſtantia, *Hor. Sat.* II. 7. *Epiſt.* I. 1.
Increpatio, *Virg.* II. 42. XI. 732. *Ioſ. Iſcanus*, VI. 523.
Indignatio, *Claud. in Eutrop.* I. 436.
Indoles, *Virg.* III. 342. IV. 157. IX. 311. *Stat. Achilleid.* I. 275. *Martial.* VI. 38. *Claud.* 4. *conſul. Honorii* 190.
Indulge genio, *vide* vive velut rapto.
Ineſtabile, *Virg.* VI. 626. *Perſ.* V. 1. *Ioſ. Iſcanus*, VI. 765. *Sannazarius de partu virginis*, III. 488. *Barlæus hymn. in Chriſtum*, v. 463. *Barlæus paneg. ad Voſſium*, *Got. Torinus*, v. p. 98
Infans, *Stat.* V. *Sylv.* V. *verſ.* 81.
Infantes in orci limine, *Virg.* VI. 429.
Inferi, *Virg. Georg.* IV. 467. *Ovid. Met.* IV. 432. *Sen. Herc. Furens*, 670. *Sil.* XIII. 523. *Val. Flacc.* I. 828. *Claud. rapt. Proſ.* II. 282.
ad inferos deſcenſus, *Virg.* VI. *Sil.* XIII. 396, *Ovid. Met.* IV. 432.
deſcenſus facilis, adſcenſus inde difficilis, *Virg.* VI. 126.
de inferis perverſa opinio, *Iuvenal.* II. *Sat.* 149.
Inferni Judices, *Claud. in Ruf.* II. 479.
Inferni ſeu Orci ſatellites, *Virg.* VI. 273.
bivium, *Virg.* VI. 541.
Inferorum ſupplicia, *Virg.* VI. 608. *Culex.* 231. *Tibul.* I. *el.* 3. *Ovid. Met.* IV. 432. *Ovid. in Ibin.* 175. *Sen. Hippol.* 1225. *Sen. Agam.* 13. *Sen. Herc. Fu.* 730, 750. *Sen. Thyeſt.* 3. *Herc. Fu.* 942. *Octavia* 611. *Silius* XIII. 608. *Ioſ. Iſc.* VI. 524. *per μετεμψύχωσιν. Claud. in Rufin.* II. 483, 506. *Drurai Aluredus* V. *act.* 15. *ſc.*
Inferorum ſupplicia patimur in hac vita, *Luc.* III. 952.
Inferorum fluvii, *Sil. Ital.* XIII.

Infernarum umbrarum feriæ, *Claud. rapt. Proſ.* II. 326. *Barlæus hymn in Chriſtum*, 386. *v.*
Inferna monſtra. *Sannaz. de partu virg.* I. 391.
Inferiæ, *Virg.* III. 62. x. 518. xi. 81.
Ingratitudo, *Catul.* 74. *Ovid. Met.* II. 285. *Virg. Culex.* 222.
Innocentia, *vide* Conſcientia recta, arx munita, *Tibul.* III. *el.* 5 *Octav. Meninus.*
Ino & Melicerta, *Ovid. Met.* II. 285. *Ovid. Faſt.* VI. 489.
Inſaniunt aliqua ex parte omnes, *Hor. Sat.* II. 3.
Inſidiæ bellicæ; ſtratagemata, *Virg.* XI. 522. *Ovid. Faſt.* II. 214. *Lucan.* IV. 730. *Sil.* V. 42.
Inſulæ fortunatæ, *Sidonius, carm.* II. 407.
Invidia, *epigr. Virgilio adſcript. Ovid. Met.* II. 761. *Martial.* V. 30. *Baudius* IV. *Jambic. in Typhoeum, Dan. Heinſius* I. *Sylv.* 2 *Zevecotius*, III. *el.* 16.
Invitatio, *Hor. od.* I. 20. III 29. IV. 11. *Epiſt.* I. 5. *Catul.* 13. *epigr. Juvenal. Sat.* XI. *Martial.* V. 79. X. 53. *Auſon. Ephemer. Sidonius, carm.* XVII. *ad Ommatium, Baudius* II. *Iambic. ad Q. Septimium, Iuſt. Lipſius ad victorem Gileſ.*
Invocatio numinis, patroni, *Virg. Georg.* I. 5, 24. II. 40. *Æn.* XII. 500. *Ætna* 4. *Lucan.* I. 63. *Stat.* I. *Sylv.* 4. *verſ.* 19. *Stat. Theb.* I. 23. *Sidonius carm.* XIV. *Sannazarius de partu Virgin.* II 5. *Barlæi Britannia triumphans*, *v.* 37. *Got. Tornius* V. *p.* 96. *Barl. Urb. PP. p.* 286.
Invocatio Muſarum, *Virg.* VII. 641.
Jocandi ars, *Mat. Delius.*
Jovis furta & amores, *Ovid. Met.* VI. 108. *Sen. Octav.* 200. *Petron.* 17. *metr. Sidon. carm.* XV. 173.
Ira, *Virg.* XII. 527. *Hor. od.* I. 16. *Ovid Met.* III. 72. *alluſ. Sen. Med.* 591. *Sen. Troad* 670. *Stat. Theb.* II. 128. *Sil.* XI. 216. *Ioſ. Iſcan.* IV. 151.
Ira tauro comparata, *Virg.* XII. 101.
aheno æſtuanti, *Virg.* VII. 462.
Ira generoſa, *Virg.* V. 453.
Iris, *Ovid. Met.* VI. 63. XI. 590. *Sen. Oedip.* 315. *Claud. rapt. Proſ.* II. 98. *Paling. ſagitt. Iac. Gaddius*, II. 68.
Irriſio poſticæ, ſannæ, *Perſ. Sat.* I. 58.
Irrita fecit, *Virg.* XI. 798.

Iſidis ſacra, *Claud.* IV. *conſ. Honorii*, 570.
Italia, *Sannazarius de partu virginis*, II. 181.
Italiæ laus, *Virg. Georg.* II. 136. *Propert.* III. *eleg.* 20.
Judex corruptus, *Claud. in Entrop.* I. 197.
Judex integer, *Dom. Baudius* II. *Iambic. ad Thuanum. item ad Molaum*, & *ad Myronem*.
Judicum mollities, *Iuvenal.* II. *Sat.* 65.
Judicium Paridis, *Sil. Ital.* VII. 466. dearum orationes, & ſententia Paridis, *Ioſ. Iſcan.* II. 237. *Chriſtoph. Stummelius. Dionyſ. Gotofredus, in appendice ad Comment. in Ovid. Metamorph.*
Juno, *Ovid. Faſt.* VI. 27. *Senec. Agam.* 338. *Ioſ. Iſcanus.* II.
Juramenta, *Tibul.* III. *el.* 6. *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 53. *Iuvenal.* XIII. *Sat.* 77.
Juriſconſulti, *Io. Lotichius*, *Barlæus Miſcellan.* 7, 8, & 13.
Juſtitia, *Virg.* VI 621. *Barlæi Britannia triumph.* 323.
Juventus, *Hor. ad Piſones*, *Epiſt. verſ.* 161. *Tibul. el.* 9. *Claud. Conſ. Prob* & *Olyb.* 70.
Juventus ſenilis, *Claud. Conſ. Mallii Theod.* 16. *Ioſ Iſcanus* I. 19. *Barlæus ad Iac. Volmarium*, *Gotofr. Torinus* VII. *p.* 129.
Juvenum à Philoſophia averſorum ſocordia, *Perſ.* III. 19.

LAbor omnia vincit, *Virg. Georg.* I. 145 *Caſimirus Sarbievius* I. *lyric. od.* 23.
Labyrinthus, *Virg.* V. 588 VI. 27. *Ovid Met.* VIII. 158.
Lachrymæ, eſt quædam flere voluptas, *Ov. Triſt.* V. *el.* 1. *v.* 53. *Sen Agam.* 658. *Petron.* 27. *metr.* *Caſimirus* III. *lyric. od* 5.
Læſus cavet. ictus piſcator ſapit, *vide* Nocumenta documenta.
Lætitia, plauſus *Claud.* VI. *Conſ. Honorii*, 611 *Conſ. Probini* & *Olyb.* 247. *de laud. Stilitonis*, I 84. II 397. III. 63. *de nuptiis Honorii* & *Mariæ*, 207, 296. *Sannazarius de partu virginis* III. 96. *Baudius* II. *Iambic. in Soterio.*
Lanificium, *Ovid. Met.* VI. 19. *Ovid. Faſt.* III. 815.
Latium, *Virg.* VIII. 323. *vide* Italia.
Laurus, *Virg.* VII. 59. *Ioſ. Iſcan.* II. 214. *Paſſeratius* 30. *ſtrena.*

Leno, lena: *Claud. in Eutrop.* I. 77, 90. *Ant. Flaminius Plaut. Aſin. act.* I. *ſc.* III. *verſ.* 23. *Plauti Perſa. act.* III. *ſc.* III. *verſ.* 1. pro lena apologia, *Buchanan. eleg.* 3. & 7.

Leo, *Comp. Virg.* IX. 339, 793. XII. 4. *Sen. Oedip.* 919. *Lucan.* I. 205. *Stat. Theb.* VIII. 124, 592. IX. 737. X. 405. *Achilleid* II. 184. *Sil.* II. 684. IV. 375. V. 309. *Val. Flacc.* III. 587. *Claud. rapt. Proſ.* II. 209. *Claud. de bello Get.* 323. *tert. Conſ. Honorii* 77. *de laud. Stilic.* III. 333. *Sannazarius de partu virginis* I. 421. *Barlæus* I. *el.* 13. *Zevecotii Maria Græca.* III. *act.* 1. *ſc. Heinſii Herodes act.* 3. *Natalis Comes.* II. *Venat.*

Leo manſuetus, *Stat.* II. *Sylv.* 5.

Leo tertius à gallo, *Gazæus pag.* 24. *vide* Gallus.

Lepus, *Natalis comes* II. *Venat. Gazæus pag.* 49, 140.

Liberalitas, hoc habeo quodcunque dedi, *Martial.* V. 43. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* 45.

Libertas vera, *Hor. Sat.* II. 7. *Perſ.* V. 74.

Libertate nihil dulcius, *Boëth.* III. 2. *metr.*

Libra, *Auſon. de ratione libræ. eclog.*

Libri & autores, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ* 231.

Libri cultus, *Tibull.* III. *el.* 1. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 1. *verſ.* 5. *Martial.* I 67. III. 2.

Lilium, *Wolfg. Crellius Nothan. Chytræus.*

Linguæ Gall. affectator, *Tho. Morus.*

Linx, *Natalis Comes*, IV. *Venat.*

Lucifer, *Virg.* VIII. 590.

Lucretia, *Ovid. Faſt.* II. 741. *Barlæi querela Lucretiæ.*

Luctus, ejulatus, *Virg* II. 486. IV. 683. *Propert.* II. *el.* 16. *Ovid. ad Liviam.* 102. *Ovid. Met.* II 334. *Ov. Triſt.* I. *el* 3. *verſ.* 73. *Sen. Troas.* 83. *Lucan.* II. 20. *Stat.* III. *Sylv.* 2. *Theb.* X. 560, 811. *Petron.* 27. *metr. Martial.* X. 50. *Ioſephus Iſcanus.* VI. 1. *Zevecotii Maria Græca ult. Chorus. Cauſſini Nabuchodon.* 5. *Chorus. Cauſſini Theodoricus* 4. *act. Elpid.*

Lucus, *Sen. Oedip.* 530. *Herc. Oet.* 1618. *Lucan.* III. 398. *Paſſeratius* 12. *Paling. gemini. Barc. Argenis.* III. *metr.* 3.

Ludi, nequitiæ ſemina, *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 279. *epigramma Virgilio adſcript.*

Ludus

Ludus Trojanus, *Virg.* V. 553.

Ludi Laconici, *Propert.* III. *el.* 12.

Ludi pueriles, *Perſ.* III. 48.

Ludus talorum & teſſerarum, *Ovid. de Arte.* II. 203. III. 333.

Ludus calculorum, ſeu Latrunculorum ſeu Scacchiæ, *Ovid. de Arte.* II. 208. III. 337. *Hieron. Vida.*

Luna, *Ovid. Met.* XV. 196. *Manil.* II. 97.

Lunæ eclipſis, *Claud. bell. Getic.* 223. *Sannazar. de partu Virginis.* I. 376. *Idem de morte Christi.* 25. *Fel. Fidlerus.*

Lupus, *Virg.* II. 355. IX. 59. *Stat. Theb.* X. 41. *Sil.* VII. 126. 718 *Sidon. carm.* VII. 355. *Natalis Comes* II. *Venat.*

Luſcinia, *Virg. Ge.* IV. 510. *Sen. Agam.* 664. *Octavia.* 905. *Famian. Strada.* II. *proluſ.* 6. *poëtic. academ. de Luſcinia & fidicine idem. Iacob. Gaddius.* II 33.

Luſtratio, Februa, expiatio. *Ovid. Faſt.* II. 19. *Lucan.* I. 592. *Barlai Venus ἀναδυομένη.* nullum flumen eluit ſcelus. *Sen. Herc. Fu.* 1322. *Barclaii Arg.* I.

Luxus gulæ & Veneris, *Virg.* XI. 737. *Hor. Sat.* II. 2, 4. *Lucan.* IV. 373. *Stat.* IV. *Sylv.* 6. *verſ.* 6. *Iuvenal. Sat.* I. 140. *Petron.* 12. *metr.* & 16. *metr. Iuvenal.* V. *Sat.* 28. XIV. *Sat.* 6. *Martial.* III. 22. XII. 48. *Plaut. Pſeudolus act.* III. *ſc* II. *v.* 25. Paling. *gemini. Bauhuſius.* I. & II. *epig.* 1. & III. *epig diſcincti nepotis proſopopæia.*

Luxus in veſtitu, *Virg.* IV. 262. VII. 814. *Lucr.* IV. 1117. *Tibul.* I. *el.* 9. II *el.* 6. *Propert.* I. *el.* 2 *Ovid de Arte.* III 100. *Ovid. Met.* II. 733. V. 52. *Sen. Hippol.* 386. *Herc. Oet.* 659 *Silius* XIV. 653. *Claud.* IV. *conſ. Honorii.* 585. VI. *conſ. Honorii* 523. *de laud. Stilic.* II. 88. *de nuptiis Honorii & Mariæ* 87, 99 *Phœnix Claud.* 84. *Sidonius. carm.* XV. 126. *de palla Jovis. Sannazarius de partu virg.* I. 435. & III. 508. *Barberin. Urban. PP. pag.* 231.

Luxus in ædificiis, *Hor. od.* II. 15, 18. III. 1. *Epiſt.* I. 1. *Tibul* III. *el.* 3. *Propert.* II. *el.* 23. *Stat.* I *Sylv.* 2. *verſ.* 147. *Sylv.* 3. *verſ.* 35, 48. *Petron.* 16. *metr. Barlæus in pratorium Fred. Henr. Got. Torinus.* I *p.* 5.

Luxus diſſuaſor honeſti, publica pernicies. *Lucan.* I. 158. *Sil.* XI. 32. *Manil.* IV. 9. *Claud. rapt. Proſ.* III. 28.

Luxu-

Leno, lena: *Claud. in Eutrop.* I. 77, 90. *Ant. Flaminius Plaut. Aſin. act.* I. *ſc.* III. *verſ.* 23. *Plauti Perſa. act.* III. *ſc.* III. *verſ.* 1. pro lena apologia, *Buchanan. eleg.* 3. & 7.
Leo, *Comp. Virg.* IX. 339, 793. XII. 4. *Sen. Oedip.* 919. *Lucan.* I. 205. *Stat. Theb.* VIII. 124, 592. IX. 737. X. 405. *Achilleid* II. 184. *Sil.* II. 684. IV. 375. V. 309. *Val. Flacc.* III. 587. *Claud. rapt. Proſ.* II. 209. *Claud. de bello Get.* 323. *tert. Conſ. Honorii* 77. *de laud. Stilic.* III. 333. *Sannazarius de partu virginis* I. 421. *Barlaus* I. *el.* 13. *Zevecotii Maria Græca.* III. *act.* I. *ſc. Heinſii Herodes act.* 3. *Natalis Comes.* II. *Venat.*
Leo manſuetus, *Stat.* II. *Sylv.* 5.
Leò tertius à gallo, *Gazæus pag.* 24. *vide* Gallus.
Lepus, *Natalis comes* II. *Venat. Gazæus pag.* 49, 140.
Liberalitas, hoc habeo quodcunque dedi, *Martial.* V. 43. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* 45.
Libertas vera, *Hor. Sat.* II. 7. *Perſ.* V. 74.
Libertate nihil dulcius, *Boëth.* III. 2. *metr.*
Libra, *Auſon. de ratione libræ. eclog.*
Libri & autores, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ* 231.
Libri cultus, *Tibull.* III. *el.* 1. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 1. *verſ.* 5. *Martial.* I 67. III. 2.
Lilium, *Wolfg. Crellius Nothan. Clytræus.*
Linguæ Gall. affectator, *Tho. Morus.*
Linx, *Natalis Comes*, IV. *Venat.*
Lucifer, *Virg.* VIII. 590.
Lucretia, *Ovid. Faſt.* II. 741. *Barlæi querela Lucretiæ.*
Luctus, ejulatus, *Virg* II. 486. IV. 683. *Propert.* II. *el.* 16. *Ovid. ad Liviam.* 102. *Ovid Met.* II 334. *Ov. Triſt.* I. *el* 3. *verſ.* 73. *Sen. Troas.* 83. *Lucan.* II. 20. *Stat.* III. *Sylv.* 2. *Theb.* X. 560, 811. *Petron.* 27. *metr. Martial.* X. 50. *Ioſephus Iſcanus.* VI. 1. *Zevecotii Maria Græca ult. Chorus. Cauſſini Nabuchodon.* 5. *Chorus. Cauſſini Theodoricus* 4. *act. Elpid.*
Lucus, *Sen. Oedip.* 530. *Herc. Oet.* 1618. *Lucan.* III. 398. *Paſſeratius* 12. *Paling. gemini. Barc. Argenis.* III. *metr.* 3.
Ludi, nequitiæ ſemina, *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 279. *epigramma Virgilio adſcript.*

Ludus

Ludus Trojanus, *Virg.* V. 553.
Ludi Laconici, *Propert.* III. *el.* 12.
Ludi pueriles, *Perſ.* III. 48.
Ludus talorum & teſſerarum, *Ovid. de Arte.* II. 203. III. 333.
Ludus calculorum, ſeu Latrunculorum ſeu Scacchiæ, *Ovid. de Arte.* II. 208. III. 337. *Hieron. Vida.*
Luna, *Ovid. Met.* XV. 196, *Manil.* II. 97.
Lunæ eclipſis, *Claud. bell. Getic.* 223. *Sannazar. de partu Virginis.* I. 376. *Idem de morte Chriſti.* 25. *Fel. Fidlerus.*
Lupus, *Virg.* II. 355. IX. 59. *Stat. Theb.* X. 41. *Sil.* VII. 126. 718 *Sidon. carm.* VII. 355. *Natalis Comes* II. *Venat.*
Luſcinia, *Virg. Ge.* IV. 510. *Sen. Agam.* 664. *Octavia.* 905. *Famian. Strada.* II. *proluſ.* 6. *poëtic. academ. de Luſcinia & fidicine idem. Iacob. Gaddius.* II 33.
Luſtratio, Februa, expiatio. *Ovid. Faſt.* II. 19. *Lucan.* I. 592. *Barlæi Venus* ἀναδυομένη. nullum flumen eluit ſcelus. *Sen. Herc. Fu.* 1322. *Barclaii Arg.* I.
Luxus gulæ & Veneris, *Virg.* XI. 737. *Hor. Sat.* II. 2, 4. *Lucan.* IV. 373. *Stat.* IV. *Sylv.* 6. *verſ.* 6. *Iuvenal. Sat.* I. 140. *Petron.* 12. *metr.* & 16. *metr.* *Iuvenal.* V. *Sat.* 28. XIV. *Sat.* 6. *Martial.* III. 22. XII. 48. *Plaut. Pſeudolus act.* III. *ſc* II. v. 25. *Paling. gemini. Bauhuſius.* I. & II. *epig.* 1. & III. *epig. diſcincti nepotis proſopopœia.*
Luxus in veſtitu, *Virg.* IV. 262. VII. 814. *Lucr.* IV. 1117. *Tibul.* I. *el.* 9. II *el.* 6. *Propert.* I. *el.* 2 *Ovid de Arte.* III 100. *Ovid. Met.* II. 733. V. 52. *Sen. Hippol.* 386. *Herc. Oet.* 659 *Silius* XIV. 653. *Claud.* IV. *conſ. Honorii.* 585. VI. *conſ. Honorii* 523. *de laud. Stilic.* II. 88. *de nuptiis Honorii & Mariæ* 87, 99 *Phœnix Claud.* 84. *Sidonius. carm.* XV. 126. *de palla Jovis. Sannazarius de partu virg.* I. 435. & III. 508. *Barberin. Urban. PP. pag.* 231.
Luxus in ædificiis, *Hor. od.* II. 15, 18. III. 1. *Epiſt.* I. 1. *Tibul.* III. *el.* 3. *Propert.* II. *el.* 23. *Stat.* I *Sylv.* 2. *verſ.* 147. *Sylv.* 3. *verſ.* 35, 48. *Petron.* 16. *metr. Barlæus in pratorium Fred. Henr. Got. Torinus.* I *p.* 5.
Luxus diſſuaſor honeſti, publica pernicies. *Lucan.* I. 158. *Sil.* XI. 32. *Manil.* IV. 9. *Claud. rapt. Proſ.* III. 28.

Luxuria, *Manil* V. 505. *Petron.* 6. *metr.* 12. & 16. *metr. Iuvenal.* XI. *Sat* 93. 120. *Martial.* IX. 21. *Claud. de laud. Stilic.* II. 132. *de nuptiis Honorii & Mariæ* 213.

Lyra, *Claud praſ. ad l.* II. *de rapt. Proſ.*

MAchinator, *Sil.* VI. 552.

Magici ritus, *vid.* Veneficia. Necromantia.

Magiæ vis, Virg. 8. *ecl.* 68. *Æn.* IV 483. *Tibul.* I. *el.* 2. *el.* 9. *Ovid. Met.* VII. 200. *Sen. Med.* 751. *Oedip.* 547. *Herc. Oet.* 454. *Lucan.* VI. 431. 460. *Sil.* VIII. 498. *Petron.* 24. *metr. Claud. in Rufin.* I. 144 *Sannazarius ecloga* V. 10. *Secundus* III. *el.* 1. *Leocheus eclog* 3. *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 4. *Cauſſini Nebuchodonoſor: act.* 2. *Lud. Celotii Sapor. act.* IV. *ſc.* 13.

Magnes, *Claudiani epig. Famian. Strada* II. *proluſ.* 6. *poët. academic. ibid.* Chryſomagnes.

Maledicentia, in maledicos, detractores. *Hor. Epod.* 6. Ov. *Triſt.* III. *el.* 11. *Martial.* V. 30. VI. 64. *Sannazarius* I *eleg.* 11. *Sabini* Hendecaſyllab. *Bandius in Scoppium* IV. *Iambic. ibid. in rabulam, falſarium & alios. In Tragoram. Var. Sylv. Dan.* Heinſii Hipponax. *Malapertius in Miſcellan. Zevecotius* II. *Sylv.* & III.

Malum aureum, citreum, punicum, medicum, Virg. *Georg.* 2. 126. *Sannazarius* II. *eleg.* 10

Manium invocatio. *Sen. Med.* 739. Hip. 1095. *Lucan.* VI. 694. *Claud. rapt. Proſ.* I. 20.

Mare infidum, Virg. V. 848. *Catul* 64 *Propert.* III. *el.* 5.

Maris aſtus, *Com.* Virg. XI. 124. *Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum.* v. 100.

Maris diſcrimina, *Tibul.* IV. *el.* 1.

Marius & Sylla, *Lucan.* II. 69.

Mars & Comitatus, Virg. XII. 330. *Stat. Theb.* III. 222. 422. *Sil.* IV. 446. IX 447. *Val. Flacc.* II. 204 *Petron.* 16. *metr Claud in Rufin.* I. 342. *Claud. Gigantomachia* 75. *Fauſt. Advocatus.*

Mars & Venus irretiti, *Ovid. Met.* IV. 151. *de Arte* II. 562.

Martyres, *Prudentius* περὶ στεφάνων. *Cauſſini trag. Felicitas prolog. Franciſc. Mendoca flor. poët.*

Mathe-

Mathematica, *Grotius* II. *Sylv. Barlæus Miſcellan.* 2. & 10. *Idem ad Io Heurnium.*

Medea, *Ovid Met.* VII. 9 *Sen. Medea. Val. Flacc.* VI. 439.

Medicina & Medicamenta, *Virg.* XII. 392, 418 *Stat.* I. *Sylv.* 4 *verſ.* 99. & 111.

in Medicos malos, *Schoberus.*

Medicina adhibeatur tempeſtiva, *Virg. Ge.* III. 452.

Medici elogium, *Baudius* III. *epiſt. Barlæus* II. *eleg.* 7. *Idem* 5 *Miſcellan.*

Mediocritas aurea, tuta, & firma, *Hor. od.* II. 10. *Ovid. Met.* II 134. *Sen. Hippol* 1120. *Sen. Oedip* 882. *Agamemn.* 102. *Herc. Oet.* 675. *Boëth.* II 4. *metr. Baudius* I. *Iambic. ad Lud. Tranſaquanam, &c. Barlæus* II. *eleg* 22.

Medium tene, *Virg.* III. 785.

Mens concipit, agit, fit omnia, *Boëth.* V. 4. *metr.*

comparata aquilæ. *Paling. gemini.*

Menſes, *Ovid. Faſt.* I. 31. *Auſon. in eclogario. Nath. Chytræi epigr. Ranzovius.*

Mercurius, *Virg.* IV. 238. *Ovid. Met.* I 671. *Stat. Theb.* I. 305. *Claud. rapt. Proſ.* I. 90. *Sidon. carm.* VII. 20.

Mergus, *Virg.* IV. 255. *Iacobus Eyndius.*

Meridies, *Virg. Ge.* III. 327. IV. 401, 425. *Culex* 100. *Stat. Theb.* IV. 680.

Metalla, Fodinæ, *Sil* I. 218.

Midæ votum, *Ovid. Met.* XI. 101. *Claud in Ruf.* I. 164. *Paling. aries.*

Miles ſtrenuus, *Virg.* VI. 879 *Tibul.* IV. *el.* I. *Sil.* I. 160. *Flacc.* III. 88. *Sidonius* V. *carm.* 186. *Barlæi Manes Auriaci. v.* 87.

Militaris diſcipl. *Claud.* IV. *conſ. Honorii* 320, 527. *de laud. Stilic.* I. 162. *Petr. Tiara*

Militaria ſigna, *Sidonius carm.* V 408. *Caſimir. lyr.* I. *od.* 11.

Militares ordines comp. cygnis, *Virg.* VII 699.

Militum privilegia, *Iuvenal. ſat.* XVI.

Militaris ſeditio, *Lucan.* V. 240.

nulla fides pietaſque viris, qui caſtra ſequuntur, *Lucan.* X. 406.

Minæ, interminatio, *Virg.* IV. 384. *Sen. Hippol.* 927.

Miner-

Minervalia & Minervæ opera, *Ovid. Faſt.* III. 809. *Sannazarius de partu virginis*. 435
Miſeratio, *Iuvenal. ſat* XV 130.
Modeſtia in rebus proſperis, *vide* Æquanimitas. fortunam reverenter habe, &c. *Claud. in Ruf.* II. 442. *Conſ. Mallii.* 210, 231. *Auſon. Epig.* 8. *de Agathocle*, *Ioſ. Iſcanus.* I. 33 *Baudius* I. *Iamb. ad Lud. Transaquanum*, *&c.* II. *Iamb. ad Winandum Everwinium.*
Molles, & Mollities, *Virg.* IV. 215. IX. 614. *Manil.* V. 146. *Iuvenal.* II. *Sat.* 93. *Claud. in Eutrop.* II. 335.
Moly. *Ovid. Met.* XIV. 291.
Monendi formulæ, *Virg.* III. 433.
Monſtra, *Virg.* VI. 285. *Claud. in Eutrop.* I. 1.
Monſtra inferna, *Sannazarius de partu virginis.* I. 395.
Monſtrum hominis, *Claud. in Ruf.* I. 90. *in Eutrop.* I. 289.
Moras pelle, *Lucan.* I. *Sil.* IV. 734. *Claud. de nuptiis Hon. & Mariæ* 14.
Mora, quicquid id eſt, da moram & ſpatium tibi. *Sen. Agam.* 127. *Stat. Theb.* X. 697.
Morari, *Virg.* VII. 315.
Morbus, *Ovid. Triſt. el.* 3. *de Ponto.* I. *el.* II. *verſ.* 7. *Sannaz. de partu Virgin.* III. 355. *Buchanan. eleg.* 4. *&* 6. *Zevecotius* II. *eleg.* 7. *&* 9.
de antiqua Morum ſimplicitate, *Fr. Dedekindi lib.* II.
O tempora! O Mores! *Bauhuſius* I. *epigr.* I. *Caſimirus Sarb.* I. *lyric. ode* 8. *&* 15. *& Epod.* 8.
Moribundus, *Ioſ. Iſcan.* IV. 440: *Alabaſtri Roxana act.* I *ſc.* 2.
Mors, *Virg.* X. 745. *Hor. Epiſt.* I. 16. *Propert.* III. *el.* 3. *Sen. Theb.* 151. *Herc. Oet.* 105. *Silius.* XII. 242. XIII. 559. *Claud. rapt Proſ.* II. 296. *Barlaeus* II. *eleg.* 9.
Proſopopœia Mortis.
Nemo ante obitum felix, *Ovid. Met.* III. 135.
Mors non optanda nec adſciſcenda, *Sen. Theb.* 189. *Martial.* I. 9. II. 80, *Dan. Heinſius lib.* IV. *de Contemptu mortis.*
Mortis meditatio, *Barberini Urbani PP. pag.* 149.

Mors immatura comparatur flori languenti, aut decerpto, *Virg.* IX. 436. XI 68. *Stat.* III. *Sylv.* 3. *verſ.* 127. V. *Sylv.* 1. *verſ.* 148. *Sylv.* 5. *verſ.* 16. *Barlaus in obitum Mariæ de Ionge. Barber. Vrban. PP. p.* 219. *Caſimir.* III. *lyr. od.* 26.

ad Mortem mille patent aditus, ubique Mors eſt, *Stat.* II. *Silv.* 1. *verſ.* 212. *Boëth.* IV. 4. *metr. Barlæus* II. *eleg.* 1.

Mortis portenta, *Virg.* IV. 451.

in morte lucta, *Virg.* IV. 688.

Mortis bellicæ gloria, *Barlaus Rhenoberca.*

Mortis votum, *Gal. el.* 1. cohortatio ad mortem, *Lucan.* IV. 476.

Mortis neceſſitati nemo non obnoxius, *Lucr.* III. 1038. *Virg. Æn.* IV. 690. *Hor. od.* 1. 4. 28 II. 3. 14. III. 1. IV. 7. *Epiſt.* II. 2. *Propert.* III. *el.* 16. *Gall. el.* 6. *Ovid. el. ad Liviam* 360. *Ovid Met.* X 32. *Martial.* IV. 60. *Boeth.* II. *metr.* 7. *Plaut. Trinumm. act.* II. *ſc.* IV. *v.* 90. *Paling. virgo*, *Zevecotii Maria Græca.* III. *chorus.*

oppida poſſe mori, *Sannazarius de partu* Virgin. II. 214. *el.* 9.

Morus candida, *Sannazar.* II. *eleg.* 4.

Morus, *Paſſeratius.* 25.

Morus exciſa, *Adrianus Marius* II. *el.* 1.

Multi, innumeri. comp. *Virg.* VI. 309, 626. VII. 718. IX. 668. *Claud. rapt. Proſ* II. Ovid. IV. *Triſt.* IV. *de Ponto.* I. *de Arte* 308. *Ioſ. Iſcanus.* VI. 624 *Sannazarius de partu virginis.* II. 271. *Silius* VII. *Marullus. Senec. Herc. Fu Oedip.*

Mulierum laus, *Propert.* III. *el.* 9. *Claud. laus Serena.* 12. 149. *Simon Ogerius Sylv. Barlæus hymn. in Chriſtum.* 768. *v. Idem in manibus* Bavaris. *Idem ad An. Mariam à Sch. Lud. Celotti Adrianus chorus* 4.

Mulierum nequitia & ſcelera, *Propert.* III. *el.* 17. *Sen. Met.* 263. *Juvenal.* VI *Sat. tota. Joſ. Iſcanus* IV. 202. *Plauti miles glorioſ. act.* 11. *ſc.* 11. *v.* 33.

Mulier comparata navi, *Plauti Pœnulus. act.* 1. *ſc.* 11. *v.* 1.

Mulier

Mulier umbra viri, *Barth. Anulus.*

Muliebris mundi artifices, *Plaut. Aulul. act.* III. *ſc.* V. *v.* 34 veſtes ipſæ, *Epidicus, act.* II. *ſc.* II. *v.* 45.

Mundi creatio, *Virg.* 6. *ecl.* 32. *Tibul.* IV. *Ovid. Met.* I. 5. *Iovian. Pontanus. Sannazarius de partu virginis* III. 19. *Nath. Chytræi Uranoſcopia, Geoſcopia, Zooſcopia. Æoloſcopia. Palig. libra. Saluſt. Bartaſius Hebdom. Caſp. Barlai hymn. in Chriſtum.* 69. *Barlæus* I. *eleg.* I.

Mundi rudimenta, *Virg. Ætna.* 93. *Stat.* IV. 278. *Manil.* I. 75.

Mundi diſſolutio, *Sen. Herc. Oet.* 1103. *Lucan.* I. 72.

Mundi plagæ quatuor, *Sen. Hippol.* 284. *Herc. Oet.* 1521. *Claud. in Ruf.* II. 240. *Sannazar. de partu virginis.* II. 123. *Zevecotii Maria Græca. chorus* I. & *act.* IV.

Mundi Geographica deſcriptio, poëtarum *Collectore Lamb. Danæo.*

Mundus concordi ſtat vinctus amore, *Boëth.* II. 8. *metr.*

Mundus in tela pictus, *Claud. rapt. Proſ.* I. 250.

Murmuri maris comp. fremitus populi, *Virg. Æn.* XI.

Muſæ. *vid.* Poëta.

Muſa comes fugæ, *Ovid. Triſt.* IV. *el.* I. *verſ.* 19. & *el.* 10. *verſ.* 121. *Boëth.* I. I. *metr.*

Muſarum inventa, *Auſon. Eidyll.* 20. *epig.* *Virgilio adſcript.*

de Muſca aureæ phialæ inſculpta. *Hen. Cunradinus.*

Muſica, *Lucr.* V. 1381. *Gall. el.* 5. *Ovid. Met.* X. 41. *Sil.* XI. 433. 464. XIV. 468 *Claud. conſ. Mallii.* 310. *Io. Linkius. Paling. gemini.*

Mutantur omnia. Nihil conſtat. *Ovid. Met.* XV. 185. *Manil* III. 529. IV 414. *Boëth.* II. 3. *metr. Ioſ. Iſcanus* V. 512. *Io. Albinus. Io. Secundus. Sylv.* 3. *Barlæus Paneg. ad Voſſium. Heinſii Herodes. Chorus* V. *Barberin. Urbani, PP. pag.* 145.

Narciſ-

NArciſſus, *Ovid. Met.* III 413. *Auſon. Epigr.* 94, 95.
Natalis Celebratus, *Epig. Virgilio adſcript. Tibul.* II. *el.* 2. IV. *el.* 5. *Ovid. Triſt.* III. *el.* 13. V. *el.* 6. *Perſ.* II. 1. *Martial.* IV. 1. *Paſſeratius* 19. *Lotichius* II. *eleg.* 8 *Sabinus* IV. *eleg.* 1. *Lipſius de Natali Jani Douzæ Miſcellan. Fran. Modius. Heinſius in Jambicis. Hug. Grotius* II. *Farraginis.* & III. *Farrag.*
Natalis infauſtus, *Ovid. in Ibin.* 217.
Natura parvo & parabili contenta, *Lucr.* II. 23. *Lucan.* IV. 377. *Petron. fragm. Omnia quæ miſeras, &c.*
Naturæ mira, *Ovid. Met.* XV. 308.
Naturæ opera, *Sannazarius de partu virgin.* III.
Naturæ rerum diviſio, *Sidonius carm.* XV. 102.
Naturæ potentia, *Boëth.* III. 2. *metr.*
Naturalis ſimplicitas vitiata, *Virg. Ge.* II. 464. *Perſ.* II. 63. *Juvenal.* III. *ſat.* 19.
Naves, *Virg.* VIII 68.
Naves & inſignia navium, *Virg.* X. 169. *Joſ. Iſcanus.* III. 164.
Navium fabrica, *Claud. rapt. Proſ.* III. 359.
Navale certamen ludicrum, *vide* Certamen.
Navale prælium, Actiacum, *Virg.* VIII. 670. *Lucan.* III. 538. *Silius* XIV. 358.
Navigatio, *Hor. Od.* I. 3. *Catul.* 65. *Propert.* I. *el.* 17. III. *el.* 5. 19. *Ovid. Amor.* II. *el.* 11. *Triſt.* I. *el.* 2. *verſ.* 72. *Sen. Med.* 301, 607. *Stat.* III. *Sylv.* 3. *verſ.* 3. & 61. *Val. Flacc.* I. 687. *Petron.* 4. *metr. Juvenal.* XII. *ſat.* 55. *ſat.* XIV. 266. *Claud. præf. ad rapt. Proſ. Ioſ. Iſc.* I. 63, 184. *Baudius* V. *epos. Leochæi eclega nautica. Barlæi Manes Auriaci* 56. V. *Ejuſdem Argo* Batavi. *Zevecotius* II. *eleg.* 11. *Iacob. Gaddius* II. 66. *Caſimirus Serb.* II. *Lyric.* 21. *ode.*
Naufragium, *Lucr.* II 552. *Propert.* III. *el.* 5. *Ovid. Met.* XI. 552 *Lucan.* I. 498 *Sil.* X. 321. XVII. 273. *Iuvenal. ſat.* XIV. 295 *Claud.* IV. *conſ. Honorii.* 136. *Barlæi Venus ἀναδυομένη.*
Nauta, *Ovid. Met.* III. 590. *Sen. Herc. Fu.* 151. *Sil.* XIV. 453. *Val. Flacc.* I. 482. *Heinſii Herodes. act.* 3.
Nautæ portum ſubeuntes, *Virg. Geor.* I. 303.
Necromantia, *Lucan.* VI. 619. *Sil.* XIII. 396.

Nemo, Luſus. Vir. *Huttenus. Theodorus Marcilius. Jo. Huldrich. Grobius.*
Neptuni currus & chorus, Virg. V. 817. *Ovid. Met.* I. 275. *Sil.* III. 410. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 155. *Sannazar. de partu virginis.* III. 291. *Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii.*
Nihil, *Paſſeratius.* 18. *Lambert. Ludolphus. Zevecotius* II. *eleg.* 6.
Nilus, *Lucr.* VI. 707. *Tibul.* I. *el.* 8. *Claudiani epigr. Heinſii Herodes. chorus.* I.
Nili inundantis cauſæ excuſſæ, *Lucan.* X. 200.
Nimbus, *Virg.* XII. 451.
Nobilitas, *Virg.* I. 136. *Hor. Sat.* I. 6. *Stat.* V. *Sylv.* 2. *verſ.* 15. *Sil.* VIII. 295. *Boëth.* III. 6. *metr.*
Nobilitas ſola eſt atque unica virtus, *Juvenal.* VIII. *ſat. tota. Sannazar.* III. *eleg.* 1. *P. Scriverius. Petr. Tiara. Paling. virgo. Barlæus ad Adrianum Ploſium.*
Genus, & proavos, & quæ non fecimus ipſi, vix ea noſtra voco. *Ovid. Met.* XIII. 140. *Sen. Herc. Fu.* 336. *Boëth.* III. 6. *metr.*
Nobilium degeneratio ignobilis, *Juvenal.* VIII. *Sat.* 140.
Noctua, *Virg.* XII. 862.
Nocumenta documenta, *Ovid. Triſt.* I. *el.* 1. *verſ.* 75. *de Ponto.* II. *el.* 7. *verſ.* 7.
Noſce teipſum, *Perſ.* IV. 23. 50. *Juvenal.* XI. *Sat.* 23. *Mich. Hoſpitalius Sermonum* IV.
Notarius velox, *Martial.* XIV. 208. *Auſon.* 137. *Epigr.*
Notus, *Ovid. Met.* I. 264.
Nova veteribus potiora, *Ovid. Faſt.* I. 225.
Nox, *Virg.* II. 250. IV. 351, 523. V. 835. VIII. 28, 369. *Stat. Theb.* I. 337. & 458. *Achilleid.* I. 618. *Sil.* I. 554. *Claud. in Ruf.* II. 324. *bell. Gildon.* 213. *Auſon.* 19. *Ep. Joſ. Iſcanus.* III. 268. IV. 520. V. 1. *Sannazarius de partu virgin.* II. 309. *Buchanan. eleg.* 1. *Jacob. Gaddius* II. 19.
Nox tempeſtuoſa, *Stat. Theb.* I. 345, 371.
Nox conſiliis apta, *Virg.* IX. 224.
Nubes, *Lucr.* IV. 136.

Nugæ,

Nugæ, *Paſſeratius* 17.
Numeri ternarii gryphus, *Auſon. Eidyll.* XI.
Numerus senarius, *Auſon. Epiſt.* 18.
Nunquam à contrariis, Virg. *Diræ*. 4. Ov. *in Ibin*. 31. *Sen. Hippol.* 567. *Sen. Herc. Fu.* 372. *Sen. Thyeſt.* 475. *Herc. Oet.* 334. *Octav.* 219. *Claud. Conſ. Prob. & Olyb.* 169. *Sidon. carm.* V. 281. *Buchanan. Sylv.* 3.
Nuptiæ, Virg. I. 77.
Nuptiæ multo emptæ. *Claud. laus Serenæ.* 165. *Sidonius carm.* II. 490.
Nuptiale feſtum, ritus, apparatus, pompa. Virg. *Circ.* 443. *Ovid. Met.* IV. 758. *Lucan.* II. 254. *Stat.* I. *Sylv.* 2. *verſ.* 230. *Theb.* II. 227. *Claud. rapt. Proſ.* II. 320. *de nuptiis* Honorii *& Mariæ. Joſ. Iſcan.* II. 86.
Nuptiæ impares, *alluſ.* Virg. VIII. 485.
Nuptiæ inauſpicatæ, Virg. IV. 167. *Ovid. Met.* VI. 429. *Lud.* Celotii, *Nuptiæ Tragicæ Mahumetis* II. *Alabaſtri Roxana act.* IV. *ſc.* I.
Nuptiæ Thetidos & Pelei, *Claud. de nuptiis* Honorii *& Mariæ, præfat.*
Nuptiale carmen, *vid.* Epithalamium.

OBlivio, Virg. 9. *ecl.* 51.
Obſidio urbis & expugnatio, *vid.* Oppugnatio. *Sil.* I. 298. XIII. 104. *Joſ. Iſcan.* I. 378. VI. 557. *Barlæi Veſalia deprehenſa. Barlæi Sylva Ducis. Barlæi Rheno-Berca capta. Cauſſini Solyma. chorus* 2. *&* 3. *act. &* 3. *chorus.*
Obſunt quæ proſunt, Ovid. II. *Triſt. verſ.* 267, 279. IV. *el.* I. *verſ.* 31.
Obteſtatio, Virg. II. 141. IV. 316. *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 155. *Sen. Med.* 285, 479. *Herc. Fu.* 1245.
Occaſionis ſimulachrum, *Auſon.* 12. *epigr.*
Occidens, Virg. *Ge.* III. 358.
Ocelli, *Jan. Lernutius.*
Otia læta, Virg. I. *ecl.* 51.
Otia corpus alunt, animus quoque paſcitur illis, *Ovid. de Ponto.* I. *el.* 5. *verſ.* 11. *Dom.* Baudius II. *Jamb. ad Gul. Du-peyrat. Juſtus Lipſius ad Jan. Douzam.*

Oeſtrum,

Oeſtrum, aſilus, *Virg. Georg.* III. 146.
Oliva, *Paſſeratius.* 24.
Olor, *vide* Cycnus.
Omina, *Stat.* III. 491. *Clau. rapt. Proſ.* III. 125. *Claud. Get.* 226. *Zevecotius* I. *el.* 3. *Alabaſtri Roxana. act.* IV. *ſc.* 1.
Omnis, luſus, *Io. Alexander Braſſicanus.*
Onager, *Mart.* XIII. 97. *&* 101. *Natalis Comes.* IV. *Venat.*
Opportunum tempus alloquii, *Virg.* IV. 293, 421.
Oppugnatio, *vide* Obſidio, *Virg.* II. 440. V. 439. IX. 505. XII. 575. *Petr. Angelius ad Coſm. Medicem. Lotichius.* II. *eleg.* 4. *Baudius* III. *Iambic.* Oſtendæ obſid. *Barclaius* II. *lib. poëmat.*
Oracula, *Virg.* III. 90. *Sen. Oedip.* 227. *Stat. Theb.* III. 471. *Claud. bell. Get.* 550. IV. *conſ. Honori.* 25.
Oraculum Delphicum, *Lucan.* V. 86.
Oraculum conſultum per ſomnia, *Virg.* VII. 81.
Oraculum Fauni velleribus incubando, *Virg.* VII. 81. *Ovid. Faſt.* IV. 647.
Oraculorum defectus, *Sannazarius* II. *eleg.* 7. *Caſp. Barl. hymn. in Chriſtum*, 3780.
ſapiens ſibi eſt Oraculum, *Lucan.* IX. 566.
Oratores inepti, *Perſ. Sat* I. 83.
Oratorum & cauſidicorum conditio vilis, *Juvenal.* VII. *Sat.* 104.
Oriens, *Virg. Georg.* I. 251.
Orion Gigas, *Virg.* X. 763.
Orpheus, *Virg.* VI. 645. *Culex.* 269. *& epigr. Virgilio adſcript. Hor. Epiſt. ad Piſones.* v. 392. *Sen. Med.* 625. *Sen. Herc.* Fu. 568. *Herc. Oet.* 1031. *Sil.* XI. 460. *Manil.* V. 320. *Mar. lib. ſpect. Epigr.* 21. *Claud. præf. ad* II. *lib. rapt. Proſ. Epiſt. ad Serenam.* dona Orpheo à feris delata. *Boëth.* III. 2. *metr.* *Io. Secundus ſylva* 5. *& Mythologyſt.*
deſcendit ad inferos, *Virg. Georg.* IV. 454. *Ovid. Met.* X. 11.
diſcerptus à Mænadibus, *Ovid. Met.* XI. 40.
Oryx, *Natalis Comes.* IV. *Venat.*
Othonis mors, *Mart.* VI. 32.
Ovium & caprarum cura, *Virg. Ge.* III. 294.

Pallas,

Pallas, *vide* Diana. *Sen. Agam.* 352, 522. *Sil.* IX. 442. *Claud. rapt. Proſ.* II. 18, 141. *Claud Gigantomach.* 91. *Sidon. carm.* XV. *Epith.* 3. *Joſ. Iſcan.* II. 335.

Palilia, *Ovid. Faſt.* IV. 719.

Pallor, *Eryc. Putean. Muſarum ferculum.*

Palma, *Paſſeratius* 27.

Pan, *Silius* XIII. 325.

Pani aſinus immolatus, *Ovid. Faſt.* I. 425.

Panicus terror, *Gazæus. pag.* 174.

Panegyrus, *Tibul.* IV. 1. *Ovid. vel Lucan. ad Calp. Piſonem. Claud. de conſulatu* 3, 4, 6. *Honorii. de Coſſ. Mallii Theodori. de conſulatu Probini & Olyb. item Mallii Theodori. Paneg. Anthemio Auguſta dicta. Sidonius. Apoll.* II. *carm. Valerio Auguſto dict. Sidon. carm.* IV. *Avito Aug. dict. carm.* VII. *Caſſ. Enſius. Ulric. Huttenus. Poſthii epos gratulatorium. Janus Pannonius epiſc. poëm.* 1. *&* 2. *Friſchlinus de Cæſ. Auſtr. Barlæus de Fred. Henrici præf. Ꝋ. ad Jo. Ger. Voſſium. Caſim. lyr.*

Panthera, *Natalis Comes* IV. *Venat.*

Paraſitus, *Plaut. Captivi act.* I. *ſc.* I. *v.* 1.

Parcæ, *vide* Fata. *Sen. Herc. Fu.* 180. *Claud. rapt. Proſ.* I 48.

Pardus, *Natalis Comes* IV. *Venat.*

Parentes ſoliciti de liberis, *Virg.* I. 650.

Parentum indulgentia, *Adrianus Junius.*

Parentalia, *Virg.* III. 301. V. 49, 76. *Ovid. Faſt.* II. 533. *Silius* XVI. 287, 304. *Auſonius opere cognomine. Joſ. Iſcanus.* VI. 73. *Jo. Major.*

Parnaſſus, *Lucan.* V. 71. terræ umbilicus. *Claud. præfat. ad conſulatum Mallii Theodori.*

ne Pars ſincera trahatur, &c. *Ovid. Met.* I. 191. *Claud. in Eutrop.* II. 13.

Parthenope, *Aud. Aurelius.*

Parvis ineſt ſua gratia & virtus, *Virg. Geor.* II 412. IV. 6. *Æn.* V. 755. *Ovid. Remed.* II. 13 *Stat.* I. *Sylv.* 4. *verſ.* 34. *Manil.* IV. 913.

Parvo contentus, *vide ſub tit.* Avaritia, Dives eſt qui parvo beatus nihil cupit. *Tibul.* I. *el.* 1. *&c.* Natura parvo contenta, *Claud. in Ruf.* I. 215.

Paſiphae, *Virg.* 6.*ecl.*45. *Ovid. de arte.* I. 290. *Petron. vario metri genere.*

Paſſer, *Catul.* 23. *Adr. Marius epigr. Io. Secundus epigr. Ioh. Auratus.*

Patientia, *Virg.* V. 710. *Propert.* II. *el.* 26 *Claud. Conſ. Mallii* 210. *Joſ. Iſcan.* I. 141. *Val. Ærtdalius.* I. *el.* 7. *Plaut. Aſin. act.* II. *ſc.* II. *v.* 57.

Patriæ amor & deſiderium, *Virg.* VI. 823. *Ovid. de Ponto,* I. *el.* 4. *verſ.* 33. *Ioach. Bellaius. Heinſii monobiblos,* 9. *eleg.*

Patria eſt ubicunque bene eſt, *Ovid. de Ponto, el.* 4. *verſ.* 75. *Barlæus* I. *eleg.* 5.

Patris exemplum, *Virg.* XII. 435. *Iuvenal.* XIV *ſat. tota.*

Pavo, *Paſſeratius,* 15.

Pauper, *Virg.* XII. 518.

Paupertas læta, ſecura, *Ovid. Met.* VIII. 634. *Lucan. v.* 525. *Claud. in Ruf.* I. 201. *Io. Fabricius, Palingen. taurus. Druræi Alvredus* II. *act.* VIII. *ſc.*

Paupertatis & divitiarum collatio, *Claud. in Rufin.* I. 204. *Auſon.* 53 *Epigr.*

Paupertas contemptui habetur, *Juvenal.* III. *Sat.* 147.

Paupertatis mala, *Natalis Comes,* I. *Mythol. c.* 10.

Pax, *Virg.* 4. *ecl.* 16. *Æn.* I. 295. *Tibul.* I. *el.* 11. *Propert.* III. *el.* 3. *Ovid. Faſt.* I. 705. *Sen. Medea,* 63. *Sen. Herc. Fu.* 927. *Lucan.* I. 60. *Sil.* XI. 595. *Claud bell. Gildon. præfat. Claud. de laud. Stilic.* I. 220. II. 191, 287. *de nuptiis Honorii & Mariæ,* 195. *Calphurn. ecl.* I. *Paſſeratius,* 5. *Nath. Chytræi ſylvæ. Secundus,* III. *el.* 8. *Paling. cancer. Barcl. Argenis,* III. *metr* 2. *Heinſii Herodes, chorus* IV. *Caſimirus Sarb.* I. *lyr.* 1. *ode.*

Peccata non ſunt æqualia, *Hor. Sat.* I. 3.

Pecudes, *Lucr.* II. 318.

regina Pecunia, *Hor. Epiſt.* I. 6. *Petron.* 2. *metr.* & 28. *metr. Andr. Libavius, Io. Secundus, Sylva* I.

Pegmata, *Claud. conſ. Mallii.* 317.

Pelicanus, *Io. Lorichius.*

Pentheus, Virg. IV. 468. *Ovid. Met.* III. 511. *Claud. in Eutrop.* II. 522.

Peregrinatio, *Caſimirus Sarb.* III. *lyric.* 8. *od.*

Perjuria ridet amantum Jupiter, *Hor.* II. *od.* 8. *Tibul.* III. *el.* 6. *Ovid. Amor.* III. *el.* 3.

Peſtis

Peſtis, *Virg. Ge.* III. 478. *Æn.* III. 137. *Lucret.* VI. 1131. *Ovid. Met.* VII. 422 *Sen. Oedip* 36. 110. *Stat. Theb.* I. 630. *Sil.* XIV. 583. *Cauſſini Nabuchodonoſ.* 3. *act.*
Phaeton, *Ovid. Met.* II. 1. *Sen. Med.* 599. *Claud.* IV. *conſ. Honorii,* 62. *Sidonius carm.* VII. 406, *Barclaii Euphorm.* I. *metr.* 1.
Phalarica, *Virg.* IX. 705. *Sil.* I. 352.
Phalaridis taurus æneus, *Sil.* XIV. 213.
Philomela, *vide* Luſcinia, *Ovid. Met.* VI. 452.
Philoſophi, *vid.* Cauſſas cognoſcere rerum.
Philoſophia naturalis. placita de principiis rerum. *Claud. conſ. Mallii. Theod.* 71. *Gul. Xylander de Philoſophia & ejus partibus, Barlaus* 25. *Miſcellan.*.
Philoſophia moralis, *Claud. conſ. Mallii Theod.* 92. *Barlaus ad Jac. Volmarium.*
Gnomæ moralis & civilis Philoſophiæ, *Dom. Baudius Iamb.*
Metaphyſica, *Barlaus* 26. *Miſcellan.*
Philoſophorum ſectæ, *Sidonius carm.* II. 165.
Philoſophorum hypocriſis, *Juvenal.* II. *Sat.* 1.
Phœbus, *Virg. Culex.* 12. *Tibul* II. *el.* 5. *Ovid. Met.* I. 515. II. 1. *Sidonius, carm.* XXII. *Burg. Pontii.* 66.
Phœnix, *Ovid. Met.* XV. 392. *Claud. de laud. Stilic.* II. 415. *Claud. Epigr. de Phœnice. Sannazarius de partu virginis,* II. 413. *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 11. *Barlæi Britan. triumphans. v* 110.
Pictoris elogium, *Baudius ad Rubenium, Var. Sylv.* 2. *Janus Pannonius eleg* 16.
Pietas in parentes, *Virg.* IX. 284. *Claud. epigr. de Amphinomi & Anapii ſtatuis.*
Piſcator, *Ovid. Met* III. 584. *Sen. Herc. Fu.* 153. *Sil.* V. 46. VII. 501. *Plaut. Rudens act.* II. *ſc.* I. *v.* 1. *Leochæi ecloga Piſcatoria.*
Piſcis, *Lucret.* I. 372. *Lucan.* X. 200.
Planetæ, *Got. Torinus* IV. *Anticlaud. p.* 76.
Plantarum natura, *Barclaii Euphorm.* I. *metr.* 10.
Pluto, *Sen. Herc. Fu.* 721. *Claud. rapt. Proſ.* I. 55. *Sannazarius de partu virgin.* I. 400.
Podagra, *Claud. epigr. in Podagrum. Poſthii elegiaca. Ioan. Sommeri poemata. Bilibaldus Birckheymerus.*

Georg. Bartholdus Pontanus , Barber. Urban. PP p. 238.
Poëta, *Luc.* I. 918. *Hor. od.* I. 1. IV. 3. *Propert.* III *el* 2. *Ovid. de Arte*, III. 529. *Juvenal.* VII. *Sat.* 52. *Sidon. carm.* IX. 208.

Poëtarum catal. *Sidon. carm.* XXIII. 135. *Heinſius* III. *el.* 4. *Barlæus* II. *eleg.* 27. *Idem Miſcellan.* 3. *Jac. Gaddius* II. 32. & 49. & 53. & 82. *Caſimirus Sarb.* 1. *lyric.* 22. *ode.*

Poëta ſollicitudine omni liber Muſis vacet. *Hor. od.* I. 26. *Epiſt.* II 2. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 1. *verſ* 39. *Ovid Triſt.* V. *el.* 13. *verſ.* 3. *Juvenal.* VII. *ſat.* 56. *Zevecotius* II. *el.* 10.

Poëtarum vita, ſtudia, mores aſſeruntur, *Heinſii Hipponax.*

Poëtæ ducibus curæ, *Claud. præfat. ad* III. *de laud. Stilic. Barlæus Panegyr. ad Comitem Penbrochiæ.*

Poëtarum Latinorum elogia, *Barlæus.*

Poëtarum ſterile ſtudium, miſeriæ & neglectus. *Martial.* I. 77. X. 4. *Juvenal.* IX. *Sat.* 1. *Barlæus D. Oldiſvvortho. Zevecotius* II. *eleg.* 12.

Poëtarum fabulæ & mendacia, *Virg. Ætna* 74. 567. *Joſ. Iſcanus*, III. 454. *Paling. aries & gemini.*

Poëtarum œſtrum, amor, *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 363. *Martial.* VIII. 73. *Heinſius* III. *el.* 7. *Barlæus in Epithalam. Conſt. Hugenii.*

facit indignatio verſum, *Juvenal.* I. *Sat.* 22 79.

carmina morte carent, *Hor. od* III. 30. IV. 9 *Ovid. Amor* I. *el.* 15. *Lucan.* IX 980. *Martial.* X. 2. *Claud. laus Serenæ.* 4. *Sannazar.* 1. *eleg. Baudius* II. *Jambic. ad Sebaſt. à Bergen. Scriverius. Barber Urban. PP. pag.* 270.

carmine fit vivax virtus, *Hor. od.* IV. 8. *Tibul.* I. *el.* 4. *Propert.* III. *el.* 1. *Ovid. de Ponto*, IV. *el.* 8. *verſ.* 45. *Barlæus in Panegyr. ad Comitem Penbroch.*

Poëtæ veteres in precio, *Hor. Epiſt.* II 1. *Perſ.* I. 76. *Martial.* V. 10.

in Poëtarum recitationes, *Perſ.* 1. 45. *Juvenal.* I. *ſat.* 1.

Poëtæ malæ notæ, *Virg.* 3. *ecl* 26. *Hor Sat.* I. 4. *Perſ.* I. *tota. Theod. Bezæ ſylva* 10. *Schoberus. Tho Morus. epigr.*

Poëtæ vinoſi, *Hor. Epiſt.* I 19.

de Arte Poëtica, *Hor. ad Piſones Epiſt. Ovid. Rem.* I. 373. *Scriverius, Barberin. Urban. PP.* 1. *p.* 1. *Wolf-*

Wolfgang. Loriſeca.

Poëmata ſacra, *Auſon. Ephem. oratio. Damaſi Epiſcopi Romani elegia. Juvenci hiſtoria Evangelica. Aurelii Prudentii Pſychomachia. Vitiorum & virtutum pugna. Hymni cathemerini. Periſtephanon, de coronis Martyrum. Apotheoſis de divinitate.* Ἁμαρτιγένεια *de origine peccatorum, in Symmachum.* Ἐγχειρίδιον *novi & veteris inſtrumenti Paulinus de S. Io. Baptiſta, & Epiſt. ad Auſonium. Honorii Fortunati lib. 4. de partu Virginis: de Chriſto: de vita hominum: de miraculis piorum. Sidonius carm.* XVI. *ad Fauſtum Epiſcop. Euchariſtic. Friſchlinus de Natali Chriſti, lib. Barber. Urban. PP. Hymnus ad Sp. S. de S. Eliſabetha Luſitaniæ regina: de S. Maria Magdal. ode. de Partu Virginis Sannazarius Chriſti genethliacon. lib. 3. idem de morte Chriſti Sannnazarius. Hieron. Vida, Chriſti Natalia, Theod. Bezæ ſylv. 3. Cunæ Chriſti, Valens Acidalius, 1 el. 1. Fabricii victoria cæleſtes Huſanus de Angelis. Cunradi Leii Idiotiſmi ſacri, Lotichii Natalis Chriſti.* IV. *eleg 6. Io. Major, Adam Siberus, Baudius 1. Iambic. in Trochaicis Canticum Moſis. Idem à Balduino Berligomio dictum. Hugo Grotius* I. *Sylv. Malapertius Bauhuſius, Cabillaus Barlaus l. 1. elogia plurima. Iac. Zevecotius, Iacobus Gaddius. Lud. Celotti Adrianus, Chorus 2. Ejuſdem Hendecaſyllaba ad Chriſtum naſcentem, Caſimirus Sarb. Franciſcus de Mendoca flor. Poët.*

Polyphemus, *Virg.* III. 617 *Ovid. Met.* XIII. 770.

Pompa, *Ioſeph. Iſcanus* III. 299. *Robertus Turnerus. vide* Triumphus.

Populi favor pernicioſus, *Sen. Octav.* 867.

Portenta, *vide* Prodigia.

Portus, *Virg* I 163. III. 533. *Ioſeph. Iſcan.* III. 211.

Poſteri, *Virg* III 38.

Prælium, *vide* Belli & exercituum conflictus, *Luc.* VII. 475. *Stat. Theb.* VIII. 597. *Ioſ. Iſcan.* V. 140, 230. *Caſimir. Sarbiev. lyr.* IV. *ode.* 4.

Præluſtria vita, *vide* Alta cadunt.

Præmia victorum, *Virg.* V. 110. *Sil.* XV. 254. XVI. 445.

Præmia promiſſa, *Virg.* IX. 254.

Priapo immolatur aſinus, *Ovid. Faſt.* VI. 339.

Principia rerum ſunt ardua, *Ovid. Met. alluſ* II. 63. *Auſon.* 80. *epigr.*

rudia, *Claud. Conſ. Mallii Theod.* 43.

Principiis obſta, *Ovid. de Rem.* I. 79. *Sen. Hippol.* 130. *Sen. Troad.* 535. *Perſ.* III. 63. *Claud. in Eutrop.* II. 5. *Paling. ſcorpius.*

Principis officium & virtutes, *Virg.* I. 511. *Sen. Med.* 220. *Sen. Oct.* 463. *Claud.* IV. *conſ. Honorii*, 257, 487. *Marten. Pratorius*, *Io. Simonii Princeps. Baudius* II. *Iambic. in Soterio*, *Barlai Britannia triumph. Balzac. le prince.*

cura ſolicita. *Virg.* V 700.

amicitiæ emerendæ, *Hor. ep.* I. 17. vitia, *Sidon. carm.* V. 322.

Procris & Cephalus, *Ovid. de Arte*, III. 675. *Ovid. Met.* VII. 694.

Prodigia, portenta, *Virg. Georg.* I. 468. *Ovid. Met.* XV. 785. *Lucan.* I. 525. *Stat. Theb.* II. 53. VII. 403. *Sil.* V. 45, 624. *Claud. in Eutrop.* II. 40. *de bello Get.* 226. *Ioſ. Iſcanus*, VI. 662. *Barcl. Argenis*, II. *metr.* 2.

Prodigus, *Perſ.* VI. 23.

Proditio, *Claud. bell. Gildon.* 262. Trojæ, *Ioſ. Iſcanus*, VI. 707.

Prometheus, *Hor. od.* I. 3. *Val. Flacc.* IV. 64. *Martial.* IX. 46.

Prometheus & Epimetheus: ratio provida & ſenſus improvidus, *Claud. in Eutrop.* II. 490.

Propempticon, *Stat.* III. *Sylv.* 2. *Dan. Heinſius*, *Sylv.* I. 1. & *Sylv.* II. 9. *Barclaius lib.* II. *poëmatum*, *Barcl. Argen.* V. 4. *metr. Caſp.* Barlæus *ad Georg. & Wenceſlaum*, *Cigan. Ejuſd. ad Foppium. Ejuſd. ad Io. Schoterbos*, *Zevecotius* II. *eleg.* 8.

Proſerpinæ raptus, *Ovid. Met.* V. 391. *Ovid. Faſt.* 14. 423. *Stat. Theb.* XII. 269. *Claud. trib. lib. perpetuis.*

Proteus formas mutans, *Virg. Ge.* IV. 406. *Sil.* VII. 421. *Sannazarii ecloga* IV.

Protrepticon, *Stat.* V. *Sylv.* 2. *Auſonius.*

Providentia divina, *Boëth.* IV. 6. *metr.*

Providentia divina ſi regat vitam, cur bonis male ſit, malis bene, *Sen. Hippol* 971. *Boëth.* I. 5. *metr. Plaut.*

Miles

Miles glor. act. III. *ſc.* I. *v.* 135. *Paling. ſcorpius. Hug. Grotius;* III. *Farrag.* bono nihil mali *Barlaus.* 1. *eleg.* 12. *Zevecotii Maria Græca*, II. *act* 2. *ſc. Alabaſt. Rox. act.* IV. *ſc.* 5

Providentiane, an fortuna res humanæ regantur. *Claud. in Ruf.* I. 1. *Barlæi Venus* ἀναδυομένη. *Cauſſini Theodoricus* 1. *act. Nemeſis. Lud. Celotti ſaper. act.* II. *ſc.* 7.

Pſittacus, *Ovid Amor.* II. *el.* 6. *Stat.* II. *Sylv.* 4. *T. Strozza. Paſſeratius* 28 *Lotichius* II. *carm. Gazæus*, *pag.* 25.

Pſylli, *Lucan.* IX. 906.

Pueritia, *Hor. Epiſt. ad Piſones*, *verſ.* 158.

Pugna tumultuoſa, Ovid. *Met.* V. 2. XII. 222. *Stat. Theb.* I. 421. V. 240. VI. 164.

Pulchritudo, *vide* forma.

Pulex, Ovidius. *Lud.* Bochellus. *Bern.* Briſſonius, *pulex Catharma Rupella. Joſ. Scaliger. Jacob. Mangotius. Nic. Rapinus. Hieron. Angerianus.*

Pulicis epitaphium, *Fr. Taubmannus. Adam* Siberus, *Sal. Frencelius.*

Pulverea nubes, *Sil.* V. 535. *Claud. de bello Get.* 455.

Purpura, *Nic. Rigaltius.*

Pygmæi, *Juvenal.* XIII. 167. *Claud. bel. Gildon.* 474.

Pigmalionis ſtatua, Ovid. *Met.* X. 243.

Pythagorica μετεμψύχωσις. *Tib.* IV. *el.* 1. Ov. *Met.* XV. 157.

Pythagorica litera Y, *Perſ* III. 56. *epigram.* Virgil. *adſcript.*

Python, Ovid. *Met.* I. 438. *Claud. præf. ad* I. *in Ruſin.*

QUercus, τεϱπαιοφόρος, *Lucan.* I. 136.

Quercui immotæ comparata conſtantia, Virg. IV. 441.

Quies, *Propert.* II. *el.* 19. *Barcl. Euphorm.* II. *metr.* 11.

RAmus aureus, *Virg.* VI. 136.

Ranarum & murium pugna, *Huntingd. Plumtreus*; *vide* Batrachomyomachia.

Rationis cum affectu lucta, *vide* Affectus.

Rector navis, *Claud.* IV. *Conſ. Honorii*, 419.

Regia. *Virg.* VII. 170. *Catul.* 64. Ovid. *Met.* II. 1. *Sen. Thyeſt.* 641. *Claud. rapt. Proſ.* I. 239. *Simon Ogerius. ſylv.*

Regnum ſplendida miſeria, *Sen. Oedip.* 6. *Troad.* I. 269. *Agam.* 56. *Thyeſt.* 451. *Herc. Oet.* 648. *Octav.* 615. *Zevecotii Maria Græca*, *act.* II. *ſc.* 2. & III. *chorus. Ejuſdem Roſimunda.* IV. *act.* 2. *ſc. Drurai Aluredus* I. *act.* IV. *ſc.* & *act* II. *Heinſii Herodes act.* III. *Lud. Celotti Choſroes*, *act.* 3. *ſc.* 3.
Regni adminiſtrandi præcepta, *Claud.* IV. *Conſ. Honorii.* 257.
Religio, *Lucr.* I. 83. *Sil.* VII. 88. XIII. 316. *Petron. frag. Primus in orbe deos. &c. Ioſ. Iſcanus* I. 101. *Caſimir. Sarb. Lyr.* IV. *od* 1.
Remora, *Gazæus. pag.* 25.
Res ſecundæ non norunt modum, *Virg.* X. 502. *Ioſ. Iſc.* I. 33.
Rex, *Sen. Herc. Fu.* 796. *Lud. Celotti Sapor.* 3. *chorus.*
Rex eſt qui metuit nihil. Mens bona te Regem non Diadema facit. *Sen. Thyeſt.* 345. *Claud.* IV. *conſ. Honorii* 257. *Tho. Morus epig. Malapertii Sedechias.* III. *chorus*, *Drurai Aluredus*, *act.* IV. *ſc. ult. Heinſii Herodes. act.* 4. *Cauſſini Felicitas trag. act.* 1. *Iac. Gaddius* 12. *Caſimirus Sarb.* I. *lyric* 17. *ode. Caſimirus* IV. *lyric.* 3. *ode.*
Rex colendus, ut qui ſalus populi, *Virg. Georg.* IV. 210.
Rex juvenis, *Silius* XIV. 87.
Rhetorum conditio miſera, *Iuvenal.* VII. *ſat.* 150.
Riſus encomium, *Cal. Calcagninus.*
Rivus *vide* Fluvius, *Catul. ep.* 69. *Claud. rapt. Proſ.* II. 112.
Robigalia, *Ovid. Faſt.* IV 914.
Roma, *Virg.* VI. 781. *Sidonius carm.* II. 395. *carm.* V. 13, 100 *Zevecotius* I. *el.* 2. *Heinſii Herodes chorus* IV. bonarum artium nutrix. *Caſimirus Sarb.* IV. *lyric.* 9. *ode. Barber. Urban. PP. pag.* 209, 210.
Romæ incunabula & incrementa, *Virg.* VIII. 338, 630. *Tibul.* II. *el.* 5. *Prop.* IV. *el.* I. *Ovid. de Arte.* III. 115. *Ovid. Faſt.* I. 103. *Sil* I. 606. *Aud. Aurelius perpetuo carmine. Lipſius Miſcellan.*
de vitiis Cæſ. ex numiſmatis Romanis reſtitutis, *Barlæus* II. *Miſcellan.*
Romani imperii majeſtas, *Virg.* XII. 838.
Ros, *Sannazarius de partu Virginis* II. 360.
Fabula roris, *Dan. Heinſius Eleg. Iuven.* 2.
Roſæ

Roſæ, *Auſon. eidyll.* 14. *Paſſeratius*, 31. *Valens Accidalius* 2. *Joach. Camerarius*, *Janus Gulielmus*. *Barb. Urban. PP. p.* 236.
Rubor ex verecundia, *Ovid. Met.* III. 183. IV. 330. *Claud. rapt. Proſ.* I. 273.
Rupes, *Virg.* VII. 587. *comp.* X. 694. *Stat. Theb.* IX. 92. *Lud. Alcalmus. Dom. Baudius. epos.* VI I.
Ruſtica vita laudata, *Virg. Ge.* II. 458, 513. *Ætna* 259. *Culex.* 57. *Hor. Epod.* 2. *Sat.* II. 6. *Epiſt.* I. 10, 14. 16. *Tibul.* I. el. 1, 5 II. 1, 3 *Ovid Remed* I. 169. *Sen. Hippol.* 482. *Manil.* V. 235. *Iuvenal.* III. *ſat.* 190. *Martial.* X. 51. *Claud.* I. in *Ruffinum* 201. & *epigr. de ſene Veronenſi*, *Ang. Politiani ruſticus*, *Ant. Muretus*, *Sannazarius* I. *eleg.* 2. *Hen. Stephanus Idyll. Lotichius*, III. *eleg.* 8. *Io. Secundus*, *epigr. ad Hier. Suritam*, *Leochaus eclog.* 1. *Saluſt. Bartaſ.* III. *Zevecotii Roſimunda*, *act.* IV. *ſc.* 2. *Iac. Gaddius* II. 68. *Barber. Urban. PP. p.* 168 *pag* 192. *pag.* 199.
urbanæ vitæ & ruſticæ diſcrimina. *Caſp Barl.* II *el.* 13. *Eliſ. Io. Weſtonia* 8. *epigr.*
urbanæ & aliis vitæ inſtitutis prælata, *Virg. Ge.* II. 493.
Ruſtica ſacra, *Virg. Ge.* I. 338 II. 380. *Ovid. Faſt.* I. 667.
Ruta, *Lotichius*, II. *l. carm.*

Sabinæ raptæ, *Ovid. Art.* I. 100. *Ovid. Faſt.* III. 198.
Sacerdotum mollities perverſa, *Juvenal.* II. *Sat.* 84.
Sacra, *Virg.* I. 420. IV. 200. VIII. 179, 273. *Tibul.* II. *el.* 1. 5. *Sen. Agam.* 575. *Herc. Fu.* 908 *Herc. Oet.* 784. *Sil.* I. 119.
Sacra exſecranda, *Sen. Thyeſt.* 680. *Sil.* IV. 769. *Heinſii Herodes act.* 1.
in Sacris velamen, *Virg.* III. 405.
mens pura melius litat, quam manus plena, *Hor. Od.* III. 23. *Ov. Triſt.* II. 75. *v. Perſ.* II. 71 *Ioſ. Iſcan.* III. 10.
victima parva litat, *Ovid. de Ponto*, IV. *el.* 8. *verſ.* 37. *Stat.* I. *Sylv.* 4. 125. *Martial.* X. 58 *Barlaus in Eucharistico ad Comitem Penbroch. Idem* II. *eleg.* 2.
Sagittandi geſtus, *Virg.* XI. 853.
Sagittandi peritus, *Sil.* II. 93.
Sagitta Parthi, *Virg.* XII. 856.
Salices, *Sannazarii ecloga* VI.
Salmoneus, *Virg.* VI. 585.

Salubria pro ſuavibus propinanda, *Lucr.* I. 932.
Sapientia robore potior, *Hor. od.* III. 4. *Ovid. Met.* XIII. 371. *Got. Torinus* II. *p.* 35.
Sapientia præſtat tranquillitatem, quam cætera impediunt, *Lucr.* II. 1.
Sapiens, *Hor. Ep.* I. *Lucan. alluſ.* II. 268. *Claud. Conſ. Mallii,* 295. *Dom. Baudius* II. *Jambic. ad Win. Evervvinium. Caſimir. Sarbiev. Lyr.* IV. *ode* 3.
Sapientes 7. Græciæ, *Auſonii ludus ſapientum*, *Sidonius carm.* II. 157. *carm.* XV. 44. *carm.* XXIII. 98.
Saturnalitius riſus, *vide* Cal. Jani Decembris, *Stat.* IV. *Sylv.* 9.
Saxum de monte ruens, *Virg.* XII. 684.
Scævæ factum, *Lucan.* VI. 249.
Scævolæ ſpectaculum, *Martial.* VIII. 30. *lib. ſpect. ep* 7. factum, *Mart.* I. 22. *Sidon. carm.* V. 76. *Barlæi orat. Scævolæ.*
Scelera, *Manil.* II. 583. *Juvenal.* XIII. *Sat.* 145. *Claud. Bell. Gildon.* 166.
Scelera in autores redeunt ſuos, *Ovid. de Arte* 650. *Claud. in Eutrop.* I. 158. *Heirſii Herodes trag. act* 4. *ſc.* 1. & 3. *Lud. Celotti Choſroes, chorus* 1. & 4.
Scelus horrendum, ſuorum cædes & epulæ, *Sen. Med.* 40. 120. *Thyeſt.* 690. *Lucan.* I. 375. *Stat. Theb.* VI. 498. *Juvenal. Sat.* XV. 122. *Sidon. carm.* IX. 107. *Alabaſtri Roxana, act.* V *ſc.* 4.
Sceptrum, *Virg.* XII. 206.
Schola, *Hulricus Schoberus.*
Scholarcha, *Barlæus* 6. *Miſcellan.*
Scientiæ votum, *Virg. Ge.* II. 475.
Scientiæ contemptus, *Perſ.* III. 78.
Sciurus, *Natalis Comes* III. *venat.*
Scriptoria penna, *Jan. Douza epiſt. ad Janum Hautenum. Michaël. Ferdius.*
Scripturæ elegantis ſeu calligraphiæ laus. *Dom. Baudius* III. *Jambic. ad Cornel. Boiſſens. Barber. Vrban. PP. p.* 224. *vide* Notarius velox.
Scylla, *Virg.* III. 419. *Ciris*, *Sen. Med.* 350.
Scylla Niſi, *Ovid. Met.* VIII. 81. *Virg. Ciris*, 125.
Scythia, *Virg. Ge.* III. 349. *Sidon. car.* II. 239.
Seculare carmen ad Apollinem, *Horat. poſt. lib. epod.*

Secu-

Seculare carmen ad Dianam, *Catul*. 35.
Securitas, *Virg*. IV. 560.
Seditio, *Virg*. I. 154.
Senectus, *Virg*. V. 395, 415. VIII. 508. *Hor. Epiſt. ad Piſones*, v. 168. *Prop*. II. *el*. 14. IV. *el*. 5. *Gall. el*. 1. & 2. *Ovid. Triſt*. IV. *el*. 8. *de Ponto*. I. *el*. 5. *v*. 1. *Claud. in Rufin* I. 134. *in Eutrop*. I. 110. *Aud. Aurelius*, *eleg. ad filium. Buchanan. eleg*. 2. *Jac. Gaddius*, I. 23.
Senectus miſera, *Ov. Met*. XIII. 518. *Juvenal. Sat*. X. 190.
Senectutem præproperant curæ, *Boeth*. I. 1. *metr*.
Senſus quinque, *Got. Torinus* IV. *p*. 68.
Senſuum delinimenta, *Lucret*. II. 498.
Sepultura, *Virg*. X. 904. *Ovid. Triſt*. I. *el*. 2. *verſ*. 52. III. *el*. 3. *verſ*. 69.
Sepultura alia apud gentes alias, *Sil*. XIII. 468.
Serpens, *Virg. Culex*. 161. *Stat. Theb*. V. 505. *Sil*. III. 185. VI. 151, 224.
Serpentes, *Virg. Ge*. III. 414. *vide* Anguis *Lucan*. IX. 700.
Servus frugi, *Plaut. Aulul. act*. IV. *ſc*. I. *v*. *Menæchmi act*. V. *ſc*. VI. *v*. I.
Servus nequam & inutilis, vile mancipium, *Claud. in Eutrop*. I. 31, 128. *Plauti Bacchides*, *act*. IV. *ſc*. IV. *verſ*. 8. *Plauti Perſa*, *act*. III. *ſc*. III. *v*. 13.
Sexum qui mutarint, *Auſon*. 68. *Epigr*. *Ovid. Met*. Tireſias, Ceneus, &c.
Sibyllæ antrum, *Virg*. VI. 42.
Sibyllæ folia, *Virg*. III. 445. VI. 74.
Sicilia, *Virg*. III. 414. *Lucr*. I. 715. *Silius* XIV. 20. *Claud. rapt. Proſ*. I. 144.
Sidera, ſigna cœleſtia, *Manil*. I. 297. *Auſon eclog. Heinſius Sylv* III. *manes Douz*. 5. *Barlæus in obitum Willebr. Snellii*. *Zevecotii Roſimunda*, *chorus* II. *Heinſii Herodes chorus* II *eleg. juven*. 3. *Got. Torinus*, V. *pag*. 84.
Silenus, *Virg*. 6. *ecl*. 14. *Petron*. 23. *metr*.
Simia, *Claud. in Eutrop*. I. 303. *Micyllus ſylv*. IV *Jac. Eyndius cercopitheci epicedion*. *Dan. Heinſius*. II. *Sylv* 8. *Natalis Comes* III *venat*. *Gazæipia Hilaria*. *p*. 11, & 96.
Sirenes *Epigr. Virgilio adſcript*. *Martial*. III. 64. *Claud. rapt. Proſ* III. 254. *Claud. epigr*.
Siria Stella, *Virg*. X. 273. *Stat*. III. *Sylv*. I. *v*. 52. *Sil*. XIV. 255.

Sitis, *Lucan.* IV. 333. *Raph. Thorius hymn. Tabac. p.* 2.
Sol, *Ovid. Met.* II. 24. IV. 226. XV. 192. *Heinſius* III. *Sylv. manes Douza* 4. *Paling. cancer.* Barlæus *hymn. in Chriſtum*, 90. *v. idem.* 10. *Miſcellan.*
Solis regia, *Ovid. Met.* II. 1.
Sol refugus, *Sen. Thyeſt.*
Solis eclipſis, *Sannazarius de partu Virg.* I. 371.
Somnium, *Virg.* VI. 283. XII. 908. *Lucr.* IV. 35, 454, 1000. *Tibul.* III. *el.* 4. Ovidii *ſomnium*, *Ov Met.* XI. 634. *Luc.* VII. 7. *Sil.* III. 166. *Petron.* 19. *metr. Martial.* VII. 53. *Claud. in Ruf.* II. 327. *Auſon. Ephemeris*, *Iuſ. Iſcan.* V. 428. *Ti Strozza. Beza Iuvenilia. Heinſius* III *eleg.* 2. *Zevecotii Maria Græca* III. *act.* 2. *ſc. Druræi Aluredus*, II. *act.* I. *ſc.* Caſſini *Nabuchodonoſ. act.* 2. *Alabaſtri Roxana*, *act.* II. *ſc.* 4. & *act.* III. *ſc.* 2.
Somnia ſibi quiſque facit, *Lucr.* IV. 959. *Sen. Octav.* 630. *Petron.* 13. *metr. Zevecotii Maria Græca chorus* II.
Somnii portæ, *Virg.* VI. 893. *Claud. præf.* VI. *conſ. Honorii.*
Somnus, *Virg.* III. 511. V. 854. VI. 523. *Cul.* 155 *Ov. Met.* XI. 624. *Sen. Herc. Fu.* 1064. *Stat.* V. *Sylv.* 4. *Theb* II. 142. 196. *Sil.* X. 341 *Val. Flacc.* VIII. 70. *Io. Secundus*, II. *el.* 9. *Ian. Pannonius el.* 12. *Tho. Morus epig. Leochæus* I. *Panthea.*
Somni regia, *Ovid. Met.* XI. 593. *Stat. Theb.* X. 86.
Soteria, *Stat.* I. *Sylv.* 4. *Baudius* II. *Iamb. Henri* . IV. *Gall. reg.* Barcl. *Argenis*, V. 1. *metr. Barl. reſt. Conſt. Hugenio.*
Spectrum, *Zevecotii Roſimunda*, *act* III.
Spelunca, *Virg. Ge.* IV. 419. *Ovid. Met.* III 29 *Sannazar. de partu virginis* II. 284.
Spes, *Tibul.* II. *el.* 7. *Ovid. de Ponto*, I. *el.* 7. *verſ.* 27. *Barcl. Euphorm.* I *metr.* 3.
Sphæræ & Zonarum ratio, *Virg. Ge.* I. 234. Ovid. *Met.* I. 45. *Buchanan. lib.* 5. *Claud. epigr. in Sphæram Archim.*
Sphinx, *Sen. Oedip.*
Spolia hoſti exuta, *Virg.* VII. 185.
Sponſio, *Virg.* 3. *ecl.* 29.
Statuæ, *vide* Artificum opera.
Stella cadens, *Virg.* V 52. 7. Sil. I. 358.
Sterilitas, *vide* Terra ſterilis.
Straminis encomion, *Widebrami Palamedia.*
Strena, dona Saturnalitia, *vid.* Cal. Decembres, *Stat.* I. *Sylv.*

Sylv. 6. *v.* 10. *Io. Paſſeratii plurima & varia, Dom. Bandius* II. *Jamb. ad Elizabetham regin.* Ibid. *ad. Io. Boiſſiſium, Idem.* IX. *epos. ad Phil.. Sidneium, Jan. Lernutius D. Ferdinando, Juſt. Lipſius, Buchanan. Strena, epigr.* III.
Struthiocamelus, *Claud. in Eutrop.* II 310.
Stryges, *Ovid. Faſt.* VI 131.
à Studiis aſſuetis haud facile recedimus, *Ovid. de Ponto* I. *el.* 6. *verſ.* 35.
Studia, *Barlaw Paneg. ad Ger. Voſſ.*
Stygis jusjurandũ, *Virg.* IX. 104. XII. 817. *Ov. Met.* III 290.
Superbia, *Claud. de laud. Stil.* II. 160. *Gor. Tornus,* IV. *p.* 76.
Superbos ulciſcitur Deus, *Hor. od.* I. 34.
Inſolentia Niobes, *Ovid Met.* VI 193.
Superſtitio, *Hor. Sat.* II. 3. *Perſ.* II. 30 *v.* 180. *Juvenal. ſat.* VI. 512. XV. 1. *Ioſ. Iſcan* IV. 220.
Supplicatio Deorum, *Virg.* XI 477.
Symplegades, *Sen. Med.* 341. *Val. Flacc.* IV. 636, 658.
Syrtes, *Lucan.* IX. 301.

T Abaci ſeu Pæti Hymnus, *Raphaël Thorius. Petrus Bethius.*
Contra Tabacum, *Barlaii Euphorm.* II. *metr. ult. Petrus Bethius.*
Taciturnitas, *Hor Od.* III 2 *Petron. Frag* Nam citius flammas, &c. *Claud. in Rufin.* II. 285. *Auſon. Epiſt.* XXV. 25.
Tantalus, *Sen. Agam.* 762. *Sen. Thyeſt.* 140. *Petr.* 9. *metr.*
Tarpeia, *Propert.* IV. *el.* 4
Tartarus, *Virg.* VI. 574 *Val Flacc.* III. 398.
Taurus, *Sannazarius de partu virginis* I. 413.
Taurorum pugna, *Virg. Ge.* III. 220. *Æn* XII. 715. *Lucan.* II 601.
Taurus marinus, *Sen. Hippol.* 1033.
Tela Martia, *Virg.* XII. 283. *Stat. Theb.* V 384. VI. 406. *Achilleid.* II. 418.
Telæ, *Ovid. Met.* VI. 55. *Claud. rapt. Proſ.* I. 249. II. 41. *Claud.* IV *Conſ. Honorii.* 592.
Tempeſtatum prognoſtica, *Virg. Ge.* I. 253, 311, 350. *Æn.* V. 11. *Lucan.* 540. *Claud. bell. Gildon.* 490.
Tempeſtas cœli, *Virg. Ge.* I. 318. *Æn.* IV. 160. V. 694.

Lucr. VI. 172. *Sil.* XII. 608, 652. *Malapertius de ventis lib. duob.*
Tempeſtas maris, *Virg.* I. 83. III. 194. *Culex.* 346. *Hor. Epod.* 10. *Ovid. Met.* XI. 481. *Ovid. Faſt.* III. 587. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 2. & *el.* 3. *verſ.* 105. & 10. *verſ.* 15. *Sen. Agam.* 462. *Thyeſt.* 575. *Lucan.* V. 565. 635. *Stat. Theb.* III. 26. V. 363. *Sil.* XVII. 241. *Val. Flacc.* I. 614. *Juvenal.* XII. *Sat.* 17. *Adr. Dammam. Barcl. Euph.* I. *metr.* 2. *Cauſſini Solyma.* 3. *act ſcen.* 2. *Jac. Gaddius* II. 65.
Templum & lucus, *Virg.* I. 445. *Sil.* I. 81. *Calphurn. eclog.* VII.
Tempus fugit, *Tibul.* I. *el.* 4. *Ov. Met.* II. *alluſ.* 70. XV. 179.
Tempus edax rerum, *Gal. eleg.* I. *Ovid.* XV. 233. *Ovid. de Ponto.* IV. *el.* 10. *verſ.* 3. *Sen. Troas.* 380. *Claud. de laud. Stilic.* II. 427. *Auſon* 34. *Epigr. Hug. Grotius* I. *Farrag. in Gruteri Inſcriptiones.*
Tempus duriſſima mollit, *Ovid. de Arte* 473. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 6. *verſ.* I. *de Ponto.* I. *el.* 4. *verſ.* 15. *Sen. Agam.* 127.
Temporis opportunitas, *Ovid. Remed* I 131.
Tempora ſignat propriis Deus, quæ nobis obſervanda. *Breith.* I. 6. *metr.*
Tenebræ, *Lucr.* IV. 168. *Sil.* V. 34. *Barcl. Euphorm.* II. *metr.* 8. *Cauſſini Nabuchodonoſor.* 3 *act ſcen.* 2.
Terminalia, *Ovid. Faſt.* II 640
Terra mater omnium, *Lucr.* II. 990. *Ovid. Met.* II. 15. *Stat. Theb.* IV. 302.
Terra ſterilis, *Tibul.* IV. *el.* I. *Ovid. Met.* V 476. *Ovid. Triſt.* III. *el.* 10. *verſ.* 71. *de Ponto.* I 4. *el.* 51. *verſ.* III. *el.* I. *verſ.* 13. *Sen. Herc. Fu.* 697. *Secundus* III. *el.* 11.
Terrarum naturæ variæ, *Virg. Gr.* I. 53. II. 109. 177. *Ov. de Arte.* 759. *Manil.* IV. 724. *Sidon. carm.* V. 42.
Terræ motus, *Virg. Ætna.* 149. *Ovid. Met.* XV. 300. *Sil.* V. 611. *Sannazarius de partu virg.* I. 381.
Terræ Deiparæ, & Diis ſacræ, *Claud. quart. Conſ. Honorii* 127. *Sannaz. de partu virg.* II. 257. *Sannaz. eclog.* III.
Thermæ, *Poſthii elegiaca.*
Theſeus & Ariadne, *Catul.* 64.
Theſſalia, *Lucan.* VI. 333.
Thraces, *Sidonius carm.* II. 35.

Tigris,

Tigris, *Stat. Theb.* II. 128. IV. 315. X. 114. *Sil.* IV. 333. XII. 457. *Claud. rapt. Proſ.* III. 263. *Natalis Comes* II. *Venat.*
Timor, *Virg.* II. 727. III. 30, 259. 308, VI. 54. *Ovid. Met.* II. 180. XI. 417. *Sen. Troad.* 621. *Herc. Oet.* 706. *Lucan.* I. 192.
Nihil ſtulte timendum aut concupiſcendum. *Caſimirus Sarb* II. *lyr.* 16. *ode.*
Titanes, *vid.* Cyclopes & Gigantomachia, *Claud. rapt. Proſ.* III. 182. *Claud. tert. conſ. Honorii.* 159.
Tityus, *Virg.* VI. 595.
Toga dono miſſa, *Martial.* VIII. *epigr.* 28. *Paſſeratius* 7.
Tonitru, *Virg.* VII. 141. *Lucr.* V. 1270. VI. 95. *Hor. od.* I. 34. *Sil.* XII. 604 *Cauſſini Nabuchodonoſor, act.* 3.
Tormenta, *vide* Cruciatus.
Torpedo, *Claud. epigr.*
Torpor, *Barberin Urban. PP. pag.* 283.
Torrens, *vide* Fluvius exundans.
Tragœdiæ.
Tranquillum mare, *Virg* I. 146. *Sen Agam.* 425 *Lucan.* V. 442. *Stat.* II. *Sylv.* 2. *verſ.* 24. *Theb.* III. 255. *Achilleid.* I. 53. *Sil.* VII. 264.
Tranquillitas, *Tibul.* IV. *el.* 1. *Prop.* III. *el.* 8. *Stat. Theb.* V 468. *Val. Flacc.* II. 56.
Triton, *Ovid. Met.* I. 332 *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ* 132.
Triumphus, *Propert* III. *el.* 3. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 2. *Silius.* XVII. 632. *Claud.* VI. *Conſ. Honorii* 374 *de laud Stilic.* III. 67. *Sidon. carm.* V. 592. *Barleus ſub fine obſid. Sylv. Ducis. Ejuſdem capta Olinda Pern imbuci.*
Trojæ deſcriptio, *Joſ. Iſcan.* I. 474.
Trojæ excidium, *Sen. Agam.* 605. *Petron.* Ἰλίȣ ἅλωσις. XI. *metr. Joſeph. Iſcanus ſex lib.*
Trophæum, *Virg.* XI. 583.
Tuba, *Virg.* IX. 503. *Luc.* IV. 543.
Tulliæ facinus parricid. *Ov. Faſt.* VI 595. *Sil.* XIII 834.
Tumultus populi, *Sen. Octavia* 770.
Tumulus, *Virg. Culex.* 392. *Joſ. Iſcanus.*
Manſoleum Gulielmi principis Arauſ. *Barlæus.*
Turben, *Virg.* VII. 378.

Turris, *Virg.* II. 46.

Tutelares locorum Dii. *Sidonius carm.* IX. 165.

Typographiæ inventum, *Tho. Readi Inventa adeſpota. Octav. Meninus.* *Eliſab. Ioanna Weſtonia.* *Caſimirus Sarb.* III. *lyric.* 31. *ode.*

Tyrannorum metus & miſeria, *Boëth.* VII. 2. *metr.* *vide* Regnum ſplendida miſeria.

Tyrannicidæ, *Buchanan.* 7. *ſylv.*

VAledicendi formula, *Virg* III 493. *Diræ* 89.

Vana omnia. ô quantum eſt in rebus inane! *Zevecotius* II. *el.* 13. *Idem* I. *Sylv.*

Varietas grata, *Petron Frag.* Nolo ego ſemper idem.

Vates & Vaticinium, *vide* Enthuſiaſmus, *Virg.* III. 359. *Sen. Troad,* 352. *Lucan.* I. 587. V. 194. VI. 425. *Stat. Theb,* VII. 706. *Sil.* III. 695. *Claud.* IV. *Conſ. Honorii* 141. *Sidonius carm.* V. 260. IX. 187. *Ba. cl. Argenis* II. *metr.*

Vates, *Virg.* X. 177.

Velox, *Virg.* V. 316. VI. 700. VII. 808. X. 248 *Prop* II. *el.* 23. *Ovid Met.* X. 653. *Lucan.* I. 228. *Stat. Theb.* VI. 638. *Sen. Thebaid Hippol,* *Claudian. rapt. Proſ* II. 197. *tert. Conſ. Honorii,* 197. *Sidonius carm.* V. 165. XXIII. 342.

Venatrix, *Virg.* I. 319.

Venatus, *Virg* IV. 130, 151. *Propert.* II *el.* 15. *Ov. Remed.* 199. *Met.* III. 144 VIII. 339. *Sen. Hippol.* 1. *Olympii Nemeſiani Cynegeticor.* *Claud. de laud. Stilic.* I 64. III. 317. *Ranzovii epigr. Barlæi Britannia triumph* 177. *Cauſſini Nabuchodonoſ.* 5. *act. ſcen.* 3. *Nat. Comes lib.* 4.

Veneficia, *vide* Magiæ vis, *Virg.* 8. *ecl.* 63. *Ciru* 374. *Hor. Epod.* 517. *Sat.* I. 8. *Tibul.* II. *el.* 4. *Propert.* IV *el.* 5. Ovid. *Remed.* I. 249. *Met.* VII. 182, 235. *Sen. Med* 716, 739. *Lucan.* VI. 517. *Sil.* I. 94. *Iuvenal.* VI. *ſat.* 611. *Sidonius carm.* V. 125. *Leochæus eclog.* 3.

Venetiarum ſitus, *Sannazarius* I. *epigr.*

Venetiarum, *lib. tres Germ. Aud. Aurelii Sannaz.* III. *el.* 1. *Io. Lauterbachius. Gul. Alabaſter epigr.* 2.

Venti, *Virg.* I. 56 II. 416. *Lucr.* I 271. *Ovid. Met.* I 56. *Manil.* IV 580. *Malapertius, de ventis lib. duob.*

Venti ſecundi, *Virg.* III. 69, 130.

Venti

Venti diſcordes, *Enn.* XVII. *Virg.* X. 355. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 2. *verſ.* 23. *Stat. Theb.* XI. 113. *Sil.* VII. 570. *Iani Pannoni* Eranemus, *id eſt*, Ventorum contentio. *vid.* Tempeſtas.
Venti quare ex Aſtræo & Aurora fingantur nati, *Berſmannus* I. *eleg.* 10.
Venus, *Ioſ. Iſcanus* II.
Venus omnium genitrix, *Lucr.* I. 1. *Gall. el.* 5. *Ovid. Faſt.* IV. 92. *Sen. Hippol.* 467. *Stat.* I. *Sylv.* 2. 183. *Barlæi Venus Batava.*
Venus dormiens, *Claud. Epithal. Palladii & Celerinæ.*
Veneris pervigilium, *Catul.*
de Venere & vino, *Epigr. Virgilio adſcript. Barberini Vrbani PP. pag.* 135. *vid.* Luxus gulæ & Veneris.
Ver. *Virg.* 3. *ecl.* 56. *Ge.* II 320 *Hor. od.* I. 4 *Catul.* 47. *Ovid. Met.* XV. 201. *Faſt.* I. 149. III. 237. IV. 127. *Ovid. Triſt.* III. *el.* 12. *Stat. Theb.* V. 459. *Martial.* X. 51. *Bonamicus* 8. *Fracaſtorius. Naugerius* 25. *Baſil. Zanchius. Adrian. Marius. l.* II. *el.* 4. *Io. Secundus* II. *el.* 8. *ſolennes. Zevecot. Maria Græca. act.* I. *ſc.* 1. *Iacob. Gaddius.* I. 7. II. 26. & 63. & 75. & 93.
Vertumnus, *Propert.* IV. *el.* 2. Ovid. *Met.* XIV. 640. *Iuſt. Lipſius. Miſcellan.* I.
Veſævus, *Val. Flacc.* IV. 507.
Veſper, *Virg.* I. *ecl.* 83. *Ge.* I. 252. III 336. *Æn.* I 378. *Stat. Theb.* II. 41. & 57. III. 407. *Strada* III. *Momus.*
Veſta, *Ovid. Faſt.* VI. 290.
Veſtis, *vide* Luxus in Veſtitu.
Vetita appetuntur, *Hor. od.* I. 3. *Dom. Baudius* III. *Iambic. ad Scriverium.*
Via Domitiana, *Stat.* IV. *Sylv.* 3.
Viciſſitudines rerum, *v.* omnia mutantur. poſt nubila Phœbus. poſt tempeſtatem tranquillitas, *Boëth.* I. 3. *metr. Paling. cancer. Caſimirus Sarb* I. *ode* 2.
Victus tenuis commoda, *Hor. Sat.* II. 2.
Victoria, *Claud. de laud Stil.* III 199.
Vigila, *Virg.* X. 228.
Vigiliæ. *comp.* fœminæ lanificæ, *Virg.* VIII. 408.
Villæ laus, *Stat* I. *Sylv.* 3. II. *Sylv.* 2. *Martial.* III. 58. *Auſon.* 3 *eidyll.*

Vina

Vina parant animos, faciuntque ad gaudia promptos, *Hor. od.* I. 18. III. 21. *Epiſt* I 5. *Ov. Rem.* II. 410. *Baudius* II. *Jambi. Genio Bellimont. libert. Leochæus* I *el.* 2.
Vinum ut noxium, *Virg Georg.* II 454. *epigr. Virgilio adſcript. Terent. Eunuch* IV. *act.* 5. *ſc. Hor.* I. *od.* 18. *Propert.* II. 24. *Ovid Met.* III. *alluſ.* 531. *Leochæus* II. *el.* 4. *Bauhuſius* II. *ep.* I.
Vinalia, *Ovid. Faſt.* IV 861. *Vinitoria ecloga Leochæi.*
Vindicta, *Iuvenal.* XIII. 180. *Senec. Medea, act.* I. *& Hercules Fu. act.* I. *Alabaſtri Rox act.* II *ſcen.* 4.
Vir bonus, *Lucan* II. 380. *Stat.* II. *Sylv.* 2. *verſ.* 123 *Sylv.* 3. *verſ.* 70. *Martial.* IV. 5. X. 23. *Auſon. eidyll.* 16. *epigr. Virg. adſcript. Ulric. Huttenus.*
Virtutis & voluptatis deliberatio, *Silius* XV. 11.
Virtus colenda, inſuper celebranda, *Barb. Urbani. PP. pag.* 195.
Virtus ſeipſa contenta, *Plaut. Amph. Act* II. *ſc.* II. *v.* 15. *Claud. Conſ Mallii Theod.* I *Baudius* II. *Jambic. ad Levinum de Witte. Barlæus* 13. *Miſcellan.*
Virtus, *Stigelius Gul Duci Iuliæ.*
tendit in ardua Virtus. preſſa renititur, *Ovid. Met.* II. 63. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 3. *v.* 73. *vide* Adverſa illuſtrant. *Sen. Herc. Fu.* 436. *Lucan.* IX. 395. *Baud præf. ad Iamb. & I. Iamb. ad Lernutium. Cauſſini trag. Felicitas,* 2. *act.*
Virtus in formoſo, *Virg* V. 344.
Virtus neſcit mori Virtutis fama ſuperſtes, *Virg.* X 467. *Ovid. Met.* XII. 615. *de Ponto*, III. *el.* 2. *v* 31. *Sen Herc. Oet.* 1577, 1983 *Sil.* X. 11. 662. *Claud Conſ Mallii Theod.* 5. *Baudius* IV. *Iambic. cantio cygnea. Zevecotius.* I. *eleg.* I.
Viſcum, *Virg.* VI. 205.
Vita beata, *Martial* X. 47. *Io. Fabricii vita beata. Baudius* I. *Iambic ad. Lud. Tranſaquanum, &c. Barcl. Euphorm.* II. *metr.* II.
Vita privata & humilis, bene qui latuit, bene vixit, *Ovid. Triſt.* III. *el.* 4. *Sen. Hippol.* 1134. *Herc. Fu.* 191. *Thyeſt.* 390, 447. *Herc. Oet.* 652 *Octavia*, 368, 883. *Lucan.* V. 528. *Martial.* I. 56. II. 90. *Claud. epigr. de ſene Veronenſi. Ioac. Bellaius ad* I. *Morellium. Barcl. Argenis.* V 3. *metr. Heinſii Herodes. chorus* 3. *Caſim. Sarb.* III. *lyr.* 21. *ode.*
Vita

Vita quieta omnium ſcopus & terminus, *Hor.* *od.* II. 16.
Vita ſolitaria, *Adrian Turnebus.*
Vita aulica, *Caſimirus Sarb.* *Epigr.* 76 *vide* Aula.
Vita bulla, *Sen. Troas* 390. *Fr. Quintianus* 1. *Tho. Morus epig.* *Barlaus ad Conſt.* Hugenium. Vita via. *Eryc. Puteanus. Muſarum ferculum. Cauſſini Theod.* 4. *act. Umbra.*
Vitæ inſtituta ſtudia & vota varia, *Virg. Ge.* II. 506. *Hor. Od* I. 1 *Ant. Muretus.*
huic vel illi vaca, *Ovid. de Arte.* II. 669.
Vita brevis benefactis extendenda, *Mart.* x. 23. *Caſimirus Sarb.* II. *lyr. ode* 2.
Vitæ tædium, *Gall. el.* 1. *Ovid. Triſt.* v. *el.* 11. *verſ.* 45. *Iuvenal.* x. *ſat.* 240.
Vitis vidua, *Catul.* 63.
Vitium colendarum ratio, *Virg. Ge.* II. 260.
Vive hodie; velut rapta; memor brevis ævi, *Hor. od.* I. 4, 7, 9. II. 3, 11. *Epod.* 14. *Terent. Adelph. act.* v. *ſc.* 4. *Cat.* 5. *Sen. Hipp.* 444. *Herc. Fu.* 173. *Perſ.* v 150 *Martial.* I. 16. II. 59, 90. IV. 54. V. 21, 59. VIII. 77. *Cauſſini Felicitas, trag.* 2. *act.*
Ultio divina, *Virg.* I. 545. XI. 255. *Ioſ. Iſcan.* I. 38. *Barcl. Argenis.* IV. 4. *metr. Zevecotii Roſimund.* IV. *act. ſc.* III. *Cauſſini Nabuchodonoſ. chorus* 2. *Cauſſini Theodoricus*, 1. *act. Iuſt. Divin.* & 3. *chorus. Lud. Celotti Choſroes, chorus* 2.
Ulyſſes, *Hor.* I. *epiſt.* 2. *Iuvenal. ſat.* XV. 14. *Sidonius carm.* IX. 147. *Stigelii Ulyſſes.*
Ulyſſis ſocii in belluas, *Virg* VII. 11. *Ovid. Met.* XIV. 254. *Boëth.* IV. 3. *metr.*
Umbra, *Paſſeratius*, 14. *Tho. Campianus*, *Io. Wowerus.*
Umbra vindex, *Virg.* IV. 384. *Ovid. in Ibin.* 141.
Unicornus, *Natalis Comes*, IV. *Venat.*
Voluptas, *vid.* Virtus *Gall. el.* 4. *Sirenes Mart. alluſ.* III. 64. *Boëth.* III. 1. *metr. Paling. gemini. Zevecotii Maria Græca* II. *act.* & III. *chor. Barberini Urbani PP. p.* 135.
invicem cedunt dolor & voluptas, *Sen. Thyeſt.* 594 *Cauſſini Nabuchodonoſor*, 2. *act.*
Voluptatis aſſertio, *Paling. gemini.*
viciſſe voluptatem voluptas maxima. *Symbolum Sculteti. Hugo Grot.* I. *Farr.*
Vota

Vota immodica, *Ovid. Met* II. 54.
Votum, *Virg.* 4. *Ecl.* 53. *Ge.* I. 498. *Ov. Faſt.* v. 681. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 5. v. 25. *de Ponto*, II. *el.* 8. v. 39. *Stat.* I. *Sylv.* 3. v. 105. *Claud* V. *Conſ. Honorii*, 643. *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 337.
Votum tranquillæ & honeſtæ ſenectæ, *Hor. od.* I. 31. II. 6. *Sat.* I. 1. *Hipp Capilupus.*
vide vitæ inſtituta, & aliis alia ſtudia & vota.
Vota arcana, *Perſ.* II. 4.
de Votis *Iuvenal.* X. *Sat. tota.* quid vovendum, v. 346. *Fran. Modius. Paling. leo. Io.* *Barclaius* II. *l. poëmatum.*
Urbana vita, *Virg. Ge.* II. 495. *Hor. Sat.* II. 6. *Epiſt.* I. 10. 14. *Sen. Herc. Fu.* 161.
Urbis incommoda & mala, *Iuvenal.* III. *Sat. vide* Ruſtica vita.
Urbs fundata, *Virg.* I. 427.
Urbes nobiliores, *Auſon. claræ urbes. Iul. Scaliger. Audebert Aurelius, Lindebergius, Ian. Lernutius.*
Urbes Batavæ, *Barlæus* 28. *Miſcellan.*
Burgi Pontii Leontii mœnia, fertilitas, &c. *Sidonius carm.* XXII. Narbo *Sidon. carm.* XXIII.
Urſus, *Natalis Comes* III. *venat.*
Uſu atteruntur omnia, *Lucr.* I. 312.
Vulcani officina, *Virg.* VIII. 416. *Stat.* III. *Sylv.* I. v. 131.
Vulcanus cœlo dejectus, *Val. Flac.* II. 87.
Vulgus, *Virg.* II. 39.
Vulgus mobile, *Stat. Theb.* I. 191.
Vulgus fortunam ſequitur, *Ovid Triſt.* I. *el.* 8. *de Ponto*, II. *el.* 3. v 7 IV. *el.* 3.
Sannazar. de partu Virg. I 315 *Barlæus* I. *eleg.* 12.
Vulnus, *Virg.* XII. 387.
Vulnera honeſta, *Sidon. carm.* XXIII. 72.
Vulnus & auxilium, &c. *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 19.
Vulpes, *Natalis Comes* III *venat.*
de Vulpe luſus, *Schopperus lib. quatuor.*
Vultus animi index, *Io Secundus* III. *el.* 2.
fronti nulla fides, *Sen. Hippol.* 912. *Iuvenal.* II *Sat.*
Uxor pudica, *Stat.* III. *Sylv.* 5. *verſ.* 7 *Sidonius carm.* XXIV. 38.

Xer-

X Erxes, *Iuvenal.* x. *Sat.* 173. *Sidonius carm.* IX. 37.

Y · Litera Pythagorica, *Perſ.* III. 56. *Epigr.* Virgilio *adſcript.*

Z Elotypia, *Propert.* III. *el.* 13.
Zephyrus, *Claud. rapt. Proſ.* II. 63, 88. *Iac. Gaddius*, L. 5.
Zodiacus, Ovid *Met.* II. 130. *Bartaſ. hebd.* 1. *Barlai Britannia triump.* 480. *Strada* III. *Momus.*
ſigna, 12. *Sen. Thyeſt.* 846. *Lucan.* IX. 533. *Manil.* I. 264, 670.
ad quid inclinent, *Manil.* IV. 121.
Zonæ, *Virg.* I. *Georg.* 233. Ovid. *Met.* I. 45.

---

§ Catalogus Poëtarum.

Poëtæ veteres.

Q. Ennius.
M. Accius Plautus.
P. Terentius.
Cajus Lucilius.
T. Lucretius.
C. Valerius Catullus.
Virgilius Maro.
Q. Horatius Flaccus.
Alb. Tibullus.
Cn. Cornelius Gallus.
Sex. Propertius.
P. Ovidius Naſo.
L. Annæus Seneca.
Cajus Aſinius Gallus.
Aulus Perſius.
Annæus Lucanus.
Publius Statius papinius.
Silius Italicus.
Cajus Valerius Flaccus.
Junius Juvenalis.
M. Valerius Martialis.
Rufus Feſtus Avienus.
Alphius Avitus.
Titius Calphurnius.
Aurel. Olympius Nemoſianus.
Cl. Claudianus.
Decius Auſonius.
Damaſus Hiſpanus.
Juvencus Hiſpanus.
Aurelius Prudentius Clemens.
Pontius Paulinus.
Venantius Honorius Fortunatus.
C. Sollius Sidonius Apollinaris.

POE-

POETÆ RECENTIORES.

ITALI.

Fauſtinus Advocatus.
Andr. Alciatus.
Jo. Bapt. Amaltheus.
Petrus Angelius.
Hieron. Balbus.
Maphæus Barber. (PP. Urb. 8.
Petrus Bembus.
Lud. Bigus.
Laz. Bonamicus.
Cælius Calcagninus.
Hippolytus Capilupus.
Natalis Comes.
Petrus Crinitus.
Hieron. Fracaſtorius.
Jacobus Gaddius.
Paulus Maccius.
Octavius Meninus.
Andreas Naugerius.
Angelus Politianus.
Marcellus Palingenius.
Jo. Jovianus Pontanus.
Franciſ. Quintianus.
Actius Syncerus Sannaza(rius.
Jul. Cæſ. Scaliger.
Baptiſta Spagnolus.
Famianus Strada.
Titus Strozza.
Hercules Strozza.
M. Hieron. Vida.
Baſilius Zanchius.

GALLI.

Ludovicus Alcalmus.
Bartholomæus Anulus.
Germ. Aubertus Aurelius.
Gul. Saluſtius Barthaſius.
Joachimus Bellaius.
Barnabas Briſſonius.
Theodorus Beza.
Nicolaus Cauſſinus.
Ludovicus Celottus.
Anthonius Fayus.
Dionyſius Gotofredus.
Michael Hoſpitalius.
Adrianus Junius.
Theodorus Marcilius.
Antonius Muretus.
Joannes Paſſeratius.
Nicolaus Rapinus.
Nicolaus Rigaltius.
Scævola Sammarthanus.
Joſephus Scaliger.
Adrianus Turnebus.
Raphaël Thorius.
Gotofredus Torinus.

BELGÆ.

Eilardus Alma.
Joachimus Axonius.
Melchior Barlæus.
Caſpar Barlæus.
Dominicus Baudius.
Bernardus Bauhuſius.
Georgius Benedictus.
Balduinus Berlegomius.
Laurentius Beyerlingius.
Adrianus Blienburgius.
Damaſus Blienburgius.
Joannes Bochius.

Balduinus Cabillaus.
Joannes Catzius.
Adrianus Dammam.
Janus Douza.
Angelinus Gazæus.
Hugo Grotius.
Nicolaus Grudius.
Daniel Heinſius.
Adrianus Junius.
Dominicus Lampſonius.
Janus Lernutius.
Juſtus Lipſius.
Carolus Malepertius.
Adrianus Marius.
Ludovicus Maſurius.
Joannes Meurſius.
Franciſcus Modius.
Simon Ogerius.
Ludolphus Pithopœus.
Elias Putſchius.
Adrianus Scorelius.
Petrus Scriverius.
Joannes Secundus.
Franciſcus Sweertius.
Petrus Tiara.
Lævinus Torrentius.
Jacobus Zevecotius.

GERMANI.

Malens Acidalius.
Melchior Acontius.
Quintius Æmylianus.
Joannes Albinus.
Georgius Berſmannus.
Martinus Braſchius.
Alexander Braſſicanus.
Joachimus Camerarius.
Pantaleon Candidus.
Andreas Canonherius.
Nathan Chytræus.
Wolfgangus Crellius.
Henningus Curandinus.
Fredericus Dedekindus.
Matthæus Delius.
Caſpar Enſius.
Helias Eobanus.
Georgius Fabricius.
Felix Fidlerus.
Sal Frencelius
Nicodemus Friſchlinus.
Janus Gulielmus.
Sebaſtianus Hornmoldius
Henricus Huſannus.
Ulricus Huttenus.
Joannes Lauterbachius.
Cunradus Leius.
Andreas Libavius.
Joannes Linckius.
Petrus Lindebergius.
Joannes Lorichius.
Petrus Lotichius Secundus.
Eilhardus Lubinus.
Joannes Major.
Paulus Meliſſus.
Jacobus Micyllus.
Vincentius Opſopœus.
Joannes Poſthius.
Bernardus Prætorius.
Martinus Prætorius.
Henricus Ranzovius.
Nicolaus Reuſnerus.
Nicolaus Rhedigerus.
Conradus Rittershuſius.
Nicolaus Rudingerus.
Georgius Sabinus.
Chriſtophorus Schellenbergius.

Hulri-

Hulricus Schoberus.
Joannes Schoſſerus.
Tobias Sculretus
Adam Siberus.
Joannes Simonius.
Henricus Smetius.
Joannes Stigelius.
Chriſtophorus Stummelius.
Fredericus Taubmannus.
Georgius Tilenus.
Caſpar Urſinus.
Fredericus Widebramus.
Gulielmus Xylander.

ANGLI.

Gulielmus Alabaſter.
Thomas Campianus.
Gulielmus Druræus.
Joſephus Iſcanus.
Thomas Morus.
Robertus Turnerus.
Eliſab. Joanna Weſtonia.

SCOTI.

Georgius Buchananus.
Joannes Barclaius.
Arthurus Jonſtonius.
Joannes Leochæus.
Thomas Readus.

HVNGARI.

Joannes Filiczki.
Janus Pannonias *Epiſcopus Quinqueeccleſienſis.*
Joannes Sambucus.
Joannes Sommerus.
Georgius Thurius.

Franciſcus de Mendoca LUSITANUS.
Michaël Tarchanita Marullus CONSTANTINOPOLITANUS.
Matthæus Caſimirus Sarbievus POLONUS.
Nicolaus Taurellus MONTEBELGRADENSIS.
Joan. Huldrichus Grobius TIGURINUS.

Hieronym. Angerianus.
Ludovicus Bochellus.
Eliſius Calentius.
Joannes Darchius.
Jacobus Eyndius
Michaël Pendius.
Ludovicus Helmboldus.
Joannes Jacomotus.
Dionyſius Lebeus.
Jacobus Mangotius.
Chriſtophorus Mantius.
Antonius Tileſus.

FINIS.

A01 116340

L 154.

Digitized by Google

XV